

**BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE RAAD**

GEWONE ZITTING 1992-1993

10 FEBRUARI 1993

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**inzake het behoud
van het onroerende erfgoed**

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

(de heer COOLS en mevr. LEMESRE)
(Nr. A-34/1 - 89/90)

**betreffende de bescherming van
het onroerend cultureel erfgoed
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

(mevr. NAGY, c.s.)
(Nr. A-50/1 - 89/90)

**betreffende de bescherming en de integratie
van het stedelijk patrimonium**

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

(mevr. LEMESRE,
de heren SIMONET en COOLS)
(Nr. A-172/1 - 91/92)

**betreffende de bescherming van
de archeologische vindplaatsen en
ontdekkingen**

**CONSEIL DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 1992-1993

10 FEVRIER 1993

PROJET D'ORDONNANCE

**relative à la conservation
du patrimoine immobilier**

PROPOSITION D'ORDONNANCE

(M. COOLS et Mme LEMESRE)
(N^o A-34/1 - 89/90)

**relative à la protection
du patrimoine culturel immobilier
de la Région de Bruxelles-Capitale**

PROPOSITION D'ORDONNANCE

(Mme NAGY et cs.)
(N^o A-50/1 - 89/90)

**relative à la protection
et à l'intégration du patrimoine urbain**

PROPOSITION D'ORDONNANCE

(Mme LEMESRE,
MM. SIMONET et COOLS)
(N^o A-172/1 - 91/92)

**relative à la protection
des sites et
des découvertes archéologiques**

VERSLAG

namens de Commissie
voor de Ruimtelijke Ordening,
het Grondbeleid en de Huisvesting

door mevr. Magdeleine WILLAME-BOONEN en
de heer Michiel VANDENBUSSCHE

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heer Demannez, Voorzitter, de heren Magerus, Moureaux, De Coster; de heren Cools, de Clippele, Simonet; mevrouwen Carton de Wiart, Govers, de heer Maingain; de heren Harmel, Lemaire; de heer Debry, de heer Vandebussche.

2. Plaatsvervangende leden: de heren Hermans, Parmentier, Paternoster; mevr. Lemesre, de heren Cornelissen, Roelants du Vivier; de heer Beauthier, mevr. Willame-Boonen; mevrouwen Nagy, de Ville de Goyet.

Andere leden van de Raad: de heren Beghin, Clerfayt, de Berlangeer, de Looz-Corswarem, de Marken de Mercken, mevr. Dereppe-Soumoy, de heren Duponcelle, Guillaume, mevrouwen Huytebroeck, Van Tichelen.

Zie:

Stuk van de Raad:

A-165/1 - (91/92): Ontwerp van ordonnantie.

RAPPORT

fait au nom de la Commission
de l'Aménagement du Territoire,
de la Politique foncière et du Logement

par Mme Magdeleine WILLAME-BOONEN et
M. Michiel VANDENBUSSCHE

Ont participé aux travaux de la Commission:

1. Membres effectifs: M. Demannez, Président, MM. Magerus, Moureaux, De Coster; MM. Cools, de Clippele, Simonet; Mmes Carton de Wiart, Govers, M. Maingain; MM. Harmel, Lemaire; M. Debry, M. Vandebussche.

2. Membres suppléants: MM. Hermans, Parmentier, Paternoster; Mme Lemesre, MM. Cornelissen, Roelants du Vivier; M. Beauthier, Mme Willame-Boonen; Mmes Nagy, de Ville de Goyet.

Autres membres du Conseil: MM. Beghin, Clerfayt, de Berlangeer, de Looz-Corswarem, de Marken de Mercken, Mme Dereppe-Soumoy, MM. Duponcelle, Guillaume, Mmes Huytebroeck, Van Tichelen.

Voir:

Document du Conseil:

A-165/1 - (91/92): Projet d'ordonnance.

Inhoudstafel

I. Inleidende uiteenzetting van de Staatssecretaris toegevoegd aan de Minister belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid	5
II. Algemene bespreking	10
1. Tussenkoms van de leden	10
2. Antwoorden van de Staatssecretaris	17
3. Replieken van de leden	19
4. Hoorzitting van de heer V. G. Martiny, Voorzitter van de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen	20
III. Artikelsgewijze bespreking	27
IV. Tweede lezing van het ontwerp	83
V. Lezing en goedkeuring van het verslag	92
Tekst aangenomen door de Commissie	93
Bijlagen: 1. Amendementen	116
2. Advies van de Raad van State	191
3. Verslag namens de werkgroep door de heer Michiel Vandebuschsche	193

Table des matières

I. Exposé introductif du Secrétaire d'Etat adjoint au Ministre du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau	5
II. Discussion générale	10
1. Interventions des membres	10
2. Réponses du secrétaire d'Etat	17
3. Répliques des membres	19
4. Audition de M. V. G. Martiny, Président de la section autonome bruxelloise de la Commission royale des Monuments et Sites	20
III. Discussion des articles	27
IV. Deuxième lecture du projet	83
V. Lecture et approbation du rapport	92
Texte adopté par la Commission	93
Annexes: 1. Amendements	116
2. Avis du Conseil d'Etat	191
3. Rapport fait au nom du groupe de travail par M. Michiel Vandebuschsche	193

**I. Inleidende uiteenzetting
van de Staatssecretaris
toegevoegd aan de Minister
belast met Huisvesting,
Leefmilieu, Natuurbehoud en
Waterbeleid**

1. Historisch overzicht:

In 1931 bereikt Auguste Piccard 16.000 meter hoogte met zijn luchtballon. Brussel telt 200.000 inwoners en een nieuwheid doet zijn intrede in het stadsleven om het de voetgangers makkelijker te maken: de voetgangersoversteekplaats!

Op 7 augustus 1931 wordt de in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds in werking zijnde wet op het behoud van Monumenten en Landschappen uitgevaardigd.

Reeds in 1976 hebben de twee gemeenschappen, bevoegd inzake de materie sinds 1970, de wet aangepast teneinde ze beter aan te passen aan de werkelijkheid. Brussel, in de ijskast, werd op dit domein en vele andere, aan zijn lot overgelaten.

Laten we enkele cijfers opnoemen om de opgelopen achterstand aan te tonen: er was bijna 15 jaar nodig om te komen tot de bescherming van sommige monumenten waarvan niemand de waarde ontkende, en dit wegens te zware procedures. Brussel telt vandaag amper 350 beschermde monumenten en had er slechts 172 einde 1987. Op dit moment heeft Antwerpen ongeveer 850 beschermde monumenten, Gent heeft er ongeveer evenveel als Brussel, Luik heeft er meer dan 250 en het kleine stadje Mechelen heeft er meer dan 200! De urgentie-inventaris van het Sint-Lukasarchief, opge maakt in 1979, stelde de dringende bescherming voor van 1.280 gebouwen en, op langere termijn, beschermingsmaatregelen voor om en bij de 4.000 gebouwen.

Inzake archeologie, is de situatie nog ernstiger: er is geen enkele nationale wetgeving die de bescherming van dit erfgoed beoogt. Gelijk wie mag gelijk wat doen als hij de toestemming van de eigenaar van het terrein heeft. Herinnert U zich deze zin nog van André Leroi-Gourhan, de beroemde Franse prehistoricus? «Un site archéologique est un livre qu'on ne lit qu'une fois et dont on détruit les pages au fur et à mesure». (Een archeologische plaats is als een boek dat men slechts één keer leest en waarvan men de bladeren één na één verscheurt). Hierdoor begrijpen we het belang van een degelijke opgraving, het belang van wettelijke en reglementaire schikkingen die ons erfgoed beschermen.

De aanpassing, doorgevoerd op 8 augustus 1988, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen trekt de bevoegdheid voor monumenten en landschap-

**I. Exposé introductif
du Secrétaire d'Etat adjoint
au Ministre du Logement,
de l'Environnement,
de la Conservation de la Nature
et de la Politique de l'Eau**

1. Historique:

En 1931, Auguste Piccard atteint 16.000 mètres d'altitude avec sa nacelle, Bruxelles atteint 200.000 habitants et une nouveauté fait son apparition en ville, pour faciliter la circulation des piétons: le passage clouté!

Le 7 août 1931 est aussi promulguée la loi sur la Conservation des Monuments et des Sites, toujours en vigueur aujourd'hui pour la Région de Bruxelles.

C'est dès 1976 que les deux communautés, compétentes en la matière depuis 1970, ont modifié la loi afin de mieux l'adapter aux réalités. Bruxelles, au frigo, a été laissée pour compte dans ce domaine comme dans tant d'autres.

Citons quelques chiffres pour montrer le retard accumulé: il a fallu presque 15 ans pour arriver au classement de certains monuments dont personne ne niait la valeur, pour de simples questions de lourdeur de procédure. Bruxelles compte aujourd'hui à peine 350 monuments classés et n'en avait que 172 à la fin de 1987. Actuellement, Anvers possède environ 850 monuments classés, Gand en a quasiment autant que Bruxelles, Liège en a plus de 250 et la petite ville de Malines en a plus de 200! L'inventaire d'urgence du Sint-Lukasarchief, établi en 1979, proposait le classement d'urgence de 1.280 immeubles et, à plus longue échéance, des mesures de sauvegarde pour près de 4.000 bâtiments.

En matière d'archéologie, la situation est pire encore: il n'y a aucune législation nationale qui envisage la protection de ce patrimoine. Quiconque peut faire n'importe quoi avec l'accord du propriétaire du terrain. Et si l'on se souvient de cette phrase d'André Leroi-Gourhan, le célèbre préhistorien français: «un site archéologique est un livre qu'on ne lit qu'une fois et dont on détruit les pages au fur et à mesure», on comprendra par là l'importance d'une fouille bien faite, l'importance de dispositions législatives et réglementaires qui protègent notre patrimoine à tous.

La modification, prise le 8 août 1988, de la loi spéciale de réformes institutionnelles retire aux Communautés, pour les donner aux Régions, la compé-

pen van de gemeenschappen in, om ze aan het Gewest over te dragen. Het ging erom de Gewesten in staat te stellen vrij te beslissen over hun leefklimaat, gelijk wat het cultureel aspect ook zij dat ontegensprekelijk centraal staat bij de bescherming en de heropwaardering van het erfgoed. Feitelijk bevoegd inzake landschapsinrichting sinds 1980, kon het Gewest, na een tiental jaren voorbereiden werd, onlangs de organieke ordonnantie voor planning en stedenbouwkunde afmaken. Sinds 1989 bevoegd inzake erfgoed is het Gewest meteen beginnen werken aan de uitwerking van een wetgeving aangepast aan een territorium dat geen 200.000, maar één miljoen inwoners herbergt, en dat als toekomstige hoofdstad van Europa, het hoofd moet bieden aan speculaties op de vastgoedmarkt die weinig respect hebben voor de architecturale, natuurlijke of archeologische waarden.

2. Oogmerken:

De nieuwe ordonnantie streeft een reeks gloednieuwe oogmerken na die toch conform zijn het werk van de verenigde deskundigen bij de Europese Raad en geratificeerd door het merendeel van de lidstaten.

Het gaat erom aan het Gewest een werktuig te geven dat hem toelaat een soepel erfgoedbeleid te voeren, aangepast aan alle gevallen die zich voordoen, een beleid dat toeziet op het kennen, het beschermen, het behouden en het exploiteren van het erfgoed, niet alleen dat wat historisch, artistiek of wetenschappelijk belang is maar ook dat wat van archeologisch, sociaal, technisch of folkloristisch belang is; een beleid dat beter rekening houdt met landschappen en dat tenslotte de architectonische gehelen niet verwaarloost, deze complexen die samenhangende gehelen vormen die geïntegreerd zijn in het landschap, die in de wet van 1931 zelfs niet vermeld worden.

3. Diverse vernieuwingen karakteriseren het ontwerp:

De opstelling van een inventaris, met reglementerende waarde, van het erfgoed:

Om iets te kunnen beschermen moet men het kennen. Hoe een erfgoed beschermen als men er geen precies idee van heeft wat het omvat? Zeker, het Sint-Lukasarchief heeft een eerste urgentie-inventaris opgemaakt maar deze beperkt zich tot een adres en een appreciatie van de architectonische waarde. Hij bevat geen enkele beschrijving, noch historische opzoeking. Het werktuig dat ingezet wordt heeft onder andere een wetgevende waarde. Dit betekent dat hij juridisch kan ingezet worden tegen derden in geval van twist. Het gaat hier om een vooruitgang van omvang en de toepassing van een aanbeveling die reeds voorkomt in de Resolutie over de aanpassing van de wetgevende en reglementerende systemen aan de eisen van het geïntegreerde behoud van het architectonisch erfdeel, aangenomen door het Comité van de Ministers van de Raad van Europa van 14 april 1976.

tence sur les monuments et les sites. Il s'agissait de permettre aux Régions de décider totalement de leur cadre de vie, quel que soit l'aspect culturel que revêt incontestablement la protection et la valorisation du patrimoine. Compétente en effet en matière d'aménagement du territoire depuis 1980, la Région a pu, après une dizaine d'années de préparatifs, faire récemment aboutir l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme. Compétente depuis 1989 en matière de patrimoine, elle a aussitôt mis en chantier l'élaboration d'une législation adaptée à un territoire hébergeant non plus 200.000, mais un million d'habitants, devenu capitale de l'Europe et faisant face à des opérations de spéculation immobilière peu respectueuses des valeurs architecturales, naturelles ou archéologiques.

2. Objectifs:

La nouvelle ordonnance poursuit une série d'objectifs tout à fait neufs mais conformes aux travaux d'experts réunis au sein du Conseil de l'Europe et ratifiés par la plupart des pays membres.

Il s'agit de donner à la Région un outil qui lui permette de mener une politique du patrimoine souple, adaptée à tous les cas qui se présentent, une politique qui veille à connaître, à protéger, à conserver et à mettre en valeur non seulement le patrimoine, d'intérêt tant historique qu'artistique ou scientifique, mais aussi celui qui a un intérêt archéologique, social, technique ou folklorique; une politique qui tient mieux compte des sites et ne négligerait enfin plus les ensembles architecturaux, ces groupements d'édifices formant des tous cohérents et intégrés dans le paysage, que la loi de 1931 ne cite même pas.

3. Diverses innovations caractérisent le projet:

L'établissement d'un inventaire, à valeur réglementaire, du patrimoine:

Pour protéger, il faut connaître. Comment protéger un patrimoine si on n'a pas une idée précise de ce qui le constitue? Certes, le Sint-Lukasarchief a dressé un premier inventaire d'urgence mais celui-ci se limite à une adresse et une appréciation de la valeur architecturale. Il ne comprend aucune description ni recherche historique. L'outil qui sera mis en œuvre aura en outre une valeur réglementaire. Cela signifie qu'il pourra être juridiquement opposé au tiers en cas de litige. Il s'agit là d'un progrès de taille et de l'application d'une recommandation figurant déjà dans la Résolution sur l'adaptation des systèmes législatifs et réglementaires aux exigences de la conservation intégrée du patrimoine architectural, adoptée par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe le 14 avril 1976.

De vastlegging van twee beschermingsniveaus: de bewaar- en de beschermingslijst:

De bewaarlijst beantwoordt aan twee oogmerken: aan de ene kant de dringende bescherming van een goed dat ernstig bedreigd wordt met snelle vernietiging en waarvoor onmiddellijk maatregelen getroffen moeten worden, en aan de andere kant de planning van de bescherming die toelaat de bescherming beter te spreiden in de tijd en andere eventuele beschermingsmaatregelen te overwegen. Vanuit financieel oogpunt is het eveneens mogelijk om de tussenkomsten van de overheid beter te moduleren. Sommige buurlanden hebben eveneens twee beschermingsniveaus. Frankrijk, bijvoorbeeld, beschikt over mogelijkheden tot bescherming en inschrijving van de inventaris.

De bescherming behoudt de bevoegdheden die haar volgens de wet van 7 augustus 1931 toegekend werden, en het principe van subsidies blijft van kracht, met weliswaar een beïnvloeding van verscheidene criteria die in het ontwerp verduidelijkt worden. Deze innovatie moet toelaten de subsidies beter te moduleren in functie van de reële noodzaak. Een land als Groot-Brittannië, een voorbeeld dat altijd aangehaald wordt als land dat helemaal bij is op het gebied van bescherming van het erfgoed, verbindt in geen geval de bescherming aan de financiële tussenkomst van de overheid.

Een procedurevermindering:

De wet van 1931 is uitzonderlijk lastig op het gebied van procedures. Ze heeft, onder andere, het nadeel de eigenaar tamelijk lang hoopvol te laten wachten.

De traagheid van de procedures is voornamelijk het gevolg van:

1. de verplichting een hele reeks instanties te raadplegen bij wie niet altijd een termijn vastgelegd is inzake het verstrekken van advies;
2. de verplichting tot officiële kennisgeving van de opening van het onderzoek voorafgaand aan de bescherming, niet alleen aan de eigenaar(s) maar ook aan de titularissen van werkelijke ingeschreven rechten of als gevolg van ingeschreven akten. Dit betekent, voor de Administratie, de verplichting onderzoeken te leiden bij de drie verschillende departementen van het Ministerie van Financiën, wat verscheidene maanden in beslag neemt.

Het ontwerp legt termijnen vast waarbinnen de instanties, waarop een beroep gedaan werd hun advies moeten indienen en stipuleert dat bij afwezigheid van advies, de procedure voortgezet wordt. Met andere woorden, het vergemakkelijkt de kennisgeving.

Dank zij deze wijziging, is het mogelijk de duur van de beschermingsprocedures in toom te houden.

La fixation de deux niveaux de protection: la liste de sauvegarde et le classement:

La liste de sauvegarde répond à deux objectifs: la protection d'urgence d'un bien gravement menacé de démolition rapide et pour lequel il faut prendre des mesures de sauvegarde immédiates, et la planification de la protection qui permet de mieux étaler les classements dans le temps et d'envisager d'autres mesures de protection éventuelles. D'un point de vue financier, il y a également moyen de mieux moduler les interventions des pouvoirs publics. Certains pays voisins ont également deux niveaux de protection. La France, par exemple, dispose du classement et de l'inscription à l'inventaire.

Le classement conserve les attributions qui lui étaient fixées par la loi du 7 août 1931, et le principe des subsides reste acquis, avec néanmoins une subordination à différents critères précisés dans le projet. Cette innovation permettra de mieux moduler les subsides en fonction des nécessités réelles. Un pays comme la Grande-Bretagne, un exemple toujours cité de pays à la pointe de la protection de son patrimoine, ne lie aucunement classement et intervention financière des pouvoirs publics.

Un allégement des procédures:

La loi de 1931 est extrêmement contraignante au plan des procédures. Elle a, entre autres, l'inconvénient de laisser le propriétaire fort longtemps dans l'expectative.

Donc la lenteur de la procédure provient, notamment:

1. de l'obligation de consulter une série d'instances auxquelles un délai n'est pas toujours fixé pour rendre leur avis;
2. de l'obligation de notifier l'ouverture de l'enquête préalable au classement non seulement au(x) propriétaire(s) mais aussi aux titulaires de droits réels inscrits ou résultant d'actes transcrits. Cela signifie, pour l'Administration, l'obligation de mener des enquêtes auprès de trois départements différents relevant du Ministère des Finances, ce qui prend plusieurs mois.

Le projet fixe des délais aux instances appelées à rendre un avis et stipule qu'en absence d'avis, la procédure se poursuit. En outre, il facilite les notifications.

Grâce à cet allégement, il sera possible de maîtriser la durée des procédures de classement.

De uitbreiding van het begrip «erfgoed»:

Op het einde van de XXe eeuw wordt het erfgoed niet enkel beperkt tot kastelen, kathedralen en stadhuizen. Het heeft een grotere dimensie gekregen, korter bij de burger. Iedereen weet dat het bebouwd milieu een grote rol speelt in de levenskwaliteit. Het erfgoed draagt, door zijn samenhang, door zijn menselijke schaal en door de aanknopingspunten die het vormt, in grote mate bij tot de kwaliteit van het stadsleven.

Het ontwerp van ordonnantie past de definities van monumenten, landschappen en architecturale gehelen aan aan degene die gemeenschappelijk opgesteld werden door de Raad van Europa. Het verheft het begrip «geïntegreerd behoud» tot regel. Dit betekent dat het erfgoed in de huidige maatschappij een functie moet invullen, en bij voorkeur een functie aangepast aan de hedendaagse noodzaak zonder zijn identiteit te verliezen. Dit betekent eveneens dat men ook moet waken over het milieu rondom het erfgoed en dat men de herhaling van voorbeelden als de nabije omgeving van de Brigittinenkapel of de Anneessenstoren, die in het buitenland te vaak als voorbeeld aangehaald worden, moet vermijden.

Het ontwerp van ordonnantie introduceert het concept «beschermingszone», dit zijn ruimten waarin veranderingen die het beschermde goed schaden niet toegelaten zijn.

Er wordt rekening gehouden met archeologie in de stad:

Hoewel België op 2 december 1969 de Conventie van Londen van 16 mei 1969 voor de bescherming van het archeologisch erfgoed geratificeerd heeft, maakte deze laatste nooit het voorwerp uit van organieke maatregelen op nationaal vlak. De Gewesten, die voortaan bevoegd zijn, moeten de kennis en de bescherming van dit erfgoed organiseren, des te meer daar deze archeologische sporen met verdwijning bedreigd zijn. Dit is zeker het geval in een stad die meer lijkt op een altijddurende bouwwerf.

Dit ontwerp van ordonnantie is geen reglement voor alle archeologische aangelegenheden. Daarvoor wens ik U een specifieke ordonnantie voor te leggen. Het zet de eerste bakens uit, door de mogelijkheid om de zones die sporen van het verleden zouden dragen om te zetten in een archeologische atlas van het Gewest. Het biedt eveneens de mogelijkheid om plaatsen die met verdwijning bedreigd zijn in de bewaarlijst op te nemen of om plaatsen die rijk zijn aan archeologische overblijfselen te beschermen. De opgravingen worden door deze ordonnantie eveneens onderworpen aan het toezicht van de Executieve.

Un élargissement de la notion de patrimoine:

En cette fin de XXme siècle, le patrimoine ne se limite plus aux châteaux, cathédrales et hôtels de ville. Il a acquis une dimension plus vivante, plus proche du citoyen. Chacun sait que l'environnement bâti joue un grand rôle dans la qualité de la vie. Le patrimoine, par sa cohérence, par son échelle humaine, par les repères qu'il apporte, contribue largement à cette qualité de la vie en ville.

Le projet d'ordonnance aligne les définitions de monuments, sites et ensembles architecturaux sur celles établies en commun au niveau du Conseil de l'Europe. Il consacre aussi la notion de conservation intégrée. Cela signifie que le patrimoine doit retrouver une fonction dans la société actuelle et de préférence une fonction adaptée aux nécessités contemporaines tout en ne perdant pas son authenticité. Cela signifie aussi qu'il faut veiller à l'environnement du patrimoine, qu'il faut éviter de renouveler des exemples tels que les environs immédiats de la chapelle des Brigittines ou de la tour Anneessens, trop souvent montrés à l'étranger!

Le projet d'ordonnance instaure le concept de zones de protection, ces espaces dans lesquels ne sont pas permis les aménagements qui nuisent à la perception des biens protégés.

La prise en compte de l'archéologie en ville:

Si la Belgique a ratifié le 2 décembre 1969 la Convention de Londres du 16 mai 1969 pour la protection du patrimoine archéologique, celle-ci n'a jamais fait l'objet d'aucune mesure organique au niveau national. Les Régions, désormais compétentes, se doivent d'organiser la connaissance, voire la protection de ce patrimoine tant les traces archéologiques sont menacées aujourd'hui de disparition. C'est d'autant plus vrai dans une Région perpétuellement en chantier.

Le présent projet d'ordonnance ne règle pas toute la matière archéologique. Je compte vous soumettre à ce sujet une ordonnance spécifique. Il pose les premiers jalons, par la possibilité de mieux connaître les zones susceptibles de receler des traces du passé à laquelle concourt l'établissement d'atlas archéologiques pour la Région, il permet aussi d'inscrire sur la liste de sauvegarde des sites qui sont menacés de disparition ou de classer des sites riches de témoins archéologiques, et soumet les fouilles menées sur ces sites au contrôle de l'Exécutif.

Dit ontwerp van ordonnantie staat niet toe de verloren tijd in enkele maanden in te lopen. Vóór alles moet men zich van de middelen voor zijn toepassing verzekeren: de inrichting van een gespecialiseerde en autonome dienst lijkt met essentieel en dit in overeenstemming met de beleidsverklaring. Zou deze dienst in een beschermd gebouw geherbergd kunnen worden dan zou dat een concreet symbool zijn voor een levende en gevoelige administratie! Men moet eveneens, zonder verwijl, de toepassingsbesluiten opmaken om de praktische details te regelen, de subsidiëringmaatstaven voor studies, voor beschermingsmaatregelen, voor restauraties vastleggen. Kort samengevat: het duurt nog wel even voor we er zijn. Zestig jaar geleden werd de wet van 7 augustus 1931 uitgevaardigd onder de dubbele handtekening van de heren Ministers Petitjean, Wetenschappen en Kunst en François Bovesse, bevoegd voor Post, Telegraaf en Telefoon. In een tijdperk waar men om de 10 jaar van eeuw verandert, had de wetgever al heel lang geleden de wet van 1931 opgeborgen moeten hebben in het «Museum van de wetten van de Belgische bevolking».

En conclusion, ce projet d'ordonnance ne permettra pas de récupérer en quelques mois le temps perdu. Il faudra, avant tout, s'assurer des moyens de l'appliquer: la mise en place d'un service spécialisé et autonome m'apparaît à ce titre essentiel et ce conformément à la déclaration gouvernementale. Si l'on pouvait loger ce service dans un immeuble classé, quel symbole concret d'une administration vivante et sensible! Il faudra également, sans tarder, prendre les arrêtés d'application qui régleront les détails pratiques. Il faudra ainsi fixer les critères de subventions attribuées pour les études, pour les mesures de protection, pour les opérations de restauration. Bref, ce n'est pas encore tout à fait «demain la veille». Mais voilà plus de 60 ans que la loi du 7 août 1931 fut promulguée sous la double signature du Ministre des Sciences et des Arts, M. Petitjean, et du Ministre des Postes, Télégraphes et Téléphones, M. François Bovesse lui-même. A un moment de l'histoire où l'on change de siècle tous les 10 ans, il y a belle lurette que le législateur aurait dû accorder à la loi de 1931 une retraite paisible au musée des lois du peuple belge.

II. Algemene bespreking

1. Tussenkomsten van de leden

Een lid benadrukt de fundamentele aard van het aan de Commissie voorgelegde ontwerp van ordonnantie.

Dit ontwerp roept verschillende belangrijke vragen op:

- Hoewel de Executieve ruim rekening heeft gehouden met het advies van de Raad van State van 26 juni 1991, neemt het ontwerp het tweede advies van de Raad van State van 25 november 1991 nauwelijks in aanmerking. Dit advies heeft nochtans betrekking op de fundamentele artikelen van het ontwerp van ordonnantie en, met name op artikel 3 over de commissie, artikel 7 over de bewaarlijst, artikel 29 over de werken en subsidies en tenslotte artikel 38 over de vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de ordonnantie.
- In de definities valt het op dat er van «culturele» erfgoed geen sprake is. Het culturele erfgoed valt uiteraard onder de bevoegdheid van de gemeenschappen; toch kan deze tekortkoming voor problemen zorgen in de verhouding van de ordonnantie tot de andere wetgevende normen, met name een wetsvoorstel betreffende het belastingvrij maken van bedragen die aan onroerende culturele goederen worden besteed.
- Het ontwerp van ordonnantie stelt drie vrijwaringsniveau's voor:
 - a) *De inventaris* identificeert de goederen die op de bewaarlijst kunnen worden opgenomen of waarvoor een beschermingsmaatregel kan getroffen worden.
Is het niet overdreven, gelet op de indicatieve waarde van deze inventaris, dat elke aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning die betrekking heeft op een in de inventaris opgenomen goed, aan het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen moet worden voorgelegd (KCML)?
 - b) *De bewaarlijst* moet het mogelijk maken dringende vrijwaringsmaatregelen te nemen.
Toch is het verbazingwekkend dat het ontwerp de Executieve geen termijn oplegt om te beslissen al dan niet te beschermen.
De door inschrijving op de bewaarlijst gegeven vrijwaring moet slechts voor een tamelijk korte termijn geldig blijven.
 - c) *De bescherming*.
Deze maatregel vergt geen bijzondere opmerkingen.

II. Discussion générale

1. Interventions des membres

Un membre souligne le caractère fondamental du projet d'ordonnance soumis à la commission.

Ce projet suscite plusieurs questions importantes:

- Si l'Exécutif a largement tenu compte de l'avis rendu par le Conseil d'Etat le 26 juin 1991, le projet ne tient que très peu compte du second avis du Conseil d'Etat du 25 novembre 1991. Cet avis porte pourtant sur des articles fondamentaux du projet d'ordonnance et, notamment, sur les articles 3 relatif à la commission, 7 relatif à la liste de sauvegarde, 29 relatif aux travaux et subsides et enfin sur l'article 38 fixant la date d'entrée en vigueur de l'ordonnance.
- Au niveau des définitions, il faut noter l'absence de référence au patrimoine «culturel». Le patrimoine culturel relève bien sûr de la compétence des communautés; toutefois, cette absence de référence peut poser des problèmes de relations entre l'ordonnance et d'autres normes législatives, notamment une proposition de loi visant à défiscaliser les sommes consacrées aux biens culturels immobiliers.
- Le projet d'ordonnance prévoit 3 niveaux de protection:
 - a) *L'inventaire* identifie les biens susceptibles d'être inscrits sur la liste de sauvegarde ou d'être l'objet d'une mesure de classement.
N'est-il pas excessif, en fonction de la valeur indicative de cet inventaire, d'imposer que toute demande de permis d'urbanisme portant sur un bien repris dans l'inventaire soit soumis à l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites (CRMS)?
 - b) *La liste de sauvegarde* doit permettre des mesures de protection urgente.
On peut toutefois s'étonner que le projet n'impose pas un délai à l'Exécutif pour ensuite procéder ou non au classement.
La protection conférée par l'inscription sur la liste de sauvegarde ne doit rester valable que pour un délai relativement court.
 - c) *Le classement*.
Cette mesure ne suscite pas d'observations particulières.

Een ander lid is eveneens van mening dat dit ontwerp zeer belangrijk is. De bevoegde Staatssecretaris heeft in zijn inleidende uiteenzetting de gebreken en onvolkomenheden van de huidige van kracht zijnde wetgeving benadrukt; het is inderdaad absoluut noodzakelijk deze te moderniseren.

Nochtans dringt zich een algemene opmerking op, die meer tot een filosofie van de bescherming van het erfgoed dan tot een wetgevende analyse behoort.

De bescherming van het erfgoed is een zeer moeilijke taak in een grootstad die tegelijkertijd een hoofdstedelijke en een internationale functie heeft. De wetgevende procedures en de praktijk lopen uiteen zoals de uiteenzetting en de methode, de teksten en de werkelijkheid.

Aldus werden de laatste twintig jaar gebouwen of bouwkundige gehelen gered, zonder bescherming. De Wolstraat bijvoorbeeld werd slechts beschermd nadat ze door de wil van de burgers en door het politiek beleid werd gered.

Bijgevolg zijn, om het erfgoed te beschermen, zowel een politieke wil als een wetgevend instrument vereist. De Executieve zal de ordonnantie met energie en strengheid moeten toepassen.

De bescherming van het erfgoed in ons Gewest is een bron van conflicten tussen het collectief belang van de stadsesthetica en de privé-belangen van de vastgoedpromotie. Bijgevolg moet de Executieve zich de middelen geven om aan de druk te weerstaan. De bescherming van het erfgoed heeft ook economische gevolgen, onder meer via het toerisme.

De in het Gewestplan voorziene zones voor cultureel, historisch en esthetisch belang zijn zeer belangrijk voor de bescherming van het erfgoed. Er konden vele gebouwen gered worden dank zij de verplichte procedures tot bekendmaking-overleg voor in deze gebieden gelegen projecten. In de nieuwe stedenbouwkundige plannen, ontstaan uit de ordonnantie van 29 augustus 1991, moeten deze gebieden worden bevestigd.

Tenslotte, wekt het ontwerp van ordonnantie volgende bijzondere opmerkingen op:

- Het zou goed zijn een procedure tot hoorzitting van het publiek te overwegen die vergelijkbaar is met de procedure van bekendmaking-overleg inzake stedenbouw.
- De procedures tot royerling van de bewaarlijst, tot wijziging van de bewaarvoorwaarden of nog tot opheffing van de bescherming zijn ontoereikend. Een meer dwingend stelsel moet worden ingevoerd.

Un autre membre estime également ce projet fort important. Il est en effet indispensable de moderniser la législation actuellement en vigueur dans cette matière et dont l'exposé introductif du Secrétaire d'Etat compétent à souligné les carences et insuffisances.

Toutefois, une observation générale s'impose, qui relève davantage d'une philosophie de la protection du patrimoine que d'une analyse législative.

La protection du patrimoine est une mission très difficile dans une grande ville qui est à la fois capitale et ville internationale. Les divergences entre les procédures législatives et la pratique relèvent des différences entre le discours et la méthode, entre les textes et la réalité.

Ainsi, les bâtiments ou ensembles architecturaux sauvés au cours des vingt dernières années l'ont été sans classement. La rue aux Laines, par exemple, n'a été classée qu'une fois sauvée par la volonté de citoyens et du pouvoir politique.

La sauvegarde du patrimoine requiert donc autant une volonté politique qu'un instrument législatif. L'Exécutif devra utiliser l'ordonnance avec énergie et fermeté.

La protection du patrimoine dans notre Région est le champ de conflits entre des intérêts collectifs d'esthétique urbaine et des intérêts privés de promotion immobilière. L'Exécutif doit se donner les moyens de résister aux pressions. La protection du patrimoine a aussi des impacts économiques, notamment via le tourisme.

Il convient ensuite de souligner l'importance pour la protection du patrimoine des zones d'intérêt culturel, historique ou esthétique (ZICHE) prévues au plan de secteur. Les procédures de publicité-concertation obligatoires pour les projets situés dans ces zones ont permis la sauvegarde de nombreux bâtiments. Ces zones devront être confirmées dans les nouveaux plans urbanistiques issus de l'ordonnance du 29 août 1991.

Enfin, le projet d'ordonnance suscite les remarques particulières suivantes:

- Il convient d'envisager une procédure d'audition du public assimilée à la procédure de publicité-concertation en matière d'urbanisme.
- Les procédures prévues pour la radiation de la liste de sauvegarde, pour la modification des conditions de conservation ou encore pour le déclassement sont insuffisantes. Un système plus contraignant doit être prévu.

- Er moet een procedure ingevoerd worden waarmee de belanghebbende derden tegen de beslissingen tot bescherming een beroep kunnen instellen.
- Tenslotte moet er worden nagedacht over de samenstelling, de benoemingswijze en de duur van de mandaten van de leden van de KCML om zo goed mogelijk de eenheid van rechtspraak en de onafhankelijkheid van de leden te waarborgen.

De volgende spreker verwijst eveneens naar een filosofie van de bescherming van het erfgoed.

Deze bescherming moet de «culturele» doelstelling overstijgen, in een globale opvatting van de stad passen en het stedelijk milieu valoriseren. De bescherming van het erfgoed behoort tot de sociale economische en stedenbouwkundige toekomst van een stad.

Het beleid tot bescherming van het erfgoed moet een onderdeel zijn van het stedenbouwkundig beleid. Dit is zeker niet het geval te Brussel.

Bijvoorbeeld, de strijd tegen de verlaten gebouwen hangt zowel af van een stedenbouwkundige wil als van de bescherming van het erfgoed.

Bovendien moeten sommige immobiliënpraktijken zoals het «façadisme» of «de lege schelp», waarbij slechts de gevel of een gedeelte van de gevel van een gebouw wordt bewaard zonder de binneninrichting, worden bestreden. Een slechte restauratie van sommige gebouwen via onbenullige werken is ook uit den boze.

Het probleem van de beschadiging van gebouwen door luchtvervuiling of door reclameborden is eveneens gesteld.

Dikwijls wordt de economische logica tegenover de eisen van de bescherming van het erfgoed geplaatst. Maar een ernstige economische analyse bewijst dat de bescherming van het erfgoed de dynamiek van de economie kan ten goede komen (1).

Het erfgoed moet als een zeldzaam economisch goed worden beschouwd dat niet meer kan worden bebouwd. Bijgevolg is bescherming noodzakelijk. Beroepsvorming kan worden overwogen.

(1) Cfr. Christian OST: «La conservation du patrimoine culturel: un enjeu économique», La conservation du patrimoine culturel immobilier, Stukken van het interdisciplinaire seminarie van 6 september 1990, Centrum voor gewestelijk recht van de Rechtsfaculteit te Namen, 1990.

- Il faut prévoir une procédure de recours en faveur des tiers intéressés contre les décisions en matière de classement.

- Il faut enfin réfléchir à la composition, au mode de nomination et à la durée des mandats des membres de la CRMS afin de garantir au mieux l'unité de sa jurisprudence et l'indépendance de ses membres.

L'orateur suivant fait également référence à une philosophie de la protection du patrimoine.

Celle-ci doit dépasser un objectif «culturel» pour s'inscrire dans une conception globale de la ville et être un outil de valorisation de l'environnement urbain. La protection du patrimoine est un élément du devenir social, économique et urbanistique d'une ville.

Ainsi, la politique de l'urbanisme doit intégrer la politique de protection du patrimoine. Ce n'est manifestement pas le cas à Bruxelles.

La lutte contre les immeubles abandonnés, par exemple, relève à la fois d'une volonté urbanistique et de protection du patrimoine.

Il faut en outre lutter contre certaines pratiques immobilières telles celle de la «coquille vide» ou «façadisme» qui consiste à ne conserver que la façade ou un fragment de façade d'un bâtiment sans souci de son aménagement intérieur. Ou encore une restauration médiocre de certains bâtiments via des travaux de minime importance.

Le problème de la dégradation des bâtiments par la pollution urbaine ou par des dispositifs de publicité est également posé.

On oppose souvent la logique économique aux exigences de la protection du patrimoine. Une analyse économique sérieuse permet toutefois de considérer la protection du patrimoine comme un élément capable de créer une dynamique économique (1).

Le patrimoine doit être envisagé comme un bien économique rare et non reproductible. Sa protection s'impose donc. Des filières de formation professionnelle sont envisageables.

(1) Cfr. Christian OST: «La conservation du patrimoine culturel: un enjeu économique», La conservation du patrimoine culturel immobilier. Documents du séminaire interdisciplinaire du 6 septembre 1990, Centre de Droit régional de la Faculté de Droit de Namur, 1990.

Er moeten meer acties komen om te sensibiliseren rond de bescherming van het erfgoed, vooral acties die een jong of een beslisserspubliek beogen. Men zou bijvoorbeeld de NMBS kunnen aansporen de Brusselse stations te restaureren of verschillende functies in merkwaardige gebouwen onder te brengen.

Wat het eigenlijke ontwerp van ordonnantie betreft, maakt het lid volgende opmerkingen:

- Het begrip «te beschermen goed» wordt uitgebreid tot de architecturale gehelen en de archeologische landschappen.
- In de ordonnantie zou de bescherming van de vergezichten beter moeten worden omschreven. De vrijwaringszones zouden met de zones van cultureel, historisch en esthetisch belang moeten overeenstemmen en aan dwingende stedenbouwkundige voorschriften moeten worden onderworpen.
- De lijst van de mogelijke initiatiefnemers van een beschermingsprocedure wordt uitgebreid. De uitsluiting van het provinciale vlak is eveneens verheugend.
- De duur van het mandaat van de leden van de KCML (4 jaar) is te kort en bevordert geenszins de onafhankelijkheid van de leden. Een termijn van 5 jaar, even lang als de gewestelijke zittingstijd, zou beter zijn.

De Executieve heeft een te grote invloed op de samenstelling van de Commissie. In zijn voorstel van ordonnantie (nr. A-50/1, 89/90), voorzag het lid in het recht voor de Commissie om zelf, voor een derde van de leden waaruit ze is samengesteld, kandidaten voor te dragen.

De vernieuwing met de helft is positief.

- In het «Fonds voor het Stedelijk Erfgoed» is niet voorzien. Nochtans lijkt het belangrijk te bepalen dat de middelen uitsluitend aan de bescherming en de bevordering van het gewestelijk erfgoed mogen worden besteed.
- De werken die aan een beschermd goed kunnen worden uitgevoerd zijn omvangrijk. Zelfs afbraak is mogelijk. Er moeten strengere beperkingen worden opgelegd.
- Ook een schepencollege of honderdvijftig personen kunnen het initiatief nemen om een goed van de bewaarlijst te laten royeren of de bescherming op te heffen.

Wat aanvaardbaar is voor de beschermingsprocedure is het helemaal niet voor de omgekeerde procedure, waar deze initiatieven te sterk aan privébelangen zouden kunnen gebonden zijn.

Il faut intensifier les actions de sensibilisation à la protection du patrimoine, particulièrement les actions à destination d'un public jeune ou encore d'un public de décideurs. On pourrait, par exemple, sensibiliser la SNCB à la problématique de la restauration des gares bruxelloises ou encore loger différentes fonctions dans des bâtiments remarquables.

Concernant le projet d'ordonnance proprement dit, le membre formule les observations suivantes:

- La notion de bien à protéger est élargie aux ensembles architecturaux et aux sites archéologiques.
- La protection des perspectives devrait être mieux précisée dans l'ordonnance. Les zones de protection devraient correspondre d'office aux zones ZICHE et faire l'objet de prescriptions urbanistiques contraignantes.
- L'initiative de la procédure de protection est étendue. Il faut également se réjouir de l'exclusion de l'échelon provincial.
- La durée du mandat des membres de la CRMS prévue (4 ans) est trop courte et ne favorise pas l'indépendance des membres. Un délai de 5 ans, qui correspond à la législature régionale, semble préférable.

L'influence de l'Exécutif sur la composition de la Commission est trop importante. Dans sa proposition d'ordonnance (n° A-50/1, 89/90), le membre prévoyait un droit de présentation de la Commission elle-même pour un tiers des membres qui la composent.

Le renouvellement par moitié est positif.

- Le «Fonds du patrimoine urbain» n'est pas prévu. Il semble pourtant important de prévoir des moyens affectés exclusivement à la protection et à la promotion du patrimoine régional.
- Les travaux susceptibles d'être réalisés sur un bien protégé ou classé sont trop importants. Même une démolition est possible. Il faut prévoir des limites plus strictes.
- L'initiative de la procédure de radiation de la liste de sauvegarde ou de déclassement peut notamment émaner d'un collègue échevinal ou de cent cinquante personnes.

Ce qui est tout à fait admissible pour la procédure de classement ne l'est absolument pas pour la procédure inverse où ces initiatives risquent trop d'être liées à des intérêts privés.

- Artikel 32 van het ontwerp van ordonnantie dat voor de eigenaar van een gevrijwaard of beschermd goed bepaalt dat hij een vergoeding ten laste van het Gewest kan vragen, moet worden geschrapt.

Inderdaad, door de vrijwaring wordt de waarde van een goed verhoogd en niet verminderd.

Een raadslid meent dat de wet van 7 augustus 1931, dringend moet worden gemoderniseerd omdat de traagheid en de beperktheid van de bescherming voorbijgestreefd zijn.

Hij betreurt dat de Executieve het ontwerp van ordonnantie laattijdig heeft ingediend terwijl zijn fractie al lang een voorstel van ordonnantie ter zake had ingediend (nr. A-34/1, 89/90).

Tenslotte wenst hij dat deskundigen worden geraadpleegd, ondermeer het St.-Lukas Archief, en dat de inventaris opgesteld door deze vereniging aan de commissieleden wordt medegedeeld.

Bij de lezing van het ontwerp van ordonnantie dringen zich drie belangrijke opmerkingen op:

1. De samenstelling van de KCML is vatbaar voor kritiek: enerzijds zijn de criteria voor de selectie van haar leden onnauwkeurig; anderzijds is het aantal leden te hoog.

De organisatie- en werkingsregels moeten voorschrijven dat de Commissie uit dezelfde leden bestaat voor het onderzoek van eenzelfde dossier.

Er moet ook in de adviezen van de Commissie voor een eenheid in de rechtspraak gezorgd worden.

2. Het onderscheid tussen de inschrijving op de bewaarlijst en de eigenlijke bescherming zowel wat de gevolgen betreft als de duur, is onduidelijk.

Deze maatregel moet een vlugge vrijwaring van een bedreigd gebouw voor een beperkte tijd mogelijk maken. Twaalf maanden schijnt een redelijke termijn.

Het moet in hoofdzaak een dringende maar een voorlopige maatregel zijn, die na verstrijking van een termijn op een beschermingsbeslissing uitloopt.

3. Het beschermde erfgoed moet in het huidige leefkader passen.

De verwaarlozing van een beschermd goed moet worden vermeden. Er zouden in de ordonnantie bepalingen moeten worden opgenomen die ervoor zorgen dat de gebouwen die voor de inschrijving op de bewaarlijst of voor de beschermingsprocedure een woonfunctie hadden, deze bestemming ook behouden.

De bestemming van de beschermde goederen moet zo weinig mogelijk veranderen.

- L'article 32 du projet d'ordonnance, qui prévoit la possibilité pour le propriétaire d'un bien protégé ou classé de demander une indemnité à charge de la Région, doit être supprimé.

En effet, la protection valorise un bien au lieu d'en diminuer la valeur.

Un conseiller estime urgent de moderniser la loi du 7 août 1931, dépassée tant par la lenteur de sa procédure que par l'étroitesse de sa protection.

Il regrette le dépôt tardif du projet d'ordonnance par l'Exécutif, alors que son groupe politique a depuis fort longtemps déposé une proposition d'ordonnance sur cet objet (n° A-34/1, 89/90).

Il souhaite enfin la consultation d'experts, notamment le «St.-Lukas-archief» et la communication de l'inventaire établi par cette association aux membres de la commission.

Trois remarques essentielles s'imposent à la lecture du projet d'ordonnance:

1. La composition de la CRMS est critiquable: d'une part, les critères de sélection de ses membres sont imprécis; d'autre part, le nombre de membres est trop élevé.

Les règles d'organisation et de fonctionnement doivent prévoir que la commission soit composée des mêmes membres pour l'examen d'un même dossier.

Il faut également assurer l'unité de la jurisprudence des avis rendus par la Commission.

2. L'inscription sur la liste de sauvegarde se démarque mal du classement proprement dit, tant dans ses effets que dans sa durée.

Cette mesure doit permettre une protection rapide d'un bâtiment menacé, valable pendant une durée limitée. Un délai de douze mois semble raisonnable.

Il doit s'agir par essence d'une mesure urgente, mais provisoire, devant déboucher à l'expiration d'un délai sur une décision de classement.

3. Le patrimoine classé doit s'intégrer dans le cadre de la vie contemporaine.

Il faut éviter qu'un bien classé ne soit laissé à l'abandon. Des dispositions de l'ordonnance devront prévoir le maintien de l'affectation au logement d'un bien qui y était affecté antérieurement à son inscription sur la liste de sauvegarde ou à la procédure de classement.

Il faut éviter de changer les affectations des biens classés.

Naast deze fundamentele opmerkingen maakt het lid nog de volgende opmerkingen:

- Het is abnormaal dat het initiatief voor het behoud of de bescherming van een goed van honderdvijftig in het Gewest gehuisveste personen kan uitgaan.

De gemeentelijke mandatarissen die het best de bezorgdheden van de inwoners kunnen vertolken, moeten hun verantwoordelijkheid opnemen.

Indien men deze bepaling niet wil schrappen moet ten minste gevraagd worden dat de aanvragers gehuisvest zijn in de gemeente waar het goed is gelegen:

- Men moet ook vermijden alles te willen beschermen, zonder de middelen te hebben het onderhoud van de beschermde gebouwen te waarborgen.
- Voor alle stadia van de procedure moeten termijnen worden bepaald.

Een lid meent dat men niet noodzakelijkerwijze moet betreuren dat de Executieve het tweede advies van de Raad van State niet heeft gevolgd. Zo blijft het debat op het niveau van de Raad open.

Inhoudelijk is het ontwerp van ordonnantie zeer vernieuwend: de bewaarlijst wordt opgevat als een juridisch instrument van een globaal beleid voor de bescherming van het erfgoed. Het is geen middel meer om dringende maatregelen te treffen geval per geval; de bewaarlijst zal alle erop ingeschreven goederen definitief vrijwaren. De logica van de bescherming wordt volledig omgekeerd in vergelijking met het decreet van de Franse Gemeenschap van 17 juli 1987. Zo wordt de bescherming in feite een buitengewone maatregel met financiële gevolgen.

Een versterking van de overlegprocedures inzake de bescherming van het erfgoed zou trouwens mogelijk zijn. Nochtans zouden deze procedures zo dicht mogelijk moeten aanleunen bij de bekendmaking-overlegprocedures die van toepassing zijn voor de stedenbouw of er zo goed mogelijk mee gecoördineerd worden. Tegenstrijdige adviezen worden best vermeden en er moet een evenwicht worden gevonden tussen de belangen van de ruimtelijke ordening en deze van de bescherming van het erfgoed.

De uitwisseling van informatie tussen de administratieve stedenbouwkundige diensten en de bescherming van het erfgoed moet worden verzekerd, vooral wanneer een goed dat voor bescherming in aanmerking zou kunnen komen door een stedenbouwkundige maatregel wordt bedreigd. Op dezelfde wijze moet de Executieve in haar midden zorgen voor een gecoördineerd beleid.

Op gemeentelijk vlak zou het initiatief tot inschrijving op de bewaarlijst of tot bescherming kunnen toebehoren aan de gemeenteraad en niet aan het schepencollege. De openbaarheid van het debat wordt erdoor verhoogd.

Outre ces remarques fondamentales, le membre émet encore les observations suivantes:

- Il est anormal que l'initiative de la sauvegarde ou du classement d'un bien puisse émaner de cent cinquante personnes domiciliées dans la Région.

Il faut responsabiliser les mandataires communaux qui sont les meilleurs relais des préoccupations des habitants.

A défaut de supprimer cette disposition, il convient au moins de prévoir que les demandeurs soient domiciliés dans la commune où est situé le bien.

- Il faut également éviter de vouloir tout classer, sans avoir les moyens d'assurer l'entretien des bâtiments classés.
- Des délais doivent être prévus à tous les stades de la procédure.

Un membre estime qu'il ne faut pas forcément regretter que l'Exécutif n'ait pas suivi le second avis du Conseil d'Etat. Le débat reste ainsi ouvert au niveau du Conseil.

Quant au fond, le projet d'ordonnance présente une innovation majeure: la liste de sauvegarde est conçue comme l'instrument juridique d'une politique globale de protection du patrimoine. Il ne s'agit plus d'un instrument permettant des mesures d'urgence au cas par cas; la liste de sauvegarde confèrera à l'ensemble des biens qui y sont inscrits une protection définitive. La logique de la protection est radicalement inversée par rapport au décret de la Communauté française du 17 juillet 1987. Ainsi, le classement devient, en fait, une mesure exceptionnelle assortie d'effets financiers.

On peut par ailleurs concevoir un renforcement des procédures de concertation en matière de protection du patrimoine. Il faut toutefois que ces procédures soient les plus proches ou les mieux coordonnées avec les procédures de publicité-concertation prévues en matière d'urbanisme. Il faut éviter les avis contradictoires et trouver les équilibres entre les intérêts de l'aménagement du territoire et ceux de la protection du patrimoine.

L'information entre les services administratifs de l'urbanisme et de la protection du patrimoine doit être assurée, particulièrement quand un bien susceptible d'être protégé est menacé par une mesure d'urbanisme. De même, l'Exécutif doit veiller à une coordination des politiques en son sein.

Au niveau communal, l'initiative de l'inscription sur la liste de sauvegarde ou du classement pourrait revenir au conseil communal, et non au collège échevinal. La transparence du débat y est mieux garantie.

Artikel 12, § 7 van het ontwerp van ordonnantie betreft het geval waarin een burgemeester krachtens zijn politiebevoegdheden de afbraak beveelt van een op de bewaarlijst ingeschreven of beschermd goed. Deze politiebevoegdheden zijn overdreven en in feite voorbijgestreefd door de evolutie van de woonkwaliteit. De aangehaalde dringende noodzakelijkheid bemoeilijkt trouwens de rechtelijke vorderingen.

In zijn tweede advies maakte de Raad van State opmerkingen over voormelde bepaling van het ontwerp van ordonnantie. De mogelijkheid over de Hoofdstedelijke Executieve om de toepassing van deze procedure te betwisten moet versterkt worden. De bewijslast moet meer bij de gemeentelijke overheid liggen.

De procedures tot kennisgeving van de beschermingsmaatregelen zijn verbeterd. De voor iedereen verplichte bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* moet eraan worden toegevoegd. Voor dringende toestanden moet eveneens in het stelsel worden voorzien waarbij het volstaat de persoon die het erfgoed bedreigt, kennis te geven van de beschermingsmaatregel waarbij voormelde persoon de andere belanghebbende personen moet inlichten.

Tenslotte zou de Commissie voor Monumenten en Landschappen kunnen worden opengesteld voor verenigingen. Er kan bovendien kritiek worden geuit op de taalverdeling van haar leden (2/3 F - 1/3 N). Enkel de bekwaamheid is belangrijk.

De volgende spreker benadrukt het belang van deze ordonnantie voor de kwaliteit van het leven in de stad.

Het ontwerp van ordonnantie geeft de Executieve een te grote bevoegdheid.

Zo bepaalt de Executieve, op basis van het beginsel van de specialisatie, de samenstelling van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Het politiseringsgevaar van dit te vage en weinig duidelijke criterium is niet denkbeeldig. De Commissie moet samengesteld worden uit wetenschappers en specialisten gekozen *ex officio* (conservators, professoren enz.). Bovendien moet het aantal leden worden beperkt.

De bewaarlijst is een werktuig dat absoluut noodzakelijk is om vlug te reageren wanneer het erfgoed bedreigd wordt. Nochtans wordt de Executieve geen enkele termijn opgelegd om de beschermingsprocedure aan te vatten. De gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst en van de bescherming zijn gelijk. Deze inschrijving legt zware verplichtingen op aan de eigenaar van het goed, zonder tegenprestatie van de overheid.

L'article 12, § 7, du projet d'ordonnance vise le cas où un bourgmestre, en vertu de ses pouvoirs de police, ordonne la démolition d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé. Ces pouvoirs de police sont exorbitants et, en fait, dépassés par l'évolution de la qualité de l'habitat. De plus, l'urgence invoquée rend difficiles les recours juridictionnels.

Le Conseil d'Etat, dans son second avis, a émis des observations sur la disposition précitée du projet d'ordonnance. Il convient de renforcer la possibilité pour l'Exécutif régional de contester la mise en œuvre de cette procédure. La charge de la preuve doit davantage peser sur l'autorité communale.

Les procédures de notification des mesures de protection sont améliorées. Il convient d'y ajouter la publication au *Moniteur belge*, qui s'impose à tous. Face aux situations d'urgence, il faut également prévoir un système où la notification à la personne qui menace le patrimoine suffit, à charge pour celui-là de notifier la mesure de protection aux autres personnes intéressées.

Enfin, la Commission des Monuments et Sites pourrait être ouverte à des associations. De plus, la répartition linguistique de ses membres (2/3 F - 1/3 N) est critiquable. Seule la compétence importe.

L'intervenant suivant souligne l'importance de l'ordonnance en discussion pour la qualité de la vie en ville.

Le projet d'ordonnance confère des pouvoirs trop étendus à l'Exécutif.

Ainsi, la composition de la Commission royale des Monuments et Sites est-elle arrêtée par l'Exécutif, sur base du principe de la spécialisation. Ce critère, trop vague et peu explicite, engendre un risque de politisation. Il faut composer la commission de personnalités scientifiques et de spécialistes choisis *ex officio* (conservateurs, professeurs, etc.). En outre, le nombre de membres doit être limité.

La liste de sauvegarde est un outil indispensable pour réagir rapidement face à une menace pour le patrimoine. Toutefois, aucun délai n'est prévu, au-delà duquel l'Exécutif doit entamer la procédure de classement. Les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde sont identiques aux effets du classement. Cette inscription impose de lourdes obligations au propriétaire du bien, sans contrepartie des pouvoirs publics.

2. Antwoorden van de Staatssecretaris

De Staatssecretaris is zich in deze materie bewust van het belang van de politieke wil; een wil die bij de Executieve duidelijk aanwezig is.

In een stadsproject moet ook het erfgoed, een belangrijk element, in overweging worden genomen.

Naast deze politieke wil vereist de bescherming van het erfgoed een wetgevend instrument dat procedures vaststelt, een administratie die de politieke beslissingen uitwerkt en tenslotte begrotingen.

Uiteindelijk kan dit werk niet gebeuren zonder dat de publieke opinie nog meer wordt gesensibiliseerd. Op gemeentelijk vlak kan de gemeenteraad die taak op zich nemen via de procedure van de interpellaties. Participatiemaatregelen zijn wenselijk indien ze de efficiëntie ten goede komen.

Een goed beheer van het erfgoed heeft inderdaad economische gevolgen, met name inzake toerisme en werkgelegenheid. Vorming is nodig om de kwaliteit van het restauratiewerk te verbeteren.

«Façadisme» is soms de minst slechte oplossing, toch is het een betreurenswaardige stedenbouwkundige techniek.

De Staatssecretaris zal tijdens de artikelsgewijze bespreking op de opmerkingen of de suggesties over welbepaalde artikelen antwoorden. In dit stadium kan ook onderzocht worden of er al dan niet rekening moet worden gehouden met de opmerkingen van de Raad van State in zijn tweede advies.

Wat het begrip «cultureel erfgoed» betreft, niemand betwist de grote culturele waarde van het erfgoed. De wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 heeft de bevoegdheid inzake monumenten en landschappen naar de Gewesten overgeheveld terwijl de Gemeenschappen de bevoegdheid voor het cultureel erfgoed behouden. Zo zou de Raad van State in een gewestelijke ordonnantie geen verwijzing naar het cultureel erfgoed hebben toegelaten. Om deze opmerking te vermijden heeft de Executieve de voorkeur gegeven aan de uitdrukking «onroerend erfgoed» in artikel 2, 1°: «1° het geheel van de onroerende goederen met een historische, archeologische, artistieke, esthetische, wetenschappelijke, sociale, technische of volkskundige waarde». De adjectieven «historisch, archeologisch, artistiek» vertalen volledig de gewenste culturele waarde.

2. Réponses du Secrétaire d'Etat

Le Secrétaire d'Etat est conscient de l'importance de la volonté politique en cette matière. Elle existe dans le chef de l'Exécutif.

Le patrimoine est aussi un élément important à prendre en considération dans un projet de ville.

Au-delà de cette volonté politique, la protection du patrimoine requiert un outil législatif fixant les procédures, une administration mettant en œuvre les décisions politiques et des budgets.

Enfin, ce travail ne peut se faire sans l'opinion publique qui doit être sensibilisée davantage. Ainsi, au niveau communal, le conseil communal peut jouer ce rôle via la procédure des interpellations. Les mesures de participation sont souhaitables si elles visent aussi l'efficacité.

Il est exact qu'une bonne gestion du patrimoine génère des effets économiques, notamment en matière de tourisme et d'emploi. Des filières de formation sont à prévoir afin d'améliorer la qualité du travail de restauration.

Le façadisme est une technique urbanistique qu'il faut déplorer, même s'il s'agit parfois de la moins mauvaise solution possible.

Le Secrétaire d'Etat reporte à la discussion des articles les réponses aux observations ou suggestions qui concernent des articles en particulier. On pourra également examiner à ce stade s'il y a lieu de tenir compte ou non des observations émises par le Conseil d'Etat dans son second avis.

Concernant la notion de «patrimoine culturel», personne ne dénie au patrimoine sa valeur hautement culturelle. Toutefois, la loi du 8 août 1988 modifiant la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 a transféré la compétence en matière de monuments et de sites aux Régions alors qu'elle laisse aux Communautés celle relative au patrimoine culturel. Ainsi, le Conseil d'Etat n'aurait pas autorisé une référence dans une ordonnance régionale, à la notion de patrimoine culturel. Afin d'éviter cette remarque, l'Exécutif a préféré l'expression «patrimoine immobilier» comprise dans les termes de l'article 2, 1°: «l'ensemble des biens immeubles qui présentent un intérêt historique, archéologique, artistique, esthétique, scientifique, social, technique ou folklorique». Les adjectifs «historique, archéologique, artistique» traduisent toute la connotation culturelle souhaitable.

Anderzijds heeft een spreker verwezen naar een wetsvoorstel tot vrijstelling van belastingen voor sommige culturele onroerende goederen. Het blijkt dat de stellers van dit voorstel hun formulering aan de hierboven aangehaalde institutionele werkelijkheid zouden moeten aanpassen.

Verschillende opmerkingen werden gemaakt over de drie beschermingsniveaus die de Executieve de mogelijkheid geven de graad en de aard van de bescherming aan de noden aan te passen:

- de *inventaris* is een middel om kennis te vergaren, een vaststelling van het bestaan van het Brussels erfgoed. Het is een fundamentele balans, een voorbereiding op elke andere stap naar bescherming.

De in de inventaris opgenomen goederen vallen allen onder de bepalingen van artikel 2 en kunnen aan andere beschermingsmaatregelen worden onderworpen. Bijgevolg is het normaal dat elke belangrijke wijziging waarvoor een stedenbouwkundige vergunning is vereist aan het voorafgaandelijk advies van de KCML en van de Overlegcommissie wordt onderworpen en het onderwerp is van bijzondere maatregelen tot bekendmaking.

- De *bewaarlijst* is de volgende stap in de bescherming. Het is een vaste lijst met goederen die verdienen gevrijwaard te worden en waarvan sommige voor bescherming zullen worden voorgedragen.

De procedure is kort. Om die reden zal de bewaarlijst eveneens in spoedgevallen voor de bescherming gebruikt worden. Behalve de Executieve en de KCML kunnen het college van burgemeester en schepenen, de eigenaar en een groep van honderdvijftig personen die een petitie ondertekend hebben, dit initiatief nemen om een inschrijving aan te vragen. De gevolgen van deze inschrijving zijn de aan de eigenaar opgelegde verplichting het goed in goede staat te behouden en het verbod, zonder toelating, een reeks handelingen uit te voeren zoals de afbraak of de verbouwing. Sommige op de bewaarlijst ingeschreven goederen kunnen in aanmerking komen voor de bescherming. Het beschermingsbeleid zal dan gepland kunnen worden. Dank zij deze nieuwe procedure is een betere bescherming mogelijk.

- De *bescherming* zal voor goederen van grote waarde gelden. Vandaag wordt de beschermingsprocedure te dikwijls aangevat omdat er geen ander middel is om de afbraak of de ernstige aftakeling van de goederen te vermijden. Vandaar het soms hybride aspect van de lijst met beschermde goederen waarvan een herziening misschien goed zou zijn. Dank zij de andere vrijwaringsniveaus zal de bescherming voortaan een erkenning van het goed zijn waardoor het aan grondige voorwaarden inzake behoud zal worden onderworpen. Hier ook kunnen behalve de Executieve en de KCML, het college, de eigenaar en het volksinitiatief aan de oorsprong van een

D'autre part, un orateur a mentionné une proposition de loi visant la défiscalisation de certains biens culturels immobiliers. Il apparaît que les auteurs de cette proposition devraient adapter leur formulation à la réalité institutionnelle évoquée ci-dessus.

Plusieurs remarques ont porté sur les trois niveaux de protection. Grâce à eux, l'Exécutif pourra moduler le degré et la nature de la protection en fonction des nécessités:

- *l'inventaire* est un outil de connaissance, un constat de l'existence du patrimoine bruxellois. Il est un bilan, fondamental, préparatoire à toute autre démarche de protection.

Les biens repris à l'inventaire ont, tous, une signification selon les termes des définitions de l'article 2 et sont susceptibles d'autres mesures de protection. Il est donc normal que toute modification importante réclamant un permis d'urbanisme soit soumis à l'avis préalable de la CRMS, de la commission de concertation, et fasse l'objet de mesures de publicité particulières.

- *La liste de sauvegarde* est l'étape suivante dans la protection. Elle est une liste permanente des biens méritant protection, parmi lesquels certains seront proposés au classement.

La procédure est courte. Pour cette raison, la liste de sauvegarde jouera aussi le rôle de protection d'urgence. Outre l'Exécutif et la CRMS, le collège des bourgmestre et échevins, le propriétaire et même l'initiative populaire par le biais d'une pétition de 150 personnes peuvent être à la base d'une demande d'inscription. Les effets de cette inscription sont l'obligation imposée au propriétaire de maintenir le bien en bon état et l'interdiction de procéder sans autorisation à une série d'actes tels que démolition ou transformation. Parmi les biens inscrits sur la liste de sauvegarde, certains pourront faire l'objet d'un classement. La politique de classement pourra dès lors être planifiée. Cette nouvelle procédure permettra donc de classer à meilleur escient.

- *le classement* sera réservé aux biens de haute valeur. Trop souvent aujourd'hui, on entame la procédure de classement parce qu'il n'y a pas d'autre moyen d'empêcher la démolition ou la dégradation grave. D'où l'aspect parfois hybride de la liste des biens classés qu'il conviendra peut-être de revoir. Dorénavant, grâce aux autres échelons de protection, le classement sera une reconnaissance du bien qui lui vaudra des mesures de sauvegarde approfondies. Ici aussi, outre l'Exécutif et la CRMS, le collège, le propriétaire et l'initiative populaire peuvent être à l'origine d'une procédure. Comme dans le cas de la liste de sauvegarde, le propriétaire se voit interdire

procedure liggen. Zoals in het geval van de bewaarlijst is het de eigenaar verboden, zonder toelating, de reeds aangehaalde handelingen uit te voeren, maar bovendien kan een vrijwaringszone worden afgebakend waarin voor sommige werken die het uitzicht veranderen eveneens een toelating nodig is. De eigenaar zal subsidies kunnen vragen voor de restauratie en een kenmerkende plaat zal op een zichtbare wijze kunnen worden aangebracht.

Het onlangs opgerichte Bestuur voor het erfgoed telt slechts 12 tot 13 personeelsleden; ze is onderbevend en zal versterkt moeten worden. Er zal een onderscheid moeten worden gemaakt tussen het Bestuur voor het erfgoed en het Bestuur voor de ruimtelijke ordening. Nochtans moet hun actie worden gecoördineerd. De voor stedenbouw en erfgoed verantwoordelijke leden van de Executieve zullen ook samen over hun handelingen moeten overleggen.

Wat het zoeken naar bijkomende financiële middelen voor het erfgoed betreft, is de Staatssecretaris voorstander van het oprichten van een gewestelijke onthaalstructuur die giften en fondsen van mecenen kan ontvangen en die het beheer kan waarnemen van gebouwen waarvoor de zorg moeilijk te dragen wordt. Deze structuur zou een gemengde vorm moeten hebben, waaraan zowel de openbare als de privé-sector deelnemen. Voor het ogenblik ligt een project ter studie. Het zal ook nodig zijn voor een dergelijke structuur een stimulerende fiscale wetgeving uit te werken. Dit overschrijdt echter gedeeltelijk de gewestelijke bevoegdheden.

3. Replieken van de leden

Een lid zal bij de artikelsgewijze bespreking eveneens terugkomen op de opmerkingen in het tweede advies van de Raad van State.

De bewaarlijst moet een instrument zijn voor een dringende vrijwaring, met een beperkte geldigheidsduur. Het Waalse decreet van 18 juli 1991 volgt deze filosofie. Beperkingen op de rechten van de eigenaars zijn onaanvaardbaar zonder tegenprestatie van de overheid, behalve indien deze beperkingen in de tijd zijn begrensd. Een ander lid deelt deze analyse.

Bovendien geldt hoofdstuk VII van het ontwerp van ordonnantie betreffende de onteigeningen en de vergoedingen zowel voor de op de bewaarlijst ingeschreven als voor de beschermde goederen. Bijgevolg verbindt het Gewest zich tot financiële tegemoetkomingen voor een groot aantal goederen.

De volgende spreker vindt daarentegen dat de filosofie van het ontwerp van ordonnantie zeer interessant is. De bewaarlijst is een definitieve vrijwaringsmaatregel; de bescherming gebeurt slechts voor goederen van grote waarde en brengt een financiële tegemoetkoming van de overheid met zich.

sans autorisation les actes déjà cités mais en outre, une zone de protection peut être prévue, dans laquelle certains travaux modifiant les perspectives doivent être soumis à autorisation. Le propriétaire pourra demander des subventions pour la restauration et une plaque distinctive pourra être apposée de façon visible.

L'administration du patrimoine, constituée récemment et comptant 12 à 13 agents, est insuffisante et devra être renforcée. L'administration du patrimoine devra être distincte de l'administration de l'aménagement du territoire. Leur action devra toutefois être coordonnée. De même, l'action des membres de l'Exécutif responsables de l'urbanisme et du patrimoine devra être concertée.

Concernant la recherche de moyens financiers supplémentaires pour le patrimoine, le Secrétaire d'Etat est favorable à la création d'une structure d'accueil régionale qui puisse recevoir des donations, des fonds provenant du mécénat et assurer la gestion de bâtiments devenus difficiles à assumer. Cette structure devrait être de forme mixte, associant le secteur public et privé. Un projet est actuellement à l'étude. Il sera également nécessaire d'élaborer une législation fiscale encourageant une telle structure. Ceci excède toutefois en partie les compétences régionales.

3. Répliques des membres

Un membre compte également revenir sur les observations reprises dans le second avis du Conseil d'Etat, lors de la discussion des articles.

La liste de sauvegarde doit être un instrument de protection d'urgence, valable pendant un temps limité. Le décret wallon du 18 juillet 1991 adopte cette philosophie. On ne peut accepter des restrictions aux droits des propriétaires sans contrepartie pour les pouvoirs publics, que si ces restrictions sont limitées dans le temps. Un autre membre partage cette analyse.

D'autre part, le chapitre VII du projet d'ordonnance consacré aux expropriations et aux indemnités recouvre à la fois les biens inscrits sur une liste de sauvegarde et les biens classés. La Région s'engage donc à intervenir financièrement pour un grand nombre de biens.

L'intervenant suivant estime, au contraire, que la philosophie du projet d'ordonnance est fort intéressante. La liste de sauvegarde est une mesure de protection définitive; le classement n'intervient que pour des biens à haute valeur et entraîne une intervention financière des pouvoirs publics.

De bescherming van de architecturale gehelen, van essentieel belang, komt volledig tot zijn recht met de bewaarlijst.

De zones van cultureel, historisch en esthetisch belang zijn coherente gehelen met vele merkwaardige goederen. Deze zones moeten in de vrijwaringszones worden opgenomen.

De ordonnantie moet in de oprichting van het bestuur voor het erfgoed voorzien. Het door het lid ingediende voorstel van ordonnantie (nr. A-50/1 - 89/90) voorzag in de oprichting van een dergelijk bestuur. Voor de uitvoering van het beleid is dit onmisbaar. Voor het ogenblik zijn de meeste personeelsleden die voor het erfgoed worden ingezet niet-statutair. Heeft de Staatssecretaris een vraag ingediend bij de cel belast met de herstructurering van het gewestelijk bestuur?

Het KCML moet bovendien een doeltreffend secretariaat krijgen. Ze moet over personeel kunnen beschikken.

Inzake bescherming van het erfgoed is een voluntaristische benadering nodig. Het beleid van het «minste kwaad», dit wil zeggen het «façadisme», moet worden verworpen.

De Executieve moet de mogelijkheid om de bescherming van een goed op te heffen met grote omzichtigheid gebruiken. Een dynamische benadering bestaande uit het opzoeken van de beschermde, met verwaarlozing bedreigde goederen en het eisen dat de onderhoudsverplichting wordt nageleefd, is verkiesbaar.

Tenslotte wordt in het ontwerp het probleem van de archeologische vindplaatsen en de opgravingen op een gebrekkige manier aangesneden.

De Staatssecretaris herinnert eraan dat de bescherming beperkt moet blijven. Voor het ogenblik worden sommige gebouwen beschermd bij gebrek aan andere vrijwaringsmaatregelen.

De mogelijkheid om van de zones van cultureel, historisch en esthetisch belang vrijwaringszones te maken, zal worden onderzocht.

Een ontwerp van ordonnantie over de archeologische opgravingen wordt voorbereid.

4. Hoorzitting van de heer V. G. Martiny, Voorzitter van de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

a) Uiteenzetting van de heer V. G. Martiny

Het is niet de bedoeling hier een overzicht te geven van alle gedachtenwisselingen die sedert 1989 over dit

La protection des ensembles architecturaux, qui est essentielle, trouve tout son sens avec la liste de sauvegarde.

Les ZICHE sont des ensembles cohérents avec de nombreux biens remarquables. Il faut intégrer les ZICHE dans les zones de protection.

L'ordonnance doit prévoir la création d'une administration du patrimoine. La proposition d'ordonnance déposée par le membre (n° A-50/1 - 89/90) prévoyait la création d'une telle administration. Celle-ci est indispensable à la mise en œuvre des politiques. Actuellement, la majorité des agents affectés au patrimoine sont des agents non statutaires. Le Secrétaire d'Etat a-t-il introduit une demande auprès de la cellule chargée de la restructuration de l'administration régionale?

De même, la CRMS doit être dotée d'un secrétariat efficace. Du personnel doit être mis à sa disposition.

En matière de protection du patrimoine, une approche volontariste s'impose. Il faut rejeter une politique «du moindre mal», notamment le façadisme.

L'Exécutif ne doit utiliser la possibilité de déclasser un bien qu'avec une grande circonspection. Une approche dynamique, consistant à recenser les biens classés menacés d'abandon et à exiger le respect de l'obligation d'entretien, est préférable.

Enfin, le problème des sites archéologiques et des fouilles est abordé de manière lacunaire dans le projet.

Le Secrétaire d'Etat rappelle que le classement doit rester limité. Actuellement, certains immeubles sont classés à défaut d'autres mesures de protection.

La possibilité d'intégrer les ZICHE comme zones de protection sera examinée.

Un projet d'ordonnance sur les fouilles archéologiques est en préparation.

4. Audition de M. V. G. Martiny, Président de la section autonome bruxelloise de la Commission royale des Monuments et Sites

a) Exposé de M. V. G. Martiny

Il ne s'agit pas de faire ici la rétrospective de tous les échanges de vues qui ont eu lieu depuis 1989 au sein de

ontwerp van ordonnantie in de Koninklijke Commissie hebben plaatsgehad. De Commissie heeft een eerste voorontwerp van ordonnantie opgesteld, dat in juni 1990 aan de bevoegde Minister werd bezorgd, in de Executieve en in diverse commissies werd besproken en ten slotte in september 1991 door de Executieve aan de Koninklijke Commissie werd terugbezorgd. Dit ontwerp werd trouwens gewijzigd, rekening houdend met het advies van de Raad van State.

Het is ook niet de bedoeling de filosofie van de Commissie inzake de bescherming en het behoud van de monumenten en de landschappen uiteen te zetten.

Nadat een afgevaardigde van het Kabinet alle vragen die de Commissie deze laatste had voorbereid, had beantwoord, bleven er nog enkele problemen bestaan die, volgens de Commissie, in het definitieve ontwerp dat vandaag wordt besproken geen bevredigende oplossing werden meegegeven.

Twee van deze problemen verdienen hoe dan ook een amendement:

- de samenstelling van de Commissie;
- hetgeen verstaan wordt onder «opgravingen», een term die niet in het opschrift van de ordonnantie voorkomt, eveneens als het woord «landschap».

1. De samenstelling van de Commissie wordt geregeld in artikel 3, § 2 van het ontwerp van ordonnantie:

De Commissie telt 18 leden en moet altijd bestaan uit ten minste:

- a) een lid gespecialiseerd inzake natuurlijk erfgoed;
- b) een lid gespecialiseerd inzake archeologie;
- c) een lid gespecialiseerd inzake historisch onderzoek;
- d) een lid gespecialiseerd inzake bouwkundig erfgoed.

De Commissie is geen voorstander van deze specialisatie.

Zij stelt voor artikel 3, § 2, 2° de volgende tekst voor: «De leden van de Commissie moeten hun ervaring en/of hun bekwaamheid in één van de in artikel 2 vermelde materies bewijzen». Deze formulering laat de deur open voor wetenschappelijk gediplomeerden van de universiteiten of de hoge scholen van universitair niveau, maar ook voor amateurs die het bewijs hebben geleverd van hun bekwaamheid om als lid in de Commissie te worden opgenomen.

2° Wat in het bijzonder letter b) van artikel 3, § 2, 2° betreft, acht de Commissie het wenselijk dat men, wat deze heel gespecialiseerde materie betreft, voorziet in een grotere waaier van mogelijkheden dan enkel de specialisatie inzake archeologie.

la Commission royale au sujet du projet d'ordonnance. La Commission a élaboré un premier avant-projet d'ordonnance qui fut remis au Ministre compétent au mois de juin 1990, discuté au sein de l'Exécutif et de diverses commissions et retransmis enfin par l'Exécutif à la Commission royale en septembre 1991. Ce projet a été par ailleurs modifié, compte tenu de l'avis du Conseil d'Etat.

Il ne s'agit pas davantage d'exposer la philosophie de la sauvegarde et de la conservation des monuments et sites qui anime la Commission.

Lorsqu'un délégué du Cabinet fut mis à la disposition de la Commission pour répondre aux questions que celle-ci avait préparées, il restait encore quelques aspects qui, aux yeux de la Commission, n'ont pas reçu de réponses satisfaisantes dans le projet définitif examiné aujourd'hui.

Deux de ceux-ci méritent en tout cas un amendement:

- la composition de la Commission;
- ce qui se rapporte «aux fouilles», terme qui n'apparaît pas dans l'intitulé de l'ordonnance, de même que le mot «sites».

1. La composition de la Commission est visée à l'article 3, § 2 du projet d'ordonnance:

La Commission se compose de 18 membres et doit comporter en permanence au moins:

- a) un membre spécialisé en matière de patrimoine naturel;
- b) un membre spécialisé en matière d'archéologie;
- c) un membre spécialisé en matière de recherches historiques;
- d) un membre spécialisé en matière de patrimoine architectural.

La Commission n'est pas favorable à cette spécialisation.

Elle propose la rédaction suivante de l'article 3, § 2, 2°: «Les membres de la Commission doivent justifier d'une expérience et/ou d'une compétence dans l'une ou l'autre des matières énumérées à l'article 2». Cette formulation laisse la porte ouverte aux scientifiques diplômés des universités ou écoles supérieures de niveau universitaire mais permet aussi à des amateurs qui ont fait la preuve de leur capacité d'être membres de la Commission.

2° En ce qui concerne particulièrement le littéra b) de l'article 3, § 2, 2°, la Commission préférerait que pour cette matière très spécialisée, on prévoie un éventail de compétences plus grand que la seule spécialisation en matière d'archéologie.

Een mogelijke oplossing bestaat erin de Commissie, onder één voorzitterschap (waarbij de Vice-Voorzitter, die tot een andere taalgroep behoort, bij de leden van één van de drie afdelingen wordt gerekend), in drie afdelingen op te splitsen:

- a) de afdeling monumenten, bestaande uit 6 Franstalige leden en 3 Nederlandstalige leden;
- b) de afdeling landschappen, bestaande uit 3 Franstalige leden en 1 Nederlandstalig lid;
- c) de afdeling opgravingen, eveneens bestaande uit 3 Franstalige leden en 1 Nederlandstalig lid.

Dit geeft in totaal 18 leden taalkundig opgesplitst volgens de regel twee derden/één derde.

Het spreekt uiteraard vanzelf dat de uiteindelijke voorstellen door de gehele Commissie moeten worden naar voor gebracht en dat de Commissie collegiaal beslist.

Een andere manier van werken kan erin bestaan een bijzondere ordonnantie aan de opgravingen te wijden, maar ook hier moet het definitieve advies van de Commissie komen, zoals dit in de twee andere Gewesten de gewoonte is. Inderdaad, er bestaat een grote symbiose tussen de archeologische ondergrond en het behoud van het erfgoed dat deze bedekt.

De Voorzitter heeft nog enkele minder belangrijke opmerkingen:

- In artikel 3, § 3, 2de lid, van het ontwerp van ordonnantie wordt bepaald dat «de adviezen en de opmerkingen met eenparigheid van stemmen worden geformuleerd en dat bij ontstentenis van eenparigheid het advies bestaat uit de weergave van alle standpunten die tijdens de werkzaamheden naar voor werden gebracht». Deze bepaling is in de praktijk moeilijk toe te passen, gelet op de omvang van de werkzaamheden van de Commissie. Bij gebrek aan eenparigheid zou het advies met gewone meerderheid moeten worden uitgebracht, met vermelding van het standpunt van de minderheid.
- In het 3^e lid van dezelfde paragraaf wordt bepaald dat de Commissie de hulp van deskundigen kan vragen. Deze experts zullen moeten worden bezoldigd, terwijl de commissieleden hun werk gratis leveren. Dit doet een probleem inzake gelijkheid van behandeling ontstaan. Anderzijds zullen de expertiseverslagen door de leden van de Commissie moeten worden goedgekeurd, dus bestuurd. Tijdwinst ligt niet voor de hand.

Ten slotte wenst de Commissie te worden geraadpleegd alvorens de gewestelijke en de gemeentelijke bestemmingsplannen en de bijzondere plannen van aanleg worden goedgekeurd, zodat de aanleg van de plaatsen harmonieus kan verlopen en niet tot discussies na goedkeuring leidt.

Une solution peut consister à diviser la Commission en trois sections sous une présidence unique (étant entendu que le Vice-Président, de rôle linguistique différent, est compté parmi les membres d'une des trois sections):

- a) la section des monuments, composée de 6 membres francophones et de 3 membres néerlandophones;
- b) la section des sites, composée de 3 membres francophones et d'1 membre néerlandophone;
- c) la section des fouilles, composée également de 3 membres francophones et d'1 membre néerlandophone.

Ce qui donne un total de 18 membres répartis linguistiquement selon la règle des deux tiers/un tiers.

Il doit bien sûr être entendu que les propositions finales appartiennent à l'ensemble de la Commission, la décision de celle-ci devant être collégiale.

Une autre manière de procéder peut consister à élaborer une ordonnance spécifique aux fouilles, mais ici aussi l'avis définitif doit émaner de la Commission comme cela se pratique dans les deux autres régions. En effet, la symbiose est grande entre le sous-sol archéologique et la conservation du patrimoine qui le recouvre.

Le Président émet encore quelques remarques de moindre importance:

- A l'article 3, § 3, 2me alinéa du projet d'ordonnance, il est prévu que «les avis et observations sont formulés à l'unanimité. A défaut d'unanimité, l'avis consiste en la reproduction de toutes les opinions exprimées lors des travaux». Cette disposition est difficilement praticable en fonction de l'importance du travail de la Commission. A défaut d'unanimité, l'avis devrait pouvoir être rendu à la majorité simple, avec adjonction d'une note de minorité.
- Au 3me alinéa du même paragraphe, il est prévu que «la Commission peut (...) demander le concours d'experts». Ces experts devront être rémunérés alors que les membres de la Commission effectuent leur travail à titre gratuit. Cela pose un problème d'égalité de traitement. D'autre part, les rapports d'expertise devront être avalsés, donc étudiés, par les membres de la Commission. Le gain de temps n'est pas évident.

Enfin, la Commission souhaite être consultée avant l'approbation des plans régionaux et communaux d'affectation du sol et des plans particuliers d'aménagement, de manière à ce que l'aménagement des lieux puisse se faire harmonieusement et ne prête pas le flanc à des discussions après approbation.

b) *Vragen van de leden en antwoorden van de heer V. G. Martiny*

Een lid stelt vast dat talrijke beschermde goederen in verval raken omdat ze niet worden onderhouden. Anderzijds gaat de bescherming dikwijls gepaard met een wijziging van bestemming. Hoe kan men enerzijds het behoud van een beschermd goed verzekeren en anderzijds de oorspronkelijke bestemming waarborgen?

De heer Martiny zegt dat bij gevaar voor ernstige beschadigingen, een goed dat op de bewaarlijst is ingeschreven of een goed dat beschermd werd, altijd kan onteigend worden.

Anderzijds voorziet het ontwerp van ordonnantie in het verbod, in sommige gevallen, tot wijziging van de bestemming van een goed dat op de bewaarlijst is ingeschreven of dat werd beschermd. Er bestaan dus beperkende maatregelen en de Executieve moet zichzelf de middelen verschaffen om deze uit te voeren.

Een ander lid heeft vragen over de deontologische regels bij de KCML, onder andere over de onverenigbaarheid. Is een mandaat in de Commissie verenigbaar met een functie als medewerker van een ministerieel kabinet? Wordt er in een huishoudelijk reglement voorzien?

De heer Martiny zegt dat de Koninklijke Commissie geen enkele rol speelt bij de aanwijzing van de leden. De Executieve wijst de leden aan. In het huishoudelijk reglement van de Commissie - dat in der tijd werd voorbereid - was geen sprake van het probleem der onverenigbaarheden.

De volgende spreker wijst erop dat de uiteenzetting van de heer Martiny de opvatting van zijn politieke fractie over het ontwerp van ordonnantie versterkt, meer bepaald wat de leemte betreft inzake archeologische opgravingen enerzijds en de werking van een Koninklijke Commissie per afdeling anderzijds.

Hij is echter voorstander van een opsplitsing in afdelingen die beter met de stedelijke werkelijkheid overeenstemt.

- 1° een afdeling monumenten en landschappen;
- 2° een afdeling opgravingen en historische onderzoek;
- 3° een afdeling onroerend erfgoed en stedenbouw.

Deze derde afdeling zou een globalere stedenbouwkundige benadering van de bescherming mogelijk maken, onder andere voor de architecturale gehelen.

De heer Martiny wijst erop dat alles stedenbouwkundig is. Het monumenten- en landschapsbeleid maakt deel uit van een stedenbouwkundig beleid en van het beleid wat de aanleg van de stad betreft.

b) *Questions des membres et réponses de M. V. G. Martiny*

Un membre constate que de nombreux biens classés se dégradent par défaut d'entretien. D'autre part, de nombreux classements vont de pair avec un changement d'affectation. Comment peut-on garantir d'une part la préservation d'un bien classé et d'autre part le maintien de l'affectation initiale?

M. Martiny observe qu'en cas de risque de graves détériorations, un bien inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé peut toujours être exproprié.

D'autre part, le projet d'ordonnance prévoit l'interdiction, sous certaines conditions, de modifier l'usage d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé (art. 12). Des mesures restrictives existent donc; l'Exécutif doit se donner les moyens de les appliquer.

Un autre membre s'interroge sur les règles déontologiques, et notamment d'incompatibilité, en vigueur à la CRMS. Un mandat au sein de la Commission est-il compatible avec une fonction dans un cabinet ministériel? Un règlement d'ordre intérieur est-il prévu?

Selon *M. Martiny*, la Commission royale n'intervient pas dans la désignation des membres, qui relève de l'Exécutif. Le règlement d'ordre intérieur de la Commission - qui fut préparé en son temps - ne rencontrait pas le problème des incompatibilités.

L'intervenant suivant remarque que l'exposé de *M. Martiny* renforce la conception de son groupe politique à l'égard du projet d'ordonnance, plus précisément en ce qui concerne la carence en matière de fouilles archéologiques d'une part, et le fonctionnement de la Commission royale par section d'autre part.

Il envisage toutefois une répartition en sections correspondant mieux à la réalité urbaine, à savoir:

- 1° une section «Monuments et sites»;
- 2° une section «Fouilles et recherches historiques» et
- 3° une section «Patrimoine immobilier et urbanisme».

Cette troisième section permettrait une approche urbanistique plus globale des classements, notamment pour les ensembles architecturaux.

M. Martiny insiste que tout est urbanisme. La politique des monuments et sites est impliquée dans une politique d'urbanisme, d'aménagement de la ville.

Hetzelfde lid komt daarna terug op het probleem van de bestemming van de beschermde goederen. Het voorstel van ordonnantie dat hij heeft overgenomen (nr. A-34/1 - 89/90) voorziet in bepalingen om het erfgoed in de leefomgevingen van de hedendaagse maatschappij op te nemen. De voorafgaande bestemming voor huisvesting moet worden behouden en door toekenning van gewestelijke subsidies gewaarborgd. In andere gevallen hangt de toekenning van gewestsubsidies af van de indiening, door de eigenaar, van een ontwerp van bestemming voor het beschermde goed. Hoe denkt de Koninklijke Commissie over dit probleem?

De heer Martiny zegt dat de problematiek van de bestemmingen pragmatisch moet worden aangepakt. De Koninklijke Commissie moet de projecten één na één bekijken en bij de Executieve advies uitbrengen.

Een lid brengt de KCML hulde voor het werk dat zij in moeilijke omstandigheden verricht.

De bepalingen van het ontwerp van ordonnantie inzake de samenstelling en de adviesprocedure van de Koninklijke Commissie hebben tot meerdere opmerkingen van de commissieleden geleid.

Het ontwerp van ordonnantie bepaalt dat alleen de Executieve de leden van de Commissie kan aanwijzen. In zijn voorstel van ordonnantie (nr. A-50/1 - 89/90) voorzag het lid bovendien in coöptaties van de Commissie en in vertegenwoordigers van verenigingen die aan zekere voorwaarden voldoen.

De Commissie moet middelen ter beschikking hebben en de beschermingsdossiers moeten door bezoldigde experts worden voorbereid.

De adviezen van de Koninklijke Commissie zouden duidelijker en minder vertrouwelijk moeten zijn. Trouwens, bij gebrek aan eenparigheid, moet het advies bij meerderheid kunnen worden uitgebracht, met vermelding van het minderheidsstandpunt.

Ten slotte moet men aandacht besteden aan de soorten van werken die aan een beschermd goed mogen worden uitgevoerd. De Commissie moet een globaal beschermingsconcept verdedigen en zich onder andere tegen het «façadisme» verzetten.

De heer Martiny is van mening dat het wenselijk is de voorbereiding van de beschermingsdossiers aan de administratie het patrimonium dan wel aan experts over te laten.

Hij meent dat de adviezen vertrouwelijk moeten zijn en dat bekendmaking hiervan de Executieve, die de uiteindelijke beslissing moeten nemen.

Uiteraard verzet de Koninklijke Commissie zich tegen het «façadisme», maar men moet toch vaststellen dat dit een maatschappelijk verschijnsel is geworden. Toch doet de Koninklijke Commissie altijd al het mogelijke om de bescherming van het gehele gebouw te verdedigen.

Le même membre revient ensuite sur le problème de l'affectation des biens classés. La proposition d'ordonnance qu'il a reprise (n° A-34/1 - 89/90) prévoit des dispositions visant à intégrer le patrimoine dans le cadre de vie de la société contemporaine. L'affectation préalable au logement doit être maintenue et garantie par l'octroi de subsides régionaux. Dans les autres cas, l'octroi des subsides régionaux est subordonné à la présentation par le propriétaire d'un projet d'affectation du bien classé. Quelle est l'attitude de la Commission royale à l'égard de ce problème?

Pour *M. Martiny*, la problématique des affectations doit être abordée de manière pragmatique. La Commission royale doit examiner les projets au cas par cas et remettre un avis à l'Exécutif.

Un membre rend hommage à la CRMS pour le travail qu'elle accomplit dans des conditions difficiles.

Les dispositions du projet d'ordonnance relatives à la composition et à la procédure d'avis de la Commission royale ont suscité des remarques de plusieurs commissaires.

Ainsi, le projet d'ordonnance dispose que les membres de la Commission sont nommés uniquement par l'Exécutif. Dans sa proposition d'ordonnance (n° A-50/1 - 89/90), le membre prévoyait en outre des cooptations de la Commission et des présentations par des associations répondant à certaines conditions.

Des moyens doivent être mis à la disposition de la Commission. Les dossiers de classement doivent être préparés par des experts rémunérés.

Les avis de la Commission royale devraient être plus clairs et moins confidentiels. Par ailleurs, à défaut d'unanimité, l'avis doit pouvoir être émis à la majorité, avec ajout d'une note de minorité.

Enfin, il faut être attentif aux types de travaux autorisés sur les biens classés. La Commission doit affirmer une conception globale de protection du patrimoine et s'opposer notamment au façadisme.

M. Martiny estime qu'il convient de confier la préparation des dossiers de classement à l'administration du patrimoine plutôt qu'à des experts.

Il est partisan de la confidentialité des avis. Une publicité de ceux-ci découvrirait l'Exécutif de qui relève la décision finale.

La Commission royale est bien sûr opposée au façadisme. Il faut toutefois constater que celui-ci est devenu un phénomène de société. Cependant, la Commission royale s'efforce toujours de proposer le classement de l'ensemble du bâtiment.

De volgende spreker stelt de volgende vragen :

- Zal de KCML de Commissie een schriftelijk advies over het ontwerp van ordonnantie geven ?
- Is het niet wenselijk, gelet op de nauwe banden tussen de bescherming van het erfgoed en de stedenbouw, dat de KCML wordt vertegenwoordigd in de overlegcommissies die bij de ordonnantie van 29 augustus 1991 werden opgericht ?

De heer Martiny zegt dat het onmogelijk is de KCML in alle plaatselijke overlegcommissies te vertegenwoordigen. Trouwens, de Commissie is een college en één afgevaardigde kan niet namens de hele commissie optreden. De oplossing bestaat erin een harmonieuze samenwerking tussen het bestuur voor de stedenbouw en de KCML uit te bouwen.

Een ander lid is, wat de in het ontwerp bepaalde samenstelling van de Commissie betreft, bezorgd over de afwezigheid van een specialist inzake tuinen, conform het Handvest van Florence. Wat denkt de Commissie hiervan ?

De heer Martiny herhaalt dat hij geen voorstander is van het opnemen van specialisten. Zijn voorstel houdt in dat de leden moeten kunnen bewijzen dat ze in één of andere in artikel 2 opgesomde vakgebied, ervaring hebben en/of bekwaam zijn. Een van deze vakgebieden is de in de definitie van landschappen (letter c) opgenomen tuinen.

Hetzelfde lid wijst erop dat de Raad van State in het tweede advies opmerkt dat de bepaling in het ontwerp van ordonnantie volgens dewelke «bij ontstentenis van eenparigheid het advies bestaat uit de weergave van alle standpunten die tijdens de werkzaamheden naar voor werden gebracht» niet te verzoenen is met het in artikel 12, § 3 bepaalde eensluidend advies of met het in de artikelen 15, § 1, en 28, § 1 bepaalde gunstig advies.

De heer Martiny stelt vast dat deze opmerking zijn standpunt dat hij net heeft naar voor gebracht, versterkt.

Meerdere leden stellen zich vragen over de bepaling van het ontwerp van ordonnantie dat voor elke aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning of tot stedenbouwkundig attest met betrekking tot een op de inventaris ingeschreven goed (artikel 4, § 1) aan een voorafgaand advies van de Commissie moet worden onderworpen. Zal de Commissie deze overmaat aan werk aankunnen ?

De heer Martiny zegt dat dit niet te veel werk met zich zal brengen. Daar de Commissie heeft ingestemd met de inventaris en deze wordt bijgehouden, zal het advies snel kunnen worden uitgebracht.

Ten slotte maakt het lid zich zorgen over de termijn die voor de opstelling van de inventaris zal nodig zijn. Kan men, als overgangsmaatregel, niet overwegen zich te baseren op de door het St-Lukasarchief opgestelde inventaris ?

Un intervenant pose les questions suivantes :

- La CRMS transmettra-t-elle un avis écrit sur le projet d'ordonnance à la commission ?
- En raison des relations étroites entre la protection du patrimoine et l'urbanisme, n'est-il pas utile que la CRMS soit représentée dans les commissions de concertation instituées par l'ordonnance du 29 août 1991 ?

M. Martiny souligne qu'il est impossible d'assurer une présence de la CRMS dans toutes les commissions locales de concertation. Par ailleurs, la Commission est un collège; un délégué ne peut engager l'ensemble de la Commission. La solution est à trouver dans une collaboration harmonieuse entre l'administration de l'urbanisme et la CRMS.

Un autre membre s'inquiète de l'absence dans la composition de la Commission prévue par le projet, d'un spécialiste en matière de jardins au sens de la Charte de Florence. Qu'en pense la Commission ?

M. Martiny répète qu'il n'est pas favorable à la notion de spécialistes. Sa proposition prévoit que les membres doivent justifier d'une expérience et/ou d'une compétence dans l'une ou l'autre des matières énumérées à l'article 2. Parmi celles-ci, les jardins sont repris sous la définition du site (point c).

Le même membre souligne l'observation du Conseil d'Etat, dans son second avis, selon laquelle la disposition du projet d'ordonnance prévoyant qu'«à défaut d'unanimité, l'avis consiste en la reproduction de toutes les opinions exprimées, lors des travaux» ne se concilie pas avec la notion d'avis conforme prévue par l'article 12, § 3, ou d'avis favorable, prévue par les articles 15, § 1er, et 28, § 1er.

M. Martiny constate que cette observation renforce le point de vue qu'il a exposé précédemment.

Plusieurs membres s'interrogent sur la disposition du projet d'ordonnance prévoyant un avis préalable de la Commission pour toute demande de permis ou certificat d'urbanisme se rapportant à un bien inscrit à l'inventaire (art. 4, § 1er). La Commission peut-elle faire face à cette surcharge de travail ?

Pour *M. Martiny*, la surcharge de travail ne sera pas énorme. La Commission ayant marqué son accord sur l'inventaire et celui-ci étant tenu à jour, l'avis pourra être rendu très rapidement.

Enfin, un membre s'inquiète du délai qui sera nécessaire à l'établissement de l'inventaire. A titre transitoire, peut-on envisager de se baser sur l'inventaire établi par le «Sint-Lukasarchief» ?

De heer Martiny bevestigt dat de Commissie op dit ogenblik met dit document werkt. Bovendien is de gehele Vijfhoek reeds geïnventariseerd, alhoewel deze inventaris nog niet volledig werd bekendgemaakt. Met de hulp van externe organen kunnen de bestaande documenten worden bijgehouden.

De inventaris van het onroerende erfgoed van het Gewest kan trouwens vrij vlug worden opgesteld, gemeente per gemeente, en ook hier met de hulp van externe organen.

M. Martiny confirme que la Commission travaille actuellement sur base de ce document. De plus, l'ensemble du Pentagone est déjà inventorié, bien que cet inventaire ne soit pas entièrement publié. Les documents existants peuvent être actualisés avec l'aide d'organismes extérieurs.

Par ailleurs, l'établissement de l'inventaire du patrimoine immobilier de la Région peut être assez rapidement réalisé, commune par commune, ici aussi avec des appuis extérieurs.

III. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit artikel wordt aangenomen, zonder bezwaren, met 9 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 2

In dit artikel wordt een definitie gegeven van de voornaamste begrippen die in het ontwerp van ordonnantie opduiken.

Onroerend erfgoed

De Executieve dient een amendement (nr. 45-1) in, dat ertoe strekt in artikel 2, 1°, letter a, de woorden «of beeldhouwwerk» te doen vervallen. De Staatssecretaris verantwoordt dit amendement op basis van de respectievelijke bevoegdheden van het Gewest en de Gemeenschappen, die echter wel inzake roerend erfgoed bevoegd zijn. Het is dus wijs de woorden waarvan de schrapping wordt voorgesteld niet in de bepalingen op te nemen.

Meerdere leden stellen zich vragen over deze schrapping. De Raad van State heeft over het woord «beeldhouwwerken» geen enkele opmerking gemaakt. De schrapping dreigt onzekerheid in de hand te werken wat de bescherming van standbeelden en beeldhouwwerken betreft. Het behoud van het woord «beeldhouwwerk» voorkomt elke onzekerheid.

Een commissielid zegt dat bevoegdheidsverwarring onmogelijk is: inderdaad, letter a) maakt deel uit van het 1° «Onroerend erfgoed» en kan dus alleen betrekking hebben op de goederen die onroerend zijn uit hun aard of door hun bestemming.

De Staatssecretaris zegt dat na onderzoek is gebleken dat de oorspronkelijke bepaling in het ontwerp van ordonnantie te beperkend was. Naast de beeldhouwwerken zijn er tal van andere delen van architecturale werken, uit hun aard of door hun bestemming onroerende goederen, die zouden moeten worden opgenomen, bijvoorbeeld schilderijen of mozaïeken. De geamendeerde bepaling dekt elke hypothese.

De volgende spreker vreest dat de ordonnantie verkeerd geïnterpreteerd wordt en wenst dat de Executieve duidelijk meedeelt dat het niet haar bedoeling is de beeldhouwwerken te weren uit het monumentenerfgoed waarop de bescherming betrekking heeft.

De Staatssecretaris wijst erop dat de Executieve haar bevoegdheid wil laten gelden voor alle uit hun aard of door hun bestemming onroerende goederen. De slotbepaling van letter a) van het 1° - «met inbegrip van de elementen die er deel van uitmaken» - volstaat.

III. Discussion des articles

Article 1er

Cet article est adopté, sans observations, par 9 voix et une abstention.

Article 2

Cet article définit les principales notions visées par le projet d'ordonnance.

Patrimoine immobilier

L'Exécutif dépose un amendement n° 45-1 visant à supprimer au 1°, littera a, de l'article 2 les mots «ou sculpturale». Le Secrétaire d'Etat justifie cet amendement par les compétences respectives de la Région et des Communautés. Celles-ci étant compétentes pour le patrimoine mobilier, il est plus sage de ne pas reprendre dans les définitions les mots dont la suppression est proposée.

Plusieurs membres s'inquiètent de cette suppression. Le Conseil d'Etat n'a émis aucune observation au sujet des mots «œuvre...sculpturale». Leur suppression risque de susciter une incertitude quant à la protection des statues et des sculptures. Le maintien du mot «sculptural» lève toute équivoque.

Un commissaire estime que la confusion des compétences est impossible: en effet, le littera a) est un élément du 1° «Patrimoine immobilier». Il ne peut donc concerner que les immeubles par nature ou par destination.

Le Secrétaire d'Etat précise qu'après examen, la disposition initiale du projet d'ordonnance est apparue trop limitative. A côté des sculptures, il y a de nombreuses autres parties d'œuvres architecturales, immeubles par nature ou par destination, qui devraient être mentionnées, par exemple les peintures ou mosaïques. La disposition amendée rencontre toutes les hypothèses.

L'intervenant suivant craint toutefois pour l'interprétation de l'ordonnance. Il souhaite que l'Exécutif précise expressément que sa volonté n'est pas d'exclure les éléments sculpturaux du patrimoine monumental de la protection.

Le Secrétaire d'Etat souligne la volonté de l'Exécutif d'affirmer sa compétence sur tous les éléments immeubles par nature ou par destination. La disposition finale du littera a) du 1° «y compris les éléments qui en font partie...» est suffisante.

Een commissielid stelt vast dat elkeen het eens is over het te bereiken doel, namelijk de bescherming van de - onroerende - beeldhouwwerken. Moeten de woorden «of beeldhouwwerken» daarom worden geschrapt? Zou het niet beter zijn dit amendement in te trekken?

Verscheidene leden wijzen er bovendien op dat de standbeelden of de beeldhouwwerken de enige artistieke werken zijn die als monument kunnen worden beschouwd en afzonderlijk beschermd, in tegenstelling tot mozaïeken bijvoorbeeld, die altijd deel uitmaken van een architecturaal element.

- Het amendement wordt aangehouden.

De Executieve dient een amendement (nr. 45-2) in dat ertoe strekt in dezelfde letter a) van het 1°, het woord «noodzakelijk» te doen vervallen. Dit amendement, voorgesteld door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, strekt ertoe elke verwarring inzake de interpretatie van dit woord te voorkomen.

- Het amendement wordt, zonder bezwaren, aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Amendement nr. 48 op letter c) van het 1° strekt ertoe de oorspronkelijke tekst van het ontwerp van ordonnantie te vervangen. Volgens de indiener van het amendement is de tekst dubbelzinnig en voor interpretatie vatbaar. In het voorgestelde amendement wordt het begrip «landschap» nauwkeuriger bepaald, waarbij de eis tot ruimtelijke homogeniteit behouden blijft. De tekst van het amendement komt uit het decreet van 18 juli 1991 van het Waalse Gewest.

De Staatssecretaris licht amendementen nr. 45-3 en 45-4 van de Executieve toe. Deze amendementen strekken ertoe enerzijds het begrip «landschap» uit te breiden tot een volledig door de mens verwezenlijkt werk en anderzijds in de formulering van het ontwerp van ordonnantie rekening te houden met de Conventie van Granada van 3 oktober 1985. Het toepassingsveld van de ordonnantie wordt uitgebreid tot de semi-natuurlijke landschappen.

Verscheidene leden zeggen dat amendement nr. 48 nauwkeuriger is dan de amendementen van de Executieve. Waarom geen rekening houden met het Waalse decreet en de ervaring die men in Wallonië heeft opgedaan? In amendement nr. 48 wordt ook bepaald wat wordt bedoeld met het begrip «semi-natuurlijke landschappen».

Een raadslid vestigt de aandacht van de Commissie op een herhaling die voortspruit uit het feit dat de oorspronkelijke tekst en een deel van de tekst van de Conventie van Granada werden gecombineerd. Het is niet mogelijk één werk van de natuur of van de mens en de natuur te vinden dat volledig is bebouwd. De woorden «met geen of gedeeltelijke bebouwing» zijn dus overbodig.

Un commissaire constate l'accord de chacun sur le but à atteindre, à savoir la protection des œuvres sculpturales qui sont immeubles. Faut-il dès lors supprimer les mots «œuvres sculpturales»? Ne conviendrait-il pas de retirer cet amendement?

Plusieurs membres font en outre observer que les statues ou sculptures sont les seules œuvres artistiques qui peuvent être considérées comme monuments et protégées isolément. A l'inverse, les mosaïques, par exemple, font toujours partie d'un élément architectural.

- L'amendement est réservé.

Au même littera a) du 1°, un amendement n° 45-2 de l'Exécutif propose la suppression du mot «essentielle». Cet amendement, suggéré par la CRMS, vise à lever toute confusion relative à l'interprétation de ce mot.

- L'amendement est adopté, sans observations, à l'unanimité des 12 membres présents.

Au littera c) du 1°, un amendement n° 48 vise à remplacer le texte initial du projet d'ordonnance. Selon l'auteur de l'amendement, le texte du projet est ambigu et sujet à interprétation. L'amendement proposé définit la notion de site de manière plus précise tout en préservant l'exigence d'une homogénéité spatiale. Le texte proposé par l'amendement est repris du décret de la Région wallonne du 18 juillet 1991.

Le Secrétaire d'Etat introduit les amendements n° 45-3 et 4 de l'Exécutif. Ces amendements visent d'une part à élargir la notion de site à une œuvre entièrement réalisée par l'homme et d'autre part à rattacher la formulation du projet d'ordonnance à la Convention de Grenade du 3 octobre 1985. Le champ d'application du projet est étendu aux sites semi-naturels.

Plusieurs membres font observer que l'amendement n° 48 est plus précis que les amendements proposés par l'Exécutif. Pourquoi s'écarter ici du décret et de l'expérience wallons? L'amendement n° 48 recouvre aussi la notion de sites semi-naturels.

Un conseiller attire l'attention de la commission sur une redondance née de la combinaison du texte initial du projet et d'une partie du texte de la Convention de Grenade. Il n'est pas possible de trouver une œuvre de la nature et une œuvre combinée de l'homme et de la nature qui soit totalement construite. Les mots «non ou partiellement construit» sont donc redondants.

De Staatssecretaris blijft bij de verantwoording van zijn eerder ingediende amendementen.

- Amendement nr. 48 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 4.
- Amendement nr. 45-3 wordt aangenomen met 11 stemmen, bij 3 onthoudingen.
- Amendement nr. 45-4 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 3 onthoudingen.

Een andere spreker wijst erop dat er in ons Gewest nergens nog een stukje natuur te vinden is dat niet door de mens werd aangeroerd. Hij stelt dan ook voor de woorden «elk werk van de natuur» te vervangen door de woorden «elk zogenaamd natuurlijk landschap» (amendement nr. 49).

Een lid zegt dat merkwaardige alleenstaande bomen zuivere werken van de natuur zijn. Amendement nr. 49 is te beperkend. Hoe kan men merkwaardige bomen beschermen?

De Staatssecretaris begrijpt de bedoeling achter de opmerking van de indiener van het amendement, maar wenst echter de door de Executieve voorgestelde juridische benamingen te behouden. De merkwaardige alleenstaande bomen kunnen als landschap worden beschermd.

- De auteur trekt zijn amendement nr. 49 in.

Amendement nr. 45-5 van de Executieve strekt ertoe letter d) van het 1° te vervangen. De bepaling «archeologische vindplaats» is in het amendement ruimer dan in het oorspronkelijke ontwerp en laat toe in overweging te nemen dat een willekeurig terrein of een geologische formatie, die geen landschap zijn in de zin van de betekenis die aan dit woord gegeven wordt, sporen van het verleden kunnen bevatten.

Er wordt ook gewerkt aan een specifieke ordonnantie met betrekking tot de archeologische opgravingen.

Voor de bepaling van «archeologische goederen» verwijst de Staatssecretaris een lid naar amendement nr. 45-8 van de Executieve.

- Amendement nr. 45-5 wordt aangenomen met 11 stemmen, bij 3 onthoudingen.

Amendement nr. 20 strekt ertoe in het 1°, een letter e) toe te voegen, waarin de vergezichten worden bepaald. Er zijn in Brussel vele stadsvergezichten die een bijzondere bescherming verdienen die verder gaat dan het begrip «vrijwaringszone».

De Staatssecretaris begrijpt de verantwoording achter het amendement, maar zegt dat het vergezicht buiten een te beschermen goed onder het beleid inzake ruimtelijke ordening valt en niet onder het beleid

Le Secrétaire d'Etat s'en tient à la justification de ses amendements exposée précédemment.

- L'amendement n° 48 est rejeté par 10 voix contre 4.
- L'amendement n° 45-3 est adopté par 11 voix et 3 abstentions.
- L'amendement n° 45-4 est adopté par 10 voix contre 1 et 3 abstentions.

Un autre intervenant fait observer qu'il n'y a plus, dans nos régions, de «nature» qui n'ait été travaillée par l'homme. Il propose, dès lors, de remplacer les mots «toute œuvre de la nature» par les mots «tout lieu dit naturel» (amendement n° 49).

Un membre souligne que les arbres isolés remarquables sont des œuvres pures de la nature. L'amendement n° 49 est trop restrictif. Comment protéger les arbres remarquables?

Le Secrétaire d'Etat comprend le fond de la remarque de l'auteur de l'amendement. Il souhaite toutefois le maintien des appellations juridiques proposées par l'Exécutif. Les arbres isolés remarquables peuvent être protégés au titre de site.

- L'amendement n° 49 est retiré par son auteur.

Un amendement n° 45-5 de l'Exécutif propose de remplacer le littéra d) du 1°. La définition du site archéologique proposée par l'amendement est plus large que celle du projet initial. En effet, elle permet de prendre en considération le fait qu'un terrain quelconque ou une formation géologique, qui n'est pas un site au sens de la définition donnée à ce mot, peut receler des traces du passé.

Une ordonnance spécifique aux fouilles archéologiques est également en préparation.

En réponse à un membre, le Secrétaire d'Etat renvoie à l'amendement n° 45-8 de l'Exécutif pour la définition des biens archéologiques.

- L'amendement n° 45-5 est adopté par 11 voix et 3 abstentions.

Un amendement n° 20 propose d'ajouter au 1°, un littéra e) définissant les perspectives. Bruxelles compte de nombreuses perspectives remarquables qui méritent une protection spécifique allant au-delà du concept de zone de protection.

Le Secrétaire d'Etat est sensible à la justification de l'amendement. Toutefois, la notion de perspective en dehors d'un bien à protéger relève d'une politique de l'aménagement du territoire et non d'une politique de

inzake de bescherming van het erfgoed. In artikel 26 van het ontwerp van ordonnantie wordt rekening gehouden met de vergezichten in de vrijwaringszones: men kan geen vergezicht beschermen, maar men kan er rekening mee houden, vertrekkend van een beschermd goed.

De indiener van het amendement betreurt deze voorbijgestreefde opvatting: het beleid inzake de bescherming van het erfgoed hangt samen met het beleid inzake ruimtelijke ordening. De vergezichten hebben waarde op zich en zijn belangrijk in de geschiedenis en de herinnering van de stad.

— Amendement nr. 20 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 3 onthoudingen.

Amendement nr. 47 strekt ertoe in het 1°, een letter e) toe te voegen, waarin de «tuinen» worden bepaald. Het lijkt gepast de tuinen te beschouwen als voor bescherming vatbare onroerende goederen. De voorgestelde bepaling stemt overeen met het Handvest van Firenze van 21 mei 1981.

Een lid stemt in met het ingediende amendement en zegt dat het niet slecht is, ondanks het feit dat de tuinen impliciet onder het begrip «landschappen» vallen, hun bescherming specifiek te bevestigen.

Verscheidene andere leden en de Staatssecretaris achten het amendement overbodig. Artikel 2 is een glossarium met uitleg over verdere artikelen waarin nergens expliciet naar de tuinen wordt verwezen.

De Staatssecretaris zegt dat het begrip «landschap» betrekking heeft op de parken en de tuinen én, zoals hij reeds heeft gezegd, op de merkwaardige alleenstaande bomen.

— De indieners trekken hun amendement nr. 47 in.

**

De Executieve dient een amendement (nr. 64) in dat ertoe strekt in artikel 2, het 1°, letter a, als volgt te vervangen:

«a) als monument: elk merkwaardig werk, met inbegrip van de uitrusting of decoratieve elementen die er integrerend deel van uitmaken».

Volgens de Staatssecretaris is de nieuwe formulering, die overgenomen werd uit de Conventie van Granada van 3 oktober 1985 ter bescherming van het bouwkundig erfgoed van Europa, veelzijdiger. De uitdrukking «elk bouwkundig werk of beeldhouwwerk» zou het monument inderdaad kunnen beperken tot deze beide artistieke uitdrukkingen. De nieuwe formulering laat toe de schilderkunst, de mozaïekkunst en andere verwezenlijkingen te overwegen.

protection du patrimoine. L'article 26 du projet d'ordonnance tient compte des perspectives dans les zones de protection: on ne peut pas classer une perspective, mais on peut en tenir compte à partir d'un bien protégé.

L'auteur de l'amendement regrette cette conception dépassée; la politique de protection du patrimoine est liée à l'aménagement du territoire. Les perspectives ont une valeur en soi; elles marquent l'histoire et la mémoire de la ville.

— L'amendement n° 20 est rejeté par 10 voix contre 1 et 3 abstentions.

Un amendement n° 47 propose d'ajouter au 1°, un littéra e) définissant les jardins. Il semble opportun d'identifier les jardins comme un patrimoine immobilier spécifique susceptible d'être protégé. La définition proposée est conforme à la Charte de Florence du 21 mai 1981.

Un membre marque son accord sur l'amendement proposé. Même si les jardins sont implicitement repris dans la notion de sites, il n'est pas mauvais que leur protection soit spécifiquement affirmée.

Plusieurs autres membres et le Secrétaire d'Etat estiment l'amendement redondant. L'article 2 est un glossaire explicatif des articles ultérieurs où aucune référence expresse aux jardins n'est prévue.

Le Secrétaire d'Etat confirme que la notion de site couvre les parcs, les jardins et, comme il a déjà été précisé, les arbres isolés remarquables.

— L'amendement n° 47 est retiré par ses auteurs.

**

L'Exécutif dépose un amendement n° 64 visant à remplacer au 1° de l'article 2 le littéra a) par la disposition suivante;

«a) au titre de monument: toute réalisation particulièrement remarquable, y compris les installations ou les éléments décoratifs faisant partie intégrante de cette réalisation;»

Selon le Secrétaire d'Etat, la nouvelle formulation empruntée à la Convention de Grenade du 3 octobre 1985 pour la sauvegarde du patrimoine architectural de l'Europe, est plus complète. En effet, l'expression «toute œuvre architecturale ou sculpturale» pourrait limiter le monument à ces deux seules expressions artistiques. La nouvelle formulation permet d'envisager l'art pictural, les mosaïques et autres réalisations.

- Amendement nr. 64 wordt aangenomen met 9 stemmen, bij 1 onthouding.

Amendement nr. 45-1 is bijgevolg zonder voorwerp.

Op voorstel van de Voorzitter beslist de Commissie eenparig dat over amendement nr. 45-2 niet meer gestemd hoeft te worden, daar het nu zonder voorwerp is.

Behoud

Een lid dient een amendement (nr. 21) in op het 2^e van artikel 2. Dit amendement strekt ertoe ervoor te waken dat de integratie niet de volledige ontaarding van een beschermd goed in de hand werkt: de intrinsieke aard van het beschermde goed moet worden gerespecteerd.

Verscheidene leden stellen zich vragen over het begrip «intrinsieke waarde» van een goed. De uitdrukking is pleonastisch en kan negatieve gevolgen hebben, onder andere de bevriezing van het gebruik van een beschermd goed.

Een lid stelt voor te schrijven «waarbij de aard zelf van het goed wordt gerespecteerd» in plaats van «en met behoud van zijn intrinsieke waarde». Het is soms gerechtvaardigd alleen de gevel van een gebouw te beschermen wanneer het interieur van dit gebouw geen enkel opmerkelijk element bevat. Wel is het belangrijk ontsporingen te voorkomen. Bovendien mag men zich niet beperken tot het probleem van de verbouwingen van een beschermd goed; men moet ook oog hebben voor de gewijzigde bestemming van het beschermde goed. Deze wijzigingen maken de bescherming dikwijls zinloos.

De indiener van het amendement zegt dat het zijn bedoeling is maatregelen te vermijden die betrekking hebben op de architecturale elementen van een beschermd goed en die het goed ontaarden. Daarentegen is hij voorstander van het geven van een nieuwe bestemming aan de beschermde gebouwen.

Tal van leden zijn van oordeel dat het probleem neerkomt op een probleem inzake de draagwijdte van de bescherming. Het begrip «behoud» houdt in dat de aard van het beschermde goed wordt gerespecteerd. Het amendement is dus overbodig. De aanslagen op een beschermd goed worden in artikel 12 behandeld.

Een ander lid wil echter in de tekst bepaald zien dat de renovatie van een beschermd goed in geen geval mag leiden tot afbraak, maar alleen tot herstel in oorspronkelijke staat.

De Staatssecretaris vraagt het amendement te verwerpen.

- Amendement nr. 21 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 1 stem, bij 1 onthouding.

- L'amendement n° 64 est adopté par 9 voix et une abstention.

L'amendement n° 45-1 devient dès lors sans objet.

Sur proposition du Président, la commission décide à l'unanimité de considérer comme non venu le vote sur l'amendement n° 45-2, cet amendement étant devenu sans objet.

Conservation

Au 2e de l'article 2, un membre introduit un amendement n° 21 visant à éviter que les impératifs d'intégration ne dénaturent complètement un bien classé: il faut respecter la nature intrinsèque du bien classé.

Plusieurs membres s'interrogent sur la notion de «nature intrinsèque» d'un bien. L'expression est pléonastique et peut avoir des effets pervers, notamment figer l'usage d'un bien classé.

Un membre propose les mots «tout en respectant la nature même du bien» au lieu des mots «... nature intrinsèque...». Il est parfois justifié de ne classer que la façade d'un bâtiment, si l'intérieur de celui-ci ne contient aucun élément remarquable. Ce qui importe, c'est d'éviter les dérapages. En outre, il ne faut pas s'arrêter au problème des transformations apportées au bien classé; il faut également s'attaquer aux changements d'affectation et de destination du bien classé. Ces changements vident souvent le classement de son sens.

L'auteur de l'amendement précise que son but est d'éviter les mesures affectant les éléments architecturaux d'un bien classé et qui dénaturent celui-ci. Il est au contraire partisan d'une réaffectation des bâtiments classés.

Pour plusieurs membres, le problème se résume à un problème d'étendue du classement. La notion de conservation implique le respect de la nature du bien classé. L'amendement est donc redondant. Les atteintes à un bien classé tombent sous le coup de l'article 12.

Un autre membre entend toutefois préciser que la rénovation d'un bien classé ne peut en aucun cas entraîner sa démolition, mais uniquement sa remise en état.

Le Secrétaire d'Etat demande le rejet de l'amendement.

- L'amendement n° 21 est rejeté par 9 voix contre 1 et 2 abstentions.

De Executieve dient een amendement nr. 45-6 in dat ertoe strekt in de bepaling van «het behoud», het begrip «herbestemming» op te nemen. Herbestemmen is inderdaad een van de belangrijkste kenmerken van geïntegreerd behoud.

De Executieve dient eveneens een amendement nr. 45-7 in dat ertoe strekt aan het slot van het 2°, de woorden «en het te behouden in een passende omgeving» toe te voegen. Volgens de bewoordingen van resolutie (76)28, op 14 april 1976 aangenomen door de Raad van Ministers van de Raad van Europa, omvat het geïntegreerde behoud de maatregelen die de integratie van het erfgoed in het dagelijkse leefklimaat en de maatregelen die het behoud in een gepaste — bebouwde of natuurlijke — omgeving beogen.

- Amendement nr. 45-6 en 45-7 worden, zonder bezwaar, aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Vrijwaringszone

Een lid dient een amendement nr. 22 in op artikel 2, 3° om binnen de vrijwaringszones dwingende stedenbouwkundige voorschriften te bepalen met name inzake grootte, eigenschappen van de gevels enz. Dit zou moeten vermijden dat een BBP of een bijzonder bouwreglement moet worden aangenomen.

Een ander lid verkiest eerder een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening als oplossing voor dit probleem.

De Staatssecretaris en een lid stellen vast dat dit amendement niets te maken heeft met de bepalingen. Het gaat over het principe en dit is niet op zijn plaats in artikel 2. Bovendien is de uitdrukkelijke verwijzing naar «stedenbouwkundige voorschriften» inzake de bescherming van het erfgoed, niet wenselijk.

De indiener van het amendement kan deze laatste opmerking niet onderschrijven. Men stelt dikwijls een verband vast tussen stedenbouw en bescherming van het erfgoed. Hij trekt nochtans zijn amendement nr. 22 in maar zal het opnieuw indienen bij een volgend artikel.

Archeologische ontdekkingen

De amendementen nrs 45-8, 9 en 10 van de Executieve stellen voor de bepalingen aan te vullen, gelet op de toevoeging van een hoofdstuk inzake de archeologische ontdekkingen.

Un amendement n° 45-6 de l'Exécutif vise à insérer la notion de «réaffectation» dans la définition de la conservation. La réaffectation est, en effet, un des éléments principaux d'une conservation intégrée.

L'Exécutif dépose également un amendement n° 45-7 afin d'ajouter *in fine* du 2° les mots «et de le maintenir dans un environnement approprié». Aux termes de la résolution (76)28 adoptée par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe le 14 avril 1976, la conservation intégrée comprend les mesures qui visent à intégrer le patrimoine dans le cadre de la vie contemporaine, mais aussi celles qui le maintiennent dans un environnement approprié, bâti ou naturel.

- Les amendements n° 45-6 et 7 sont adoptés, sans observation, à l'unanimité des 12 membres présents.

Zone de protection

Au 3° de l'article 2, un membre dépose un amendement n° 22 en vue de permettre la fixation à l'intérieur des zones de protection de prescriptions urbanistiques contraignantes, notamment en matière de gabarits, de caractéristiques de façades, etc. Ceci devrait éviter l'adoption d'un PPAS ou d'un règlement de bâtisse spécifique.

Un autre membre est plutôt partisan d'un règlement communal d'urbanisme pour rencontrer le problème évoqué.

Le Secrétaire d'Etat et un membre constatent que cet amendement ne concerne pas les définitions. Il pose un problème de principe qui ne doit pas être évoqué à l'article 2. De plus, la référence expresse à des «prescriptions urbanistiques» n'est pas souhaitable en matière de protection du patrimoine.

L'auteur de l'amendement ne peut souscrire à cette dernière observation. On constate souvent des connexions entre l'urbanisme et la protection du patrimoine. Il retire toutefois son amendement n° 22 mais le déposera à nouveau à un article ultérieur.

Découvertes archéologiques

Les amendements n° 45-8, 9 et 10 de l'Exécutif proposent de compléter les définitions compte tenu de l'introduction d'un chapitre relatif aux découvertes archéologiques.

De Staatssecretaris verklaart dat hij deze amendementen intrekt om de samenhang met het ontwerp van ordonnantie over de archeologische opgravingen te behouden. De besproken ordonnantie moet worden beperkt tot het behoud van het onroerend erfgoed, wat ondermeer op de archeologische vindplaatsen betrekking heeft (zie 1°, letter d).

De stellers van de amendementen nrs 50 tot 54 trekken ook hun amendementen in. Zij waren slechts verantwoord door de amendementen van de Executieve. Een afzonderlijke ordonnantie over de archeologische opgravingen, lijkt hen ook wenselijk te zijn.

Een lid stelt zich vragen: het ontwerp van ordonnantie dat ter bespreking ligt, heeft tot doel het onroerende erfgoed waar de archeologische overblijfselen gevonden worden, te bewaren, in de zin van 2° van artikel 2. Wat is het verschil ten opzichte van de archeologische opgravingen?

Voor de Staatssecretaris is dit verschil zeer belangrijk; het gaat erom een archeologische vindplaats te behouden en te bewaren indien er werken worden uitgevoerd.

Speciale maatregelen van openbaarmaking

In amendement nr. 45-11, stelt de Executieve voor de tekst van verschillende artikelen van de ordonnantie te verzachten door in de bepalingen te verduidelijken dat de speciale regelen van openbaarmaking en de overlegcommissie waarin voorzien, deze zijn van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw.

— Amendement nr. 45-11 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 11 aanwezige leden.

Stedenbouwkundig college

Verscheidene leden dienen een amendement nr. 46 in dat ertoe strekt het Stedenbouwkundig college te bepalen, aangezien de mogelijkheid om in beroep te gaan in een later stadium van de bespreking zal aan bod komen.

Een lid denkt dat het gevaarlijk is dat de beslissingen inzake het erfgoed voorgelegd worden aan een beroepsinstantie, ingesteld door de ordonnantie houdende organisatie van de stedenbouw en samengesteld uit specialisten ter zake. De belangen van beide materies kunnen tegenstrijdig zijn.

Een raadslid benadrukt dat voor het ogenblik, enkel bij de Raad van State beroep wordt aangetekend tegen de beslissingen inzake het erfgoed.

Le Secrétaire d'Etat déclare retirer ces amendements afin de préserver la cohérence du projet d'ordonnance relatif aux fouilles archéologiques. Il faut limiter l'ordonnance en discussion à la conservation du patrimoine immobilier, ce qui recouvre notamment les sites archéologiques (cfr 1°, littera d).

Les auteurs des amendements n° 50 à 54 retirent également leurs amendements. Ceux-ci n'étaient justifiés que par les amendements de l'Exécutif. Une ordonnance séparée, spécifique aux fouilles archéologiques, leur semble aussi souhaitable.

Un membre s'interroge: le projet d'ordonnance en discussion a pour objet la conservation, au sens du 2° de l'article 2, du patrimoine immobilier, qui recouvre les sites archéologiques. Quelle est la différence par rapport aux fouilles archéologiques?

Pour le Secrétaire d'Etat, cette différence est essentielle; il s'agit de permettre de sauvegarder et de préserver un site archéologique en cas de travaux.

Mesures particulières de publicité

Par l'amendement n° 45-11, l'Exécutif propose d'alléger le texte de différents articles de l'ordonnance en spécifiant dans les définitions que les mesures particulières de publicité et les commissions de concertation prévues sont celles organisées par l'ordonnance organique du 29 août 1991.

— L'amendement n° 45-11 est adopté à l'unanimité des 11 membres présents.

Collège d'urbanisme

Plusieurs membres déposent un amendement n° 46 visant à définir le Collège d'urbanisme, compte tenu de l'insertion de mesures de recours à un stade ultérieur de la discussion.

Un membre estime dangereux que des décisions relatives au patrimoine soient soumises à une instance de recours instituée par l'ordonnance organique de l'urbanisme et composée de spécialistes en cette matière. Les intérêts des deux matières peuvent être contradictoires.

Un conseiller souligne qu'actuellement, seul le Conseil d'Etat connaît des recours à l'encontre des décisions en matière de patrimoine.

De eerste beslissing die moet worden genomen bestaat erin al dan niet een instantie op te richten voor een voorafgaandelijk beroep. Indien deze beslissing positief is, moet er worden nagedacht welk soort instantie bevoegd is om deze beroepen te behandelen:

- ofwel richt men een orgaan op dat enkel de beroepen inzake erfgoed behandelt, maar dan loopt men het gevaar beslissingen te treffen die tegenstrijdig zijn met de beslissingen van de bevoegde beroepsorganen inzake stedenbouw;
- ofwel vertrouwt men aan eenzelfde orgaan, met name het stedenbouwkundig college, de beroepen toe betreffende de beslissingen inzake de bescherming van het erfgoed en de stedenbouw. In dit geval moet de samenstelling van het Stedenbouwkundig college worden veranderd om de verdediging van de belangen van beide materies te waarborgen.

Een ander lid stelt zich vragen over het nut van een instantie waarbij voorafgaand aan de beslissing beroep kan worden ingesteld. Tegen de beslissingen van de Executieve inzake bescherming kan beroep worden aangetekend bij de Raad van State. Een voorafgaandelijk beroep instellen vertraagt de procedure en brengt onzekerheid mee over de toestand van het goed.

De hoofdindieners van het amendement benadrukt dat het ten bewarende titel is ingediend. De opportuniteit al dan niet een bijzondere beroepsprocedure in te lassen, zal later worden besproken.

Deze procedure zal niet tot gevolg hebben dat de beschermingsprocedure wordt vertraagd, noch dat ze onzeker zou worden. Het gaat er om de opheffing van de bescherming moeilijker te maken. De beroepen moeten ervoor zorgen dat de bescherming niet in het gedrang komt.

De volgende spreker drukt zijn twijfel uit over deze uitleg. Zelf indien hij het standpunt van de Staatssecretaris niet deelt inzake het van de bewaarlijst afvoeren, moet hij toegeven dat de besproken ordonnantie de procedure om van de bewaarlijst af te voeren op een duidelijke manier regelt. In geval van betwistingen over een beschermingsvoornemen, biedt de procedure waarbij de bescherming van een goed opgeheven wordt, meer waarborgen dan een bijzondere beroepsprocedure voor het Stedenbouwkundig college.

Op voorstel van verschillende leden wordt amendement nr. 46 aangehouden.

**

Dit amendement nr. 46 wordt door de indieners ingetrokken.

Artikel 2 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

La première décision à prendre est celle de créer ou non un organe de recours préalable. Si cette décision est positive, il faudra réfléchir au type d'organe compétent pour connaître de ces recours:

- soit on institue un organe spécifique aux recours en matière de patrimoine, mais alors on crée un risque de décisions contradictoires avec les décisions des organes compétents pour les recours en matière d'urbanisme;
- soit on confie à un même organe, en l'occurrence le Collège d'urbanisme, les recours relatifs aux décisions en matière de protection du patrimoine et d'urbanisme. Dans ce cas, la composition du Collège d'urbanisme doit être modifiée afin de garantir la défense des intérêts liés aux deux matières.

Un autre membre s'interroge sur l'utilité d'un organe de recours préalable. Un recours est ouvert au Conseil d'Etat contre les décisions de l'Exécutif en matière de classement. Instituer une procédure de recours préalable retarde la procédure et génère des incertitudes sur la situation du bien.

L'auteur principal de l'amendement souligne que celui-ci est déposé à titre conservatoire: l'opportunité d'insérer ou non une procédure de recours spécifique sera discutée à un stade ultérieur.

Cette procédure ne devra pas avoir pour effet de ralentir la procédure de classement, ni de rendre celui-ci aléatoire. Il devra s'agir de rendre le déclassement plus difficile; les recours doivent viser à empêcher la remise en cause des protections.

L'intervenant suivant exprime son scepticisme quant à cette explication. Même s'il ne partage pas la position du Secrétaire d'Etat en matière de déclassement, il faut admettre que l'ordonnance en projet organise la procédure de déclassement de manière précise. En cas de contestations relatives à un classement, la procédure de déclassement offre davantage de garanties qu'une procédure spécifique de recours au Collège d'urbanisme.

Sur proposition de plusieurs membres, l'amendement n° 46 est réservé.

**

Cet amendement n° 46 est finalement retiré par ses auteurs.

L'article 2 (amendé) est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Artikelen 2bis en 2ter

Een lid dient de amendementen nrs 23 en 24 in die ertoe strekken een artikel *2bis* en *2ter* in de ordonnantie op te nemen. Hoewel de bescherming van de archeologische vindplaatsen in het ontwerp van ordonnantie is opgenomen, regelt deze echter niet het in een stadsgewest meest voorkomende geval, namelijk de toevallige ontdekking van archeologische overblijfselen bij het opstarten van een werf. Degene die de ontdekking doet moet verplicht worden deze op straffe van strafrechtelijke sancties bij de Executieve aan te geven, zodat ze de nodige maatregelen kan treffen.

Verschillende leden zijn voorstander van een afzonderlijke ordonnantie voor de archeologische opgravingen. In afwachting van hun indiening, zouden, in een later stadium van de bespreking, overgangsbepalingen kunnen worden aangenomen.

De indiener van de amendementen nrs 23 en 24 trekt ze in. Hij zal ze later terug indienen.

Artikel 3

Een amendement nr. 25 beoogt de uitbreiding van de adviesbevoegdheid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (KCML).

Volgens zijn auteur leidt de tekst die door de Raad van State wordt voorgesteld tot een inkrimping van het onderzoeksgebied van de Commissie. In plaats van advies te kunnen uitbrengen over elk vraagstuk - beleidsrichtingen, aan te wenden middelen, technische aanbevelingen - inzake het beleid ter bescherming van het patrimonium, zal de Commissie nog enkel specifieke problemen betreffende een bepaald vastgoed kunnen behandelen.

De Staatssecretaris merkt op dat amendement nr. 65 van de Executieve aan de hoger vermelde opmerking tegemoetkomt.

Naast het advies over bijzondere dossiers, moet de Commissie de Executieve aanbevelingen kunnen doen inzake algemeen beleid.

Na te hebben verduidelijkt dat de Commissie ook technische adviezen aan de Executieve moet kunnen geven, trekt de auteur zijn amendement nr. 25 in.

Een spreker stelt vast dat het amendement van de Executieve al de problemen betreft. De KCML kan zowel over een bijzonder goed als over het algemeen beleid haar mening geven.

Articles 2bis et 2ter

Un membre introduit des amendements n° 23 et 24 visant à insérer dans l'ordonnance des articles *2bis* et *2ter*. Si la protection des sites archéologiques est intégrée dans le projet d'ordonnance, celui-ci ne règle toutefois pas le cas, très fréquent dans une région urbaine, des découvertes fortuites, notamment de vestiges archéologiques lors de l'ouverture de chantier. Il faut obliger l'auteur de la découverte à la déclarer à l'Exécutif sous peine de sanction pénale, afin de permettre à ce dernier de prendre les mesures nécessaires.

Plusieurs membres sont favorables à une ordonnance séparée pour les fouilles archéologiques. Dans l'attente de son dépôt, des dispositions transitoires pourront être adoptées à un stade ultérieur de la discussion.

L'auteur des amendements n° 23 et 24 les retire. Il les redéposera ultérieurement.

Article 3

Un amendement n° 25 vise à élargir le champ de la compétence d'avis de la Commission royale des Monuments et Sites de la Région de Bruxelles-Capitale (CRMS).

Selon son auteur, la rédaction suggérée par le Conseil d'Etat aboutit à restreindre le champ d'investigation de la Commission. Au lieu de pouvoir donner son avis sur toute question - orientations politiques, moyens à mettre en œuvre, recommandations techniques - relevant de la politique de protection du patrimoine, la Commission ne pourrait plus traiter que de questions spécifiques concernant un bien immobilier particulier.

Le Secrétaire d'Etat observe que l'amendement n° 65 de l'Exécutif rencontre l'observation précitée.

A côté d'avis sur des dossiers particuliers, la Commission doit pouvoir émettre à l'intention de l'Exécutif des recommandations de politique générale.

Après avoir précisé que la Commission doit également pouvoir donner des avis techniques à l'Exécutif, l'auteur de l'amendement n° 25 retire celui-ci.

Un orateur constate que l'amendement de l'Exécutif couvre l'ensemble des problèmes: la CRMS peut s'exprimer sur un bien particulier et sur la politique générale.

Er moet nochtans de nadruk worden gelegd op het feit dat de Commissie raadgever van de Executieve is; haar adviezen zijn voor laatstgenoemde bestemd. Dit moet niet worden beschouwd als een tegenmacht ten opzichte van het beleid van de Executieve.

De Staatssecretaris meent eveneens dat de Commissie geen tegenmacht moet zijn. Toch moet ze onafhankelijk staan ten opzichte van de Executieve.

Een lid benadrukt het belang van de onafhankelijkheid van de Commissie voor de goede werking ervan.

De eerste spreker vindt het vanzelfsprekend dat de Commissie onafhankelijk moet zijn ten opzichte van de Executieve; de manier van aanwijzen en de duur van het mandaat van de leden zijn trouwens waarborgen voor deze onafhankelijkheid. Nochtans bestaat de rol van de Commissie erin de Executieve raad te geven inzake het beschermingsbeleid. Zij moet haar adviezen voor de Executieve voorbehouden en deze moeten ook vertrouwelijk blijven.

Tegen deze opvatting brengt een lid in dat er eisen bestaan inzake openbaarheid en motivatie van de administratieve handelingen. Het is de taak van de Executieve, en haar politieke verantwoordelijkheid de adviezen van de Commissie al dan niet te volgen; in ieder geval moeten ze openbaar worden gemaakt.

Een ander lid deelt dit standpunt: bij gebrek aan openbaarheid van deze adviezen kan de Commissie gelijkgesteld worden met een gewone administratieve dienst. Indien de Commissie een adviesorgaan is, samengesteld uit onafhankelijke experts, moet men de Executieve kunnen ondervragen over het al dan niet opvolgen van de adviezen van de Commissie.

Een raadslid verduidelijkt eerst en vooral dat de Commissie als raadgevend orgaan in geen enkel geval *a posteriori* kritiek mag uitbrengen op de beslissingen of het beleid van de Executieve. Voor het advies eventueel bekend wordt gemaakt moet het bovendien aan de Executieve zijn gegeven en moet deze een beslissing hebben genomen. Zoniet wordt de politieke verantwoordelijkheid van de Executieve verplaatst naar de Commissie; dan is de zelfstandigheid van de Commissie niet meer gewaarborgd.

De Staatssecretaris verwijst naar de traditie van de Commissie, door haar Voorzitter trouwens uiteengezet in de algemene bespreking: de adviezen worden aan de Minister medegedeeld die er mee doet wat hij wil. De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen maakt haar adviezen niet bekend. Volgens de Staatssecretaris wenst de Commissie niet dat deze traditie wordt veranderd.

De eerste spreker stemt volledig in met de uiteenzetting van de Staatssecretaris: de Commissie houdt haar adviezen en aanbevelingen voor de Executieve, zonder ze naar buitenuit te verspreiden. De Minister beschikt

Il faut toutefois insister sur le fait que la Commission est un conseil de l'Exécutif; ses avis sont destinés à ce dernier; il ne faut pas y voir un contre-pouvoir face à la politique de l'Exécutif.

Le Secrétaire d'Etat estime également que la Commission ne doit pas être un contre-pouvoir. Toutefois, elle doit être indépendante par rapport à l'Exécutif.

Un membre insiste sur l'importance de l'indépendance de la Commission pour le bon fonctionnement de celle-ci.

Pour le premier intervenant, il va de soi que la Commission doit être indépendante par rapport à l'Exécutif: le mode de désignation et la durée du mandat de ses membres sont d'ailleurs garants de cette indépendance. Toutefois, le rôle de la Commission est de conseiller l'Exécutif sur la politique de conservation. Elle doit réserver ses avis à l'Exécutif et ceux-ci doivent rester confidentiels.

Un membre objecte à cette conception les exigences de transparence et de motivation des actes administratifs. Il appartient à l'Exécutif, sous sa responsabilité politique, de suivre ou non les avis de la Commission; en tout cas, ceux-ci doivent être rendus publics.

Un autre membre partage ce point de vue: à défaut de publicité de ses avis, la Commission peut être assimilée à un simple service administratif. Si la Commission est un organe d'avis composé d'experts indépendants, on doit pouvoir interroger l'Exécutif sur le suivi ou non des avis de la Commission.

Un conseiller précise tout d'abord que la Commission, en tant qu'organe consultatif, ne peut en aucun cas critiquer *a posteriori* les décisions ou la politique de l'Exécutif. De plus, il faut que l'avis soit transmis à l'Exécutif et que celui-ci ait pris sa décision, avant que l'avis ne soit éventuellement rendu public. Sinon, la responsabilité politique est déplacée de l'Exécutif vers la Commission; l'indépendance de celle-ci n'est plus garantie.

Le Secrétaire d'Etat rappelle la tradition de la Commission, que son Président a d'ailleurs exposée dans le cadre de la discussion générale: les avis sont transmis au Ministre qui en fait l'usage qu'il veut. La CRMS ne communique pas ses avis à l'extérieur. Selon le Secrétaire d'Etat, la Commission ne souhaite pas que cette tradition soit changée.

Le premier intervenant marque son accord complet sur l'exposé du Secrétaire d'Etat: la Commission réserve ses avis et recommandations à l'Exécutif, sans les divulguer vers l'extérieur. Le Ministre en dispose et

erover en maakt ze eventueel bekend onder zijn politieke verantwoordelijkheid. Voor deze spreker kan zijn fractie amendement nr. 65 van de Executieve slechts steunen als er deze interpretatie aan wordt gegeven. Indien men deze filosofie zou veranderen en de Commissie aldus een openbaar element van het erfgoedbeleid zou worden en niet meer een adviesorgaan, samengesteld uit onafhankelijke experts, zou de spreker er niet mee instemmen om de Commissie een aanbevelingsmacht op het algemeen beleid te geven.

Een lid is voorstander van de bekendmaking van de adviezen van de Commissie over bijzondere dossiers. Hij stelt zich bovendien vragen over wat er gebeurt met de aanbevelingen van algemeen beleid: denkt de Executieve daar bekendheid aan te geven?

Een lid verduidelijkt dat het niet logisch is zich te verzetten tegen de bekendmaking van de adviezen van de KCML. Inderdaad, in geval van beroep bij de Raad van State tegen een besluit van de Executieve, wordt het advies van de Commissie bij het administratief dossier gevoegd en kan het dus worden geraadpleegd.

Een ander lid verwijst naar de bekendmaking van de adviezen van de overlegcommissies inzake stedenbouw. Deze bekendmaking moet ook gelden voor de adviezen voor de KCML.

Verschillende leden wensen het standpunt van de Executieve te kennen over de bekendmaking van de adviezen en de aanbevelingen van de Commissie.

Volgens de Staatssecretaris gaat het er in feite om, zowel voor amendement nr. 25 als nr. 65 te bepalen of de adviezen of aanbevelingen van de KCML uitsluitend voor de Executieve zijn voorbehouden. De traditie van de Commissie werd reeds aangehaald: de Commissie weigert elke bekendmaking. De Executieve zal de Commissie voor de Ruimtelijke Ordening een nota geven betreffende de bekendmaking van de adviezen en aanbevelingen van de KCML. Nochtans moet dit niet verhinderen dat amendement nr. 65 wordt aangenomen: de adviezen en de aanbevelingen van de Commissie moeten in ieder geval aan de Executieve worden medegedeeld.

De meerderheid van de leden wenst over amendement nr. 65 van de Executieve niet te stemmen voor de Staatssecretaris een beslissing heeft genomen over het probleem van de al dan niet bekendmaking van de adviezen en aanbevelingen van de KCML. Het amendement wordt bijgevolg aangehouden.

**

Bij de hervatting van de bespreking van amendement nr. 65, deelt de Staatssecretaris het standpunt van de Executieve mee: de adviezen of de aanbevelingen van de KCML kunnen niet langs deze Commissie om openbaar worden gemaakt; indien dit moet gebeuren, is het de taak van de Executieve om hen op haar verantwoordelijkheid openbaar maken.

les rend éventuellement publics sous sa responsabilité politique. Pour cet intervenant, son groupe ne peut soutenir l'amendement n° 65 de l'Exécutif que moyennant cette interprétation. Si on changeait cette philosophie et que la Commission devenait ainsi un acteur public de la politique du patrimoine et non plus un organe d'avis composé d'experts indépendants, l'orateur ne serait plus favorable à l'idée de conférer à la Commission un pouvoir de recommandation sur la politique générale.

Un membre est favorable à la publicité des avis de la Commission sur des dossiers particuliers. Il s'interroge en outre sur le sort des recommandations de politique générale: l'Exécutif compte-t-il assurer leur publicité?

Un conseiller précise qu'il n'est pas cohérent de s'opposer à la publicité des avis de la CRMS. En effet, en cas de recours au Conseil d'Etat contre l'arrêté de l'Exécutif, l'avis de la Commission est versé au dossier administratif et peut donc être consulté.

Un autre membre se réfère à la publicité des avis des commissions de concertation en matière d'urbanisme. Cette publicité doit également valoir pour les avis de la CRMS.

Plusieurs membres souhaitent connaître la position de l'Exécutif sur la publicité des avis et recommandations de la Commission.

Pour le Secrétaire d'Etat, ce qui est en cause tant pour l'amendement n° 25 que pour l'amendement n° 65, c'est de trancher si les avis ou recommandations de la CRMS sont réservés exclusivement à l'Exécutif. La tradition de la Commission a déjà été évoquée: la Commission s'interdit toute médiatisation. L'Exécutif transmettra à la Commission de l'Aménagement du Territoire une note relative à la publicité des avis et recommandations de la CRMS. Toutefois, ceci ne doit pas empêcher l'adoption de l'amendement n° 65: les avis et recommandations de la Commission doivent de toute façon être transmis à l'Exécutif.

La majorité des membres ne souhaite pas voter l'amendement n° 65 de l'Exécutif, avant que le Secrétaire d'Etat n'ait tranché la question de la publicité ou non des avis et recommandations de la CRMS. L'amendement est dès lors réservé.

**

Lors de la reprise de la discussion sur l'amendement n° 65, le Secrétaire d'Etat détermine la position de l'Exécutif: les avis ou recommandations de la CRMS ne peuvent être transmis au public par cette Commission; il appartient, le cas échéant, à l'Exécutif d'en assurer la publicité sous sa responsabilité.

- Amendement nr. 65 wordt aangenomen met 7 stemmen, bij 1 onthouding.

Verscheidene leden dienen een amendement (nr. 66) in dat ertoe strekt de 2 tot 4 van artikel 3 te vervangen.

Er wordt verwezen naar de schriftelijke verantwoording van het amendement en in het bijzonder naar de regels inzake onverenigbaarheid en werkwijze:

- de leden van de Commissie mogen geen belang hebben bij de materies die ze behandelen;
- de Commissie keurt haar huishoudelijk reglement goed en legt dit de Executieve ter goedkeuring voor.

De Staatssecretaris legt uit hoe de leden van de Commissie worden aangewezen: de aanwijzing gebeurt door de Executieve, op basis van een dubbele door de Hoofdstedelijke Raad ingediende lijst (12 leden) en op basis van een coöptatie door de Commissie zelf (6 leden).

Een lid stelt vast dat dit amendement tegemoet komt aan tal van opmerkingen met betrekking tot de oorspronkelijke tekst: de onafhankelijkheid van de commissieleden en de werkingsregels worden beter gewaarborgd en er wordt bepaald hoeveel leden de Commissie mag tellen.

Het amendement waarborgt echter niet de evenwichtige vertegenwoordiging in de Commissie van specialisten op de diverse betrokken terreinen. Te dien einde herinnert het lid aan het door hem ingediende amendement nr. 2.

Verscheidene leden brengen volgende opmerkingen naar voren:

- * de coöptatie zal het de Commissie mogelijk maken op doeltreffende wijze haar samenstelling te vervolledigen;
- * in amendement nr. 66 wordt bepaald dat de commissieleden ongetwijfeld bevoegd zijn inzake het behoud van het onroerend erfgoed. In de voorstellen zal hiermee rekening moeten worden gehouden.
- * Bovendien moeten diverse materies in de Commissie aan bod komen; zij zal dus ten minste 5 specialisten (al dan niet van universitair niveau) moeten tellen. De Commissie moet ook ten minste één licentiaat of dokter in de archeologie en kunstgeschiedenis tellen, één licentiaat of dokter in de geschiedenis en één architect.

- De auteur trekt zijn amendement nr. 1 en 2 in.

Amendement nr. 3 strekt ertoe de Commissie in afdelingen op te splitsen, ten einde de dossiers diepgaander en wetenschappelijker te kunnen onderzoeken.

- L'amendement n° 65 est adopté par 7 voix et une abstention.

Plusieurs membres déposent un amendement n° 66 visant à remplacer les §§ 2 à 4 de l'article 3.

Il est renvoyé à la justification écrite de l'amendement en insistant sur les règles d'incompatibilité et de fonctionnement:

- les membres de la Commission ne peuvent avoir un intérêt aux matières qu'ils traitent;
- la Commission adopte son règlement d'ordre intérieur et le soumet pour approbation à l'Exécutif.

Le Secrétaire d'Etat souligne le mécanisme de désignation des membres de la Commission par l'Exécutif sur base d'une liste double présentée par le Conseil régional (12 membres) et d'une cooptation par la Commission même (6 membres).

Un membre constate que cet amendement rencontre de nombreuses objections émises à l'encontre du texte initial: l'indépendance des membres de la Commission et les règles de son fonctionnement sont mieux garanties; le nombre de membres de la Commission est fixe.

Toutefois, l'amendement ne garantit pas la représentation équilibrée au sein de la Commission de spécialistes dans les diverses matières concernées. A cet effet, le membre rappelle l'amendement n° 2 qu'il a déposé.

Plusieurs membres émettent les observations suivantes:

- * la cooptation permettra à la Commission de compléter efficacement sa composition;
- * l'amendement n° 66 précise que les membres de la Commission ont une compétence notoire en matière de conservation du patrimoine immobilier. Les propositions devront en tenir compte.
- * En outre, diverses disciplines doivent être représentées au sein de la Commission; celle-ci comportera donc au moins 5 spécialistes (sans qu'un titre universitaire ne soit exigé). La Commission doit également comporter au moins un licencié ou docteur en archéologie et histoire de l'art, un licencié ou docteur en histoire et un architecte.

- Les amendements n°s 1 et 2 sont retirés par leur auteur.

Un amendement n° 3 tend à diviser le fonctionnement de la Commission en sections afin de favoriser un examen plus approfondi et plus scientifique des dossiers.

Een lid zegt dat moet worden vermeden dat de beslissingen van de afdelingen de gehele Commissie binden. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen voorbereidende werkgroepen en afdelingen.

De indiener van het amendement wijst erop dat de afdeling slechts advies uitbrengt en dat de Commissie een beslissing neemt in plenaire vergadering. Voor het geval dat het advies van de Commissie niet overeenstemt met de besluiten in het verslag van de betrokken afdeling, moet het advies met redenen worden omkleed (amendement nr. 4).

Het lid repliceert dat moet worden vermeden dat de Commissie een beslissing neemt die in strijd is met het advies van de gespecialiseerde afdelingen.

— Amendement nr. 3 en 4 worden verworpen met 7 stemmen tegen 1 stem.

— De auteur trekt zijn amendement nr. 5 in.

Amendement nr. 6 is bedoeld om een aanwezigheidsquorum te bepalen, waardoor wordt vermeden dat het absentisme van de commissieleden de continuïteit en de samenhang van de adviezen van de Commissie schaadt.

Verscheidene leden zijn het eens met het doel van het amendement, maar zijn van oordeel dat dit punt deel moet uitmaken van het huishoudelijk reglement van de Commissie. Ze kan slechts geldig beraadslagen indien een meerderheid van haar leden aanwezig is. Daar de Commissie 18 leden telt (amendement nr. 66), is de aanwezigheid van ten minste 10 leden vereist om geldig te kunnen beraadslagen.

De Staatssecretaris belooft dat de Executieve het huishoudelijk reglement slechts zal goedkeuren indien het begrip «quorum» erin wordt opgenomen.

— De auteur trekt zijn amendement nr. 6 in.

— Na het door de Executieve ingediende amendement, wordt ook amendement nr. 7 ingetrokken.

— Amendement nr. 66 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Bijgevolg zijn amendement nr. 26 en 27 zonder voorwerp.

— Artikel 3 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Artikel 4

Amendement nr. 67 van de Executieve strekt ertoe de gemeenten adviesbevoegdheid te geven over de inventaris.

Selon un membre, il faut éviter que les décisions des sections ne lient l'ensemble de la Commission. Il convient de distinguer les groupes de travail préparatoire de la procédure en section.

L'auteur de l'amendement fait observer que la section n'émet qu'un avis et que la Commission statue en séance plénière. Dans l'hypothèse où l'avis de la Commission s'écarterait des conclusions du rapport de la section concernée, l'avis doit être motivé (amendement n° 4).

Le membre réplique qu'il faut éviter une décision de la Commission contradictoire avec l'avis de la section spécialisée.

— Les amendements n° 3 et 4 sont rejetés par 7 voix contre 1.

— L'amendement n° 5 est retiré par son auteur.

Un amendement n° 6 vise à préciser un quorum de présence afin d'éviter que l'absentéisme des membres de la Commission ne puisse nuire à la continuité et à la cohérence des avis rendus par celle-ci.

Plusieurs membres marquent leur accord sur le fond de l'amendement mais estiment que ce point doit figurer dans le règlement d'ordre intérieur de la Commission. Celle-ci ne peut valablement délibérer qu'en présence d'une majorité de ses membres. La Commission étant composée de 18 membres (amendement n° 66), la présence de 10 membres au moins est requise pour la validité des délibérations.

Le Secrétaire d'Etat s'engage à ce que cette mention du quorum dans le règlement d'ordre intérieur soit une condition d'approbation de ce dernier par l'Exécutif.

— L'amendement n° 6 est retiré par son auteur.

— L'amendement n° 7 est également retiré suite à l'amendement proposé par l'Exécutif.

— L'amendement n° 66 est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

En conséquence, les amendements n° 26 et 27 deviennent sans objet.

— L'article 3 (amendé) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 4

L'Exécutif introduit un amendement n° 67 afin de donner aux communes une compétence d'avis en ce qui concerne l'inventaire.

Een lid zegt dat de Executieve aldus tegemoetkomt aan een verzoek van de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van Brussel.

- Amendement nr. 67 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.
- Artikel 4 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Artikel 5

Amendement nr. 68 strekt ertoe een betere bekendmaking van de inventaris te waarborgen: de inschrijving in de inventaris wordt van kracht, onder andere voor de eigenaar, vanaf de dag waarop ze bij wege van vermelding in het *Belgisch Staatsblad* bekend gemaakt wordt.

De Executieve stemt hiermee in.

- Amendement nr. 68 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.
- Artikel 5 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Artikel 6

Dit artikel wordt zonder bezwaren aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Artikel 6bis

Amendement nr. 28 strekt ertoe een artikel 6bis in te voegen, luidend: «Er wordt een fonds van het onroerende erfgoed opgericht waarvan de middelen uitsluitend voor de bescherming en de bevordering van het gewestelijke onroerende erfgoed mogen aangewend worden.

Dit fonds wordt gestijfd met de opbrengsten uit giften en legaten voor het patrimonium, de toelagen van internationale instellingen».

- Dit amendement wordt niet verdedigd en wordt verworpen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 7

Amendement nr. 69 van de Executieve strekt ertoe dit artikel te vervangen.

De Staatssecretaris zegt dat in de oorspronkelijke tekst volgende verbeteringen werden aangebracht:

Un membre souligne que l'Exécutif rencontre ainsi une demande de l'Association des Villes et Communes bruxelloises.

- L'amendement n° 67 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.
- L'article 4 (amendé) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 5

Un amendement n° 68 tend à assurer une meilleure publicité à l'inventaire: l'inscription à l'inventaire produit ses effets, notamment à l'égard du propriétaire, à dater de sa publication par mention au *Moniteur belge*.

L'Exécutif marque son accord.

- L'amendement n° 68 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.
- L'article 5 (amendé) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 6

Cet article est adopté, sans observation, à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 6bis

Un amendement n° 28 tend à insérer un article 6bis rédigé comme suit: «Il est créé un fonds du patrimoine immobilier dont les moyens sont exclusivement affectés à la protection et à la promotion du patrimoine immobilier de la Région.

Sont affectés au fonds les recettes résultant des dons et legs en faveur du patrimoine, des subsides accordés par des institutions internationales».

- Cet amendement n'est pas défendu et est rejeté par 8 voix et une abstention.

Article 7

L'Exécutif introduit un amendement n° 69 en vue de remplacer l'article.

Selon le Secrétaire d'Etat, les améliorations suivantes sont apportées au texte initial:

- de nieuwe formulering is een betere waarborg voor het parallelisme met de beschermingsprocedure;
- § 2 erkent aan de verenigingen zonder winstoogmerk die de problematiek van het erfgoed tot doel hebben, de mogelijkheid om de inschrijving op de bewaarlijst aan de Executieve te vragen als ze de handtekening van 150 personen verzameld hebben;
- de vereniging zonder winstoogmerk die een verzoek tot inschrijving op de bewaarlijst ingediend heeft, wordt op de hoogte gebracht wanneer de Executieve besloten heeft de procedure in te stellen.

Tenslotte moet er worden benadrukt dat de Executieve de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst op eigen initiatief kan instellen zelfs als de eigenaar of een v.z.w. of nog het schepencollege haar vragen de procedure in te stellen.

Een lid verzet zich tegen dit amendement: het is niet moeilijk 150 handtekeningen te verzamelen en de voorwaarde van domiciliëring in het Gewest is te ruim. Elke drukingsgroep kan, om een particulier belang te beschermen, een goed op de bewaarlijst laten inschrijven.

Het lid heeft ook een amendement (nr. 8) ingediend dat ertoe strekt strengere voorwaarden op te leggen: de aanvraag moet uitgaan van 600 personen ouder dan 18 jaar, ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waar het goed is gelegen indien het een gemeente van minder dan 30.000 inwoners betreft of van 1.000 personen voor een gemeente van meer dan 30.000 inwoners.

Meerdere leden maken volgende opmerkingen:

- * de statuten van de v.z.w. waarvan sprake in het 2° van amendement nr. 67 moeten ten minste 3 jaar voordien in het *Staatsblad* zijn bekendgemaakt. Zo wordt vermeden dat een tijdelijke v.z.w. zou worden opgericht om een privé-belang te behartigen. Het aantal handtekeningen is minder belangrijk; belangrijk is dat een v.z.w. die het behoud van het erfgoed als sociaal doel heeft, zich borg stelt;
- * door te bepalen dat de personen moeten zijn gedomicilieerd in de gemeente waar het goed is gelegen, is amendement nr. 8 in strijd met een gewestelijke visie op de bescherming van het erfgoed;
- * de vereniging kan de Executieve enkel vragen de inschrijvingsprocedure in te stellen; de Executieve beslist alleen.

Een lid is van mening dat, op gemeentelijk vlak, het verzoek tot inschrijving op de bewaarlijst ook van de gemeenteraad en niet alleen van het schepencollege moet kunnen uitgaan.

- La nouvelle formulation assure mieux le parallélisme avec la procédure de classement;
- le § 2 reconnaît aux associations sans but lucratif dont l'objet social est lié à la problématique du patrimoine la possibilité de demander à l'Exécutif l'inscription sur la liste de sauvegarde si elles recueillent la signature de 150 personnes;
- l'association sans but lucratif qui a introduit une demande d'inscription sur la liste de sauvegarde sera avertie que l'Exécutif a décidé d'entamer la procédure.

Enfin, il faut souligner que l'Exécutif peut entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde d'initiative, même lorsque le propriétaire ou une a.s.b.l. ou encore le collègue échevinal lui demande d'entamer la procédure.

Un membre est opposé à l'amendement: il est aisé de recueillir 150 signatures; le critère de domiciliation dans la Région est trop vaste. Tout groupe de pression peut, en vue de protéger un intérêt particulier, faire inscrire un bien sur la liste de sauvegarde.

Aussi a-t-il déposé un amendement n° 8 tendant à imposer des conditions plus contraignantes: la demande doit émaner de 600 personnes âgées de plus de 18 ans et inscrites aux registres de la population de la commune où le bien est situé, s'il s'agit d'une commune comptant moins de 30.000 habitants, ou de 1.000 personnes pour une commune comptant plus de 30.000 habitants.

Plusieurs membres font observer les éléments suivants:

- * les statuts de l'a.s.b.l. dont question au 2° de l'amendement n° 67 doivent être publiés au *Moniteur* depuis au moins trois ans. Cela fait obstacle à la constitution d'une a.s.b.l. de circonstance pour défendre un intérêt privé. Le nombre de signatures est secondaire, ce qui importe, c'est la caution d'une a.s.b.l. ayant pour objet social la sauvegarde du patrimoine;
- * En se référant à des personnes domiciliées dans la commune où le bien est situé, l'amendement n° 8 est contraire à une vision régionale de la conservation du patrimoine;
- * L'association ne peut que demander à l'Exécutif d'entamer la procédure d'inscription. L'Exécutif reste maître de la décision.

Un membre estime qu'au niveau communal, la demande d'inscription sur la liste de sauvegarde doit pouvoir également émaner du conseil communal et pas uniquement du collègue échevinal.

Er wordt hem geantwoord dat de gemeenteraad altijd een motie kan goedkeuren die het college verplicht bij de Executieve een verzoek tot inschrijving in te dienen.

De Voorzitter wenst te weten of de termijn van negentig dagen waarbinnen de KCML over het verzoek advies moet uitbrengen lang genoeg is. Werd de Commissie ter zake geraadpleegd?

De Staatssecretaris zegt dat deze termijn volstaat en dat de Commissie inderdaad werd geraadpleegd. Zij zal echter haar werkmethode moeten veranderen. Het zou bovendien wenselijk zijn in een overgangsbepaling te voorzien waardoor de KCML de termijn van 90 dagen kan verlengen, als ze haar beslissing motiveert.

— Amendement nr. 69 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 stem en vervangt het artikel.

Bijgevolg zijn amendement nr. 8 en nr. 29 tot nr. 32 zonder voorwerp.

Artikel 8

Amendement nr. 70 van de Executieve strekt ertoe:

- * § 1, lid 1, te wijzigen om rekening te houden met een formele opmerking van de Raad van State;
- * in dezelfde §, zelfde lid, de niet noodzakelijke verwijzing naar de eigenaar te doen vervallen;
- * in § 2, lid 2, alle wijzigingen die aan het goed kunnen worden aangebracht in overweging te nemen, conform de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende de organisatie van de planning en de stedenbouw.

— Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Bijgevolg is amendement nr. 9 zonder voorwerp; de auteur trekt zijn amendement nr. 9 in.

Amendement nr. 10 strekt ertoe een derde toe te voegen, luidend:

«De goederen zijn op de bewaarlijst ingeschreven voor een jaar met ingang van de inschrijvingsdatum.»

Volgens de indiener van het amendement is het systeem van de in het ontwerp voorgestelde bewaarlijst moeilijk te onderscheiden van de eigenlijke bescherming, vooral wat de gevolgen op termijn betreft.

Il lui est répondu que le conseil communal peut toujours adopter une motion imposant au collège d'introduire une demande d'inscription auprès de l'Exécutif.

Le Président souhaite savoir si le délai de nonante jours prévu pour l'avis de la CRMS sur la demande est suffisant. La Commission a-t-elle été consultée à ce sujet?

Selon le Secrétaire d'Etat, ce délai est suffisant; la Commission a été consultée. Elle devra toutefois changer ses méthodes de travail. En outre, il serait souhaitable de prévoir une disposition transitoire permettant à la CRMS d'allonger le délai de 90 jours en motivant sa décision.

— L'amendement n° 69 est adopté par 8 voix contre 1. Il remplace l'article.

En conséquence, les amendements n° 8 et 29 à 32 sont sans objet.

Article 8

Par son amendement n° 70, l'Exécutif propose:

- * de modifier le § 1er, alinéa 1er, en vue de tenir compte d'une remarque formelle du Conseil d'Etat;
- * de supprimer au même paragraphe, même alinéa, la référence au propriétaire, qui n'est pas indispensable;
- * et enfin au § 1er, 2me alinéa, d'envisager toutes les modifications pouvant être apportées au bien, conformément à l'ordonnance du 29 août 1991 organique de l'urbanisme.

— Cet amendement est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

En conséquence, l'amendement n° 9 devient sans objet et est retiré par son auteur.

Un amendement n° 10 vise à ajouter un § 3 libellé comme suit:

«Les biens sont inscrits sur la liste de sauvegarde pour une période d'un an prenant cours à la date de l'inscription.»

Selon l'auteur de l'amendement, le système de liste de sauvegarde proposé dans le projet se démarque mal du classement proprement dit, spécialement par ses effets dans le temps.

De bewaarlijst moet het mogelijk maken een eventueel bedreigd stuk patrimonium te «bewaren». Dit moet snel gebeuren en voorlopig, ten einde na te gaan of het werkelijk nodig is geheel of gedeeltelijk te beschermen of het gebouw van de lijst te royeren.

Het mag geen systeem zijn waardoor het goed in een overgangstoestand wordt «bevroren», wat een aanslag op de privé-eigendom betekent. Inderdaad, dit stelsel brengt voor de eigenaar lasten met zich, zonder dat hij daarentegen onder andere financiële voordelen kan genieten.

Verscheidene leden wijzen op het belang van het naar voren gebrachte probleem en zijn hoe dan ook tegen een stelsel dat de gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst in de tijd beperkt. De eigenaar moet de mogelijkheid hebben te verzoeken het gehele op de bewaarlijst ingeschreven goed of een deel ervan te beschermen. Aldus wordt de rechtszekerheid van de privé-eigenaars gewaarborgd.

Een ander lid brengt de opmerkingen in herinnering die hij tijdens de algemene bespreking heeft gemaakt: er moet een systeem worden uitgedokterd dat tegelijkertijd het erfgoed en de rechtszekerheid van de eigenaar waarborgt. Ten dien einde zullen later amendementen worden ingediend.

De indiener van het amendement zegt nogmaals te vrezen dat op de bewaarlijst van alles en nog wat wordt ingeschreven. Bij gebrek aan termijn zullen vele gebouwen wegens begrotingsredenen niet worden beschermd. Het erfgoed dreigt aldus te verrotten.

— Amendement nr. 10 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 stem.

Amendement nr. 33 strekt ertoe een § 3 toe te voegen, luidend:

«§ 3. — Behalve wanneer het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst een uitdrukkelijke en gemotiveerde andersluidende bepaling bevat, betreft de inschrijving het geheel van de bedoelde onroerende goederen, met inbegrip van de interne en de niet-bebouwde delen.

Het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst bevat ambtshalve het verbod de onroerende goederen af te breken of te verbouwen zonder voorafgaande toelating».

— Dit amendement wordt niet verdedigd en wordt verworpen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

— Artikel 8 (geamendeerd) wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 stem.

La liste de sauvegarde doit permettre de «sauvegarder» un patrimoine éventuellement menacé. Mais ceci doit fonctionner rapidement et de façon provisoire, afin d'examiner s'il y a réellement matière à classer totalement ou partiellement ou à rayer l'immeuble de la liste.

Il ne peut s'agir d'un système visant à «geler» le bien dans une situation intermédiaire, ce qui constitue une atteinte à la propriété privée. En effet, ce système engendre des charges pour le propriétaire, sans qu'il puisse en contrepartie jouir d'avantages, notamment financiers.

Plusieurs membres soulignent l'importance du problème évoqué. Ils sont toutefois adversaires d'un système limitant les effets de la liste de sauvegarde dans le temps, qui est trop réducteur. Il faut permettre au propriétaire de demander le classement de tout ou partie de son bien inscrit sur la liste de sauvegarde. Ainsi la sécurité juridique des propriétaires privés est garantie.

Un autre membre rappelle ses observations émises dans le cadre de la discussion générale: il faut élaborer un système qui garantisse à la fois la défense du patrimoine et la sécurité juridique du propriétaire. Des amendements seront déposés ultérieurement dans ce but.

L'auteur de l'amendement réaffirme sa crainte d'une liste de sauvegarde «fourre-tout». En l'absence de délai, de nombreux immeubles ne seront pas classés vu les impératifs budgétaires. Il y a un risque de pourrissement du patrimoine.

— L'amendement n° 10 est rejeté par 8 voix contre 1.

Un amendement n° 33 tend à ajouter un § 3 rédigé comme suit:

«§ 3. — Sauf stipulation contraire expresse et motivée contenue dans l'arrêté d'inscription sur la liste de sauvegarde, celle-ci porte sur l'entière des biens immobiliers visés, y compris ses parties intérieures ou non bâties.

L'arrêté d'inscription sur la liste de sauvegarde contient d'office l'interdiction de démolir les biens immobiliers, ou de les transformer sans autorisation préalable.»

— Cet amendement n'est pas défendu et est rejeté par 8 voix et une abstention.

— L'article 8 (amendé) est adopté par 8 voix contre 1.

Artikel 9

Amendement nr. 71 van de Executieve strekt ertoe de v.z.w. die de aanvraag heeft ingediend op de hoogte te brengen van de inschrijving.

- Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 stem.

Amendement nr. 34 strekt ertoe een 3^obis in te voegen, luidend:

«3^obis - de aanvrager, wanneer het een vereniging of een groep personen betreft. In het laatste geval wordt kennisgegeven aan de persoon die de inschrijvingsaanvraag tot de Executieve gericht heeft of wiens handtekening vooraan op de aanvraag staat».

- Dit amendement wordt niet verdedigd en wordt verworpen met 7 stemmen, bij 1 onthouding.

In verband met het 3° brengt een lid het probleem naar voren van het geval waarin het moeilijk is te achterhalen wie de eigenaar is van een bepaald goed.

Om dit probleem op te lossen, dient een lid een mondeling amendement in dat ertoe strekt § 1 met het volgende lid te vervolledigen:

«De kennisgeving aan de eigenaar die vermeld staat op de kadastrale legger en op het hierop vermelde adres, wordt geacht geldig te zijn».

- Dit mondelinge amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.
- Artikel 9 (geamendeerd) wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 stem.

Artikel 10

Amendement nr. 72 van de Executieve strekt ertoe het besluit met de inschrijving op de bewaarlijst gelijktijdig naar het *Belgisch Staatsblad* en naar de bewaarder der hypotheeken te versturen.

- Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.
- Artikel 9 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Artikel 11

De Executieve dient een amendement (nr. 73) dat ertoe strekt de woorden «de onderhoudswerken» te doen vervallen.

De Staatssecretaris zegt dat de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen terecht heeft onderstreept dat er geen strikte limieten zijn aan de verplichting voor het onderhoud van zijn goed.

Article 9

L'Exécutif introduit un amendement n° 71 afin que l'a.s.b.l. qui a introduit la demande soit avertie de l'inscription.

- Cet amendement est adopté par 8 voix contre 1.

Un amendement n° 34 tend à insérer un 3^obis libellé comme suit:

«3^obis - au demandeur, lorsqu'il s'agit d'une association ou d'un groupe de personnes. Dans ce dernier cas, la notification est faite à la personne qui a adressé la demande d'inscription à l'Exécutif ou à celle dont la signature figure en tête de la demande».

- Cet amendement n'est pas défendu et est rejeté par 7 voix et une abstention.

Concernant le 3°, un membre soulève le cas où le propriétaire d'un bien est difficile à déterminer.

En vue de pallier cette difficulté, un membre propose un amendement oral visant à compléter le § 1er par l'alinéa suivant:

«Est réputée valable la notification faite au propriétaire renseigné à la matrice cadastrale et à l'adresse figurant sur cette dernière».

- Cet amendement oral est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.
- L'article 9 (amendé) est adopté par 8 voix contre 1.

Article 10

Un amendement n° 72 de l'Exécutif vise à ce que l'arrêté portant inscription sur la liste de sauvegarde soit adressé simultanément au *Moniteur belge* et à la conservation des hypothèques.

- Cet amendement est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.
- L'article 9 (amendé) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 11

L'amendement n° 73 de l'Exécutif propose la suppression des mots «par des travaux d'entretien».

Le Secrétaire d'Etat précise que la section autonome bruxelloise de la Commission royale des Monuments et Sites a souligné, à juste titre, qu'il n'y a pas de limites strictes à l'obligation d'entretenir son bien.

Een lid stemt in met de algemene verplichting om het goed in goede staat te houden, maar blijft zich verzetten tegen het principe van de bewaarlijst en zegt dat hij dus niet met de gevolgen ervan kan instemmen.

— Amendement nr. 73 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Amendement nr. 35 strekt ertoe het artikel met de volgende leden te vervolledigen:

«Onafgezien van de in artikel 35 bepaalde sancties kan de Executieve in de plaats treden van de eigenaar die weigert de nodige werken te laten uitvoeren om de afbraak of de beschadiging van het op de bewaarlijst ingeschreven gebouw te voorkomen en aangepaste bewarende maatregel treffen.

Bij gebrek aan een overeenkomst met de eigenaar kan de Executieve de kosten via alle rechtsmiddelen terugvorderen. Zij kan, in voorkomend geval, de inbeslagname van het gebouw en de gedwongen verkoop ervan vragen».

— Dit amendement wordt niet verdedigd en wordt verworpen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

— Artikel 11 (geamendeerd) wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 12

De Staatssecretaris geeft lezing van de amendementen nrs 74-1 tot 4. Deze amendementen werden opgesteld naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad van State op de oorspronkelijke tekst. Voor § 2 van artikel 12 moet de oorspronkelijk voorziene termijn van 2 jaar worden verlengd. In het Waalse Gewest heeft de ervaring inderdaad aangetoond dat een termijn van twee jaar in sommige gevallen te kort kan zijn.

Een lid had liever gehad dat deze opmerkingen onmiddellijk in het oorspronkelijk ontwerp werden opgenomen. De door de Executieve gebruikte werkwijze maakt het werk in Commissie moeilijk en verwarrend. Een tweede lezing zal nu absoluut noodzakelijk zijn.

De Voorzitter deelt mede dat de Commissie zich zal moeten uitspreken over de noodzaak van een tweede lezing van het ontwerp van ordonnantie.

Na de opmerking van een lid beslist de Commissie eenparig in amendement nr. 74-2 het woord «vergunning» te vervangen door het woord «toelating».

Een amendement nr. 74-5 van de Executieve beoogt paragraaf 7 van artikel 12 te vervangen. Volgens de

Un membre marque son accord sur l'obligation générale de maintenir le bien en bon état. Il rappelle toutefois son opposition au principe de la liste de sauvegarde et ne peut donc marquer son accord sur ses effets.

— L'amendement n° 73 est adopté par 8 voix et 1 abstention.

L'amendement n° 35 propose de compléter l'article par les alinéas suivants:

«Sans préjudice des sanctions prévues à l'article 35, l'Exécutif peut se substituer au propriétaire qui refuse de faire exécuter les travaux nécessaires pour prévenir la destruction ou la détérioration de l'immeuble inscrit sur la liste de sauvegarde et prendre les mesures conservatoires appropriées.

A défaut d'accord avec le propriétaire, l'Exécutif peut récupérer les frais engagés par toutes voies de justice. Il peut, le cas échéant, demander la saisie de l'immeuble et sa mise en vente forcée».

— Cet amendement n'est pas défendu et est rejeté par 8 voix et une abstention.

— L'article 11 (amendé) est adopté par 8 voix contre 1.

Article 12

Le Secrétaire d'Etat donne lecture des amendements n°s 74-1 à 4. Ces amendements sont fonction des observations du Conseil d'Etat sur le texte initial. De plus, pour le § 2 de l'article 12, il y a lieu de prévoir la prorogation du délai de 2 ans initialement prévu. En effet, l'expérience en Région wallonne a démontré qu'un délai de deux ans peut, dans certains cas, être trop court.

Un membre aurait préféré que ces observations soient immédiatement reprises dans le projet initial. La méthode utilisée par l'Exécutif rend le travail en commission compliqué et confus. Une deuxième lecture sera dès lors indispensable.

Le Président communique que la commission aura à se prononcer sur la nécessité d'une seconde lecture du projet d'ordonnance.

Sur observation d'un membre, la commission décide unanimement de remplacer dans l'amendement n° 74-2, le mot «permis» par le mot «autorisation».

Un amendement n° 74-5 de l'Exécutif vise à remplacer le paragraphe 7 de l'article 12. Selon le Secrétaire

Staatssecretaris moet het toepassingsgebied van de bepaling uitgebreid worden tot de gevallen waarbij de burgemeester in het kader van de reglementering betreffende de ongezonde gebouwen ingrijpt. Bovendien wordt de termijn van kennisgeving van het vernietigingsbesluit van 10 dagen op 30 dagen gebracht.

Een lid wijst op het bijzonder verward karakter van deze bepaling. Waarom een dubbele termijn opleggen van 10 dagen enerzijds, van 30 dagen anderzijds en een dubbel mechanisme tot vernietiging?

De Staatssecretaris benadrukt dat het niet over een dubbel mechanisme gaat maar wel over een mechanisme in twee delen: binnen een termijn van 10 dagen volgend op de ontvangst van de brief met kennisgeving van de beslissing van de burgemeester, kan de Executieve of de gemachtigde ambtenaar deze beslissing vernietigen. De termijn van 30 dagen geeft de Executieve de mogelijkheid haar beslissing of deze van de gemachtigde overheid te bevestigen.

Hetzelfde lid stelt zich vragen over de *ratio legis* van deze bepaling. In geval van een dwingende veiligheidsreden is de burgemeesters beslissing tot afbraak niet betwistbaar. Er moet echter worden vermeden dat een, niet op veiligheidsredenen gestoelde beslissing van de burgemeester tegen de belangen van de bescherming van het erfgoed ingaat. In dit geval is de maximumtermijn van 10 dagen onvoldoende om te reageren de administratie de gelegenheid te geven.

Uit voorzorg beveelt een spreker aan een beknopte beschrijving van het goed te geven bij zijn inschrijving op de bewaarlijst en vervolgens toezicht te houden op de ingeschreven goederen.

Volgens de Staatssecretaris kan de burgemeester de afbraak gedurende 10 dagen niet aanvatten. De Executieve kan nochtans voor het verstrijken van deze termijn ingrijpen. Men moet ertoe komen de logica van de bescherming van het erfgoed en van de veiligheid te verzoenen, door ermee rekening te houden dat sommige actoren in het proces van slechte wil zouden kunnen zijn.

De Staatssecretaris antwoordt eveneens aan een lid dat de termijn van 10 dagen moet worden geteld in kalenderdagen.

Om uiteenlopende interpretaties te vermijden dient de Staatssecretaris een subamendement nr. 93 in op amendement nr. 74-5 dat ertoe strekt het tweede lid van de voorgestelde paragraaf 7 te vervangen.

Een lid kan niet instemmen met dit subamendement, zelf indien het de tekst van de bepaling verduidelijkt. De termijn van maximum 10 dagen is onvoldoende. Er moet een langere termijn worden vastgesteld, waarin de burgemeester niet tot afbraak kan overgaan.

d'Etat, il y a lieu d'étendre le champ d'application de la disposition aux cas d'intervention du bourgmestre dans le cadre de la réglementation relative aux immeubles insalubres. D'autre part, le délai de notification de l'arrêté d'annulation de l'Exécutif est porté de 10 jours à 30 jours.

Un membre souligne le caractère particulièrement confus de cette disposition. Pourquoi prévoir un double délai de 10 jours d'une part, de 30 jours d'autre part et un double mécanisme d'annulation?

Le Secrétaire d'Etat souligne qu'il ne s'agit pas d'un double mécanisme mais bien d'un mécanisme en deux phases: dans un délai de 10 jours suivant la réception de la lettre de notification de la décision du bourgmestre, l'Exécutif ou le fonctionnaire délégué peut annuler cette décision. Le délai de 30 jours est prévu afin de permettre à l'Exécutif de notifier sa décision ou celle de l'autorité déléguée.

Le même membre s'interroge sur la *ratio legis* de cette disposition. En cas de motif impérieux de sécurité, la décision de démolition du bourgmestre n'est pas contestable. Il faut par contre éviter qu'une décision du bourgmestre qui ne serait pas fondée sur des motifs avérés de sécurité, aille à l'encontre des intérêts de la protection du patrimoine. Dans ce cas, le délai de 10 jours maximum est insuffisant pour permettre une réaction de l'administration.

Dans un souci de prévention, un intervenant recommande une description sommaire du bien lors de son inscription sur la liste de sauvegarde et une surveillance suivie des biens inscrits.

Selon le Secrétaire d'Etat, le bourgmestre ne peut entamer de démolition pendant 10 jours. L'Exécutif peut toutefois intervenir avant l'expiration de ce délai. Il faut parvenir à concilier les logiques de protection du patrimoine et de sécurité en tenant compte du fait que certains acteurs du processus peuvent être de mauvaise foi.

Le Secrétaire d'Etat précise également à un membre que le délai de 10 jours doit se compter en jours calendrier.

Afin d'éviter les interprétations divergentes, le Secrétaire d'Etat dépose un sous-amendement n° 93 à l'amendement n° 74-5 visant à remplacer le deuxième alinéa du paragraphe 7 proposé.

Un membre ne peut marquer son accord sur ce sous-amendement, même s'il clarifie le texte de la disposition. Le délai de 10 jours maximum est insuffisant. Il y a lieu de prévoir un délai plus long dans lequel le bourgmestre ne pourrait procéder à la démolition.

Een spreker stelt zich vragen over de noodzaak van een tweede beslissing tot vernietiging door de Executieve.

Een ander lid meent dat het nodig is de voorgestelde bepaling diepgaand te analyseren: in principe staat er geen termijn op de beslissing van de burgemeester om een gebouw dat dreigt in te storten af te breken. De voorgestelde bepaling legt echter een termijn van 10 dagen op voor deze beslissing uitvoerbaar wordt. Het gaat over een uitzonderingstoestand waarin de veiligheid van de burger bedreigd is; gedurende deze termijn, ligt de verantwoordelijkheid voor eventuele ongevallen niet meer bij de burgemeester maar wel bij het Gewest. Bijgevolg moet de termijn van 10 dagen niet worden verlengd.

Nochtans is de bevestiging door de Executieve overbodig en gevaarlijk voor de verantwoordelijkheid voor de gemachtigde ambtenaar. Indien de beslissing van laatstgenoemde niet door de Executieve werd bevestigd, zou hij, bij een eventueel ongeval strafrechtelijk en zelfs burgerlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld. De bevestigingsprocedure bezwaart in feite de mogelijkheid die de gemachtigde ambtenaar heeft om in te grijpen volgens de richtlijnen van de Executieve.

De Voorzitter is eerder van mening dat de bevestigingsprocedure een soort beroep van de burgemeester bij de Executieve is.

Volgens de Staatssecretaris gaat het over een mechanisme in twee delen: eerst een dringende beslissing van de Executieve of van de gemachtigde ambtenaar binnen 10 dagen, vervolgens een grondig onderzoek (met eventueel technische studies) van de Executieve.

Een lid vraagt wat de gevolgen zijn indien de Executieve de vernietiging, die oorspronkelijk was uitgesproken, niet bevestigt en de Staatssecretaris verduidelijkt dat deze oorspronkelijke vernietiging opschortend was. Indien ze niet wordt bevestigd, betekent dit gewoon dat de Executieve het advies van de gemachtigde ambtenaar niet volgt.

Een ander lid begrijpt niet dat de Executieve haar eigen beslissing moet bevestigen. De bepaling strekt er bijgevolg toe de Executieve de mogelijkheid te geven de beslissing van de gemachtigde ambtenaar te vernietigen. Deze vernietiging zou zeer belangrijke gevolgen kunnen hebben op de persoonlijke aansprakelijkheid van laatstgenoemde. Op haar verzoek, beslist de Commissie de amendementen nrs 74-5 en 93 aan te houden.

— De amendementen nrs 74-1, 2 (gewijzigd), 3 en 4 worden aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Amendement nr. 36-1 wordt ingetrokken en vervangen door een nieuw amendement nr. 92. Dit amendement strekt ertoe om zonder voorafgaande toelating van de Executieve de werken uit te voeren in de nabij-

Un intervenant s'interroge sur la nécessité d'une deuxième décision d'annulation par l'Exécutif.

Un autre membre estime nécessaire d'analyser en profondeur la disposition proposée: en principe, la décision du bourgmestre de démolir un immeuble menaçant ruine n'est pas assortie d'un délai. La disposition proposée impose toutefois un délai de 10 jours avant que cette décision ne devienne exécutoire. Il s'agit d'une situation d'exception comportant un risque pour la sécurité du citoyen; pendant ce délai, la responsabilité des incidents éventuels n'incombe plus au bourgmestre mais bien à la Région. Il ne faut donc pas prolonger le délai de 10 jours.

Toutefois, la procédure de confirmation par l'Exécutif est inutile et dangereuse pour la responsabilité du fonctionnaire délégué. Si la décision de ce dernier n'était pas confirmée par l'Exécutif, sa responsabilité pénale, voire civile, pourrait être engagée en cas d'accident éventuel. La procédure de confirmation obère en fait la capacité d'intervention du fonctionnaire délégué que celui-ci exerce sur instruction de l'Exécutif.

Le Président considère plutôt la procédure de confirmation comme un degré d'appel du bourgmestre auprès de l'Exécutif.

Selon le Secrétaire d'Etat, il s'agit d'un mécanisme en deux phases: d'abord une décision urgente de l'Exécutif ou du fonctionnaire délégué dans les dix jours, ensuite un examen réfléchi (avec éventuellement des études techniques) par l'Exécutif.

Un membre l'interrogeant sur les conséquences du défaut de confirmation par l'Exécutif de l'annulation prononcée initialement, le Secrétaire d'Etat précise que cette annulation initiale était suspensive. Si elle n'est pas confirmée, cela signifie simplement que l'Exécutif ne suit pas l'avis du fonctionnaire délégué.

Un autre membre ne conçoit pas que l'Exécutif doive confirmer sa propre décision. La disposition vise donc à permettre à l'Exécutif d'annuler la décision du fonctionnaire délégué. Cette annulation pourrait avoir des conséquences très importantes sur la responsabilité personnelle de ce dernier. A sa demande, la Commission décide de réserver les amendements n°s 74-5 et 93.

— Les amendements n°s 74-1, 2 (corrigé), 3 et 4 sont adoptés à l'unanimité des 9 membres présents.

L'amendement n° 36-1 est retiré et remplacé par un nouvel amendement n° 92. Cet amendement vise à interdire l'exécution sans autorisation préalable de l'Exécutif de travaux aux abords d'un bien inscrit sur la

heid van een goed dat ingeschreven is op de bewaarlijst, ongeacht of hiervoor al dan niet een stedenbouwkundige vergunning moet worden afgegeven.

Een rapporteur stemt in met de inhoud van het amendement maar meent dat het moeilijk is om het begrip « nabijheid » te verduidelijken.

Een lid vraagt of het mogelijk is de uitvoering te verbieden van de werken die reeds door een stedenbouwkundige vergunning werden toegelaten.

Volgens een ander lid mag er geen verwarring ontstaan tussen de instrumenten opgelegd door de wetgeving op de stedenbouw en deze opgelegd door de wetgeving op de bescherming van het erfgoed. De wetgeving inzake stedenbouw legt de zones van cultureel, historische en esthetisch belang (ZCHEB) vast terwijl het ontwerp van ordonnantie dat wordt besproken, in artikel 21 en volgende over de bescherming bepaalt dat het mogelijk is een vrijwaringszone af te bakenen, beperkt door het beschermingsbesluit. Hier bevinden wij ons echter in het hoofdstuk van de bewaarlijst en haar gevolgen.

De Staatssecretaris benadrukt eveneens de verschillen tussen de gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst en die van de bescherming. De bescherming brengt meer verplichtingen mee voor de overheid en als tegenprestatie meer mogelijkheden tot ingrijpen. De vrijwaringszone moet aan de bescherming worden voorbehouden.

De auteur van het amendement benadrukt het feit dat alle gebouwen die op de bewaarlijst zijn ingeschreven, niet tot de ZCHEB behoren en dat bijgevolg de reglementering van deze zones niet kan worden toegepast.

— Amendement nr. 92 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 1 stem.

Een amendement nr. 75-1 wordt ingediend om alle hypothesen waarin niet door artikel 12, § 1, 1° is voorzien, te dekken.

— Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden. Amendement nr. 36-2, zonder voorwerp, wordt ingetrokken.

Amendement nr. 36-3 beoogt het tertio van § 1 van artikel 12 te vervangen. Volgens de auteur van het amendement is de oorspronkelijke tekst van het project niet samenhangend: werken die strijdig zijn met de voorwaarden voor het behoud kunnen niet worden uitgevoerd zonder de bescherming uit te hollen. Het amendement is logisch daar het bepaalt dat de Executieve slechts een toelating kan geven voor de werken waarover zij de controle heeft.

De Staatssecretaris stelt voor met een mondeling amendement het tertio van § 1 van artikel 12 te doen vervallen. De bijzondere voorwaarden tot behoud en de verplichtingen van de eigenaar zijn voldoende nauwkeurig bepaald in artikel 11.

liste de sauvegarde, que ces travaux soient ou non soumis à la délivrance d'un permis d'urbanisme.

Un rapporteur marque son accord sur le fond de l'amendement mais estime difficile de préciser la notion d'« abords ».

Un membre se demande s'il est possible d'interdire l'exécution de travaux qui ont déjà été autorisés par le biais d'un permis d'urbanisme.

Selon un autre membre, il ne faut pas confondre les instruments prévus par la législation sur l'urbanisme et ceux prévus par la législation sur la protection du patrimoine. La législation sur l'urbanisme prévoit les règlements des zones ZICHE, tandis que le projet d'ordonnance en discussion prévoit dans ses articles 21 et suivants relatifs au classement, la possibilité d'instaurer une zone de protection délimitée par l'arrêté de classement. Ici cependant nous nous trouvons dans le chapitre consacré à la liste de sauvegarde et à ses effets.

Le Secrétaire d'Etat insiste également sur les différences entre les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde et du classement. Ce dernier entraîne plus d'obligations pour les pouvoirs publics et, en contrepartie, plus de possibilités d'intervention. La zone de protection doit être réservée au classement.

L'auteur de l'amendement insiste sur le fait que tous les immeubles inscrits sur une liste de sauvegarde ne sont pas situés dans des zones ZICHE et que dès lors la réglementation de ces zones ne peut pas leur être appliquée.

— L'amendement n° 92 est rejeté par 10 voix contre 1.

Un amendement n° 75-1 est introduit afin de couvrir toutes les hypothèses qui ne seraient pas prévues par l'article 12, § 1er, 1°.

— Cet amendement est adopté à l'unanimité des 8 membres présents. L'amendement n° 36-2, devenu sans objet, est retiré.

L'amendement n° 36-3 vise à remplacer le 3° du § 1er de l'article 12. Selon l'auteur de l'amendement, le texte initial du projet est incohérent: des travaux contraires aux conditions de conservation ne peuvent être exécutés sans vider la protection de sa substance. L'amendement est logique en ce qu'il prévoit que l'Exécutif ne peut donner une autorisation que pour des travaux qu'il contrôle.

Le Secrétaire d'Etat propose, par amendement oral, la suppression du 3° du § 1er de l'article 12. Les conditions particulières de conservation et les obligations du propriétaire sont suffisamment précisées à l'article 11.

Bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden beslist de Commissie het 3° van § 1 van artikel 12 te doen vervallen. Amendement nr. 36-3, zonder voorwerp, wordt ingetrokken.

Amendement nr. 37 wordt ingetrokken.

Een amendement nr. 75-2 beoogt een termijn te bepalen waarbinnen de Commissie informatie wordt verstrekt.

— Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Een amendement nr. 38 beoogt een § 5bis in artikel 12 op te nemen. Aan de toelating moeten voorwaarden worden gekoppeld die geval per geval worden bepaald, waardoor het goed behouden wordt en tot zijn recht komt. Indien deze voorwaarden niet worden nageleefd, moet de toelating geschorst of ingetrokken worden door de Executieve. Bovendien moet de toelating kunnen ingetrokken worden indien ze gesteund is op onvolledige of valse gegevens.

De Staatssecretaris verwijst naar de artikelen 8, § 2 en 12, § 3. Het besluit tot inschrijving van een goed op de bewaarlijst kan bijzondere behoudsvoorwaarden opleggen voor het goed. Bovendien kan de Executieve de werken aan een goed ingeschreven op de bewaarlijst slechts na eensluitend advies van de Commissie toelaten. De Executieve kan niet meer toelaten dan wat de Commissie toelaat. De door de Commissie vastgestelde voorwaarden moeten in de toelating van de Executieve opgenomen zijn.

Wat het tweede lid van § 5bis betreft, benadrukt de Staatssecretaris dat men strenger moet zijn dan wat in het amendement staat: indien de toelating om werken uit te voeren gesteund is op onvolledige of valse gegevens, medegedeeld door de begunstigde of indien laatstgenoemde de voorwaarden die in de toelating vervat zijn niet naleeft, moet de toelating nietig zijn. Tijdens het onderzoek van artikel 34 van het besproken ontwerp, betreffende de onderbreking van de uitgevoerde werken die strijdig zijn met de bepalingen van de ordonnantie, moet er worden nagedacht voor de gevallen er onvolledige of valse verklaringen werden gegeven.

Amendement nr. 38 wordt ingetrokken.

Amendement nr. 75-3 strekt ertoe een § 8 toe te voegen, luidend: «het goed behorend tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerend erfgoed wordt automatisch opgenomen in de inventaris». De gevolgen van de inventaris zoals voorzien in artikel 4 zijn van toepassing op het goed dat ingeschreven is op de bewaarlijst wanneer het gaat over een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. In dit geval moet het publiek ook worden gehoord.

— Amendement nr. 75-3 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

**

A l'unanimité des 8 membres présents, la commission décide la suppression du 3° du § 1er de l'article 12. L'amendement n° 36-3, devenu sans objet, est retiré.

L'amendement n° 37 est retiré.

Un amendement n° 75-2 vise à prévoir un délai d'information de la Commission.

— Cet amendement est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

Un amendement n° 38 vise à insérer un § 5bis dans l'article 12. L'autorisation doit pouvoir être assortie de conditions, à déterminer au cas par cas, pour assurer le maintien et la mise en valeur du patrimoine. Si ces conditions ne sont pas respectées, l'autorisation doit pouvoir être suspendue ou retirée par l'Exécutif. De même, l'autorisation doit pouvoir être retirée si elle est fondée sur des données incomplètes ou fausses.

Le Secrétaire d'Etat se réfère aux articles 8, § 2 et 12, § 3. L'arrêté d'inscription d'un bien sur la liste de sauvegarde peut fixer des conditions particulières de conservation auxquelles ce bien est soumis. En outre, l'Exécutif ne peut autoriser des travaux à un bien inscrit sur la liste de sauvegarde que de l'avis conforme de la Commission. L'Exécutif ne peut accorder plus que ce que la Commission permet; les conditions fixées par la Commission doivent être reprises dans l'autorisation de l'Exécutif.

Quant au deuxième alinéa du § 5bis, le Secrétaire d'Etat souligne qu'il faut être plus sévère que l'amendement proposé: si l'autorisation d'exécuter des travaux est fondée sur des données incomplètes ou fausses fournies par le bénéficiaire ou encore si ce dernier ne respecte pas les conditions contenues dans l'autorisation, l'autorisation doit être nulle et non avenue. Lors de l'examen de l'article 34 du projet en discussion, relatif à l'interruption des travaux exécutés en infraction aux dispositions de l'ordonnance, il y aura lieu de réfléchir au cas des déclarations incomplètes ou fausses.

L'amendement n° 38 est retiré.

L'amendement n° 75-3 vise à ajouter un § 8, libellé comme suit: «le bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde est automatiquement repris à l'inventaire». Les effets de l'inventaire prévu à l'article 4 doivent en effet s'appliquer aux biens inscrits sur la liste de sauvegarde en cas de demande de permis d'urbanisme. Le public doit aussi être entendu dans ce cas.

— L'amendement n° 75-3 est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

**

De Executieve dient een amendement nr. 95 in om de ingetrokken amendementen nr. 74-5 en 93 te vervangen.

Het nieuwe amendement bepaalt dat de beslissing van de burgemeester de goedkeuring van de Executieve behoeft. De gemachtigd ambtenaar komt in het proces niet meer tussenbeide. De Executieve beschikt over 40 dagen om haar beslissing tot goedkeuring of tot weigering te nemen en bekend te maken. Wanneer de beslissing van de burgemeester duidelijk gegrond is, zal de beslissing tot goedkeuring op korte termijn kunnen worden genomen.

Een lid verzet zich tegen dit amendement. Het bevel tot afbraak dat door een burgemeester wordt gegeven, is slechts verantwoord door de ernst en de dringende aard van de toestand. Gewoonlijk is het gesteund op technische verslagen.

Voor minder ernstige toestanden kan de burgemeester een bevel tot consolidering van het goed geven.

Het lid kan aannemen dat de Executieve over een controlemiddel beschikt inzake een beslissing van de burgemeester om een beschermd goed af te breken, maar zij moet deze controle binnen een «korte» termijn uitvoeren.

Bijgevolg dient hij een subamendement nr. 96 in dat ertoe strekt de goedkeuringstermijn van 40 dagen op 10 dagen te brengen.

Een ander lid benadrukt het feit dat de beslissing van de Executieve in principe gezamenlijk moet worden genomen, wat de inschrijving van een termijn van 40 dagen verantwoordt. In de praktijk wenst hij een afvaardiging van de bevoegde Minister met de mogelijkheid dat de Executieve het dossier tot zich trekt.

Een raadslid stemt in met het amendement maar denkt dat 40 dagen een maximum termijn moeten zijn. De Executieve moet zich inspannen om vlugger te reageren.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat de termijn van 40 dagen geen refertetermijn is. In principe zal de Executieve de beslissing van de burgemeester binnen 24 of 48 uur al dan niet goedkeuren. Nochtans kan het Gewest, in randgevallen, als het goed zou kunnen instorten, een deskundig verslag doen uitvoeren. Bijgevolg moet in een langere termijn worden voorzien.

Gezien de dringende noodzaak van de omschreven situaties, zal het bovendien in de praktijk nodig zijn een afvaardiging van de Executieve naar de bevoegde Minister te sturen.

— Subamendement nr. 96 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

L'Exécutif introduit un amendement n° 95 en remplacement des amendements n°s 74-5 et 93 qui sont retirés.

Le nouvel amendement prévoit que la décision du bourgmestre est soumise à l'approbation de l'Exécutif. Le fonctionnaire délégué n'intervient plus dans le processus. L'Exécutif dispose de 40 jours pour prendre et notifier sa décision d'approbation ou de refus. En cas de décision du bourgmestre manifestement fondée, la décision d'approbation pourra intervenir à bref délai.

Un membre s'oppose à cet amendement. L'ordonnance de démolition prise par un bourgmestre n'est justifiée que par la gravité et l'urgence de la situation. Elle se fonde généralement sur des rapports techniques.

Pour les situations moins graves, le bourgmestre peut prendre une ordonnance de consolidation du bien.

Le membre peut admettre que l'Exécutif dispose d'un moyen de contrôler une décision du bourgmestre de démolir un bien classé, mais il doit exercer son contrôle dans un délai «rapide».

Il dépose dès lors un sous-amendement n° 96 visant à remplacer le délai d'approbation de 40 jours par 10 jours.

Un autre membre insiste sur le fait que la décision de l'Exécutif doit, en principe, être collégiale, ce qui justifie l'inscription d'un délai de 40 jours. Dans la pratique, il souhaite une délégation au Ministre compétent avec possibilité d'évocation du dossier par l'Exécutif.

Un conseiller marque son accord sur l'amendement tout en estimant que 40 jours doit être un délai maximum. L'Exécutif doit s'efforcer d'agir plus rapidement.

Le Secrétaire d'Etat précise que le délai de 40 jours n'est pas un délai de référence. En principe, l'Exécutif approuvera ou non la décision du bourgmestre dans les 24 ou 48 heures. Cependant, dans des cas limites où le bien pourrait s'effondrer, la Région, devra faire procéder à des expertises. Un délai plus long doit donc être prévu.

Par ailleurs, vu l'urgence des situations visées, une délégation de l'Exécutif au Ministre compétent sera nécessaire en pratique.

— Le sous-amendement n° 96 est rejeté par 9 voix contre 3;

- Amendement nr 95 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.
- Het geamendeerde artikel 12 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.
- Amendement nr. 39 dat ertoe strekt een (nieuw) artikel 12bis in te voegen, wordt door de indiener ingetrokken.

Artikel 13

Amendement nr. 76 van de Executieve beoogt in geval een op de bewaarijst ingeschreven goed wordt verkocht, niet enkel de instrumenterende ambtenaar, maar eenieder die voor zijn rekening of als tussenpersoon, het goed verkoopt, te verplichten de inschrijving te vermelden.

De Staatssecretaris verwijst naar artikel 181 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedebouw.

- Amendement nr. 76 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.
- Het geamendeerde artikel 13 wordt met eenzelfde stemming aangenomen.

Artikel 14

Een lid dringt erop aan dat naar aanleiding van het voorafgaand advies van de KCML de termijnen voor de vergunning, ondermeer inzake stedebouw, worden verlengd. In het artikel dat wordt besproken wordt trouwens geen enkele termijn vastgelegd waarbinnen het advies moet gegeven worden.

Bijgevolg dient hij een amendement nr. 97 in dat ertoe strekt in een termijn van 30 dagen te voorzien. Deze termijn stemt overeen met deze die de organieke ordonnantie van de stedebouw oplegt aan de gemachtigd ambtenaar om advies uit te brengen in het raam van de afgifte van de stedebouwkundige vergunningen. Het is niet te lang en niet te kort.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat de termijn bedoeld in het 2de lid, in de uitvoeringsbesluiten van de ordonnantie, in overleg met de KCML zal worden bepaald.

- Amendement nr. 97 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 4.

Een raadslid is bezorgd over het te algemene karakter van dit artikel. Het optreden van de KCML wordt bepaald door te verwijzen naar artikel 107quater van de Grondwet. Het toepassingsbesluit van dit artikel zal zeer ruim moeten zijn. Het past om het optreden van de KCML eerder in de verschillende betrokken gewestelijke wetgevingen op te nemen.

- L'amendement n° 95 est adopté par 9 voix contre 3;
- L'article 12 (amendé) est adopté par 8 voix et 4 abstentions;
- L'amendement n° 39, visant à insérer un article 12bis (nouveau), est retiré par son auteur.

Article 13

L'amendement n° 76 de l'Exécutif vise en cas de vente d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde, à imposer la mention de l'inscription non seulement à l'officier instrumentant mais aussi à toute personne mettant le bien en vente pour son compte ou à titre d'intermédiaire.

Le Secrétaire d'Etat se réfère à l'article 181 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.

- L'amendement n° 76 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.
- L'article 13 (amendé) est adopté par le même vote.

Article 14

Un membre insiste sur l'allongement des délais des permis, notamment d'urbanisme, qui découlera de l'obligation de l'avis préalable de la CRMS. Aucun délai d'avis n'est d'ailleurs prévu par l'article en discussion.

Il dépose dès lors un amendement n° 97 visant à fixer un délai de 30 jours. Ce délai correspond à celui prévu dans l'ordonnance organique de l'urbanisme, pour l'avis du fonctionnaire délégué dans le cadre de la délivrance des permis d'urbanisme. Il n'est ni trop court, ni trop long.

Le Secrétaire d'Etat précise que le délai visé au 2me alinéa sera fixé par les arrêtés d'exécution de l'ordonnance, en concertation avec la CRMS.

- L'amendement n° 97 est rejeté par 7 voix contre 4.

Un conseiller s'inquiète du caractère trop général de cet article. L'intervention de la CRMS est définie de manière très générique, par référence à l'article 107quater de la Constitution. L'arrêté d'application de cet article devra être très large. Il conviendrait plutôt d'inscrire l'intervention de la CRMS dans les diverses législations régionales concernées.

De Staatssecretaris antwoordt dat dit artikel de verplichting tot raadpleging van de KCML, reeds bepaald in de wet van 1931, heel sterk verruimd. De bedoelde gewestelijke wetgevingen zijn met name deze inzake stedenbouw, het toezicht op de gerangschikte instellingen, de effectenstudies.

Indien de verplichte raadpleging van de KCML, niet in een bijzondere wetgeving was voorzien, dan zou artikel 14 van dit ontwerp van ordonnantie er automatisch toe verplichten. Nochtans is het altijd mogelijk om uitdrukkelijk van dit artikel af te wijken in een bijzondere wetgeving.

- Artikel 14 wordt aangenomen met 7 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Artikel 14bis (nieuw)

Amendement nr. 77 van de Executieve beoogt een nieuw artikel 14bis in te voegen. Volgens de Staatssecretaris gaat het erom erin te voorzien dat de gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst vanaf het begin van de inschrijvingsprocedure en dit voor de duur ervan, van toepassing zijn.

Een lid verwijst naar de huidige procedure inzake bescherming, zoals ze bepaald is door artikel 12 van de wet van 1931. De gevolgen van de «voorlopige bescherming» zijn beperkt tot een periode van zes maanden. Hoe staat het met de procedure waarin is voorzien voor de inschrijving op de bewaarlijst?

De Staatssecretaris verwijst naar artikel 7, § 6 (geamendeerd) dat voorziet in de verplichting voor de Executieve om het inschrijvingsbesluit te nemen binnen 3 jaar na het aanvatten van de procedure.

Verschillende leden vinden deze termijn veel te lang. Deze bepalingen hebben drie jaar lang juridische gevolgen voor een goed, hoewel het niet beschermd is en zelfs niet ingeschreven is op de bewaarlijst.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat het een maximumtermijn betreft. In de meeste gevallen zal de procedure sneller worden beëindigd.

- Amendement nr. 77, dat een nieuw artikel 14bis invoert, wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 15

Amendement nr. 40 (in hoofdorde) strekt ertoe dit artikel te doen vervallen.

Een lid zegt dat zijn politieke fractie in principe tegen de mogelijkheid is een goed van de bewaarlijst te royeren. De procedure moet tot de bescherming leiden.

Le Secrétaire d'Etat répond que cet article élargit au maximum l'obligation de consultation de la CRMS qui était déjà prévue dans la loi de 1931. Les législations régionales visées sont notamment celles relatives à l'urbanisme, à la police des établissements classés, aux études d'incidences.

Si la consultation obligatoire de la CRMS n'était pas prévue dans une législation spécifique, l'article 14 du présent projet d'ordonnance l'imposera automatiquement. Il est cependant toujours possible de déroger expressément au présent article dans une législation spécifique.

- L'article 14 est adopté par 7 voix et 4 abstentions.

Article 14bis (nouveau)

Un amendement n° 77 de l'Exécutif tend à créer un nouvel article 14bis. Il s'agit, selon le Secrétaire d'Etat, de prévoir que les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde s'appliquent à partir du début de la procédure d'inscription et pendant la durée de celle-ci.

Un membre se réfère à la procédure actuelle en matière de classement prévue par l'article 12 de la loi de 1931. Les effets du «classement provisoire» sont limités à une période de six mois. Qu'en est-il de la procédure prévue pour l'inscription sur la liste de sauvegarde?

Le Secrétaire d'Etat renvoie à l'article 7, § 6 (amendé) qui prévoit l'obligation pour l'Exécutif de prendre l'arrêté d'inscription dans les 3 ans du début de la procédure.

Plusieurs membres font état de la longueur excessive de ce délai. Ces dispositions entraînent des effets juridiques sur un bien pendant trois ans, alors qu'il n'est ni classé, ni même inscrit sur la liste de sauvegarde.

Le Secrétaire d'Etat précise qu'il s'agit d'un délai maximum. Dans la plupart des cas, la procédure sera terminée plus rapidement.

- L'amendement n° 77, créant un nouvel article 14bis, est adopté par 9 voix contre 3.

Article 15

Un amendement n° 40 (en ordre principal) vise à supprimer l'article.

Un membre fait état de l'opposition de principe de son groupe politique à la possibilité de radier un bien de la liste de sauvegarde. La procédure doit évoluer vers le classement.

Een ander lid meent dat het integendeel nodig is, mits naleving van sommige voorwaarden, in de mogelijkheid te voorzien dat, naargelang de evolutie van de toestand, dossiers opnieuw worden bekeken.

De Staatssecretaris herinnert eraan dat de mogelijkheid tot afvoering van de bewaarlijst reeds in de wet van 1931 opgenomen was (artikel 14). De voorwaarden en de procedures tot schrapping worden door amendement nr. 78 nog versterkt.

— Amendement nr. 40 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 1 stem.

Amendement nr. 14 beoogt het artikel te doen voorafgaan door een nieuwe paragraaf 1 waarin wordt voorzien dat bij de verstrijking van een termijn van 1 jaar een goed ambtshalve wordt geroyeerd.

Volgens de indiener moet de bewaarlijst een middel zijn om dringend en voorlopig te kunnen ingrijpen. Hij kan niet toelaten dat een goed in een overgangstoestand wordt bevroren, men moet tot een bescherming van het goed komen, wat voor de eigenaar, als tegenprestatie van zijn verplichting het goed te onderhouden, een recht op betoelaging opent. Bij de hier voorgestelde termijn van 1 jaar wordt een termijn van 3 jaar gevoegd, zoals bedoeld in artikel 7, paragraaf 6.

De Staatssecretaris verwijst naar de algemene filosofie van het geamendeerde ontwerp. De bewaarlijst wordt niet enkel beschouwd als een tussenstap naar de bescherming. Het is eveneens een middel om goederen van minder belang, die geen bescherming verdienen permanent te bewaren. Ter zake kan men verwijzen naar het Waals decreet dat het erfgoed in twee categorieën verdeelt: een belangrijk en een minder belangrijk erfgoed.

Aldus is de bewaarlijst permanent, behalve in het geval van royering onder de voorwaarden bedoeld in amendement nr. 78 geamendeerd artikel 15 door enerzijds en in het geval van artikel 15bis, voorgesteld door amendement nr. 79 anderzijds, waar de eigenaar van een goed ingeschreven op de bewaarlijst aan de Executieve vraagt zich uit te spreken over de al dan niet bescherming van zijn goed. In dit laatste geval, wordt het goed, wanneer de Executieve het niet beschermd, afgevoerd van de bewaarlijst en blijft het ingeschreven op de inventaris.

In het Waalse Gewest waar de bewaarlijst van tijdelijke aard is, moet men de afbraak betreuren van verschillende gebouwen waarvoor de Executieve de kans niet kreeg ze te beschermen.

Een lid is verontrust over het verschil in gevolgen, naargelang het om inschrijving op de bewaarlijst of om bescherming gaat; de Staatssecretaris verduidelijkt dat de bescherming de mogelijkheid van betoelaging biedt en een vrijwaringszone oplegt. Bovendien zijn de

Un autre membre estime qu'il est au contraire nécessaire de prévoir la possibilité, moyennant le respect de certaines conditions, de revoir les dossiers en fonction de l'évolution des situations.

Le Secrétaire d'Etat rappelle que la possibilité de déclassement existait déjà dans la loi de 1931 (art. 14). Les conditions et procédures de radiation sont encore renforcées par l'amendement n° 78.

— L'amendement n° 40 est rejeté par 11 voix contre 1.

Un amendement n° 14 vise à faire précéder l'article par un nouveau paragraphe 1er prévoyant une radiation d'office du bien de la liste de sauvegarde à l'expiration du délai d'un an.

Pour son auteur, le système de la liste de sauvegarde doit être conçu comme un système d'urgence et provisoire. Il ne peut permettre de geler un bien dans une situation intermédiaire, il faut évoluer vers un classement du bien qui ouvre au propriétaire, en contrepartie de son obligation d'entretenir le bien, un droit à la subsidiation. Le délai d'un an proposé ici s'ajoute au délai de trois ans visé à l'article 7, paragraphe 6.

Le Secrétaire d'Etat renvoie à la philosophie générale du projet tel qu'amendé. La liste de sauvegarde n'est pas conçue uniquement comme une étape intermédiaire vers le classement. Il s'agit également d'un moyen de sauvegarde permanente des biens de moindre importance qui ne méritent pas un classement. On peut, à cet égard, se référer au décret wallon qui classe le patrimoine en patrimoine mineur et patrimoine majeur.

Ainsi, la liste de sauvegarde est permanente, sauf le cas de radiation assortie des conditions visées à l'article 15 tel qu'amendé par l'amendement n° 78 d'une part et d'autre part le cas visé à l'article 15bis, proposé par l'amendement n° 79, où le propriétaire d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde demande à l'Exécutif de se prononcer sur le classement ou non de son bien. Dans ce dernier cas, si l'Exécutif ne classe pas le bien, il est supprimé de la liste de sauvegarde et reste inscrit à l'inventaire.

En Région wallonne, où la liste de sauvegarde est temporaire, il faut déplorer la destruction de plusieurs bâtiments que l'Exécutif n'avait pas eu l'occasion de classer.

Un membre s'inquiétant des différences entre les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde et du classement, le Secrétaire d'Etat précise que le classement ouvre la possibilité de subsidiation et impose une zone de protection. De plus, les effets du classement

gevolgen van de bescherming nog verzwaaard door het nieuwe artikel 24bis, voorgesteld door amendement nr. 89. Ten slotte is het ongedaan maken van de bescherming niet mogelijk op initiatief van de eigenaar terwijl krachtens artikel 15bis de eigenaar op eigen initiatief de inschrijving op de bewaarlijst wel kan laten royeren.

Verskillende leden benadrukken de onsamenhangende opstelling van de amendementen 78 en 79.

In het geval de Executieve inderdaad de royering van een goed op de bewaarlijst, die door de eigenaar wordt gevraagd, weigert, blijft het goed ingeschreven op de bewaarlijst. Integendeel wanneer zij de vraag tot bescherming, ingediend door de eigenaar van een op de bewaarlijst ingeschreven goed weigert, wordt dit van de lijst afgevoerd.

De eigenaar zal bijgevolg zijn goed onrechtstreeks van de bewaarlijst kunnen laten afvoeren door een aanvraag tot bescherming te doen.

De Staatssecretaris antwoordt dat beide bepalingen niet dezelfde doelstellingen beogen: de royering strekt ertoe een objectief probleem dat zich stelt voor de eigenaar op te lossen, terwijl de royering slechts een subjectieve houding van de eigenaar betreft. De eigenaar aan wie de royering uit de bewaarlijst geweigerd wordt en die in bijkomende orde de bescherming van zijn goed zou vragen, moet weten dat zijn goed kan beschermd worden. Vanuit zijn standpunt neemt hij dus een risico.

De bewaarlijst is permanent behalve de royering en het geval waarin een particulier een aanvraag tot bescherming indient zoals bepaald in amendement nr. 79.

In dit laatste geval zal de Executieve de moed moeten hebben om sommige goederen te beschermen. Hierbij moet eraan herinnerd worden dat de bescherming geen verplichting tot betoelaging inhoudt, in overeenstemming met de Engelse filosofie van de bescherming.

Een raadslid is erg verbaasd over het standpunt van de Staatssecretaris: hij lijkt de bewaarlijst op te vatten als een opstapje naar de bescherming.

Naar zijn mening moet het principe van de bewaarlijst het bestaan bekrachtigen van een categorie te beschermen goederen, die geen bescherming verdienen. Hij haalt het voorbeeld aan van een laan waar gebouwen staan die het waard zijn om op een bewaarlijst te worden opgenomen, maar niet om beschermd te worden. Wat gebeurt er wanneer een enkele eigenaar de bescherming van zijn goed aanvraagt?

sont durcis par le nouvel article 24bis, proposé par l'amendement n° 89. Enfin, le déclassement n'est pas possible sur l'initiative du propriétaire, alors que l'article 15bis prévoit la possibilité de supprimer l'inscription sur la liste de sauvegarde à l'initiative du propriétaire.

Plusieurs membres soulignent l'articulation incohérente des amendements n° 78 et 79.

En effet, au cas où l'Exécutif refuse la radiation de la liste de sauvegarde demandée par le propriétaire, le bien reste inscrit sur la liste de sauvegarde, alors que s'il refuse la demande de classement introduite par le propriétaire d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde, celui-ci est supprimé de la liste.

Le propriétaire pourra dès lors indirectement faire radier son bien de la liste de sauvegarde via une demande de classement.

Le Secrétaire d'Etat objecte que les deux dispositions ne tendent pas vers le même objectif: la radiation vise à résoudre un problème objectif qui se pose au propriétaire, tandis que la suppression ne concerne qu'une attitude subjective du propriétaire. Le propriétaire à qui la radiation de la liste de sauvegarde serait refusée et qui demanderait à titre subsidiaire le classement de son bien, doit savoir que celui-ci peut faire l'objet d'un classement. Il prend donc un risque de son point de vue.

La liste de sauvegarde est permanente sauf la radiation et le cas de la demande de classement introduite par un particulier, prévu par l'amendement n° 79.

Dans ce dernier cas, l'Exécutif devra avoir le courage de classer certains biens. Il faut à cet égard rappeler que le classement n'implique pas une obligation de subsidiation, conformément à la philosophie anglaise du classement.

Un conseiller se dit fort étonné de cette position du Secrétaire d'Etat: il semble ici concevoir la liste de sauvegarde comme un marchepied vers le classement.

A son sens, le principe de la liste de sauvegarde doit consacrer l'existence d'une catégorie de biens à protéger sans qu'ils méritent un classement. Il cite le cas d'une avenue composée d'immeubles méritant d'être inscrits sur la liste de sauvegarde, mais pas d'être classés. Quid si le propriétaire d'un seul immeuble demande le classement de son bien?

Bovendien mag de inschrijving op de bewaarlijst niet enkel als een bron van verplichtingen worden beschouwd. Het biedt de eigenaar eveneens de mogelijkheid een beroep te doen op de raadgevingen van de KCML om zijn goed te vernieuwen.

Verschillende leden benadrukken dat vele eigenaars er absoluut niet tegen zijn dat hun goed op de bewaarlijst wordt ingeschreven. Enkel zij die er zich tegen verzetten zullen de bescherming vragen. In dit geval zou de eventuele weigering van de Executieve de schrapping van het goed op de bewaarlijst tot gevolg hebben.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat het ontwerp op grote schaal in de inschrijving op de bewaarlijst voorziet. Naargelang de individuele toestand moet er eveneens in beperkingen worden ingebouwd.

De Staatssecretaris geeft vervolgens meer uitleg over amendement nr. 78: het van de lijst afvoeren is slechts mogelijk in nieuwe omstandigheden en na gunstig advies van de KCML. Bovendien wordt de voorgestelde tekst in overeenstemming gebracht met de reeds vroeger aangenomen bepalingen.

Een lid zegt dat het logisch is dat de Executieve, op voorstel van de KCML en op verzoek van een door de inschrijving benadeelde eigenaar, de procedure tot royering op gang brengt. Waarom echter de verenigingen en het schepencollege de mogelijkheid geven de procedure op gang te brengen? Zulks is niet hun taak. Het initiatief voor de afvoering moet in hoofdzaak de gewestelijke politieke overheid toekomen, die ter zake volledig de verantwoordelijkheid op zich moet nemen. Dit is de bedoeling achter amendement nr. 41 van zijn politieke fractie.

Bovendien geeft het door de Executieve ingediende amendement nr. 78 de verenigingen niet de mogelijkheid rechtstreeks tussen beide te komen. Ze kunnen alleen een petitie indienen.

Een ander lid is eveneens van mening dat het beter is het aantal actoren dat de royering kan vragen te beperken en dient een amendement nr. 98 in dat ertoe strekt deze bevoegdheid alleen aan de Executieve, de KCML en de gemeente waar het goed is gelegen toe te vertrouwen. De eigenaar of de verenigingen kunnen dan nog altijd bij één van deze openbare instanties een verzoek tot royering aanhangig maken.

Breidt men het aantal potentiële actoren echter uit, moet men de voorkeur geven aan een rechtstreekse actie van een beduidend aantal in het bevolkingsregister ingeschreven personen, zoals bepaald in amendement nr. 11.

De plus, il ne faut pas concevoir l'inscription sur la liste de sauvegarde uniquement comme une source de contraintes; cela permet également au propriétaire de bénéficiaire des conseils de la CRMS pour la rénovation de son bien.

Plusieurs membres soulignent que de nombreux propriétaires ne seront absolument pas opposés à l'inscription de leur bien sur la liste de sauvegarde. Seuls ceux qui s'y opposent demanderont le classement. Dans ce cas, le refus éventuel de l'Exécutif entraînera la suppression du bien de la liste de sauvegarde.

Le Secrétaire d'Etat précise que le projet prévoit une inscription à grande échelle sur la liste de sauvegarde. Il faut donc également prévoir des garde-fous en fonction des situations individuelles.

Le Secrétaire d'Etat justifie ensuite plus précisément l'amendement n° 78: la radiation n'est possible qu'en cas de circonstances nouvelles et après avis favorable de la CRMS. Par ailleurs, le texte proposé est mis en concordance avec des dispositions adoptées antérieurement en commission.

Un membre estime normal que l'Exécutif entame la procédure de radiation sur proposition de la CRMS et sur demande d'un propriétaire qui s'estime lésé par l'inscription. Toutefois, pourquoi permettre aux associations et au collège échevinal d'initier la procédure? Cela sort de leur rôle; l'initiative de la radiation doit principalement relever du pouvoir politique régional qui doit en assumer l'entière responsabilité. C'est le sens de l'amendement n° 41 déposé par son groupe politique.

De plus, l'amendement n° 78 proposé par l'Exécutif ne permet pas aux associations d'intervenir directement; elles doivent agir via une pétition.

Un autre membre estime également qu'il convient de limiter les acteurs qui peuvent demander la radiation. Il dépose un amendement n° 98 visant à réserver cette faculté à l'Exécutif, à la CRMS et au collège échevinal de la commune où est situé le bien. Le propriétaire ou les associations peuvent toujours saisir une des autorités publiques reprises ci-dessus, d'une demande de radiation.

En outre, si l'on étend les acteurs potentiels, il faut préférer une action directe d'un nombre significatif de personnes inscrites aux registres de population, tel que prévu par l'amendement n° 11.

Verscheidene leden achten het niet logisch dat een goed alleen in «nieuwe omstandigheden» van de bewaarlijst kan worden geroyeerd. Ze dienen een subamendement nr. 99 in dat ertoe strekt deze beperkende voorwaarde te doen vervallen. Bovendien wensen ze meer uitleg over dit begrip, ten einde subjectieve interpretaties te vermijden: wat bedoeld men met «nieuwe omstandigheden»?

Amendement nr. 15 strekt ertoe de eigenaar de mogelijkheid te bieden om royering te verzoeken zonder dat hij een rechtmatig belang moet bewijzen.

Een lid geeft de voorkeur aan geamendeerd artikel 15: de royering afhankelijk maken van nieuwe omstandigheden biedt het patrimonium een extra waarborg. De Executieve moet haar gewijzigd standpunt toelichten. Bovendien moet ook de KCML ermee instemmen de procedure op gang brengen.

Een ander lid dringt aan op de representativiteit van de verenigingen. Ze moeten de mogelijkheid hebben om afvoering te verzoeken. Het gaat trouwens slechts om een mogelijkheid.

Om het begrip «nieuwe omstandigheden» in amendement nr. 78 te verduidelijken geeft de Staatssecretaris als voorbeeld het geval van een gedeeltelijke maar aanzienlijke brand in een ingeschreven goed of het geval van een ingeschreven gebouw dat door nieuwe constructies wordt verpletterd of nog, de rechtzetting van een oorspronkelijke vergissing.

Trouwens, aan de op de bewaarlijst ingeschreven gebouwen kunnen werken worden uitgevoerd, mits toelating van de Executieve, conform geamendeerd artikel 12.

- Amendement nr. 14 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.
- Amendement nr. 11, 15, 98 en 99 worden verworpen met 9 stemmen tegen 2.
- Amendement nr. 41 en 42 worden verworpen met 8 stemmen tegen 1 stem, bij 2 onthoudingen.
- Amendement nr. 78 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3.
- Artikel 15 (geamendeerd) wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Artikel 15bis (nieuw)

Amendement nr. 79, dat ertoe strekt een nieuw artikel 15bis in te voegen, werd uitvoerig tijdens de bespreking van artikel 15 behandeld.

De Staatssecretaris zegt bij wijze van aanvulling dat de Executieve in nieuwe omstandigheden zonder problemen kan beslissen een goed dat door toepassing van artikel 15bis van de lijst werd afgevoerd, opnieuw op de lijst in te schrijven.

Plusieurs membres estiment anormal qu'on ne permette la radiation d'un bien de la liste de sauvegarde qu'en cas de «circonstances nouvelles». Ils déposent un sous-amendement n° 99 en vue de supprimer cette condition limitative. Par ailleurs, ils souhaitent obtenir des précisions sur cette notion afin d'éviter des interprétations subjectives: qu'entend-on par «circonstances nouvelles»?

Un amendement n° 15 vise à permettre au propriétaire de demander la radiation sans devoir justifier d'un intérêt légitime.

Un membre est favorable à l'article 15, tel qu'amendé: soumettre la radiation à l'existence de circonstances nouvelles est une garantie supplémentaire pour le patrimoine. L'Exécutif doit justifier son changement d'attitude. En outre, la procédure reste soumise à l'avis favorable de la CRMS.

Un autre membre insiste sur la représentativité des associations. Il faut leur permettre de demander la radiation; il ne s'agit d'ailleurs que d'une faculté.

Afin de préciser la notion de «circonstances nouvelles» prévue dans l'amendement n° 78, le Secrétaire d'Etat cite à titre exemplatif le cas d'un incendie partiel mais important d'un immeuble inscrit, ou bien le cas d'un immeuble inscrit écrasé par des nouvelles constructions ou encore la correction d'une erreur initiale.

Par ailleurs, des aménagements aux immeubles inscrits sur la liste de sauvegarde sont possibles moyennant l'autorisation de l'Exécutif, conformément à l'article 12 tel qu'amendé.

- L'amendement n° 14 est rejeté par 9 voix contre 3.
- Les amendements n°s 11, 15, 98 et 99 sont rejetés par 9 voix contre 2.
- Les amendements n°s 41 et 42 sont rejetés par 8 voix contre 1 et 2 abstentions.
- L'amendement n° 78 est adopté par 8 voix contre 3.
- L'article 15 (amendé) est adopté par 8 voix contre 3.

Article 15bis (nouveau)

L'amendement n° 79 insérant un nouvel article 15bis, a largement été discuté lors de l'examen de l'article 15.

Le Secrétaire d'Etat précise, à titre complémentaire, qu'en cas de circonstances nouvelles, l'Exécutif peut parfaitement décider d'inscrire à nouveau sur la liste de sauvegarde un bien qui aurait été supprimé par application de l'article 15bis.

Verscheidene leden herhalen hun bezwaar tegen dit artikel:

- Sommigen zijn van mening dat de lijst zinloos wordt en dienen een subamendement nr. 100 in dat ertoe strekt te vermijden dat een procedure die geen resultaat oplevert het goed van de bewaarlijst kan doen verdwijnen.
- Voor andere leden gaat het slechts over een zwak lapmiddel met betrekking tot het principe van een bewaarlijst waarop van alles en nog wat kan worden ingeschreven en die de in de ordonnantie opgenomen rechten van de eigenaar bevestigt. De eigenaar moet de mogelijkheid worden geboden zonder beperkende voorwaarden om roeyering te verzoeken, ofwel moet de inschrijving op de lijst in de tijd worden beperkt. Dit is de bedoeling van de amendementen nr. 12, 14 en 15.

Een lid zegt dat het erfgoed alleen kan worden beschermd indien de eigenaar met de opgelegde maatregelen instemt. En als de overheid de eigenaars verplichtingen oplegt, dan moet ze hen ook de mogelijkheid bieden deze na te komen.

Op verzoek van een lid herinnert de Staatssecretaris eraan dat de inschrijving tot voornaamste gevolg heeft dat, bij stedenbouwkundige aanvraag, wordt verplicht tot overleg met en advies van de KCML.

- Subamendement nr. 100 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 stem, bij 2 onthoudingen.
- Amendement nr. 79, strekkende tot invoering van een nieuw artikel 15bis, wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Artikel 16

De Staatssecretaris geeft uitleg over amendement nr. 80-1: enerzijds wordt de vrijwaringszone verplicht en niet langer vrijblijvend; anderzijds wordt in het amendement rekening gehouden met het nieuw artikel 15bis.

Amendement nr. 43, nu zonder voorwerp, wordt ingetrokken.

- Amendement nr. 80-1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Amendement nr. 12 en 13 worden niet verdedigd en worden verworpen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Amendement nr. 80-2 strekt tot een vlottere leesbaarheid van 2:

- het ingevoegde woord «bovendien» brengt beter het initiatiefrecht van de Executieve naar voren;

Plusieurs membres réaffirment leur opposition à cet article:

- Les uns estiment qu'il vide la liste de sauvegarde de son sens. Ils déposent un sous-amendement n° 100 afin d'empêcher qu'une procédure qui n'aboutit pas, fasse sortir le bien de la liste de sauvegarde.
- Pour les autres, il ne s'agit que d'un faible palliatif au principe d'une liste de sauvegarde «fourre-tout» et gelant les droits des propriétaires, mis en œuvre par le projet. Il faut soit permettre au propriétaire de demander la radiation sans conditions limitatives, soit assortir l'inscription sur la liste de sauvegarde d'un délai d'extinction. C'est le sens des amendements n°s 12, 14 et 15.

Un membre souligne que la protection du patrimoine passe par l'assentiment des propriétaires, aux mesures qui leur sont imposées. En outre, si les pouvoirs publics imposent des obligations aux propriétaires, ils doivent leur permettre de les remplir.

A la demande d'un membre, le Secrétaire d'Etat rappelle que l'inscription à l'inventaire a pour effet majeur d'imposer la concertation et l'avis de la CRMS en cas de demande de permis d'urbanisme.

- Le sous-amendement n° 100 est rejeté par 8 voix contre 1 et 2 abstentions.
- L'amendement n° 79, créant un nouvel article 15bis, est adopté par 8 voix contre 3.

Article 16

Le Secrétaire d'Etat justifie l'amendement n° 80-1: d'une part, la zone de protection devient obligatoire et non plus facultative; d'autre part, l'amendement tient compte du nouvel article 15bis.

L'amendement n° 43, devenu sans objet, est retiré.

- L'amendement n° 80-1 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Les amendements n°s 12 et 13 ne sont pas défendus et sont rejetés à l'unanimité des 8 membres présents.

L'amendement n° 80-2 vise une meilleure lisibilité du § 2:

- les mots «en outre» insérés *in limine* font mieux ressortir le fait que l'Exécutif garde son droit d'initiative lorsque le propriétaire demande le classement;

- het amendement is, met betrekking tot de aanvragen van de verenigingen, beter in overeenstemming met het geamendeerd artikel 7. Ter zake verduidelijkt de Staatssecretaris ten behoeve van een lid dat de bescherming van het erfgoed niet de enige sociale doelstelling van de vereniging kan zijn.
- de KCML moet gunstig advies verlenen wanneer de aanvraag tot bescherming uitgaat van het schepcollege, van een v.z.w. of van de eigenaar van een goed dat niet op de bewaarlijst is ingeschreven.

In verband met het laatste lid van § 2, herinnert een lid aan zijn amendement nr. 44: de vorm en de inhoud van de aanvraag vereisen geen besluit van de Executieve. Het volstaat dat de aanvraag aan de bevoegde Minister wordt gericht en de identificatie van het goed mogelijk maakt. Bij elke andere formule dreigen aanvragen van de bevolking onontvankelijk te worden verklaard, te wijten aan louter vormelijke argumenten. De voorgestelde procedure is te ingewikkeld.

De Voorzitter wijst erop dat het publiek er alle belang bij heeft te beschikken over een klaar en duidelijk formulier dat het mogelijk maakt correct een aanvraag in te dienen en waarop staat welke documenten bij de aanvraag moeten worden gevoegd.

Ook de Staatssecretaris acht het voorstel in amendement nr. 44 te rudimentair.

De indiener trekt zijn amendement in.

- Amendement nr. 80-2 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Amendement nr. 80-3 heeft betrekking op de termijn waarbinnen de KCML advies moet uitbrengen. Wordt binnen 90 dagen geen advies verleend, dan wordt het advies verondersteld ongunstig te zijn.

Een lid maakt zich zorgen over deze veronderstelling. Negentig dagen is een erg korte termijn, rekening houdend met de beperkte middelen van de Commissie. Veronderstellen dat een advies ongunstig is, lijkt dan ook gevaarlijk, vooral gelet op het nieuw artikel 15bis: het zou mogelijk zijn, als gevolg van een op basis van een ongunstig advies van de KCML uitgesproken weigering tot bescherming, van de bewaarlijst te worden afgevoerd.

De Staatssecretaris verwijst naar § 1. De Commissie moet geen voorafgaand advies verlenen wanneer het gaat over een goed dat op de bewaarlijst is ingeschreven. Het 3° van § 2 heeft slechts betrekking op een goed dat niet op de bewaarlijst is ingeschreven en wier bescherming een gunstig advies van de Commissie vereist (de vorige fase wordt immers overgeslagen). Door te veronderstellen dat een advies ongunstig is, hoeft de Commissie zich bovendien niet uit te spreken over duidelijk ongegronde aanvragen.

- l'amendement fait un parallèle avec l'article 7 amendé quant aux demandes émanant des associations. A ce propos, le Secrétaire d'Etat précise à un membre que la défense du patrimoine ne doit pas être l'unique objet social de l'association;
- l'avis de la CRMS doit être favorable lorsque la demande de classement émane du collège échevinal, d'une a.s.b.l. ou du propriétaire d'un bien qui n'est pas inscrit sur la liste de sauvegarde.

Concernant le dernier alinéa du § 2 proposé, un membre rappelle son amendement n° 44: la forme et le contenu de la demande ne doivent pas faire l'objet d'un arrêté de l'Exécutif. Il suffit qu'elle soit adressée au Ministre compétent et qu'elle permette l'identification du bien. Toute autre formule comporte le risque de voir des demandes émanant de la population jugées irrecevables pour des questions de pure forme. La procédure proposée est trop compliquée.

Le Président souligne l'intérêt pour le public de disposer d'un formulaire clair permettant d'introduire correctement une demande et précisant les documents qui doivent y être joints.

Le Secrétaire d'Etat juge également la proposition de l'amendement n° 44 trop rudimentaire.

Cet amendement est retiré.

- L'amendement n° 80-2 est adopté par 8 voix et 1 abstention.

L'amendement n° 80-3 concerne le délai d'avis de la CRMS. A défaut d'avis dans les 90 jours, celui-ci est réputé défavorable.

Un membre s'inquiète de cette présomption. Le délai de 90 jours est fort court compte tenu des moyens limités de la Commission; la présomption d'avis défavorable est dès lors dangereuse, surtout en fonction du nouvel article 15bis: il serait possible de sortir de la liste de sauvegarde par refus de classement suite à un avis défavorable de la CRMS.

Le Secrétaire d'Etat renvoie au § 1er: l'avis préalable de la Commission n'est pas requis lorsqu'il s'agit d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde. Le § 2, 3° ne vise que le cas d'un bien qui n'est pas inscrit sur la liste de sauvegarde et qui doit pour être classé (en sautant le stade précédent) faire l'objet d'un avis favorable de la Commission. De plus, la présomption d'avis défavorable est nécessaire afin de permettre à la Commission de ne pas se prononcer sur des demandes manifestement non fondées.

- Amendement nr. 80-3 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.
- Artikel 16 (geamendeerd) wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 17

Inzake amendement nr. 81 verwijst de Staatssecretaris naar zijn schriftelijke verantwoording.

Amendement nr. 55, nu zonder voorwerp, wordt ingetrokken.

- Amendement nr. 81 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

In amendement nr. 56 wordt voorgesteld het ontwerp van bescherming ter advies voor te leggen op hetzelfde ogenblik waarop de kennisgeving van het besluit tot opening van de beschermingsprocedure wordt bezorgd. Aldus wordt de procedure korter.

De Staatssecretaris verwijst naar amendement nr. 82 en 83 van de Executieve op artikel 18 en 19. Deze amendementen komen tegemoet aan het in amendement nr. 56 nagestreefd doel.

Amendement nr. 56 wordt ingetrokken.

- Artikel 17 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Artikel 18

Amendement nr. 82 van de Executieve strekt ertoe de termijnen van de procedure in te korten, door de gemeente en de eigenaar op voet van gelijkheid te behandelen: de Executieve maakt het besluit ter opening van de beschermingsprocedure tegelijkertijd aan de gemeente en de eigenaar bekend.

Deze hebben vijfenveertig dagen om hun eventuele opmerkingen aan de Executieve mee te delen.

Het is de bedoeling te vermijden dat de eigenaar door zijn passiviteit de procedure zou doen vastlopen.

- Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Bijgevolg wordt amendement nr. 57 ingetrokken.

- Artikel 18 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

- L'amendement n° 80-3 est adopté par 8 voix et 1 abstention.

- L'article 16 (amendé) est adopté par 8 voix et 1 abstention.

Article 17

Pour l'amendement n° 81, le Secrétaire d'Etat renvoie à sa justification écrite.

L'amendement n° 55, devenu sans objet, est retiré.

- L'amendement n° 81 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Un amendement n° 56 propose de soumettre le projet de classement pour avis simultanément à la notification de l'ouverture de la procédure de classement. Il s'agit de raccourcir la procédure.

Le Secrétaire d'Etat renvoie aux amendements n°s 82 et 83 de l'Exécutif aux articles 18 et 19. Ces amendements réalisent l'objectif poursuivi par l'amendement n° 56.

L'amendement n° 56 est retiré.

- L'article 17 (amendé) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 18

L'amendement n° 82 de l'Exécutif tend à raccourcir les délais de procédure en mettant la commune et le propriétaire sur le même pied: l'Exécutif notifie l'arrêté ouvrant la procédure de classement en même temps à la commune et au propriétaire.

Ceux-ci ont quarante-cinq jours pour communiquer leurs observations éventuelles à l'Exécutif.

Il s'agit en outre d'éviter de laisser au propriétaire la possibilité de bloquer la procédure par son inertie.

- Cet amendement est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

En conséquence, l'amendement n° 57 est retiré.

- L'article 18 (amendé) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Artikel 19

Amendement nr. 58 strekt ertoe de 1ste paragraaf te doen vervallen. Het gemeentelijk advies is niet nodig in de beschermingsprocedure. De Executieve heeft voldoende aan het advies van de - bekwamere - Commissie.

De Staatssecretaris verzet zich tegen dit amendement: de gemeenten moet de mogelijkheid worden geboden de Executieve advies te verlenen.

- Amendement nr. 58 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 stem.

Amendement nr. 59 wordt ingetrokken.

Amendement nr. 83 van de Executieve strekt ertoe de termijnen van de procedure in te korten: na het verstrijken van de termijn van vijfenveertig dagen legt de Executieve de Commissie het beschermingsontwerp ter advies voor en stelt deze in kennis van de eventuele opmerkingen van de eigenaar en van het advies van het college van burgemeester en schepenen.

- Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 19 (geamendeerd) wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 20

Amendement nr. 84 van de Executieve strekt ertoe de termijn van de beschermingsprocedure op twee jaar te brengen.

De Staatssecretaris zegt dat het niet aangewezen is de procedure na 360 dagen vervallen te verklaren, zoals oorspronkelijk bepaald. Volgens het huidige stelsel uit de wet van 7 augustus 1931 is de procedure nooit vervallen.

In antwoord op de Voorzitter zegt de Staatssecretaris dat de dossiers die met toepassing van de wet van 1931 werden ingediend zelfs niet na de inwerkingtreding van de ordonnantie vervallen zullen worden verklaard.

Een lid geeft de voorkeur aan een termijn van één jaar, eenmalig hernieuwbaar. Met een termijn van twee jaar loopt de Executieve het gevaar sommige dossiers te laten liggen.

Article 19

Un amendement n° 58 propose la suppression du § 1er. L'avis de la commune n'est pas opportun dans le cadre de la procédure de classement. L'Exécutif est suffisamment éclairé par l'avis de la Commission qui est plus qualifiée.

Le Secrétaire d'Etat se déclare opposé à l'amendement: il faut permettre aux communes de remettre un avis à l'Exécutif.

- L'amendement n° 58 est rejeté par 8 voix contre 1.

L'amendement n° 59 est retiré.

L'Exécutif introduit un amendement n° 83 visant à raccourcir les délais de la procédure: à l'expiration du délai de quarante-cinq jours suivant la notification à la commune et au propriétaire, l'Exécutif soumet le projet de classement à l'avis de la Commission et lui communique les observations éventuelles du propriétaire ainsi que l'avis du collègue des bourgmestre et échevins.

- Cet amendement est adopté par 8 voix et 1 abstention.

L'article 19 (amendé) est adopté par 8 voix et 1 abstention.

Article 20

L'amendement n° 84 de l'Exécutif tend à porter à deux ans le délai de la procédure de classement.

Pour le Secrétaire d'Etat, il n'est pas opportun de rendre la procédure caduque après 360 jours tel que prévu initialement. Dans le régime actuel de la loi du 7 août 1931, la procédure n'est jamais caduque.

En réponse au Président, le Secrétaire d'Etat précise qu'aucune caducité n'est prévue pour les dossiers initiés sous le régime de la loi de 1931, pendant une période de 6 mois prenant cours à compter de l'entrée en vigueur de l'ordonnance (article 37, § 1er).

Un membre aurait préféré un délai d'un an, renouvelable une fois. Avec un délai de deux ans, l'Exécutif risque de laisser dormir certains dossiers.

Amendement nr. 60 wordt ingetrokken.

- Amendement nr. 84 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.
- Artikel 20 (geamendeerd) wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 21

De Executieve dient als gevolg van amendement nr. 80 op artikel 16 een amendement (nr. 85) in dat verplicht tot het afbakenen van de vrijwaringszone.

Amendement nr. 61-1, nu zonder voorwerp, wordt ingetrokken.

Amendement nr. 61-2 laat toe te veronderstellen dat, bij gebrek aan verduidelijkingen, de inschrijving betrekking heeft op heel het gebouw. Dit zou ertoe moeten aanzetten zich er niet langer mee tevreden te stellen alleen de gevel of het dak te beschermen, hetgeen te dikwijls de kwaliteit van een gebouw schaadt.

De Staatssecretaris zegt dat dit amendement overbodig is: volgens de filosofie achter het ontwerp gebeurt de bescherming «onder de loep». Het beschermingsbesluit heeft dan ook betrekking op het gehele gebouw of op een aantal onderdelen die dank zij onder andere de KCML precies worden bepaald.

Bovendien moet de Executieve wanneer ze een beschermingsbesluit neemt, beschikken over een duidelijke financiële staat van de restauratiekosten.

De Voorzitter zegt dat dit amendement een omgekeerd effect in de hand werkt: sommige gebouwen zouden in hun geheel kunnen worden beschermd, ofschoon ze dit niet verdienen.

De indiener van het amendement meent dat het hier gaat over een reddingsboei voor het geval dat het beschermingsbesluit niet volledig is.

De Staatssecretaris zegt dat dit onmogelijk is.

- Amendement nr. 61-2 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 1 stem.
- Amendement nr. 85 wordt aangenomen met 7 stemmen, bij 1 onthouding en vervangt het artikel.

L'amendement n° 60 est retiré.

- L'amendement n° 84 est adopté par 8 voix et 1 abstention.
- L'article 20 (amendé) est adopté par 8 voix et 1 abstention.

Article 21

L'Exécutif dépose un amendement n° 85 suite à l'amendement n° 80 à l'article 16 rendant la zone de protection obligatoire.

L'amendement n° 61-1, devenu sans objet, est retiré.

L'amendement n° 61-2 permet de présumer qu'en l'absence de précisions, l'inscription concerne l'entièreté de l'immeuble. Cela devrait encourager la tendance à ne plus se contenter de classer la façade et la toiture, ce qui dénature trop souvent la qualité d'un immeuble.

Le Secrétaire d'Etat estime l'amendement superflu: dans la philosophie du projet, le classement se réalise «à la loupe». Dès lors, l'arrêté de classement portera soit sur la totalité de l'immeuble, soit sur certains éléments définis avec précision grâce à la CRMS.

De plus, lorsqu'il prend la décision de classement, l'Exécutif doit disposer d'une évaluation financière précise des coûts de restauration.

Le Président craint un effet pervers de l'amendement: certains immeubles pourraient être classés totalement alors qu'ils ne le méritent pas.

Le membre qui a introduit l'amendement estime qu'il s'agit d'une roue de secours au cas où l'arrêté de classement est incomplet.

Pour le Secrétaire d'Etat, ce cas n'est pas envisageable.

- L'amendement n° 61-2 est rejeté par 7 voix contre 1.
- L'amendement n° 85 est adopté par 7 voix et 1 abstention. Il remplace l'article.

Artikel 22

Amendement nr. 86 van de Executieve is hetzelfde dan het eerder aangenomen amendement nr. 81.

- Het amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Amendement nr. 62 strekt ertoe te voorzien in een termijn van 30 dagen waarbinnen de Executieve het beschermingsbesluit moet bekendmaken.

De Staatssecretaris is het eens met de grond van het amendement, maar is van mening dat de termijn in een uitvoeringsbesluit moet worden bepaald.

Het lid is echter van oordeel dat het principe van de termijn in de ordonnantie moet staan.

De Staatssecretaris dient bijgevolg een mondeling amendement in dat ertoe strekt de eerste twee regels van het tweede lid van de 1ste paragraaf te vervangen door de woorden «Bovendien brengt de Executieve dit binnen de termijn die zij bepaalt ter kennis bij een ter post aangetekende brief».

- Dit mondelinge amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden. Bijgevolg wordt amendement nr. 62 ingetrokken.

Amendement nr. 63 wordt ingetrokken.

- Artikel 22 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Artikel 23

Amendement nr. 87 van de Executieve strekt ertoe het bekend te maken besluit tegelijkertijd naar het *Belgisch Staatsblad* en naar de bewaring der hypotheeken te versturen, ten einde te vermijden dat de hypotheecaire toestand die in de tussentijd werd aangegaan, onvolledig zou zijn.

Het is bovendien de bedoeling rekening te houden met de verplichting tot vrijwaringszone.

Een lid wijst op de problemen die de in amendement nr. 87-1 opgenomen verplichting tot gelijktijdigheid kan veroorzaken. De inschrijving in de bewaring der hypotheeken duurt heel lang.

Een ander stelt zich vragen bij het nut van de eerste twee leden van artikel 23: waarom niet bepalen dat de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* en de bewaring van de hypotheeken gelijktijdig moet gebeuren met de bekendmaking aan de in artikel 22, 2de lid bepaalde personen en instellingen?

Article 22

L'amendement n° 86 de l'Exécutif est identique à l'amendement n° 81 adopté précédemment.

- Il est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

Un amendement n° 62 vise à prévoir un délai de 30 jours pour la notification de l'arrêté de classement par l'Exécutif.

Le Secrétaire d'Etat marque son accord sur le fond de l'amendement, mais estime que le délai doit être fixé par arrêté d'exécution.

Le membre estime au contraire que le principe du délai doit être prévu dans l'ordonnance.

Le Secrétaire d'Etat propose dès lors par amendement oral de remplacer les deux premières lignes du deuxième alinéa du § 1er par les mots «En outre, l'Exécutif le notifie, dans le délai qu'il détermine, par lettre recommandée à la poste».

- Cet amendement oral est adopté à l'unanimité des 8 membres présents. En conséquence, l'amendement n° 62 est retiré.

L'amendement n° 63 est retiré.

- L'article 22 (amendé) est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

Article 23

Par son amendement n° 87, l'Exécutif propose d'adresser simultanément l'arrêté à publier au *Moniteur* et au conservateur des hypothèques afin d'éviter que l'état hypothécaire levé dans l'intervalle soit incomplet.

Il s'agit en outre de tenir compte de l'obligation d'une zone de protection.

Un membre souligne des difficultés possibles liées à l'obligation de simultanéité imposée par l'amendement n° 87-1. Les délais de transcription à la Conservation des hypothèques sont fort longs.

Un autre membre s'interroge sur l'utilité des deux premiers alinéas de l'article 23: pourquoi ne pas prévoir la notification au *Moniteur belge* et à la Conservation des hypothèques conjointement à celle faite aux personnes ou institutions visées à l'article 22, 2me alinéa?

Een raadslid zegt dat artikel 22 betrekking heeft op de bekendmaking van het besluit aan de betrokkenen, terwijl artikel 23 betrekking heeft op de regels inzake bekendmaking en inschrijving. Beide artikelen hebben dus een totaal ander doel.

Verskillende leden hebben problemen met de tekst van het 1ste lid van het geamendeerde artikel 23. De Staatssecretaris verwijst naar eenzelfde op artikel 10 aangenomen amendement (nr. 72).

De Commissie beslist echter bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden het 1ste lid van artikel 23 als volgt te vervangen:

«Het beschermingsbesluit wordt simultaan verstuurd naar het *Belgisch Staatsblad* en het kantoor van bewaring der hypotheeken.

Het wordt van kracht de dag van zijn bekendmaking via vermelding in het *Belgisch Staatsblad*».

Amendement nr. 87-1 is bijgevolg zonder voorwerp.

- Amendement nr. 87-2 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.
- Artikel 23 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Artikel 24

De hoofdindieners licht amendement nr. 88 toe: artikel 12 wordt niet meer toegepast op de bescherming, wordt vervangen door artikel 24bis en komt dus niet meer in de opsomming voor.

- Amendement nr. 88 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden en vervangt het artikel.

Artikel 24bis (nieuw)

Het oorspronkelijk ingediende amendement nr. 89 wordt vervangen door amendement nr. 97bis. Dit amendement wordt bovendien gesubamendeerd door amendement nr. 94.

De hoofdindieners van de amendementen zegt dat het erom gaat de uitwerking van de bescherming te verstevigen:

- de in § 1 opgenomen handelingen worden in alle gevallen verboden en kunnen slechts worden uitgevoerd door het ongedaan maken van de bescherming van het goed;
- de in § 2 opgenomen handelingen zijn verboden, behalve bij voorafgaande en schriftelijke toestemming van de Executieve, na conform advies van de Commissie. Er wordt voorzien in een mechanisme tot vervallenverklaring van de toestemming.

Un conseiller précise que l'article 22 concerne la notification de la décision aux intéressés, alors que l'article 23 se rapporte aux formalités de publication et de transcription. Les deux articles ont donc un objet distinct.

La qualité de la rédaction du premier alinéa de l'article 23 amendé pose problème à plusieurs membres. Le Secrétaire d'Etat se réfère à un amendement identique (n° 72) adopté à l'article 10.

La Commission décide toutefois, à l'unanimité des 8 membres présents, de remplacer le premier alinéa de l'article 23, par les mots:

«L'arrêté de classement est adressé simultanément au *Moniteur belge* et au Bureau de la Conservation des hypothèques.

Il est obligatoire dès le jour de sa publication, par mention au *Moniteur belge*».

L'amendement n° 87-1 devient par conséquent sans objet.

- L'amendement n° 87-2 est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.
- L'article 23 (amendé) est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

Article 24

L'auteur principal de l'amendement n° 88 le justifie: l'article 12 ne s'applique plus au classement et est remplacé par un article 24bis plus contraignant. Il n'est donc plus repris dans l'énumération.

- L'amendement n° 88 est adopté à l'unanimité des 8 membres présents. Il remplace l'article.

Article 24bis (nouveau)

L'amendement n° 89 déposé initialement est remplacé par un amendement n° 97bis. Cet amendement est, en outre, sous-amendé par un amendement n° 94.

Pour l'auteur principal de ces amendements, il s'agit de durcir les effets du classement:

- les actes prévus au § 1er sont interdits dans tous les cas. On ne peut les réaliser que via un déclassement du bien;
- les actes prévus au § 2 sont interdits, sauf autorisation préalable et écrite de l'Exécutif sur avis conforme de la Commission. Un mécanisme de péremption de l'autorisation est prévu.

Een lid stemt in met de bedoeling achter het amendement, maar wijst op een probleem met betrekking tot letter c) van § 2: wat gebeurt er met de (verplichte) vrijwaringszone indien een beschermd goed wordt verplaatst? Er moet worden voorzien in de mogelijkheid het beschermingsbesluit te wijzigen. Te dien einde dient hij een subamendement (nr. 101) in dat ertoe strekt de vrijwaringszone te wijzigen.

Een ander lid zegt dat de vrijwaringszone de bescherming aanvult.

De Staatssecretaris zegt dat bij definitieve verplaatsing van een beschermd goed, de Executieve in een beschermingsbesluit de aan dit goed gekoppelde vrijwaringszone zal moeten wijzigen.

In het beschermingsbesluit wordt het beschermde goed en de vrijwaringszone precies omschreven. Bij verplaatsing zal de Executieve, ook al zal er geen nieuw beschermingsbesluit nodig zijn, *ipso facto* een aanvullend besluit uitvaardigen met vermelding van de vrijwaringszone.

Subamendement nr. 94 geeft geen aanleiding tot bezwaren.

- Het wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.
- Subamendement nr. 101 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 1 stem.
- Amendement nr. 97bis, ter invoeging van een nieuw artikel 24bis, wordt aangenomen met 7 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 25

Artikel 25 wordt zonder bezwaren aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Artikel 26

Artikel 26 wordt zonder bezwaren aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Artikel 27

Artikel 27 wordt zonder bezwaren aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Artikel 28

Amendement nr. 90 van de Executieve strekt ertoe de formulering van de Raad van State over te nemen en overeenkomst te waarborgen met de in het geamendeerde artikel 15 opgenomen beslissing tot de royerung uit de bewaarlijst.

Un membre marque son accord sur le fond de l'amendement, mais soulève un problème relatif au littéra c) du § 2: quid de la zone de protection (obligatoire) en cas de déplacement du bien classé? Il faut prévoir la possibilité de modifier l'arrêté de classement. Il dépose dans ce but un sous-amendement n° 101 pour modifier la zone de protection.

Un autre membre estime que la zone de protection est accessoire au classement.

Le Secrétaire d'Etat précise qu'en cas de déplacement définitif d'un bien classé, un arrêté de l'Exécutif devra modifier la zone de protection liée à ce bien.

Ainsi l'arrêté de classement précise le bien classé et la zone de protection. En cas de déplacement, si un nouvel arrêté de classement du bien ne sera pas nécessaire, l'Exécutif devra par contre prendre *ipso facto* un arrêté complémentaire précisant la zone de protection et déterminant le nouveau numéro de la parcelle cadastrale.

Le sous-amendement n° 94 n'appelle pas d'observation.

- Il est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.
- Le sous-amendement n° 101 est rejeté par 7 voix contre 1.
- L'amendement n° 97bis, insérant un nouvel article 24bis, est adopté par 7 voix et 1 abstention.

Article 25

L'article 25 est adopté sans observation à l'unanimité des 8 membres présents.

Article 26

L'article 26 est adopté sans observation à l'unanimité des 8 membres présents.

Article 27

L'article 27 est adopté sans observation à l'unanimité des 8 membres présents.

Article 28

L'amendement n° 90 de l'Exécutif reprend la formulation proposée par le Conseil d'Etat et assure le parallélisme avec la procédure de radiation de la liste de sauvegarde reprise à l'article 15 amendé.

Amendement nr. 91 strekt ertoe bijzondere regels van openbaarmaking uit te vaardigen, zodat de bevolking zich over een opheffing van de bescherming kan uitspreken.

De Staatssecretaris stemt met dit amendement in.

Hij bevestigt een lid bovendien dat de wijziging van de vrijwaringszone moet gebeuren volgens de voor de bescherming bepaalde vormen.

- Amendement nr. 90 wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 1 stem.
- Amendement nr. 90 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.
- Artikel 28 (geamendeerd) wordt aangenomen met 7 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 28bis (nieuw)

Amendement nr. 16 strekt ertoe in hoofdstuk *Vbis* (nieuw) een nieuw artikel 28bis in te voegen, ten einde het beschermd erfgoed in de huidige maatschappij te integreren.

De indiener van dit amendement zegt zich zorgen te maken over de bestemming die aan de beschermde goederen zal worden verleend. Het is aangewezen de bestemming als woonfunctie te behouden wanneer deze reeds vóór de bescherming bestond en het toekennen van de gewestsubsidies afhankelijk te maken van het voorleggen, door de eigenaar van een goed, van een ontwerp van bestemming. Dit amendement is ook een verdedigingsmiddel tegen het fenomeen van het «façadisme».

Verscheidene leden en de Staatssecretaris delen de bedoelingen van de auteur van het amendement, maar zeggen dat deze bepaling niet past in het ontwerp of de bestaande bepalingen overlapt:

- het behoud van de bestemmingen valt onder het beleid inzake ruimtelijke ordening (via de planning en via het gewestelijk reglement op de stedenbouw). De strijd tegen de verkrotting is ook geen bevoegdheid van de Staatssecretaris.

- volgens de Staatssecretaris kunnen de bepalingen in § 1, 2de lid en § 2 van het amendement makkelijk worden opgenomen in de toepassingsbesluiten van deze ordonnantie. Bovendien zijn de studies uit § 3 reeds behandeld in artikel 2, 2° van het ontwerp en dus voor subsidiëring vatbaar. Het Gewest subsidiëert reeds voor 100% de kosten voor de studies die de restauratie van een beschermd goed voorafgaan.

L'amendement n° 91 prévoit des mesures particulières de publicité afin de permettre au public de s'exprimer sur un projet de déclassement.

Le Secrétaire d'Etat marque son accord sur cet amendement.

Il confirme en outre à un membre que la modification de la zone de protection doit être poursuivie selon les formes prévues pour le déclassement.

- L'amendement n° 90 est adopté par 7 voix contre 1.
- L'amendement n° 91 est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.
- L'article 28 (amendé) est adopté par 7 voix et 1 abstention.

Article 28bis (nouveau)

Un amendement n° 16 vise à insérer sous un chapitre *Vbis* (nouveau) un nouvel article 28bis en vue d'intégrer le patrimoine classé dans la société contemporaine.

L'auteur de cet amendement se dit préoccupé de l'affectation qui sera donnée aux biens classés. Il convient de maintenir l'affectation au logement lorsque celle-ci préexistait au classement et de subordonner l'octroi des subsides régionaux à la présentation par le propriétaire du bien d'un projet d'affectation. Cet amendement peut également constituer un rempart contre le façadisme.

Plusieurs membres et le Secrétaire d'Etat peuvent partager les intentions de l'auteur de l'amendement. Toutefois, cette disposition n'a pas sa place dans le projet ou fait double emploi avec des dispositions existantes:

- la protection des affectations relève davantage de la politique d'aménagement du territoire (via la planification et le règlement régional d'urbanisme). La lutte contre la taudification ne relève pas davantage des compétences du Secrétaire d'Etat;

- selon le Secrétaire d'Etat, les dispositions prévues au § 1er, 2me alinéa et au § 2 de l'amendement peuvent fort bien être reprises dans les arrêtés d'application de l'ordonnance en projet. En outre, les études prévues au § 3 sont couvertes par l'article 2, 2° du projet et sont donc subsidiables. La Région subsidie déjà actuellement à 100% les frais d'étude préalables à la restauration d'un bien classé.

Een lid betreurt dat de indiener van het amendement niet heeft berekend tot welke kosten het amendement leidt; kosten die hoog kunnen oplopen.

De indiener antwoordt dat het er slechts om gaat criteria voor de toekenning van de subsidies op te stellen, rekening houdend met het totale begrotingskrediet in de afdeling Monumenten en Landschappen.

Een raadslid zegt dat de enige efficiënte verdediging tegen het fenomeen van het «façadisme» erin bestaat het interieur van een gebouw te beschermen.

Aan de gewestelijke subsidie van minimum 40 %, zoals in het amendement bepaald voor het geval dat de eigenaar het goed in oorspronkelijke staat herstelt, zijn voor deze eigenaar geen beperkingen gekoppeld. Het is dus mogelijk de huur te verhogen of aan vastgoedspeculatie te doen.

— Amendement nr. 16 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 1 stem.

Artikel 29

De indiener licht zijn amendement nr. 17 toe: de eigenaar van een goed dat op de bewaarlijst is ingeschreven en waarvan de royerling werd geweigerd, moet dezelfde rechten genieten dan de eigenaar van een beschermd goed.

Een lid en de Staatssecretaris wijzen erop dat een eigenaar krachtens artikel 15bis nu erom kan verzoeken zijn goed van de bewaarlijst af te voeren of te beschermen. Het amendement wordt dus zonder voorwerp.

Een ander lid zegt dat het amendement beperkingen invoert: alleen de eigenaars van gebouwen die op de bewaarlijst staan ingeschreven en waarvan de royerling zou zijn geweigerd, kunnen het Gewest verzoeken tussenbeide te komen.

— Amendement nr. 17 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 1 onthouding.

Amendement nr. 102 strekt ertoe de tekst begrijpelijker te maken.

De Staatssecretaris beklemtoont dat artikel 29 het subsidiëringsprincipe betreft: een besluit van de Executieve zal de gevallen bepalen waarvoor de eigenaar subsidies zal krijgen. Artikel 29 verduidelijkt dat de subsidies niet automatisch worden toegekend.

Hij zegt bovendien dat het «aandeel» wordt behandeld in amendement nr. 103 op het volgend artikel.

Un membre regrette également que les coûts liés à cet amendement ne soient pas chiffrés par son auteur. Cela risque de coûter fort cher.

L'auteur réplique qu'il ne s'agit que d'établir des critères d'octroi des subsides, dans le cadre de l'enveloppe budgétaire globale de la division «Monuments et Sites».

Un conseiller souligne que le seul rempart efficace contre la façadisme consiste à classer les intérieurs d'immeubles.

Le subside régional de 40 % minimum, prévu par l'amendement pour les travaux de remise en état effectués par le propriétaire, n'est pas assorti de contraintes pour ce dernier. Des hausses de loyer et des opérations de spéculation immobilière ne sont pas impossibles.

— L'amendement n° 16 est rejeté par 10 voix contre 1.

Article 29

L'auteur de l'amendement n° 17 le justifie: le propriétaire d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde et dont la demande de radiation a été refusée doit avoir les mêmes droits que le propriétaire d'un bien classé.

Un membre et le Secrétaire d'Etat font observer qu'en vertu de l'article 15bis, un propriétaire peut maintenant demander que son bien soit supprimé de la liste de sauvegarde ou classé. L'amendement devient dès lors sans objet.

Un autre membre souligne que l'amendement est limitatif: seuls les propriétaires d'immeubles inscrits sur la liste de sauvegarde et dont la demande de radiation aurait été refusée, pourraient solliciter une intervention régionale.

— L'amendement n° 17 est rejeté par 10 voix contre 1 et 1 abstention.

L'amendement n° 102 de l'Exécutif vise à une meilleure compréhension du texte.

Le Secrétaire d'Etat souligne que l'article 29 pose le principe de la subsideation: un arrêté de l'Exécutif déterminera les cas pour lesquels le propriétaire recevra des subsides. L'article 29 énonce que les subsides ne seront pas automatiques.

Il précise en outre que le mot «proportion» est repris dans l'amendement n° 103 à l'article suivant.

De auteur trekt zijn amendement nr. 18 in en zal bij de bespreking van artikel 30 het opnieuw indienen.

— Amendement nr. 102 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 1 stem.

— Artikel 29 (geamendeerd) wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 1 stem.

Artikel 30

Amendement nr. 103 van de Executieve strekt ertoe het eerste lid door een meer volledige tekst te vervangen.

Een lid heeft vragen over het recht van de Executieve om de respectievelijke aandelen van de gemeenten en de provincies te bepalen.

De Staatssecretaris en een lid antwoorden dat dit recht, dat reeds in de wet van 7 augustus 1931 staat, momenteel het Gewest toekomt.

Een lid vraagt zich af of het met de huidige institutionele evolutie nodig is vast te voorzien in een aandeel van de provincie.

Een raadslid antwoordt hierop dat de respectievelijke aandelen door de Executieve worden bepaald. Wanneer het element «provincie» in Brussel wegvalt, is het voldoende dat de Executieve met dit element geen rekening houdt bij het bepalen van de bijdragen.

— Amendement nr. 103 wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 1 stem.

Amendement nr. 118 strekt ertoe te verduidelijken dat het aandeel van het Gewest niet minder mag bedragen dan dit van de gemeente of de provincie.

Volgens de auteur is het wenselijk dat de mogelijk getroffen beschermingsbeslissingen de gemeentelijke begrotingen niet buitensporig belasten.

De Staatssecretaris begrijpt de bedoelingen van de indiener van het amendement, maar zegt dat de voorgestelde bepaling valt onder de regels voor de toepassing van de ordonnantie; in een besluit van de Executieve kunnen de respectievelijke aandelen soepeler worden bepaald. Deze aandelen zijn nu reeds in overeenstemming met de geest achter het amendement, zowel wat het openbaar als wat het privé-erfgoed betreft.

— Amendement nr. 118 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

En conséquence, l'amendement n° 18 est retiré. Son auteur le réintroduira à l'article 30.

— L'amendement n° 102 est adopté par 11 voix contre 1.

— L'article 29 (amendé) est adopté par 11 voix contre 1.

Article 30

Un amendement n° 103 de l'Exécutif propose de remplacer le 1er alinéa par un texte plus complet.

Un membre s'interroge sur le droit de l'Exécutif de fixer les parts respectives des communes et des provinces.

Le Secrétaire d'Etat et un membre répondent que ce droit, qui existait déjà sous le régime de la loi du 7 août 1931, est exercé actuellement par la Région.

Un membre s'interroge sur la nécessité de prévoir, de manière ferme, une part provinciale, en fonction de l'évolution institutionnelle.

Un conseiller objecte que les parts d'intervention respectives sont fixées par l'Exécutif. En cas de suppression de l'échelon provincial à Bruxelles, il suffira que l'Exécutif omette ce niveau dans la fixation des parts d'intervention.

— L'amendement n° 103 est adopté par 12 voix contre 1.

Un amendement n° 118 vise à préciser que la part d'intervention régionale ne pourra être inférieure à celle de la commune ou de la province.

Pour son auteur, il convient que les décisions de classement qui seraient prises ne grèvent pas outre mesure les budgets communaux.

Le Secrétaire d'Etat partage les intentions de l'auteur de l'amendement. Toutefois, la disposition proposée relève davantage des modalités d'application de l'ordonnance; un arrêté de l'Exécutif peut fixer de manière plus souple les parts respectives d'intervention. Celles-ci sont déjà tout à fait conformes à l'esprit de l'amendement, tant pour le patrimoine public que privé.

— L'amendement n° 118 est rejeté par 10 voix contre 2.

In verband lid 2 zegt een van de rapporteurs dat de toegankelijkheid van een beschermd goed voor het publiek diverse vormen kan aannemen: visueel (naar beschermd goed kijken) of fysisch (naderbij komen of beter nog bezoeken). Denkt de Executieve aan een verschillende subsidiëring, afhankelijk aan de graad van toegankelijkheid?

De Staatssecretaris verwijst naar de betekenis van het woord «toegankelijkheid», bepaald in het besluit van de Vlaamse Executieve: een goed is toegankelijk wanneer het door het publiek kan worden bezocht. De graad van subsidiëring hangt af van de graad van toegankelijkheid voor het publiek. De andere door de rapporteur vernoemde vormen van toegankelijkheid zijn moeilijk te bepalen.

Amendement nr. 111 strekt ertoe lid 2 te vervolledigen, ten einde ertoe aan te moedigen beschermde goederen een socio-culturele of een huisvestingsbestemming te verlenen.

De indiener zegt dat het de bedoeling is de zwakke functies van de stad te beschermen. Het amendement legt de Executieve of de eigenaar niets op, maar laat de Executieve wel toe, wanneer zij de voorwaarden voor het toekennen van subsidies bepaalt, rekening te houden met de bestemming voor zwakke functies.

Een lid steunt dit amendement, dat past in de logica achter zijn amendement nr. 16.

De Staatssecretaris verwijst hier nogmaals naar een besluit van de Vlaamse Executieve waarin staat dat de subsidies afhangen van het feit of een beschermd goed al dan niet een huurwaarde behoudt. Wanneer men in het kader van het beleid inzake Monumenten en Landschappen criteria voor subsidiëring bepaalt, moet men dus, naast de bestemmingen, ook rekening houden met het aspect van de opbrengst van een beschermd goed voor zijn eigenaar.

— Amendement nr. 111 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Een lid maakt zich zorgen over lid 3 van artikel 30. De Executieve moet ervoor waken de eigenaars die hun beschermd goed met subsidies van het Gewest hebben gerenoveerd niet te bestraffen, door bij verhuuring een terugbetaling te eisen.

De Staatssecretaris stelt de spreker gerust: artikel 30 lid 3 biedt de Executieve een mogelijkheid; de Executieve behoudt haar manoeuvreermarge.

— Artikel 30 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 1 onthouding.

A l'alinéa 2, un des rapporteurs souligne que l'accessibilité au public d'un bien classé peut revêtir diverses formes: elle peut être visuelle (voir le bien classé) ou physique (s'en approcher, ou mieux: le visiter). L'Exécutif envisage-t-il un taux de subside différent selon le degré d'accessibilité?

Le Secrétaire d'Etat se réfère au sens du mot «accessibilité» défini par arrêté de l'Exécutif de la Région flamande: est accessible un bien que le public peut visiter. Le taux de subside varie avec le taux d'accessibilité au public. Les autres formes d'accessibilité énoncées par le rapporteur sont difficiles à déterminer.

L'amendement n° 111 vise à compléter l'alinéa 2 en vue d'encourager les affectations de biens classés à une fonction socio-culturelle ou de logement.

Son auteur souligne qu'il s'agit de protéger les fonctions faibles de la ville. L'amendement n'impose rien à l'Exécutif ni au propriétaire, il permet seulement à l'Exécutif de tenir compte des affectations à des fonctions faibles lorsqu'il fixe les conditions d'octroi des subsides.

Un membre soutient l'amendement qui s'inscrit dans la logique de son amendement n° 16.

Le Secrétaire d'Etat se réfère ici encore à un arrêté de l'Exécutif de la Région flamande: les subsides sont fonction du fait que le bien classé conserve ou non une valeur locative. Il faut donc, au-delà des affectations, tenir compte d'un critère de rentabilité du bien classé pour son propriétaire lorsque l'on fixe les critères de subventions dans le cadre de la politique des Monuments et Sites.

— L'amendement n° 111 est rejeté par 10 voix contre 2.

Un membre s'inquiète du 3me alinéa de l'article 30. L'Exécutif doit être attentif à ne pas pénaliser les propriétaires qui ont rénové leur bien classé avec des subsides régionaux, en leur imposant un remboursement en cas de location.

Le Secrétaire d'Etat rassure l'intervenant: l'article 30, 3me alinéa, offre une possibilité à l'Exécutif; celui-ci conserve une marge de manoeuvre.

— L'article 30 (amendé) est adopté par 10 voix contre 1 et 1 abstention.

Artikel 31

Amendement nr. 112 strekt ertoe het aantal gevallen waarin gebruik kan worden gemaakt van het onteigningsrecht uit te breiden tot de gevallen waarin het gebouw niet wordt onderhouden of waarin zonder vergunning werken worden uitgevoerd.

Een lid brengt de volgende opmerkingen naar voren :

— het onderhoud van een beschermd goed kan grote financiële kosten met zich brengen. Het begrip is erg vaag; men moet willekeurige beslissingen vermijden en men mag de Executieve niet de mogelijkheid bieden te bepalen of een goed al dan niet wordt onderhouden en aldus al dan niet kan worden onteigend.

— bij het uitvoeren van werken zonder vergunning of werken die niet in overeenstemming zijn met de vergunning, moet de Executieve ervoor waken dat het goed in een vorige staat wordt hersteld.

De indiener van het amendement zegt dat onteigening het enige effectieve middel is tegen de passiviteit van een eigenaar van slechte wil.

De vorige spreker is van mening dat onteigening — een dure aangelegenheid — uitzondering moet blijven.

De Staatssecretaris zegt dat het niet-onderhouden in artikel 29, § 2 en 3 van het ontwerp wordt behandeld :

— bij passiviteit van de eigenaar kan het Gewest ambtshalve de behoudswerken aan het beschermd goed laten uitvoeren en de uitgegeven bedragen bij de eigenaar invorderen;

— voor het geval dat absoluut werken dienen te worden uitgevoerd om het gehele goed te behouden, kan de eigenaar eisen dat het Gewest zijn goed onteigend.

Artikel 29 en 31 hebben dus betrekking op alle mogelijke gevallen en geven zowel de eigenaar als de Executieve bepaalde rechten.

De indiener van het amendement is echter van mening dat het ontwerp aldus een bijzonder zwaar te hanteren systeem invoert.

— Amendement nr. 112 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 1 onthouding.

— Artikel 31 wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 32

De Executieve stelt met haar amendement nr. 121 de opheffing van dit artikel voor.

Article 31

Un amendement n° 112 tend à élargir les hypothèses où il peut être fait usage du droit d'expropriation, en introduisant les notions d'entretien non assuré ou d'exécution de travaux non autorisés.

Un membre émet les remarques suivantes :

— l'entretien d'un bien classé peut nécessiter des montants financiers très importants. Il s'agit, en outre, d'une notion assez vague; il faut éviter le fait du prince et ne pas permettre à l'Exécutif de juger d'un défaut d'entretien pouvant être à la base d'une expropriation;

— en cas d'exécution de travaux non autorisés ou non conformes, l'Exécutif doit poursuivre la remise du bien en son *pristin état*.

L'auteur de l'amendement réplique que l'expropriation est le seul moyen efficace en cas d'inertie d'un propriétaire de mauvaise foi.

L'intervenant précédent estime que l'expropriation — qui est fort coûteuse — doit rester une procédure d'exception.

Le Secrétaire d'Etat précise que le défaut d'entretien est rencontré par l'article 29, §§ 2 et 3 du projet :

— en cas d'inertie du propriétaire, la Région peut exécuter d'office les travaux de conservation du bien classé et récupérer les montants engagés auprès du propriétaire;

— au cas où les travaux sont indispensables au maintien de l'intégrité du bien, le propriétaire privé peut exiger que la Région procède à l'expropriation de son bien.

Les articles 29 et 31 envisagent donc tous les cas possibles et confèrent des droits tant au propriétaire qu'à l'Exécutif.

L'auteur de l'amendement considère toutefois que le projet met en œuvre un système particulièrement lourd à gérer.

— L'amendement n° 112 est rejeté par 10 voix contre 1 et 1 abstention.

— L'article 31 est adopté par 10 voix et 2 abstentions.

Article 32

Par son amendement n° 121, l'Exécutif propose la suppression de cet article.

De Staatssecretaris doet opmerken dat de bescherming een erfdiensbaarheid tot algemeen nut is en geen onteigening. Een erfdiensbaarheid van algemeen nut levert, behoudens uitdrukkelijke wetsbepaling, in beginsel geen grond op tot schadevergoeding.

Een lid verklaart dat het amendement hem erg verbaast. De Raad van State had bij artikel 32 geen enkele opmerking gemaakt. Bovendien heeft een erfdiensbaarheid tot algemeen nut vaak een beperkt toepassingsgebied terwijl de bescherming betrekking heeft op het gehele goed. Het is logisch dat de eigenaar voor zijn nadeel wordt vergoed als het goed door de bescherming minder waard wordt.

Voorts rijst er een probleem als een goed waarvoor tevoren een geldige vergunning of een geldig stedenbouwkundig attest is afgegeven, wordt beschermd.

Volgens de Staatssecretaris is het normaal dat de Raad van State geen opmerking heeft geformuleerd over artikel 32 want de wetgever mag in een vergoeding voorzien. Het Waalse decreet voorziet bijvoorbeeld in een vergoeding en het Vlaamse decreet doet zulks niet. Het Brusselse Gewest heeft de middelen niet om tegelijk een regeling voor de subsidiëring van werkzaamheden aan de beschermde panden en een regeling voor de schadevergoeding in te voeren.

Een aantal leden wijzen erop dat het oorspronkelijke artikel 32 rechtstreeks was ingegeven door artikel 37 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (overgenomen in artikel 79 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw) en door artikel 26 van het decreet CCF van 17 juli 1987 betreffende de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed van de Franse Gemeenschap.

Enerzijds is het recht op schadevergoeding voorgeschreven door deze wetgevingen geen absoluut recht en zijn er geen voorwaarden aan verbonden. Anderzijds is het noodzakelijk gebleken bij het beschermen zo behoedzaam mogelijk tewerk te gaan. De financiële lasten zouden door de invoering van een recht op schadevergoeding te hoog oplopen.

In verband met het geval van een bouwproject dat onmogelijk werd gemaakt doordat een goed beschermd is nadat een bouwvergunning was afgegeven, heeft het Hof van Cassatie in een arrest van 16 maart 1990 in zake de n.v. «SOFIBAC» en «ABEB» tegen de Vlaamse Gemeenschap geoordeeld dat «uit de vestiging van een door of krachtens een wet of een decreet opgelegde erfdiensbaarheid tot algemeen nut of van een beperking van het eigendomsrecht in het algemeen belang, voor de eigenaar van het bezwaarde onroerend goed geen recht op vergoeding voortvloeit, tenzij de wet of het decreet anders bepaalt».

Le Secrétaire d'Etat fait observer que le classement est une servitude d'utilité publique et non une expropriation. Une servitude d'utilité publique ne donne en principe pas lieu à indemnisation, sauf disposition légale expresse.

Un membre se déclare fort surpris par l'amendement. Le Conseil d'Etat n'avait émis aucune observation sur l'article 32. En outre, une servitude d'utilité publique a souvent une portée limitée, alors que le classement concerne l'ensemble du bien. Il est logique que le propriétaire soit indemnisé de son préjudice au cas où le classement entraîne une moins-value du bien.

Par ailleurs, un problème se pose en cas de classement d'un immeuble faisant l'objet d'un permis ou d'un certificat d'urbanisme délivré antérieurement et valable.

Selon le Secrétaire d'Etat, il est normal que le Conseil d'Etat n'ait pas émis d'observation à propos de l'article 32: le législateur a la faculté de prévoir une indemnisation. A titre d'exemple, une indemnisation est prévue par le décret wallon et pas par le décret flamand. La Région bruxelloise n'a pas les moyens de prévoir simultanément un mécanisme de subsidiation des travaux aux bâtiments classés et un système d'indemnisation.

Plusieurs membres soulignent que l'article 32 initial était directement inspiré de l'article 37 de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme (repris dans l'article 79 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme) et de l'article 26 du décret CCF du 17 juillet 1987 relatif à la protection du patrimoine culturel immobilier de la Communauté française.

D'une part, le droit à indemnisation prévu par ces législations n'est pas absolu et est soumis à des conditions. D'autre part, il est apparu nécessaire en matière de classement d'opter pour une prudence maximale: ouvrir un droit à l'indemnisation entraînerait des charges financières trop élevées.

Concernant le cas d'un projet de construction rendu impossible par un classement postérieur à la délivrance d'un permis de bâtir, la Cour de cassation a estimé, dans un arrêt du 16 mars 1990 en cause les s.a. «SOBIFAC» et «ARER» contre la Communauté flamande, que «l'établissement, par une loi ou un décret, d'une servitude d'utilité publique ou d'une restriction d'un droit de propriété dans l'intérêt public ne confère pas un droit à une indemnité au propriétaire du fond servant à moins que la loi ou le décret n'en dispose autrement».

Een aantal leden stellen het probleem van de bescherming van de landschappen aan de orde.

Wanneer een stuk grond gelegen in een woongebied waaraan BBP van kracht is te goeder trouw wordt gekocht door particulieren die er een woning wensen te bouwen, wanneer een stedenbouwkundig attest of een stedenbouwkundige vergunning is afgegeven en het stuk grond nadien als beschermd landschap wordt erkend, moet de waardevermindering kunnen worden vergoed aan de eigenaar. De ordonnantie zou de Executieve op zijn minst moeten machtigen om het geval naar billijkheid te regelen. Het artikel doen vervallen is overdreven.

De Staatssecretaris herinnert eraan dat de wet van 1931 inderdaad in een vergoeding voorzag voor de landschappen en niet voor de monumenten. Er moet evenwel rekening worden gehouden met de bijzondere aard van het Brussels Gewest. Voorts voorziet het ontwerp in een mogelijkheid tot subsidiëring van werkzaamheden in beschermde landschappen, wat niet het geval was in de wet van 1931.

Een ander lid doet opmerken dat het Gewest door het gewestplan volledig is ingedeeld in gebieden. Het hiervoren aangehaalde geval zou volgens artikel 79 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 recht moeten geven op een schadevergoeding.

Een aantal leden zijn van oordeel dat dit artikel niet van toepassing zal zijn op de genoemde situatie daar het verbod om te bouwen zijn oorsprong vindt in de bescherming van de grond en niet in een stedenbouwkundige beslissing.

Een lid merkt op dat het geval van de kleine eigenaar die wegens de bescherming van zijn grond niet mag bouwen, onder de algemene beginselen van het recht valt en naar billijkheid zou moeten worden beslecht door de rechtbanken. De opheffing van artikel 32 van het ontwerp brengt niet mee dat artikel 11 van de Grondwet en 544 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven.

De Staatssecretaris wijst er tevens op dat de eigenaar de onteigening van zijn goed mag eisen (artikel 29, § 3) of subsidies mag vragen. Hij dringt erop aan dat er geen wetsbepaling zou worden aangenomen die tegen het Gewest zou kunnen worden gebruikt.

— Amendement nr. 121 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 2. Het heft het artikel op.

Bijgevolg wordt amendement nr. 19 doelloos.

Artikel 33

De Staatssecretaris verduidelijkt ten behoeve van een lid dat het in dit artikel gaat over de afgevaardigd-ambtenaar van het bestuur voor Monumenten en Landschappen.

Plusieurs membres posent le problème du classement des sites.

Quand un terrain repris en zone d'habitat avec un PPAS en vigueur est acheté de bonne foi par des particuliers qui souhaitent y construire du logement, qu'un certificat ou un permis d'urbanisme est délivré et que postérieurement le terrain est classé comme site, la moins-value encourue par le propriétaire doit pouvoir être indemnisée. Il conviendrait au minimum que l'ordonnance habilité l'Exécutif à régler le cas en équité. Supprimer l'article est excessif.

Le Secrétaire d'Etat rappelle que la loi de 1931 prévoyait effectivement une indemnité pour les sites et pas pour les monuments. Il faut toutefois tenir compte du caractère spécifique de la Région bruxelloise. Par ailleurs, le projet prévoit une possibilité de subvention pour les travaux à effectuer aux sites classés, ce qui n'existait pas dans la loi de 1931.

Un autre membre fait observer que la Région est complètement zonée par le plan de secteur. Le cas évoqué ci-dessus devrait donc ouvrir un droit à l'indemnité prévue par l'article 79 de l'ordonnance du 29 août 1991.

Plusieurs membres estiment que cet article ne pourra pas s'appliquer à la situation visée: en effet, l'interdiction de bâtir naît du classement du terrain et pas d'une décision urbanistique.

Un membre observe que le cas du petit propriétaire empêché de bâtir par le classement de son terrain relève des principes généraux du droit et devrait être tranché en équité par les tribunaux. La suppression de l'article 32 du projet n'entraîne pas l'abrogation des articles 11 de la Constitution et 544 du Code civil.

Le Secrétaire d'Etat souligne également la possibilité réservée au propriétaire de demander l'expropriation de son bien (article 29, § 3) ou encore les mécanismes de subsidiation. Il insiste pour qu'on n'adopte pas une disposition légale qui pourrait être utilisée contre la Région.

— L'amendement n° 121 est adopté par 10 voix contre 2. Il supprime l'article.

En conséquence, l'amendement n° 19 devient sans objet.

Article 33

En réponse à un membre, le Secrétaire d'Etat précise que le fonctionnaire visé à cet article est le fonctionnaire délégué de l'administration des Monuments et Sites.

— Artikel 33 wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 34

Amendement nr. 113 strekt ertoe lid 1 van §§ 1 en 2 aan te vullen met de woorden «en van de uitvoeringsbesluiten hiervan».

De auteur zegt dat elke overtreding van de ordonnantie en van de uitvoeringsbesluiten moet kunnen worden bestraft met het onderbreken van de werken.

Een lid wijst erop dat een overtreding slechts in een wettekst kan worden bepaald.

Een ander lid zegt dat in de ordonnantie duidelijk moet worden bepaald welke bepalingen het onderwerp van een besluit van de Executieve moeten uitmaken.

Amendement nr. 113 wordt ingetrokken.

— Artikel 34 wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 35

De indiener van amendement nr. 104 zegt dat het de bedoeling is de straffen uniform te maken met deze in andere wetgevingen van het Gewest, onder andere in de ordonnantie houdende de organisatie van de planning en de stedenbouw.

De Staatssecretaris stemt hiermee in.

Een lid stelt vast dat de organieke ordonnantie betreffende de stedenbouw voorziet in zwaardere straffen voor de beroepslui uit de sector. Hij dient dan ook een mondeling amendement in dat ertoe strekt artikel 35 aan te vullen met het 2de lid van artikel 188 van de vernoemde ordonnantie:

«De straffen zijn echter een gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en een geldboete van 20.000 tot 600.000 frank, of één van deze straffen alleen, indien de schuldigen aan de in het artikel 182 omschreven misdrijven, personen zijn die wegens hun beroep of activiteit onroerende goederen kopen, verkavelen, te koop of te huur stellen, verkopen of verhuren, bouwen of vaste of verplaatsbare inrichtingen opstellen. Hetzelfde geldt voor degenen die bij die verrichtingen als tussenpersoon optreden».

— Amendement nr. 104 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

— Het mondeling amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

— L'article 33 est adopté par 10 voix et 1 abstention.

Article 34

Un amendement n° 113 tend à compléter le 1er alinéa des §§ 1 et 2 par les mots «et de ses arrêtés d'exécution».

Pour son auteur, il faut pouvoir sanctionner par l'interruption des travaux toute infraction à l'ordonnance et à ses arrêtés d'exécution.

Un membre souligne qu'une infraction ne peut être établie que par un texte légal.

Un autre membre fait observer que l'ordonnance prévoit expressément ses dispositions qui doivent être mises en œuvre par arrêté de l'Exécutif.

L'amendement n° 113 est retiré.

— L'article 34 est adopté par 10 voix et 2 abstentions.

Article 35

Selon l'auteur de l'amendement n° 104, il s'agit d'uniformiser les sanctions avec celles prévues dans d'autres législations régionales, notamment l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme.

Le Secrétaire d'Etat marque son accord.

Un membre constate que l'ordonnance organique de l'urbanisme prévoit un alourdissement des peines pour les professionnels du secteur. Il propose dès lors un amendement oral complétant l'article 35 par le 2me alinéa de l'article 188 de l'ordonnance précitée:

«Toutefois, les peines sont de quinze jours à six mois d'emprisonnement et de 20.000 à 600.000 F d'amende ou de l'une de ces peines seulement lorsque les coupables des infractions définies à l'alinéa précédent sont des personnes qui, en raison de leur profession ou de leur activité, achètent, lotissent, offrent en vente ou en location, vendent ou donnent en location des immeubles, construisent ou placent des installations fixes ou mobiles. Il en est de même pour ceux qui interviennent dans ces opérations».

— L'amendement n° 104 est adopté à l'unanimité des 13 membres présents.

— L'amendement oral est adopté à l'unanimité des 13 membres présents.

Een raadslid zegt dat in het artikel dat wordt besproken geen rekening wordt gehouden met het nieuwe artikel *24bis* dat door de goedkeuring van amendement nr. 97 werd ingevoegd.

Eenzijds moeten de overtredingen tegen de verbodsbepalingen uit § 1 van artikel 24 en anderzijds de in § 2 van hetzelfde artikel bepaalde uitvoering van werken zonder vergunning worden bestraft.

De spreker dient bijgevolg een mondeling amendement in dat ertoe strekt in het 1°, na de woorden «zonder de in artikel 12, § 1» de woorden «of artikel *24bis*, § 2» in te voegen.

De Executieve dient dan een amendement (nr. 120) in dat ertoe strekt het huidige 1° door een nieuwe 1° te doen voorafgaan, luidend:

«1° Hij die aan een goed dat tot het onroerend erfgoed behoort en onderworpen is aan een beschermingsprocedure of aan een beschermd goed, werken uitvoert die bij artikel *24bis*, § 1 verboden zijn».

Verscheidene leden hebben bezwaren tegen de tekst van dit amendement en stellen voor amendement nr. 120 als volgt te wijzigen:

«1° Hij die werken uitvoert in strijd met artikel *24bis*, § 1».

— Amendement nr. 120 (verbeterd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 11 aanwezige leden.

— Het mondelinge amendement wordt aangenomen met eenzelfde stemming.

De indiener licht zijn amendement nr. 115 toe: het gaat erom een straf te bepalen voor de eigenaar die een goed dat tot het onroerend erfgoed behoort, niet onderhoudt.

Wordt dit amendement verworpen, wat een gevolg zou zijn van de verwerping van amendement nr. 112 betreffende de mogelijkheid tot onteigening, dan wordt de verplichting tot onderhoud een louter theoretische zaak.

De Staatssecretaris zegt dat het amendement heel streng is; het niet-onderhouden kan betrekking hebben op erg genuanceerde toestanden. Hij herinnert eraan dat de Executieve krachtens artikel 29, § 2 de mogelijkheid heeft ambtshalve werken te doen uitvoeren en de kosten ervan bij de eigenaar in te vorderen.

De eigenaar heeft trouwens alle belang bij een positieve dialoog met het bestuur.

Un conseiller fait observer que l'article en discussion ne tient pas compte du nouvel article *24bis* inséré par l'amendement n° 97.

Il convient de sanctionner d'une part les violations des interdictions prévues au § 1er de l'article *24bis* et d'autre part, l'exécution sans autorisation des travaux prescrits au § 2 du même article.

L'intervenant dépose dès lors un amendement oral visant à insérer au 1°, après les mots «sans l'autorisation prescrite à l'article 12, § 1er», les mots «ou à l'article *24bis*, § 2».

L'Exécutif dépose ensuite un amendement n° 120 tendant à faire précéder le 1° actuel par un nouveau 1°, libellé comme suit:

«1° Celui qui effectue des travaux interdits par l'article *24bis*, § 1er à un bien relevant d'un patrimoine immobilier faisant l'objet d'une procédure de classement ou classé».

Plusieurs membres émettent des réserves quant à la rédaction de cet amendement. Ils proposent de corriger comme suit l'amendement n° 120:

«1° Celui qui effectue des travaux en contravention à l'article *24bis*, § 1er;»

— L'amendement n° 120 (corrigé) est adopté à l'unanimité des 11 membres présents.

— L'amendement oral est adopté par le même vote.

L'amendement n° 115 est justifié par son auteur: il s'agit de prévoir la sanction du défaut d'entretien par le propriétaire d'un bien relevant du patrimoine immobilier.

En cas de rejet de cet amendement, qui ferait suite au rejet de l'amendement n° 112 relatif à la possibilité d'expropriation, l'obligation d'entretien deviendrait purement théorique.

Le Secrétaire d'Etat estime l'amendement fort sévère; le défaut d'entretien peut recouvrir des situations très nuancées. Il rappelle la possibilité, conférée à l'Exécutif par l'article 29, § 2, d'exécuter d'office les travaux et de récupérer auprès du propriétaire les frais engagés.

Le propriétaire a d'ailleurs intérêt à maintenir un dialogue positif avec l'administration.

De indiener zegt dat het amendement van de Executieve een weinig doeltreffende oplossing biedt. De straffen hebben betrekking op de weerbarstige eigenaars.

Een lid deelt het standpunt van de indieners van het amendement, maar wijst op een algemeen probleem met betrekking tot de overtredingen. Zodra een overtreding wordt vastgesteld, wordt een proces-verbaal opgesteld en naar het Ministerie gezonden. Van dan af zijn strafrechtelijke vervolgingen mogelijk, zelf tegen particulieren die de toestand *a posteriori* hebben willen regulariseren. Er moet duidelijk een onderscheid worden gemaakt tussen het strafdossier en het administratief dossier. Een regulariseringsdossier zal tijdens de strafprocedure worden geblokkeerd.

De Staatssecretaris herhaalt dat in het ontwerp het niet-onderhouden niet wordt beschouwd als een overtreding die voor strafrechtelijke vervolgingen in aanmerking komt.

— Amendement nr. 115 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 1 onthouding.

Amendement nr. 105 van de Executieve strekt ertoe:

— artikel 35, 3° te vervolledigen conform de wijzigingen aan artikel 13;

— in het nieuwe 5° te voorzien in straffen tegen personen die werken uitvoeren in schending met het bevel tot onderbreking van deze werken.

Een lid vraagt zich af of deze aanvulling van het 5° wel nodig is: elkeen die werken uitvoert zonder vergunning begaat een overtreding; het is niet nodig nog een bevel tot onderbreking van de werken uit te vaardigen.

De Staatssecretaris zegt dat dit gedrag als een specifieke overtreding moet worden beschouwd en dat de straffen bij dubbele overtreding zwaarder kunnen uitvallen.

— Amendement nr. 105 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

— Artikel 35 (geamendeerd) wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 36

Amendement nr. 119 strekt ertoe in lid 1 de woorden «op verzoek van de Executieve» te vervangen door de woorden «indien de Executieve erom verzoekt».

L'auteur de l'amendement juge la solution de l'Exécutif peu efficace. Les sanctions visent les propriétaires récalcitrants.

Un membre peut partager les intentions des auteurs de l'amendement, mais souligne un problème général lié à la question des infractions. Dès qu'une infraction est constatée, un procès-verbal est établi et transmis au Ministère public. Des poursuites pénales sont dès lors possibles, même à l'égard de particuliers qui ont voulu régulariser leur situation *a posteriori*. Il faut bien distinguer le dossier pénal du dossier administratif; un dossier de régularisation sera bloqué pendant la durée de la procédure pénale.

Le Secrétaire d'Etat répète qu'en l'espèce, le projet ne constitue pas le défaut d'entretien en infraction passible de poursuites pénales.

— L'amendement n° 115 est rejeté par 10 voix contre 1 et 1 abstention.

L'Exécutif introduit un amendement n° 105 visant:

— à compléter l'article 35, 3° conformément aux modifications apportées à l'article 13;

— à prévoir, dans un nouveau 5°, des sanctions pénales à l'encontre des personnes qui poursuivraient des travaux en violation de l'ordre d'interruption de ceux-ci.

Un membre s'interroge sur la nécessité de l'ajout de ce 5°: quiconque exécute des travaux sans autorisation est en infraction, il ne faut pas nécessairement passer outre à un ordre d'interruption des travaux.

Pour le Secrétaire d'Etat, il convient de prévoir ce comportement comme infraction spécifique. Les sanctions pourront être plus sévères en cas de double infraction.

— L'amendement n° 105 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

— L'article 35 (amendé) est adopté par 10 voix et 1 abstention.

Article 36

Un amendement n° 119 propose de remplacer, au 1er alinéa, les mots «à la demande de l'Exécutif» par les mots «si l'Exécutif le demande».

Volgens de indiener van het amendement mag de Executieve volgens de oorspronkelijke tekst kiezen tussen twee soorten bijkomende straffen: het goed herstellen in oorspronkelijke staat of een aantal werken uitvoeren.

Voor sommige werken die zonder vergunning werden uitgevoerd, had men zonder problemen een vergunning kunnen krijgen, indien een aanvraag was ingediend. In dit geval mag voor het niet bezitten van een vergunning alleen een boete worden opgelegd. Er mogen geen bijkomende straffen worden uitgesproken.

Men moet ervoor waken dat de bijkomende straffen alleen door de rechtbank worden uitgesproken, indien de Executieve hierom verzoekt.

Een raadslid begrijpt niet goed de nuance die het amendement wil aanbrengen.

Een lid verwijst naar artikel 189 van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stede- bouw.

De Staatssecretaris geeft zijn interpretatie van deze bepaling: de Executieve moet de rechtbank zeggen wat er moet worden gedaan en wat technisch mogelijk is.

De Executieve moet het initiatief nemen: verzoekt ze nergens om, dan velt de rechtbank geen vonnis. Er is geen sprake van automatisch bijkomende straf.

Om elke verwarring te vermijden, vraagt de Staatssecretaris zich af of het niet beter is de woorden «op verzoek van de Executieve» naar het begin van de zin te verplaatsen.

Een lid wijst erop dat in dit geval het vonnis zelf zal samenhangen met het verzoek van de Executieve. De woordvolgorde van de oorspronkelijke zin moet worden behouden.

Na de interpretatie van de Executieve trekt de auteur zijn amendement nr. 119 in.

— Artikel 36 wordt aangenomen bij eenparigheid van 10 aanwezige leden.

Artikelen 36bis et 36ter (nieuw)

Amendement nr. 114-1 en 114-2 strekken ertoe een artikel 36bis en 36ter in te voegen.

De auteur van het amendement licht artikel 36bis toe: het is de bedoeling te voorzien in belastingvrijdom voor het kadastraal inkomen van de beschermde gebouwen die voor de eigenaar geen bron van inkomsten zijn. Er zou dus geen onroerende voorheffing meer moeten worden betaald.

L'auteur de l'amendement comprend le texte initial comme une liberté laissée à l'Exécutif de choisir entre deux sanctions accessoires: le rétablissement du bien en son état antérieur ou l'exécution d'un certain nombre de travaux.

Or, certains travaux effectués sans autorisation auraient pu être autorisés si une demande avait été introduite. Dans ce cas, seule une amende doit sanctionner le défaut d'autorisation et les sanctions accessoires ne doivent pas être prononcées.

Il faut donc veiller à ce que les sanctions accessoires ne soient ordonnées par le tribunal que si l'Exécutif le demande.

Un conseiller saisit mal la nuance apportée par l'amendement.

Un membre se réfère à l'article 189 de l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme.

Le Secrétariat d'Etat donne son interprétation de cette disposition: l'Exécutif doit préciser au tribunal ce qu'il y a lieu de faire et ce qu'il est techniquement possible de faire.

L'Exécutif est à l'origine de l'action; s'il ne demande rien, le tribunal n'ordonne rien. Il n'y a pas de sanction accessoire automatique.

Pour éviter toute confusion, le Secrétaire d'Etat se demande s'il ne convient pas de déplacer les mots «à la demande de l'Exécutif» en début de phrase.

Un membre fait observer que dans ce cas, le jugement lui-même serait lié à la demande de l'Exécutif. Il faut conserver la séquence de la phrase prévue initialement.

L'auteur de l'amendement n° 119 le retire suite à l'interprétation de l'Exécutif.

— L'article 36 est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Articles 36bis en 36ter (nouveaux)

Un amendement n° 114-1 et 2 vise à introduire un article 36bis et un article 36ter.

L'auteur de l'amendement justifie l'article 36bis: il s'agit de prévoir l'immunisation du revenu cadastral des immeubles classés qui ne constituent pas une source de revenu pour leur propriétaire. Le précompte immobilier ne serait donc plus perçu.

Verscheidene leden spreken zich niet uit over de grond van het amendement, maar stellen zich vragen over de ontvankelijkheid: is het Gewest bevoegd? Het kadastraal inkomen wordt bij de berekening van de personenbelasting als een inkomen beschouwd.

De auteur zegt dat het zijn bedoeling is bij de in artikel 8 van het wetboek der inkomstenbelasting opgenomen gevallen van de belastingvrijdom een geval toe te voegen. Hij heeft er echter geen bezwaar tegen de Raad van State over zijn amendementen om advies te vragen.

De Commissie beslist bij eenparigheid de Voorzitter van de Raad dringend en binnen een termijn van maximum acht dagen de afdeling wetgeving van de Raad van State te raadplegen en te verzoeken amendement 114-1 en 114-2 te onderzoeken wat de respectievelijke bevoegdheden van de Staat en het Gewest betreft.

**

Het advies van de Raad van State wordt bij het verslag gevoegd (bijlage 2).

Naar aanleiding van dit advies, vervangen de indieners van amendement nr. 114 dit amendement door een nieuw amendement nr. 127, waarin rekening wordt gehouden met de opmerkingen die de Raad van State heeft geformuleerd.

De Staatssecretaris zegt dat hij akkoord gaat met het eerste lid van de voorgestelde tekst van artikel 36bis.

Bij het tweede lid rijzen echter problemen: het is moeilijk enerzijds de netto opbrengst van de verhuuring of de exploitaties te bepalen en anderzijds na te gaan waar deze opbrengst voor wordt gebruikt. De Staatssecretaris vraagt bijgevolg dit lid te verwerpen.

De indiener van het amendement erkent de praktische moeilijkheden waarover de Staatssecretaris heeft gesproken en trekt het tweede lid van het voorgestelde artikel 36bis in.

— Amendement nr. 127-1, waarbij een (nieuw) artikel 36bis wordt voorgesteld, wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Amendement nr. 127-2 stelt een artikel 36ter voor, dat ertoe strekt de voor het publiek toegankelijke beschermde goederen die worden vermaakt aan het Gewest en aan de stichtingen die het statuut hebben van instelling van openbaar nut, vrij te stellen van de rechten van successie en van overgang bij overlijden als deze goederen in het Gewest zijn gelegen.

De indiener van het amendement legt een lid dat hem vragen stelt over het begrip «stichting die het statuut heeft van instelling van openbaar nut» uit dat dit begrip aan de wettelijke normen voldoet. Hij geeft als voorbeeld het Rode Kruis of de Koning Boudewijnstichting.

Sans se prononcer sur le fond de l'amendement, plusieurs membres émettent des doutes sur sa recevabilité: la Région est-elle compétente? Le revenu cadastral intervient en tant que revenu pour le calcul de l'impôt des personnes physiques.

L'auteur souligne que son amendement vise à ajouter une cause d'immunisation à celles déjà prévues par l'article 8 du Code des impôts sur les revenus. Il ne s'oppose toutefois pas à une consultation du Conseil d'Etat sur ses amendements.

La Commission décide à l'unanimité de demander au Président du Conseil la consultation d'urgence, dans un délai ne dépassant pas huit jours, de la section de législation du Conseil d'Etat afin que celle-ci examine les amendements n° 114-1 et 2 en regard des compétences respectives de l'Etat et de la Région.

**

L'avis du Conseil d'Etat est joint au rapport (annexe 2).

Suite à cet avis, les auteurs de l'amendement n° 114 remplacent cet amendement par un nouvel amendement n° 127 répondant aux remarques formulées par le Conseil d'Etat.

Concernant l'article 36bis, le Secrétaire d'Etat déclare soutenir le 1er alinéa du texte proposé.

Le second alinéa pose davantage de problèmes: il est difficile de déterminer le produit net des locations ou exploitations d'une part et de contrôler leur affectation d'autre part. En conséquence, le Secrétaire d'Etat demande le rejet de cet alinéa.

L'auteur de l'amendement admet les difficultés pratiques évoquées par le Secrétaire d'Etat et retire le second alinéa de l'article 36bis proposé.

— L'amendement n° 127-1, proposant un article 36bis (nouveau), est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

L'amendement n° 127-2 propose un article 36ter visant à exempter des droits de succession et de mutation par décès les biens classés accessibles au public qui sont légués à la Région ainsi qu'aux fondations ayant le statut d'établissement d'utilité publique lorsque ces biens sont localisés dans la Région.

A un membre qui l'interroge sur la notion de fondation ayant le statut d'établissement d'utilité publique, l'auteur de l'amendement précise que cette notion répond à des normes légales. Il cite l'exemple de la Croix-Rouge ou de la Fondation Roi Baudouin.

Een raadslid wijst erop dat het voorgestelde artikel niet waarborgt dat een goed wordt overgedragen aan een begunstigde die zich bijzonder om de bescherming van het erfgoed bekommert. In de voorgestelde bepaling zou de bescherming van het erfgoed centraal moeten staan. De kring van de begunstigten zou dus moeten worden beperkt tot de stichtingen met dergelijk doel, uitgebreid tot de verenigingen met hetzelfde doel.

De indiëner van het amendement zegt dat men erop moet letten dat de begunstigde het vermaakte goed kan onderhouden.

De Staatssecretaris herinnert eraan dat de verplichtingen die aan de bescherming gesteld zijn, de vrijwaring van de beschermde goederen voldoende waarborgen.

Hij kan met het amendement instemmen, mits daarin de volgende wijzigingen worden aangebracht:

— In het eerste lid moeten de woorden «toegankelijk zijn voor het publiek,» vervallen. Men kan zich inderdaad afvragen of de beschermde goederen voor of integendeel na het legaat voor het publiek moeten worden opengesteld? Deze bepaling doet problemen rijzen op het vlak van de administratieve controle, die zowel berust bij de nationale belastingadministratie als bij het gewestelijk bestuur van Monumenten en Landschappen.

Ook het tweede lid, dat bepaalt dat de toegankelijkheid voor elk gebouw afzonderlijk bij een besluit van de Executieve moet worden geregeld, moet vervallen.

De toegankelijkheid voor het publiek kan op andere manieren worden gestimuleerd, onder andere via subsidies.

— Er moet worden bepaald dat de vermaakte goederen onvervreemdbaar zijn. Deze nadere bepaling, naar Engels model, is een belangrijke stimulans.

De indiëner van amendement nr. 127 kan zich verenigen met de opmerkingen van de Staatssecretaris en dient een subamendement nr. 129 in, dat ertoe strekt het tweede lid van de voorgestelde tekst te vervangen door de woorden: «De krachtens het eerste lid vermaakte goederen zijn onvervreemdbaar en onoverdraagbaar.»

— Dit subamendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

— Amendement nr. 127-2, waarbij een (nieuw) artikel 6ter wordt voorgesteld zoals het gesubamendeerd en verbeterd is, rekening houdend met de opmerkingen van de Staatssecretaris, wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

— Amendement nr. 126, dat niet wordt verdedigd, wordt verworpen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Un conseiller fait observer que l'article proposé ne garantit pas le transfert vers un bénéficiaire particulièrement soucieux de protection du patrimoine. La disposition proposée devrait davantage tenir compte de la protection du patrimoine; son bénéfice devrait donc être limité aux fondations ayant cet objet social, voire être étendu aux associations avec ce même objet social.

L'auteur de l'amendement précise qu'il faut être attentif à la capacité du bénéficiaire d'entretenir le bien légué.

Le Secrétaire d'Etat rappelle que les contraintes liées au classement garantissent suffisamment la protection des biens classés.

Il peut donc soutenir l'amendement moyennant les modifications suivantes:

— Au 1er alinéa, les mots «accessibles au public» doivent être supprimés. En effet, les biens classés devaient-ils être accessibles au public avant le legs ou au contraire faut-il qu'ils deviennent accessibles au public après le legs? Cette disposition pose des problèmes de contrôle administratif, celui-ci relevant à la fois de l'administration fiscale nationale et de l'administration régionale des Monuments et Sites.

De même, il faut supprimer le second alinéa qui impose un arrêté de l'Exécutif reconnaissant l'accessibilité au public immeuble par immeuble.

L'accessibilité au public peut être favorisée par d'autres biais, notamment via les subventions.

— Il faut prévoir que les propriétés léguées sont inaliénables. Cette précision, basée sur l'exemple anglais, constitue un incitant important.

L'auteur de l'amendement n° 127 peut se ranger aux observations du Secrétaire d'Etat. Il dépose un sous-amendement n° 129 visant à remplacer le 2me alinéa du texte proposé par les mots «Les biens légués en vertu du premier alinéa sont inaliénables et incessibles».

— Ce sous-amendement est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

— L'amendement n° 127-2, proposant un article 36ter (nouveau), tel que sous-amendé et corrigé en fonction des observations du Secrétaire d'Etat, est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

— L'amendement n° 126, qui n'est pas défendu, est rejeté à l'unanimité des 10 membres présents.

Artikel 37

Dit artikel wordt zonder opmerking aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 37bis (nieuw)

Een amendement nr. 106 stelt voor een nieuw artikel 37bis in te voegen ten einde ervoor te zorgen dat onroerende goederen en gehelen van onroerende goederen die voor 1932 zijn bebouwd, gedurende een overgangperiode die loopt van de inwerkingtreding van de ordonnantie tot de bekendmaking van de inventaris van het onroerend erfgoed in het *Belgisch Staatsblad*, te beschermen.

Volgens de indiener gaat het erom bijzondere regels van openbaarmaking in te voeren voor elke aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning of een stedenbouwkundig attest of van een verkavelingsvergunning voor onroerende goederen die meer dan 60 jaar oud zijn. De datum van 1 januari 1932 is uiteraard willekeurig gekozen maar deze overgangsmaatregel zal vervallen naarmate de inventaris gemeente per gemeente bekend gemaakt wordt.

Een aantal leden zijn geen voorstander van het amendement. Zij kunnen zich evenwel verenigen met het beoogde doel doch vrezen enerzijds voor een te groot aantal stedenbouwkundige dossiers waarover overleg moet worden gevoerd en anderzijds voor een mogelijke verwarring tussen die «voorlopige» inventaris en de «definitieve» inventaris. Bovendien mag worden gevreesd dat het amendement de Executieve ertoe aanzet om de procedure voor het opstellen van de inventaris niet te bespoedigen.

Zij stellen derhalve voor om de duur van de overgangperiode (subamendement nr. 123) tot ten hoogste twee jaar te beperken en de verwijzing naar het begrip inventaris dat voor verwarring kan zorgen te laten vervallen. Zij dienen daartoe een subamendement nr. 124 in. Aangezien in dit subamendement wordt bepaald dat de duur van de overgangperiode wordt beperkt, wordt subamendement nr. 123 ingetrokken.

De indiener van amendement nr. 106 preciseert er de draagwijdte van. De voorgestelde bepaling komt bij de stedenbouwkundige voorschriften, met name die welke betrekking hebben op de ZCHEB-gebieden waar de regels voor openbaarmaking reeds worden toegepast.

Er behoort te worden voorkomen dat stedenbouwkundige vergunningen die betrekking hebben op goederen van voor 1932 welke niet in ZCHE-gebieden gelegen zijn, worden afgegeven zonder openbaarmaking of overleg.

De goederen die van voor 1932 dateren worden als ambtshalve ingeschreven in de inventaris van het onroerend erfgoed beschouwd. Deze inventaris zal gemeente per gemeente en in sommige gemeenten, per deelge-

Article 37

Cet article est adopté sans observation par 10 voix et 2 abstentions.

Article 37bis (nouveau)

Un amendement n° 106 propose l'insertion d'un nouvel article 37bis visant à assurer la protection des immeubles et ensembles d'immeubles bâtis avant 1932, pendant une période transitoire s'étendant de l'entrée en vigueur de l'ordonnance jusqu'à la publication au *Moniteur belge* de l'inventaire du patrimoine immobilier.

Selon son auteur, il s'agit de prévoir des mesures particulières de publicité pour toute demande de permis ou certificat d'urbanisme ou de permis de lotir se rapportant à des immeubles de plus de 60 ans. La date du 1er janvier 1932 est bien sûr arbitraire mais cette mesure transitoire est appelée à disparaître au fur et à mesure de la publication de l'inventaire, commune par commune.

Plusieurs membres ne sont pas favorables à l'amendement. S'ils peuvent souscrire aux objectifs poursuivis, ils craignent toutefois une multiplication des dossiers urbanistiques soumis à concertation d'une part, et une confusion possible entre cet inventaire «transitoire» et l'inventaire «définitif» d'autre part. En outre, l'amendement risque d'inciter l'Exécutif à ne pas accélérer la procédure d'établissement de l'inventaire.

Ils proposent dès lors de limiter à deux ans maximum la durée de la période transitoire (sous-amendement n° 123) et de supprimer la référence à la notion d'inventaire qui est génératrice de confusion. Ils déposent à cet effet un sous-amendement n° 124. Ce dernier sous-amendement reprenant la limitation de durée de la période transitoire, le sous-amendement n° 123 est retiré.

L'auteur de l'amendement n° 106 en précise la portée. La disposition proposée s'ajoute aux prescriptions urbanistiques, notamment celles relatives aux zones ZICHE où les mesures de publicité prévues s'imposent déjà.

Il faut éviter que des permis d'urbanisme portant sur des biens antérieurs à 1932 non repris en zone ZICHE ne soient délivrés sans publicité ni concertation.

Les biens antérieurs à 1932 sont considérés comme inscrits d'office à l'inventaire du patrimoine immobilier. Cet inventaire sera établi commune par commune et dans certaines communes, par partie de commune. La

meente worden opgemaakt. Het naast elkaar bestaan van de «voorlopige» inventaris en de «definitieve» inventaris zou dus geen problemen moeten geven daar hun territoriaal gebied duidelijk is afgebakend.

Bovendien zou het bebouwd erfgoed van een gemeente waarvan de inventaris bekendgemaakt is, bij gebreke van een overgangsbepaling, beschermd zijn terwijl het erfgoed van een gemeente zonder inventaris niet beschermd zou zijn.

In antwoord op de voorzitter belooft de Staatssecretaris zich bij voorrang de inventaris bekend te maken van het onroerend erfgoed van de centraal gelegen gemeenten waarvan de gebouwen dateren van voor 1932. Hij bevestigt dat de inventaris in sommige gemeenten per deelgemeente zal kunnen worden opgemaakt.

Een lid wenst dat de bevolking speciaal wordt voorgelicht naar aanleiding van de bekendmaking van een inventaris in het *Staatsblad*.

De indiener van amendement nr. 106 wijst erop dat de panden die dateren van voor 1932 beschouwd worden als ambtshalve ingeschreven in de inventaris. De gevolgen hiervan waarvan sprake in artikel 4, derde lid, gelden dus van ambtswege: de aanvragen om stedenbouwkundige vergunningen of attesten of om verkavelingsvergunningen zijn gebonden aan de bijzondere regels van openbaarmaking en er moet overleg over gevoerd worden. Enige uitzondering hierop: de KCML wordt niet automatisch om advies gevraagd.

Ter wille van de duidelijkheid stelt hij een mondeling sub-amendement voor ten einde de twee laatste leden te vervangen door de woorden: «In afwijking van de bepalingen van het derde lid van artikel 4 wordt de Commissie evenwel alleen op verzoek van de overlegcommissie om advies gevraagd».

- Het mondelinge subamendement wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.
- Subamendement nr. 124 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.
- Amendement nr. 106 tot invoering van een nieuw artikel 37bis, wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

**

Amendement nr. 117 strekt er eveneens toe een nieuw artikel 37bis in te voegen, ten einde aan de ordonnantie van 9 augustus 1991 houdende de organisatie van de planning de stedenbouw een artikel 125bis toe te voegen.

coexistence entre l'inventaire «transitoire» et l'inventaire «définitif» ne devrait donc pas poser de difficultés, leur ressort territorial étant clairement distinct.

De plus, à défaut, de disposition transitoire, le patrimoine bâti d'une commune dont l'inventaire est publié serait protégé, alors que celui d'une commune sans inventaire ne le serait pas.

En réponse au Président, le Secrétaire d'Etat s'engage à publier prioritairement l'inventaire du patrimoine immobilier des communes centrales dont le bâti est majoritairement antérieur à 1932. Il confirme que dans certaines communes, l'inventaire pourra être réalisé par partie de commune.

Un membre souhaite une information spécifique de la population lors de la publication d'un inventaire au *Moniteur*.

L'auteur de l'amendement n° 106 insiste sur le fait que les bâtiments antérieurs à 1932 sont considérés comme inscrits d'office à l'inventaire. Les effets de celui-ci, prévus à l'article 4, alinéa 3, s'imposent donc d'office: les demandes de permis ou de certificat d'urbanisme ou de permis de lotir sont soumises aux mesures particulières de publicité et à la concertation. Seule exception: la consultation de la CRMS n'est pas automatique.

Dans un souci de clarté, il propose un sous-amendement oral visant à remplacer les deux derniers alinéas par les mots: «Toutefois, par dérogation aux dispositions de l'alinéa 3 de l'article 4, la Commission n'est consultée qu'à la demande de la commission de concertation».

- Le sous-amendement oral est adopté par 10 voix et 2 abstentions.
- Le sous-amendement n° 124 est rejeté par 10 voix contre 2.
- L'amendement n° 106 créant un nouvel article 37bis, est adopté par 10 voix et 2 abstentions.

**

Un amendement n° 117 propose également l'insertion d'un nouvel article 37bis afin d'ajouter un article 125bis à l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.

De indiener zegt dat het de bedoeling is het schepen-college bij wie een aanvraag om een stedenbouwkundige vergunning voor een beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven goed wordt ingediend, ertoe te verplichten de Executieve op de hoogte te brengen en de stedenbouwkundige procedure op te schorten tot de Executieve haar toestemming geeft om de werken uit te voeren.

De Staatssecretaris verwijst naar amendement nr. 128 van de Executieve.

- Amendement nr. 117 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 1.

Artikel 37ter (nieuw)

Met haar amendement nr. 107, stelt de Executieve een overgangsbepaling voor, die de Commissie de mogelijkheid biedt via een met redenen omklede beslissing de termijn te verlengen waarbinnen zij advies over de bescherming of de inschrijving op de bewaarlijst moet uitbrengen.

Een lid is van mening dat de termijn die de Executieve bepaalt, namelijk 5 jaar, vrij lang uitvalt.

De Staatssecretaris antwoordt enerzijds dat de maximumtermijn voor de gehele procedure niet wordt gewijzigd en anderzijds dat de KCML haar beslissing met redenen moet omkleden.

- Amendement nr. 107 tot invoeging van een nieuw artikel 37ter wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 1 stem.

Artikelen 37quater et 37quinquies (nieuw)

Amendementen nrs 108 en 109 strekken ertoe de nieuwe artikelen 37quater en 37quinquies in te voegen.

De indiener zegt dat het overgangsbepalingen zijn, die worden voorgesteld in afwachting van het ontwerp van ordonnantie betreffende de opgravingen en het archeologisch erfgoed, waaraan de Executieve thans werkt.

De Executieve moet voortaan over middelen beschikken om de vrijwaring van de archeologische goederen te waarborgen. Amendement nr. 108 biedt de Executieve de mogelijkheid een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning te schorsen of in te trekken wanneer bij de uitvoering ervan toevallig archeologische vondsten worden gedaan. Amendement nr. 109 legt de verplichting op de Executieve op de hoogte te brengen van elke toevallige archeologische vondst, om haar in staat te stellen alle gepaste maatregelen te treffen.

Selon son auteur, il s'agit d'imposer au collège échevinal saisi d'une demande de permis d'urbanisme portant sur un bien classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde, l'obligation d'informer l'Exécutif et de suspendre la procédure en matière d'urbanisme jusqu'à la notification par l'Exécutif de l'autorisation d'effectuer les travaux.

Le Secrétaire d'Etat renvoie à l'amendement n° 128 de l'Exécutif.

- L'amendement n° 117 est rejeté par 7 voix contre 1.

Article 37ter (nouveau)

Par son amendement n° 107, l'Exécutif propose une disposition transitoire permettant à la Commission de prolonger, moyennant décision motivée, le délai dans lequel elle doit rendre son avis en matière de classement ou d'inscription sur la liste de sauvegarde.

Un membre estime que le délai de 5 ans, prévu par l'Exécutif, est fort long.

Le Secrétaire d'Etat réplique que d'une part, le délai maximum de l'ensemble de la procédure n'est pas modifié et, d'autre part, la CRMS doit motiver sa décision.

- L'amendement n° 107, créant un nouvel article 37ter, est adopté par 7 voix contre 1.

Articles 37quater et 37quinquies (nouveaux)

Des amendements n°s 108 et 109 tendent à l'insertion des nouveaux articles 37quater et 37quinquies.

Selon leur auteur, il s'agit de dispositions transitoires, proposées dans l'attente du projet d'ordonnance relatif aux fouilles et au patrimoine archéologique qui est actuellement préparé par l'Exécutif.

L'Exécutif doit dès à présent disposer de moyens pour assurer la protection des biens archéologiques. L'amendement n° 108 permet à l'Exécutif de suspendre ou de retirer un permis d'urbanisme ou de lotir en cas de découverte fortuite de biens archéologiques lors de la mise en œuvre dudit permis; l'amendement n° 109 impose que l'Exécutif soit informé de toute découverte fortuite de biens archéologiques afin de lui permettre de prendre toutes les mesures adéquates.

Een lid herinnert aan het door haar bij dit ontwerp van ordonnantie gevoegde voorstel van ordonnantie en aan het door haar ingediende amendement nr. 126. Zij betreurt dat de Commissie met haar amendement geen rekening heeft gehouden.

De overgangsbepalingen vertonen leemten: de voorgestelde definities zijn onvolledig en tal van problemen, onder andere de schadevergoedingen, worden niet aangepakt.

De indiener van het amendement en de Staatssecretaris menen dat het logisch is dat tewerkgegaan wordt aan de hand van overgangsbepalingen. Het gaat niet op dat er op ongeveer twee jaar tijd, twee wetten worden goedgekeurd die eenzelfde aangelegenheid regelen.

De Staatssecretaris verduidelijkt bovendien dat in het ontwerp van ordonnantie dat nu wordt voorbereid, rekening zal worden gehouden met de typische kenmerken van de stadsarcheologie, terwijl het zoëven vermelde voorstel van ordonnantie en het amendement nr. 126 in ruime mate gebaseerd zijn op het Waalse decreet.

- Amendementen nrs 108 en 109 tot invoeging van een nieuw artikel 37*quater* en een nieuw artikel 37*quinquies* worden aangenomen met 10 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 37*sexies* (nieuw)

De Executieve dient een amendement nr. 128 in, dat ertoe strekt een nieuw artikel 37*sexies* in te voegen.

De Staatssecretaris verantwoordt het voorgesteld artikel op basis van de rechtspraak van de Raad van State, die in zijn arrest Huriaux-Ponselet van 8 februari 1974 heeft geoordeeld dat de wet op de stedsbouw en de wet op de bescherming van de monumenten en landschappen samen van toepassing zijn.

Het is dus wenselijk dat deze rechtspraak in de ordonnantie wordt verwerkt en dat anderzijds in het algemeen wordt verwezen naar de andere wetten die van toepassing kunnen zijn op een goed dat tot het onroerend erfgoed behoort.

De Staatssecretaris zegt dat het zijn bedoeling is in het aan de eigenaar ter kennis gebrachte besluit tot bescherming of tot inschrijving op de bewaarlijst te verduidelijken dat het goed aan verscheidene vormen van politie onderworpen, namelijk de politie over monumenten en landschappen en de politie die door andere wetgevingen, met name inzake stedsbouw en leefmilieu, is ingesteld.

- Amendement nr. 128 tot invoeging van een nieuw artikel 37*sexies* wordt aangenomen met 7 stemmen, bij 1 onthouding.

Un membre rappelle la proposition d'ordonnance jointe au présent projet d'ordonnance et l'amendement n° 126 qu'elle a déposés. Elle regrette que la Commission n'ait pas estimé devoir retenir son amendement.

Les dispositions transitoires prévues sont lacunaires: les définitions proposées sont incomplètes et de nombreuses questions, notamment les indemnités, ne sont pas abordées.

L'auteur de l'amendement et le Secrétaire d'Etat estiment logique de procéder via des dispositions transitoires. Il ne faut pas adopter, en l'espace d'environ deux ans, deux législations réglant une même matière.

Le Secrétaire d'Etat précise en outre que le projet d'ordonnance en préparation tiendra compte des spécificités de l'archéologie urbaine, alors que la proposition d'ordonnance évoquée ci-dessus et l'amendement n° 126 sont largement inspirés du décret wallon.

- Les amendements n°s 108 et 109, créant de nouveaux articles 37*quater* et 37*quinquies*, sont adoptés par 10 voix et 1 abstention.

Article 37*sexies* (nouveau)

L'Exécutif introduit un amendement n° 128 visant à insérer un nouvel article 37*sexies*.

Le Secrétaire d'Etat justifie l'article proposé en fonction de la jurisprudence du Conseil d'Etat. Dans son arrêt Huriaux-Ponselet du 8 février 1974, le Conseil d'Etat a jugé que la loi sur l'urbanisme et la loi sur la conservation des monuments et des sites sont d'application cumulative.

Il est donc souhaitable, d'une part, d'intégrer cette jurisprudence dans l'ordonnance et d'autre part, de viser en général les autres textes législatifs pouvant s'appliquer à un bien relevant du patrimoine immobilier.

Le Secrétaire d'Etat fait part de son intention de préciser dans l'arrêté de classement ou d'inscription sur la liste de sauvegarde notifié au propriétaire que le bien est soumis à des polices multiples: la police des monuments et sites et celles mises en œuvre par les autres législations notamment urbanistique et environnementale.

- L'amendement n° 128, créant un nouvel article 37*sexies*, est adopté par 7 voix et 1 abstention.

Artikel 38

Amendement nr. 116 strekt ertoe dit artikel te doen vervallen.

Volgens de indiener is het niet raadzaam de inwerkingtreding van de ordonnantie uit te stellen.

De Executieve trekt haar amendementen nrs 110 en 122 in en dient een nieuw amendement nr. 125 in.

De Staatssecretaris zegt dat inwerkingtreding van de verschillende artikelen van de ordonnantie zal afhangen van de uitvoeringsbesluiten, met als uiterste datum 1 november 1993.

Voor artikelen 24*bis* en 25, die betrekking hebben op de gevolgen van de bescherming, is er echter geen uitvoeringsbesluit vereist. Deze kunnen dus vanaf 1 maart 1993 uitwerking hebben. Dit geldt ook voor artikel 37, § 2 en voor het nieuwe artikel 37*sexies*. De Staatssecretaris stelt dus voor dit nieuwe artikel in het bepalend gedeelte van amendement nr. 125 op te nemen.

- Amendement nr. 116 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 1 onthouding.
- Amendement nr. 125, zoals het gewijzigd is door de Staatssecretaris, wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 2 en vervangt het artikel.

**

Na de eerste lezing heeft een indicatieve stemming plaatsgehad: het ontwerp van ordonnantie wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 1 onthouding.

Article 38

Un amendement n° 116 vise à abroger cet article.

Selon son auteur, il n'est pas opportun de retarder l'entrée en vigueur de l'ordonnance.

L'Exécutif retire ses amendements n° 110 et 122 et introduit un nouvel amendement n° 125.

Le Secrétaire d'Etat précise que l'entrée en vigueur des divers articles de l'ordonnance sera fonction des arrêtés d'exécution et devra intervenir au plus tard le 1er novembre 1993.

Toutefois, les articles 24*bis* et 25 relatifs aux effets du classement ne nécessitent pas d'arrêté d'exécution et peuvent donc produire leurs effets dès le 1er mars 1993. Il en va de même pour l'article 37, § 2 et pour le nouvel article 37*sexies*. Le Secrétaire d'Etat propose donc l'ajout de ce nouvel article dans le dispositif de l'amendement n° 125.

- L'amendement n° 116 est rejeté par 10 voix contre 1 et 1 abstention.
- L'amendement n° 125, tel que modifié par le Secrétaire d'Etat, est adopté par 10 voix contre 2. Il remplace l'article.

**

Un vote indicatif est intervenu à l'issue de la première lecture: le projet d'ordonnance est adopté par 10 voix contre 1 et 1 abstention.

IV. Tweede lezing van het ontwerp

De geamendeerde tekst wordt de Commissie ter tweede lezing voorgelegd.

De Staatssecretaris stelt volgende correcties voor:

Artikel 2

De woorden «Deze ordonnantie verstaat onder» vervangen door de woorden «Voor de toepassing van deze ordonnantie wordt verstaan onder».

Artikel 3, § 2

Het woord «materies» vervangen door het woord «vakgebieden».

Artikelen 7, § 2, 2°, 16, § 2, 2° en 28, § 1, 2°

In de tweede zin, de woorden «zonder winstoogmerk» doen vervallen.

Artikel 7, § 5

In de Franse tekst het woord «et» voor de woorden «par lettre recommandée» doen vervallen.

Artikelen 15, § 1, 1° en 28, § 1, 1°

In de Franse tekst de woorden «sur le territoire de laquelle» vervangen door het woord «où».

Artikel 17

In § 1, lid 2, aan het begin van de zin het woord «bovendien» toevoegen, zodat de zin begint met «Bovendien geeft zij...».

Artikel 29

In § 1, de woorden «het besluit van» doen vervallen.

Door het weglaten van artikel 32, dat betrekking heeft op de vergoedingen, moet het opschrift van hoofdstuk VII worden veranderd in «Onteigening».

Artikel 31

In lid 1 en 2, de woorden «betrokken gemeente» vervangen door de woorden «gemeente waar het goed gelegen is».

IV. Deuxième lecture du projet

Le texte amendé a été soumis en deuxième lecture à la Commission.

Le Secrétaire d'Etat propose les corrections suivantes:

Article 2

Remplacer «La présente ordonnance entend par:» par «Pour l'application de la présente ordonnance, il faut entendre par:».

Article 3, § 2

Remplacer «chacune des matières» par «chacune des disciplines».

Articles 7, § 2, 2°, 16, § 2, 2° et 28, § 1er, 2°

A la deuxième phrase, supprimer «sans but lucratif».

Article 7, § 5

Supprimer le «et» avant «par lettre recommandée».

Articles 15, § 1er, 1° et 28, § 1er, 1°

Remplacer «sur le territoire de laquelle» par «où».

Article 17

Au § 1er, alinéa 2, ajouter au début de la phrase «En outre».

Article 29

Au § 1er, supprimer «l'arrêté de».

A la suite de la suppression de l'article 32 sur les indemnités, il faut modifier le titre du chapitre VII: «Expropriation».

Article 31

Aux 1er et 2me alinéas, remplacer «concernée» par «où le bien est situé».

Artikel 35

In het 6 het woord «eenieder» vervangen door het woord «hij».

Artikel 35

In het 5°, b, de woorden «van de Executieve» doen vervallen,

Artikel 35

Lid 1 wordt § 1.

Het laatste lid wordt § 2.

In § 2, de woorden «in het artikel 182» vervangen door de woorden «in de vorige paragraaf».

Artikel 36ter

In de Franse tekst de woorden «ainsi qu'aux fondations» vervangen door de woorden «ou aux fondations».

Artikel 37, § 1

In de Franse tekst de woorden «six mois prenant cours à compter de» vervangen door de woorden «six mois à compter de».

Artikel 37quater

Het lid dat begint met de woorden «Voor de toepassing van dit artikel» wordt § 1.

Artikel 37quinquies wordt § 2 van artikel 37quater.

Lid 1 van artikel 37quater wordt § 3.

De Commissie keurt deze correcties unaniem goed.

**

Artikel 2

Amendementen nrs 130 en 131 van de Executieve strekken ertoe de speciale regelen van openbaarmaking en de samenstelling van de Overlegcommissie vast te stellen.

Een lid wijst er in verband met amendement nr. 130 op dat de Executieve, conform artikel 115 van de ordonnantie van 29 augustus 1991, de procedure vaststelt en dat de verwijzing naar de artikelen 113 en 114 van dezelfde ordonnantie hier dus niet helemaal juist is.

Article 35

Au 6°, remplacer «quiconque» par «celui qui».

Article 35

Au 5°, b, supprimer «de l'Exécutif».

Article 35

Le premier alinéa devient un paragraphe premier.

Le dernier alinéa devient un paragraphe 2.

Remplacer au paragraphe 2, «au premier alinéa» par «au paragraphe premier».

Article 36ter

Remplacer «ainsi qu'aux fondations» par «ou aux fondations».

Article 37, § 1er

Remplacer «six mois prenant cours à compter de» par «six mois à compter de».

Article 37quater

L'alinéa commençant par «Pour l'application de cet article» devient un § 1er.

L'article 37quinquies devient un § 2 de l'article 37quater.

Le premier alinéa de l'article 37quater devient un § 3.

La Commission marque son accord à l'unanimité sur ces corrections.

**

Article 2

Les amendements n°s 130 et 131 de l'Exécutif visent à définir les mesures particulières de publicité d'une part, et la commission de concertation d'autre part.

Concernant l'amendement n° 130, un membre remarque que la procédure est organisée par l'Exécutif conformément à l'article 115 de l'ordonnance du 29 août 1991. La référence aux articles 113 et 114 de la même ordonnance n'est donc pas tout à fait exacte.

De Staatssecretaris zegt dat de voorgestelde formulering werd overeengekomen met het kabinet van de Staatssecretaris belast met stedenbouw. Het gaat erom de in de verscheidene ordonnanties gebruikte terminologie uniform te maken. De verwijzing waarvan sprake werd onder andere reeds in de ordonnantie betreffende de effectenbeoordeling goedgekeurd.

- Amendementen nrs 130 en 131 worden aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.
- Artikel 2 (geamendeerd) wordt goedgekeurd met 9 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 4

Amendement nr. 132 van de Executieve wijzigt artikel 4, rekening houdend met de nieuwe bepaling van de speciale regelen van openbaarmaking, aangenomen bij artikel 2.

- Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van 10 aanwezige leden.

Een lid stelt een mondeling amendement voor dat ertoe strekt lid 1 van § 1 in twee zinnen op te splitsen: «De Executieve maakt een inventaris op van het onroerend erfgoed van het Gewest, houdt hem bij en maakt hem bekend. De Commissie of het college van burgemeester en schepenen van de gemeenten waar het goed gelegen is kan voorstellen dat een goed wordt ingeschreven in de inventaris».

Uit de huidige formulering zou men inderdaad kunnen opmaken dat een schepencollege zich over de door de Executieve opgestelde lijst zou kunnen uitspreken.

De Staatssecretaris stemt met dit mondeling amendement in.

- Het mondeling amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.
- Artikel 4 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Artikel 7

Een lid wijst op een inconsequentie tussen §§ 1 en 2 van dit artikel:

- in § 1 vat de Executieve de procedure voor de inschrijving van een goed op de bewaarlijst aan, zonder advies van de Commissie;
- in § 2 wordt deze procedure aangevat na vrijblijvend advies van de Commissie en bij stilzwijgen wordt het advies als ongunstig beschouwd.

Le Secrétaire d'Etat signale que la formulation proposée a été convenue avec le cabinet du Secrétaire d'Etat compétent en matière d'urbanisme. Il s'agit d'uniformiser la terminologie utilisée dans les diverses ordonnances; la référence en question a déjà été adoptée notamment dans l'ordonnance relative à l'évaluation des incidences.

- Les amendements n°s 130 et 131 sont adoptés par 8 voix et 1 abstention.
- L'article 2 (amendé) est adopté par 9 voix et 1 abstention.

Article 4

L'amendement n° 132 de l'Exécutif modifie l'article 4 en fonction de la nouvelle définition des mesures particulières de publicité, adoptée à l'article 2.

- Cet amendement est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Un membre propose, par amendement oral, de scinder le 1er alinéa du § 1er en deux phrases: «L'Exécutif dresse, tient à jour et publie un inventaire du patrimoine immobilier de la Région. La Commission ou le collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé peut proposer l'inscription d'un bien à l'inventaire».

La formulation actuelle laisse en effet entendre qu'un collège échevinal pourrait se prononcer sur la liste établie par l'Exécutif.

Le Secrétaire d'Etat marque son accord sur cet amendement oral.

- L'amendement oral est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.
- L'article 4 (amendé) est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Article 7

Un membre souligne un problème d'articulation entre les §§ 1er et 2 de cet article:

- au § 1er, la procédure d'inscription d'un bien sur la liste de sauvegarde est entamée par l'Exécutif sans avis de la Commission;
- au § 2, cette procédure est entamée après un avis facultatif de la Commission. A défaut d'avis, celui-ci est réputé défavorable.

Het lijkt totaal onlogisch wanneer de raadpleging vrijblijvend is, een uitblijvend advies als ongunstig te beschouwen.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat de Commissie, rekening houdend met de geest achter de bepaling, moet worden geraadpleegd. De Executieve kan echter worden geconfronteerd met fantasierijke aanvragen vanwege de eigenaars. Wanneer men de woorden «als ze dit nuttig acht» weglaat, zou de eigenaar de Executieve kunnen verplichten bij de Commissie advies in te winnen. De Executieve zou aldus haar initiatiefrecht verliezen.

De Executieve zal de aanvraag bij de Commissie slechts aanhangig maken indien zij dit nodig acht. Bovendien laat de bepaling de Commissie toe slechts de gefundeerde voorstellen te onderzoeken. Het gaat erom het werk van de Commissie minder zwaar te maken, gelet op het personeel waarover ze beschikt; laat de Commissie een dossier aanslepen, dan wordt het advies geacht ongunstig te zijn. Het advies gunstig achten zou te gevaarlijk zijn voor het geval dat de Commissie door de omvang van haar taak tekort zou schieten.

Verscheidene leden zijn van mening dat moet worden voorkomen dat de Executieve de Commissie afvalt door geen rekening te houden met een ongunstig geacht advies. Ze stellen een mondeling amendement voor dat ertoe strekt de laatste zin van 2 te vervangen door de woorden «Na het verstrijken van die termijn, wordt de procedure voortgezet».

De Staatssecretaris stemt hiermee in.

- Het mondeling amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.
- Artikel 7 (geamendeerd) wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Artikel 9

In amendement nr. 133 van de Executieve wordt rekening gehouden met gelijksoortige eerder goedgekeurde amendementen: indien de eigenaar de in § 2 bedoelde personen niet inlicht, is hij alleen aansprakelijk.

- Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.
- Artikel 9 (geamendeerd) wordt aangenomen met eenzelfde stemming.

Artikel 10

De Executieve dient een amendement nr. 134 in dat ertoe strekt de tekst van artikel 10 uniform te maken met de tekst van het in eerste lezing geamendeerd artikel 23.

- Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden en vervangt het artikel.

Il semble tout à fait illogique de prévoir un avis défavorable par défaut, alors que la consultation est facultative.

Le Secrétaire d'Etat précise que la philosophie de la disposition passe par une consultation de la Commission. Toutefois, l'Exécutif peut être confronté à des demandes fantaisistes émanant de propriétaires. A défaut des termes «s'il l'estime utile», le propriétaire pourrait obliger l'Exécutif à demander l'avis de la Commission; l'Exécutif perdrait ainsi son droit d'initiative.

L'Exécutif ne saisira la Commission que s'il l'estime utile; en outre, la disposition prévue permet à la Commission de n'étudier que les propositions fondées. Il s'agit d'alléger le travail de la Commission compte tenu de ses moyens humains: si la Commission laisse traîner un dossier, il y a présomption d'avis défavorable. La présomption d'avis favorable serait trop dangereuse au cas où la Commission serait dépassée par l'ampleur de sa tâche.

Plusieurs membres estiment qu'il faut toutefois éviter que l'Exécutif ne désavoue la Commission en passant outre un avis réputé défavorable. Ils proposent, par amendement oral, de remplacer la dernière phrase du § 2 par les mots: «Passé ce délai, la procédure est poursuivie».

Le Secrétaire d'Etat marque son accord.

- L'amendement oral est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.
- L'article 7 (amendé) est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Article 9

L'amendement n° 133 de l'Exécutif tient compte d'amendements similaires adoptés antérieurement: si le propriétaire n'informe pas les personnes visées au § 2, il doit seul en être tenu pour responsable.

- Cet amendement est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.
- L'article 9 (amendé) est adopté par le même vote.

Article 10

L'Exécutif introduit un amendement n° 134 afin d'uniformiser le texte de l'article 10 avec celui de l'article 23 amendé en première lecture.

- Cet amendement est adopté à l'unanimité des 10 membres présents. Il remplace l'article.

Artikel 12

Amendement nr. 135 van de Executieve strekt tot een betere formulering van § 2, die gebaseerd is op § 3 van artikel 24bis.

- Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.
- Artikel 12 (geamendeerd) wordt aangenomen met eenzelfde stemming.

Artikel 15

De Executieve trekt haar amendement nr. 136 in.

De Staatssecretaris dient een nieuw mondeling amendement in dat ertoe strekt het § 3 van lid 2 van § 1 te vervangen door de woorden:

«3° de eigenaar, wanneer hem een stedenbouwkundige vergunning of een stedenbouwkundig attest geweigerd is louter omdat zijn goed is ingeschreven op de bewaarlijst of aan bijzondere behoudsvoorwaarden gebonden is.»

- Dit mondeling amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Amendement nr. 137, ingediend door de Executieve, strekt ertoe in de tekst van § 3 van artikel 15 een materiële vergissing recht te zetten.

De Staatssecretaris zegt dat § 3 ook op de eigenaar zou moeten worden toegepast.

- Amendement nr. 137 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.
- Artikel 15 (geamendeerd) wordt aangenomen met 9 stemmen, tegen 1 stem.

Artikel 24bis

Amendement nr. 138 van de Executieve stel een termijn van 30 dagen vast, te rekenen vanaf de indiening van de aanvraag, opdat de Executieve deze aan de Commissie zou kunnen verzenden.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat dit amendement een parallel tot stand brengt met artikel 12, § 3, dat betrekking heeft op de gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst.

- Amendement nr. 138 wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.
- Artikel 24bis (geamendeerd) wordt aangenomen met eenzelfde stemming.

Article 12

L'amendement n° 135 de l'Exécutif propose une meilleure formulation du § 2, calquée sur le § 3 de l'article 24bis.

- Cet amendement est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.
- L'article 12 (amendé) est adopté par le même vote.

Article 15

L'amendement n° 136 de l'Exécutif est retiré.

Le Secrétaire d'Etat introduit un nouvel amendement oral visant à remplacer le 3° du deuxième alinéa du § 1er par les mots:

«3° du propriétaire, lorsqu'au seul motif que son bien est inscrit sur la liste de sauvegarde ou est soumis à des conditions particulières de conservation, un permis ou un certificat d'urbanisme lui a été refusé».

- Cet amendement oral est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

Un amendement n° 137, déposé par l'Exécutif, vise à corriger une erreur matérielle dans le texte du § 3 de l'article 15.

Le Secrétaire d'Etat précise qu'il n'y a pas lieu d'exclure le propriétaire de l'application du § 3.

- L'amendement n° 137 est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.
- L'article 15 (amendé) est adopté par 9 voix contre 1.

Article 24bis

L'amendement n° 138 de l'Exécutif prévoit un délai de 30 jours à compter de l'introduction de la demande pour que l'Exécutif transmette celle-ci à la Commission.

Le Secrétaire d'Etat précise que cet amendement établit un parallèle avec l'article 12, § 3 relatif aux effets de la liste de sauvegarde.

- L'amendement n° 138 est adopté par 10 voix et 2 abstentions.
- L'article 24bis (amendé) est adopté par le même vote.

Artikel 26

Amendement nr. 139 van de Executieve maakt de tekst van het artikel minder zwaar, rekening houdend met de nieuwe bepalingen van de speciale regelen van openbaarmaking, aangenomen in artikel 2.

- Dit amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.
- Artikel 26 (geamendeerd) wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 30

Een lid acht het feit dat de Executieve de financiële bijdrage van de provincie en van de gemeente bepaalt, een aanslag is op de aan de provincie en de gemeente verleende autonomie.

De Voorzitter onderstreept dat, vermits er geen amendement werd ingediend, dit debat niet opnieuw moet worden geopend.

De Staatssecretaris zegt dat deze bepaling reeds was opgenomen in de wet van 7 augustus 1931.

- Artikel 30 wordt aangenomen.

Artikel 35

Amendement nr. 140 van de Executieve strekt ertoe in het 2° tussen de woorden «ingeschreven op de bewaarlijst,» en de woorden «beschermd is,» de woorden «dat het voorwerp is van een procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst,» in te voegen.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat het erom gaat een parallel tot stand te brengen tussen de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst en de procedure voor de bescherming.

Een lid vraagt zich echter af of deze toevoeging wel zin heeft. Artikel 14bis bepaalt immers dat de gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst reeds hun uitwerking hebben op het ogenblik dat de procedure wordt aangevat.

- Amendement nr. 140 wordt aangenomen bij eenparigheid van 12 aanwezige leden.

Amendement nr. 141 op het 5° van artikel 35 heeft dezelfde bedoeling als het voorgaand amendement.

- Het wordt aangenomen met eenzelfde stemming.
- Artikel 3 (geamendeerd) wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Article 26

Un amendement n° 139, déposé par l'Exécutif, allège le texte de l'article en fonction de la nouvelle définition des mesures particulières de publicité adoptée à l'article 2.

- Cet amendement est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.
- L'article 26 (amendé) est adopté par 10 voix et 2 abstentions.

Article 30

Concernant le 1er alinéa, un membre estime contraire à l'autonomie provinciale et communale que l'Exécutif fixe les parts d'intervention de la province et de la commune.

Le Président souligne qu'à défaut d'amendement, le débat ne doit pas être rouvert.

Le Secrétaire d'Etat rappelle que cette disposition était déjà prévue dans la loi du 7 août 1931.

- L'article 30 est adopté.

Article 35

Par son amendement n° 140, l'Exécutif propose d'ajouter au 2° les mots «faisant l'objet d'une procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde» entre les mots «liste de sauvegarde» et le mot «classé».

Le Secrétaire d'Etat précise qu'il s'agit de mettre en parallèle la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde et la procédure de classement.

Un membre s'interroge toutefois sur l'utilité de cet ajout, l'article 14bis énonçant que les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde s'appliquent dès que la procédure a été entamée.

- L'amendement n° 140 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

L'amendement n° 141, au 5° de l'article 35, va dans le même sens que l'amendement précédent.

- Il est adopté par le même vote.
- L'article 35 (amendé) est adopté par 10 voix et 2 abstentions.

Artikel 36ter

Nadat verscheidene leden twijfels hebben geuit over de synonymie van de adjectieven «onvervreemdbaar» en «onoverdraagbaar», trekt de Staatssecretaris amendement nr. 142 in.

Amendement nr. 143 van de Executieve strekt ertoe rekening te houden met de mogelijke ontbinding van de instelling van openbaar nut.

Een lid wijst erop dat de procedure voor de ontbinding dikwijls in de statuten van de instelling is opgenomen.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat het amendement bedoeld is om de wettelijke bepaling voorrang te geven op de statutaire bepaling. Hij herinnert eraan dat de wet van 1921 bepaalt dat bij ontbinding, de instelling van openbaar nut gebeurt zoals in de statuten wordt bepaald, zo niet worden de goederen aan de regering vermaakt.

Hetzelfde lid vraagt zich af of het Gewest bevoegd is de wet van 27 juni 1921 op de instellingen van openbaar nut te wijzigen. Deze wet bepaalt dat de statutaire bepalingen voorrang hebben bij het vermaken van de goederen aan de Executieve.

Verscheidene leden verwijzen naar de impliciete bevoegdheden in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 met betrekking tot de hervorming van de instellingen. Het gaat erom te voorzien in een voor de uitoefening van een gewestelijke bevoegdheid onontbeerlijke voorwaarde. Bestaat deze impliciete bevoegdheid niet, dan heeft het Gewest er geen enkel belang bij de geschonken goederen vrij te stellen van successierechten.

Ze stellen voor in het amendement te verduidelijken dat de goederen, in afwijking van de statuten, aan de Executieve worden vermaakt.

Ook de eerste spreker is gekant tegen het amendement zoals het nu luidt en dat bepaalt dat de vermaakte goederen bij ontbinding van de instelling aan de Executieve worden vermaakt. Deze goederen moeten aan het Gewest worden vermaakt en deel gaan uitmaken van het gewestelijk erfgoed.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat het voorgesteld amendement is opgesteld naar analogie met de wet van 1921: de goederen worden vermaakt aan de regering, die er een nieuwe bestemming aan geeft. De Staat wordt niet noodzakelijkerwijs eigenaar.

De vorige spreker kan er niet mee instemmen dat de Executieve slechts een tussenpersoon wordt in een vereffeningsprocedure. Het Gewest moet de juridische middelen krijgen om de beschermde goederen die aan een ontbonden instellingen werden vermaakt, terug bij het gewestelijk erfgoed te kunnen voegen.

Article 36ter

L'amendement n° 142 est retiré par le Secrétaire d'Etat, après que plusieurs membres aient émis des doutes sur la synonymie des adjectifs «inaliénables» et «inaccessibles».

L'Exécutif dépose un amendement n° 143 afin de rencontrer l'hypothèse de la dissolution de l'établissement d'utilité publique.

Un membre souligne que la procédure de dissolution est souvent réglée par les statuts de l'établissement.

Le Secrétaire d'Etat précise que l'amendement vise à faire prévaloir la disposition législative sur la disposition statutaire. Il rappelle qu'actuellement, la loi de 1921 prévoit en cas de dissolution la liquidation de l'établissement d'utilité publique en fonction des statuts; à défaut, les biens sont remis au gouvernement.

Le même membre s'interroge sur la compétence régionale pour modifier la loi du 27 juin 1921 sur les établissements d'utilité publique qui prévoit que les dispositions statutaires prévalent sur la transmission des biens à l'Exécutif.

Plusieurs membres font référence aux pouvoirs implicites prévus par l'article 10 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles. Il s'agit de prévoir une condition indispensable à l'exercice d'une compétence régionale. A défaut de cette compétence implicite, la Région n'aurait aucun intérêt à exempter les biens légués des droits de succession.

Ils proposent de préciser dans l'amendement que les biens sont remis à l'Exécutif par dérogation aux statuts.

Le premier intervenant est également opposé à la rédaction de l'amendement qui prévoit qu'en cas de dissolution de l'établissement, les biens légués sont remis à l'Exécutif. Il faut prévoir que ces biens sont transférés à la Région pour faire partie du patrimoine régional.

Le Secrétaire d'Etat précise que l'amendement proposé est rédigé par analogie avec la loi de 1921: les biens sont remis au gouvernement qui leur attribue une nouvelle destination. L'Etat n'en devient pas nécessairement propriétaire.

L'orateur précédent ne peut admettre que l'Exécutif ne soit qu'un intermédiaire dans une procédure de liquidation. Il faut donner à la Région les moyens juridiques de récupérer dans le patrimoine régional les biens classés légués à une fondation dissoute.

De Voorzitter zegt dat dit standpunt ten zeerste afwijkt van amendement nr. 143 van de Executieve.

De Staatssecretaris zegt dat hij het standpunt van de auteur met betrekking tot artikel 36ter, dat bepaalt dat de vermaakte goederen bij ontbinding van de instelling bij het gewestelijk erfgoed, worden gevoegd, kan steunen.

Hij trekt amendement nr. 143 in en stelt een mondeling amendement voor waarbij het laatste lid van artikel 36ter wordt vervangen door de volgende leden:

«In geval van ontbinding van de instelling van openbaar nut, worden de tot het onroerend erfgoed behorende goederen die aan die instelling zijn vermaakt eigendom van het Gewest, niet tegenstaande de eventuele statutaire bepalingen.

De krachtens de vorige leden vermaakte goederen zijn onvervreemdbaar en onoverdraagbaar.»

Een lid wijst erop dat hierdoor de legaten aan een instelling worden ontmoedigd.

Andere sprekers wijzen op het probleem met betrekking tot de voorwaarden voor het vermaken van legaten en de pogingen van de erfgenamen om het goed terug te vorderen.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat in geval van ontbinding van de instelling van openbaar nut, het geschonken goed aan het Gewest toekomt. De Executieve, de institutionele beschermheer van het beschermde erfgoed, bepaalt de bestemming ervan.

- Het mondeling amendement wordt aangenomen met 11 stemmen, bij 2 onthoudingen.
- Artikel 36ter (geamendeerd) wordt aangenomen met eenzelfde stemming.

Artikel 37quinquies

Amendement nr. 144 van de Executieve strekt ertoe de leesbaarheid van het artikel te verbeteren.

Een lid zegt met betrekking tot de grond van dit artikel 37quinquies dat een termijn moet worden bepaald waarbinnen peilingen of opgravingen en zelfs het volledig blootleggen van de vindplaats kunnen plaatsvinden.

De Staatssecretaris verduidelijkt dat het artikel de Executieve de bevoegdheid geeft de vindplaats door archeologische teams te laten bezoeken en alle maatregelen uit te vaardigen die nodig zijn om de vindplaats en de vondsten bij eventuele archeologische opgravingen te bewaren.

- Amendement nr. 144 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 11 aanwezige leden en vervangt het artikel.

Le Président souligne qu'il s'agit là d'une position fort éloignée de l'amendement n° 143 de l'Exécutif.

Le Secrétaire d'Etat déclare pouvoir soutenir la position de l'auteur de l'article 36ter consistant à prévoir l'inscription des biens légués dans le patrimoine régional en cas de dissolution de la fondation.

Il retire l'amendement n° 143 et propose un amendement oral remplaçant le dernier alinéa de l'article 36ter par les alinéas suivants:

«En cas de dissolution de l'établissement d'utilité publique, les biens relevant du patrimoine immobilier légués à celui-ci deviennent propriété de la Région, nonobstant les dispositions statutaires éventuelles.

Les biens légués en vertu des alinéas précédents sont inaliénables et inaccessibles.»

Un membre souligne le risque de décourager les legs à une fondation.

D'autres intervenants posent le problème des conditions liées au legs et des tentatives de récupération du bien par les héritiers.

Le Secrétaire d'Etat précise qu'en cas de dissolution de l'établissement d'utilité publique, le bien légué retourne à la Région; son affectation est laissée à l'appréciation de l'Exécutif qui est le protecteur institutionnel du patrimoine classé.

- L'amendement oral est adopté par 11 voix et 2 abstentions.
- L'article 36ter (amendé) est adopté par le même vote.

Article 37quinquies

L'amendement n° 144 de l'Exécutif propose une formulation améliorant la lisibilité de l'article.

Sur le fond de cet article 37quinquies, un membre estime qu'il faut prévoir un délai permettant les sondages ou les fouilles, voire la mise au jour du site.

Le Secrétaire d'Etat précise que l'article habilite l'Exécutif à organiser la visite du site par des équipes archéologiques et à prescrire toute mesure utile à la conservation du site et des biens découverts lors des éventuelles fouilles archéologiques.

- L'amendement n° 144 est adopté à l'unanimité des 11 membres présents. Il remplace l'article.

Artikel 38

Een lid heeft kritiek op het feit dat er wordt voorzien in een algemene datum voor de inwerkingtreding van de ordonnantie en een vroegere datum voor de inwerkingtreding van sommige bepalingen. Dit kan bij het publiek en bij de administratie tot verwarring leiden.

Bovendien is het niet zeker dat de door de Raad aangenomen tekst reeds op 1 maart eerstkomend in het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

De Staatssecretaris zegt dat 1 maart 1993 betrekking heeft op de bepalingen waarvoor geen uitvoeringsbesluit vereist is en die snel moeten in werking treden om een aantal dossiers gunstig te kunnen afwerken voor de bescherming van het erfgoed.

Een lid stelt voor de algemene datum van inwerkingtreding van de ordonnantie te vervroegen en de uitvoeringsmaatregelen eventueel later te bepalen.

De Staatssecretaris zegt dat in dergelijk geval een juridische leemte kan ontstaan: wanneer deze ordonnantie in werking treedt, is de wet van 7 augustus 1931 niet langer van toepassing. Deze ordonnantie zou zonder uitvoeringsbesluiten echter niet kunnen worden toegepast.

De gevaren voor verwarring of de impact van de bepalingen waarvoor een vroegere datum van inwerkingtreding wordt bepaald, mogen niet worden overdreven.

— Artikel 38 wordt aangenomen met 9 stemmen, tegen 3.

**

Een van de rapporteurs heeft een aantal opmerkingen betreffende de terminologie in de Nederlandse tekst van het ontwerp van ordonnantie.

— De Franse woorden «classer» en «classement» hebben als Nederlandse equivalent de woorden «beschermen» en «bescherming».

— De Franse woorden «protéger», «protection» en «zone de protection» hebben als Nederlandse equivalent de woorden «vrijwaren», «vrijwaring» en «vrijwaringszone».

— De Franse woorden «sauvegarder», «sauvegarde» en «liste de sauvegarde» hebben als Nederlandse equivalent de woorden «bewaren», «bewaring» en «bewaarijst».

De Commissie stemt unaniem met deze taalkundige concordanties in.

**

Article 38

Un membre critique le fait de prévoir une date d'entrée en vigueur générale de l'ordonnance et une date d'entrée en vigueur anticipée pour certaines dispositions. Il s'agit d'un facteur de confusion pour le public et pour l'administration.

De plus, il n'est pas certain que le texte adopté par le Conseil sera déjà publié au *Moniteur belge* au 1er mars prochain.

Le Secrétaire d'Etat répond que la date du 1er mars 1993 concerne des dispositions qui ne requièrent pas d'arrêté d'exécution et qui devraient entrer rapidement en vigueur afin de permettre de régler certains dossiers dans un sens favorable à la protection du patrimoine.

Un membre propose d'avancer la date d'entrée en vigueur générale de l'ordonnance, quitte à en arrêter plus tard les mesures d'exécution.

Le Secrétaire d'Etat souligne un risque de vide juridique dans ce cas: la loi du 7 août 1931 cesse d'être applicable lors de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance. Or, cette dernière ne pourrait pas être applicable à défaut d'arrêtés d'exécution.

Il ne faut exagérer ni les risques de confusion, ni l'ampleur des dispositions concernées par l'entrée en vigueur anticipée.

— L'article 38 est adopté par 9 voix contre 3.

**

Un des rapporteurs fait plusieurs observations concernant la terminologie du texte néerlandais du projet d'ordonnance.

— Les mots «classer» et «classement» ont comme équivalent néerlandais les mots «beschermen» et «bescherming».

— Les mots «protéger», «protection» et «zone de protection» ont comme équivalent néerlandais les mots «vrijwaren», «vrijwaring» et «vrijwaringszone».

— Les mots «sauvegarder», «sauvegarde» et «liste de sauvegarde» ont comme équivalent néerlandais les mots «bewaren», «bewaring» et «bewaarijst».

La Commission marque son accord à l'unanimité sur ces concordances linguistiques.

**

Het ontwerp van ordonnantie, aldus in tweede lezing geamendeerd, wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 2, bij 1 onthouding.

De voorstellen van ordonnantie van de heer Cools en mevrouw Lemesre betreffende de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van mevrouw Nagy, c.s. betreffende de bescherming en de integratie van het stedelijk patrimonium en van mevrouw Lemesre en de heren Simonet en Cools betreffende de bescherming van de archeologische vindplaatsen en ontdekkingen, toegevoegd aan de bespreking van het ontwerp, worden bijgevolg zonder voorwerp.

V. Lezing en goedkeuring van het verslag

Het verslag werd goedgekeurd bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

De Rapporteurs,

De Voorzitter,

Magdeleine WILLAME-BOONEN

Michiel VANDENBUSSCHE Jean DEMANNEZ

Le projet d'ordonnance, tel qu'amendé en seconde lecture, est adopté par 9 voix contre 2 et 1 abstention.

En conséquence, les propositions d'ordonnance de M. Cools et Mme Lemesre relative à la protection du patrimoine culturel immobilier de la Région de Bruxelles-Capitale, de Mme Nagy et cs. relative à la protection et à l'intégration du patrimoine urbain, et de Mme Lemesre et MM. Simonet et Cools relative à la protection des sites et des découvertes archéologiques, jointes à la discussion du projet, deviennent sans objet.

V. Lecture et approbation du rapport

Le rapport a été approuvé à l'unanimité des 9 membres présents.

Les Rapporteurs,

Le Président,

Magdeleine WILLAME-BOONEN

Michiel VANDENBUSSCHE Jean DEMANNEZ

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Art. 1. — Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107^{quater} van de Grondwet.

Art. 2. — Voor de toepassing van deze ordonnantie moet worden verstaan onder:

1° onroerend erfgoed: het geheel van de onroerende goederen met een historische, archeologische, artistieke, esthetische, wetenschappelijke, sociale, technische of volkskundige waarde, te weten:

a) *als monument: elk merkwaardig werk, met inbegrip van de uitrusting of decoratieve elementen die er integrerend deel van uitmaken;*

b) *als geheel: iedere groep van onroerende goederen die een stedelijk geheel of een dorpsgeheel vormt dat voldoende samenhangend is om topografisch te worden afgebakend en merkwaardig is door zijn homogeniteit of doordat het in zijn omgeving is geïntegreerd;*

c) *als landschap: elk werk van de natuur of van de mens of van beide samen, met geen of gedeeltelijke bebouwing en dat een ruimtelijke samenhang vertoont;*

d) *als archeologische vindplaats: elk terrein, geologische formatie, gebouw, geheel of landschap dat archeologische goederen bevat of kan bevatten.*

2° *behoud: het geheel van de maatregelen gericht op het identificeren, de studie, de bewaring, de vrijwaring, de bescherming, het onderhoud, het beheer, de restauratie, het verstevigen, de herbestemming en het tot zijn recht doen komen van het onroerende erfgoed, ten einde het te integreren in het hedendaagse leven en het te behouden in een passende omgeving.*

3° *vrijwaringszone van het onroerende erfgoed: de zone rondom een monument, een geheel, een landschap of een archeologische vindplaats, waarvan de omtrek wordt vastgesteld volgens de vereisten van de vrijwaring van de omgeving van het onroerende erfgoed.*

4° *Gewest: het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.*

5° *Executieve: de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve.*

TEXTE ADOPTE PAR LA COMMISSION

CHAPITRE Ier

Généralités

Art. 1er. — La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 107^{quater} de la Constitution.

Art. 2. — Pour l'application de la présente ordonnance, il faut entendre par:

1° *patrimoine immobilier: l'ensemble des biens immeubles qui présentent un intérêt historique, archéologique, artistique, esthétique, scientifique, social, technique ou folklorique, à savoir:*

a) *au titre de monument: toute réalisation particulièrement remarquable, y compris les installations ou les éléments décoratifs faisant partie intégrante de cette réalisation;*

b) *au titre d'ensemble: tout groupe de biens immobiliers, formant un ensemble urbain ou rural suffisamment cohérent pour faire l'objet d'une délimitation topographique et remarquable par son homogénéité ou par son intégration dans le paysage;*

c) *au titre de site: toute œuvre de la nature ou de l'homme ou toute œuvre combinée de l'homme et de la nature constituant un espace non ou partiellement construit et qui présente une cohérence spatiale;*

d) *au titre de site archéologique: tout terrain, formation géologique, bâtiment, ensemble ou site qui comprend ou est susceptible de comprendre des biens archéologiques.*

2° *conservation: l'ensemble des mesures visant à l'identification, l'étude, la sauvegarde, la protection, le classement, l'entretien, la gestion, la restauration, la consolidation, la réaffectation et la mise en valeur du patrimoine immobilier, dans le but de l'intégrer dans le cadre de la vie contemporaine et de le maintenir dans un environnement approprié.*

3° *zone de protection du patrimoine immobilier: la zone établie autour d'un monument, d'un ensemble, d'un site ou d'un site archéologique dont le périmètre est fixé en fonction des exigences de la protection des abords du patrimoine immobilier.*

4° *Région: la Région de Bruxelles-Capitale.*

5° *Exécutif: l'Exécutif de la Région de Bruxelles-Capitale.*

6° eigenaar: de natuurlijke persoon of de privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon, houder van een eigendomsrecht, van een vruchtgebruik, van een erfpacht of een recht van opstal op een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, of indien een vrijwaringszone wordt afgebakend, op een onroerend goed gelegen in deze zone.

7° *speciale regelen van openbaarmaking: de in de artikelen 113 en 114 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw voorgeschreven procedure.*

8° *overlegcommissie: de territoriaal bevoegde commissie opgericht bij artikel 11 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw.*

HOOFDSTUK II

De Commissie

Art. 3. — § 1. Er wordt een Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgericht, hierna «de Commissie» te noemen.

Haar opdracht bestaat erin de Executieve de adviezen te verstrekken die door of krachtens deze ordonnantie zijn vereist.

Zij kan eveneens de Executieve op aanvraag van deze laatste of op eigen initiatief, van advies dienen over iedere aangelegenheid die betrekking heeft op een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort.

Zij kan haar eveneens aanbevelingen doen voor het algemeen beleid inzake de problematiek van het behoud.

§ 2. *De Executieve stelt de samenstelling, de organisatie en de regels van onverenigbaarheid van de Commissie vast en past daarbij de volgende principes toe:*

1° *De Commissie is samengesteld uit achttien leden die door de Executieve benoemd worden. Twaalf worden gekozen op basis van een dubbele lijst die door de Hoofdstedelijke Raad voorgelegd wordt en zes worden gekozen op de voordracht van de Commissie.*

2° *De Commissie is samengesteld uit leden die afkomstig zijn van alle kringen die bij het behoud betrokken zijn, verenigingen inbegrepen.*

De leden van de Commissie zijn bekend om hun bekwaamheid inzake het behoud van het onroerende erfgoed.

Elk van de volgende vakgebieden is vertegenwoordigd: natuurlijk erfgoed, archeologie, historisch onderzoek, architecturaal erfgoed, restauratietechnieken.

6° propriétaire: la personne physique ou morale de droit privé ou de droit public, titulaire d'un droit de propriété, d'usufruit, d'emphytéose ou de superficie sur un bien relevant du patrimoine immobilier ou, dans le cas de la délimitation d'une zone de protection, sur un bien immobilier situé dans cette zone.

7° *mesures particulières de publicité: la procédure prévue aux articles 113 et 114 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.*

8° *commission de concertation: la commission territorialement compétente créée par l'article 11 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.*

CHAPITRE II

La Commission

Art. 3. — § 1er. Il est institué une Commission royale des monuments et des sites de la Région de Bruxelles-Capitale, ci-après dénommée «la Commission».

Elle est chargée de donner à l'Exécutif les avis requis par la présente ordonnance ou en vertu de celle-ci.

Elle peut aussi donner un avis à l'Exécutif, à la demande de celui-ci ou de sa propre initiative, sur toute question se rapportant à un bien relevant du patrimoine immobilier.

Elle peut également lui adresser des recommandations de politique générale sur la problématique de la conservation.

§ 2. *L'Exécutif arrête la composition, l'organisation et les règles d'incompatibilité de la Commission en consacrant l'application des principes suivants:*

1° *La Commission se compose de dix-huit membres nommés par l'Exécutif. Douze sont choisis sur base d'une liste double présentée par le Conseil de la Région et six sont choisis sur présentation de la Commission.*

2° *La Commission est composée de membres émanant de l'ensemble des milieux concernés par la conservation, y compris les associations.*

Les membres de la Commission ont une compétence notoire en matière de conservation du patrimoine immobilier.

Chacune des disciplines suivantes est représentée: patrimoine naturel, archéologie, recherches historiques, patrimoine architectural, techniques de restauration.

Bovendien omvat de Commissie ten minste een licentiaat of doctor in de archeologie en kunstgeschiedenis, een licentiaat of doctor in de geschiedenis en een architect.

3° *De leden van de Commissie worden benoemd voor een vernieuwbaar mandaat van zes jaar.*

4° *De Commissie wordt om de drie jaar voor de helft vernieuwd.*

§ 3. *De Commissie keurt een huishoudelijk reglement goed dat ze ter goedkeuring voorlegt aan de Executieve.*

De adviezen, de opmerkingen, aanbevelingen en suggesties van de Commissie worden bij gewone meerderheid van de aanwezige leden geformuleerd.

Behalve voor adviezen mag de minderheid haar mening laten opnemen in de notulen.

§ 4. *De Commissie wordt bijgestaan door een vast secretariaat.*

De Executieve wijst de ambtenaren van de Administratie van het Erfgoed aan die belast worden met dit secretariaat.

Dit secretariaat wordt onder meer belast met:

1° *het secretariaat en de interne administratie van de Commissie;*

2° *het ter beschikking stellen aan het publiek van de inventaris en het register.*

HOOFDSTUK III

De inventaris en het register van het onroerende erfgoed

Art. 4. — § 1. *De Executieve maakt een inventaris op van het onroerend erfgoed van het Gewest, houdt hem bij en maakt hem bekend. De Commissie of het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is kan voorstellen dat een goed wordt ingeschreven in de inventaris.*

De Executieve legt de procedure vast betreffende het opmaken, het bijhouden en het bekendmaken van de inventaris.

Iedere aanvraag om een stedenbouwkundige vergunning, een verkavelingsvergunning of een stedenbouwkundig attest met betrekking tot een goed dat in de inventaris is ingeschreven, is gebonden aan het voorafgaande advies van de Commissie, alsook aan de bijzondere regels van openbaarmaking.

§ 2. *De Executieve maakt een register op van het onroerende erfgoed, dat ingeschreven is op de bewaarslijst, beschermd is of dat het voorwerp van een beschermingsprocedure is, en houdt dit register bij.*

Par ailleurs, la Commission comporte au moins un licencié ou docteur en archéologie et histoire de l'art, un licencié ou docteur en histoire et un architecte.

3° *Les membres de la Commission sont nommés pour un mandat renouvelable de six ans.*

4° *La Commission est renouvelée tous les trois ans par moitié.*

§ 3. *La Commission adopte un règlement d'ordre intérieur qu'elle soumet à l'approbation de l'Exécutif.*

Les avis, observations, recommandations et suggestions de la Commission sont formulés à la majorité simple des membres présents.

Hormis pour les avis, la minorité peut mentionner son opinion au procès-verbal.

§ 4. *La Commission est assistée d'un secrétariat permanent.*

L'Exécutif désigne les fonctionnaires de l'Administration du Patrimoine chargés de ce secrétariat.

Parmi les missions du secrétariat figurent:

1° *le secrétariat et l'administration interne de la Commission;*

2° *la tenue à la disposition du public de l'inventaire et du registre.*

CHAPITRE III

L'inventaire et le registre du patrimoine immobilier

Art. 4. — § 1er. *L'Exécutif dresse, tient à jour et publie un inventaire du patrimoine immobilier de la Région. La Commission ou le collège des bourgmestres et échevins de la commune où le bien est situé peut proposer l'inscription d'un bien à l'inventaire.*

L'Exécutif arrête la procédure relative à l'établissement, la mise à jour et la publication de l'inventaire.

Toute demande de permis d'urbanisme, de permis de lotir ou de certificat d'urbanisme se rapportant à un bien inscrit à l'inventaire est soumise à l'avis préalable de la Commission, ainsi qu'aux mesures particulières de publicité.

§ 2. *L'Exécutif dresse et tient à jour un registre des biens immobiliers inscrits sur la liste de sauvegarde, classés ou faisant l'objet d'une procédure de classement.*

Art. 5. — De Executieve legt de vorm van de inventaris en van het register vast, en bepaalt welke vermeldingen erin moeten voorkomen.

Zij doet aan iedere gemeente een uittreksel uit de inventaris en het register toekomen betreffende de goederen die tot het onroerende erfgoed behoren en die gelegen zijn op het grondgebied van die gemeente.

De inschrijving in de inventaris van een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, heeft uitwerking vanaf de dag waarop het bij wege van vermelding in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt wordt.

Art. 6. — Eenieder kan op eenvoudig verzoek bij de gewestelijke administratie, bij het gemeentebestuur of op het secretariaat van de Commissie inzage nemen van de inventaris en van het register, en er op eigen kosten een afschrift van krijgen.

HOOFDSTUK IV

De bewaarlijst

Afdeling I

Het inschrijven op de bewaarlijst en het opleggen van bijzondere behoudsvoorwaarden

Art. 7. — § 1. *De Executieve stelt de bewaarlijst op van de goederen die behoren tot het onroerende erfgoed. Ze vat de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aan hetzij op eigen initiatief, hetzij op voorstel van de Commissie.*

§ 2. *Nadat ze, als ze dat nuttig acht, advies gevraagd heeft aan de Commissie, kan de Executieve eveneens de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aanvangen van elk goed dat tot het onroerende erfgoed behoort:*

- 1° *hetzij op verzoek van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is;*
- 2° *hetzij op verzoek van een vereniging zonder winst-oogmerk die de handtekeningen verzameld heeft van honderdvijftig personen die ten minste achttien jaar oud zijn en hun woonplaats hebben in het Gewest. Deze vereniging moet het behoud van het erfgoed tot doel hebben en haar statuten moeten ten minste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt zijn;*
- 3° *hetzij op verzoek van de eigenaar.*

De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de in het eerste lid bedoelde verzoeken.

De Commissie brengt haar advies uit binnen negentig dagen nadat zij hierom verzocht is. Na het verstrijken van die termijn wordt de procedure voortgezet.

Art. 5. — L'Exécutif arrête la forme de l'inventaire et du registre et détermine les mentions qui doivent y figurer.

Il communique à chaque commune l'extrait de l'inventaire et du registre qui se rapportent aux biens relevant du patrimoine immobilier situés sur son territoire.

L'inscription à l'inventaire d'un bien relevant du patrimoine immobilier produit ses effets à dater de la publication, par mention, au Moniteur belge.

Art. 6. — Quiconque peut prendre connaissance de l'inventaire et du registre sur simple demande à l'administration régionale, à l'administration communale ou au secrétariat de la Commission et en obtenir copie à ses frais.

CHAPITRE IV

La liste de sauvegarde

Section I

Inscription sur la liste de sauvegarde et imposition de conditions particulières de conservation

Art. 7. — § 1er. *L'Exécutif dresse la liste de sauvegarde des biens relevant du patrimoine immobilier. Il entame la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission.*

§ 2. *Après avoir pris, s'il l'estime utile, l'avis de la Commission, l'Exécutif peut également entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde de tout bien relevant du patrimoine immobilier:*

- 1° *soit à la demande du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé;*
- 2° *soit à la demande d'une association sans but lucratif qui a recueilli les signatures de cent cinquante personnes âgées de dix-huit ans au moins et domiciliées dans la Région. Cette association doit avoir pour objet social la sauvegarde du patrimoine, et ses statuts doivent être publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans;*
- 3° *soit à la demande du propriétaire.*

L'Exécutif arrête la forme et le contenu des demandes visées à l'alinéa 1er.

La Commission donne son avis dans les nonante jours de la demande dont elle est saisie. Passé ce délai, la procédure est poursuivie.

§ 3. De Executieve deelt haar beslissing om de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aan te vatten mee aan de gemachtigde ambtenaar die aangesteld is krachtens de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedebouw.

Zij geeft bij een ter post aangetekende brief kennis van deze beslissing aan:

- 1° de Commissie;
- 2° de gemeente waar het goed gelegen is;
- 3° de eigenaar;
- 4° de vereniging zonder winstoogmerk bedoeld bij § 2, 2°)
- 5° alle andere personen van wie de Executieve het nuttig acht dat zij worden ingelicht.

De kennisgeving bevat volgende elementen:

- 1° een korte beschrijving alsmede de eventuele benaming van het goed;
- 2° de kadastrale aanduiding van het goed;
- 3° de waarde van het goed, volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1°.

De kennisgeving aan de eigenaar die vermeld staat op de kadastrale legger en op het hierop vermelde adres, wordt geacht geldig te zijn.

Het besluit van de Executieve dat de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aanvat, wordt bovendien bij wege van vermelding in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

§ 4. Binnen vijftien dagen na de kennisgeving van de beslissing om de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aan te vatten, is de eigenaar verplicht om hiervan kennis te geven aan de huurder, de bewoner, alsook elke persoon die de eigenaar, huurder of bewoner zou hebben gelast of toegestaan om werken uit te voeren aan het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, op straffe van aansprakelijk te worden gesteld voor de herstelling van het goed, bevolen door de rechtbank krachtens artikel 36. Deze verplichting dient te worden vermeld in de akte van kennisgeving van de beslissing.

§ 5. Binnen dertig dagen na de kennisgeving van de beslissing om de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aan te vatten, kan de eigenaar zijn opmerkingen betreffende het ontwerp van inschrijving op de bewaarlijst, bij een ter post aangetekende brief aan de Executieve kenbaar maken. Na het verstrijken van die termijn wordt de procedure voortgezet.

§ 6. De Executieve neemt het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst van een goed dat behoort tot het onroerende erfgoed binnen drie jaar van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de beslissing om de procedure aan te vatten. Na het verstrijken van die termijn vervalt de procedure.

§ 3. L'Exécutif communique sa décision d'entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde au fonctionnaire délégué désigné en exécution de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.

Il la notifie par lettre recommandée à la poste:

- 1° à la Commission;
- 2° à la commune où le bien est situé;
- 3° au propriétaire;
- 4° à l'association sans but lucratif visée au § 2, 2°;
- 5° à toute autre personne que l'Exécutif juge opportun d'informer.

La notification reproduit les mentions suivantes:

- 1° la description sommaire du bien ainsi que sa dénomination éventuelle;
- 2° la référence cadastrale du bien;
- 3° l'intérêt qu'il présente selon les critères définis à l'article 2, 1°.

Est réputée valable la notification faite au propriétaire renseigné à la matrice cadastrale et à l'adresse figurant sur cette dernière.

L'arrêté de l'Exécutif qui entame la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde est en outre publié par mention au Moniteur belge.

§ 4. Dans les quinze jours de la notification de la décision d'entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde, le propriétaire est tenu d'en informer le locataire, l'occupant ainsi que toute personne que le propriétaire, le locataire ou l'occupant aurait chargée ou autorisée à effectuer des travaux dans le bien relevant du patrimoine immobilier, sous peine d'être tenu pour responsable de la remise en état des lieux ordonnée par le tribunal en vertu de l'article 38. Mention de cette obligation doit apparaître dans l'acte de notification de la décision.

§ 5. Dans les trente jours de la notification de la décision d'entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde, le propriétaire peut faire connaître à l'Exécutif, par lettre recommandée à la poste, ses observations au sujet du projet d'inscription sur la liste de sauvegarde. Passé ce délai, la procédure est poursuivie.

§ 6. L'Exécutif prend l'arrêté d'inscription sur la liste de sauvegarde du bien relevant du patrimoine immobilier dans les trois ans de la publication au Moniteur belge de la décision d'entamer la procédure. Passé ce délai, la procédure est caduque.

Art. 8. — § 1. Het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst van een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, moet met redenen worden omkleed, om, in voorkomend geval, tegemoet te komen aan de opmerkingen van de eigenaar en moet de volgende gegevens bevatten:

- 1° een korte beschrijving alsook de eventuele benaming van het goed;
- 2° de kadastrale aanduiding van het goed;
- 3° de waarde van het goed, volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1°.

Met betrekking tot de gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen wordt bij dit besluit een plan van afbakening gevoegd.

§ 2. Het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst van een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort kan bovendien de bijzondere voorwaarden voor het behoud bepalen waaraan het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende goed is gebonden.

Deze voorwaarden kunnen beperkingen betreffende het eigendomsrecht inhouden, met inbegrip van het volledig of gedeeltelijk *bouwverbod, verbouwverbod of afbraakverbod*.

Art. 9. — § 1. De Executieve doet het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst toekomen aan de gemachtigde ambtenaar aangewezen ingevolge de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw.

Bovendien brengt zij dit ter kennis, bij een ter post aangetekende brief, van :

- 1° de Commissie;
- 2° de gemeente;
- 3° de eigenaar;
- 4° de vereniging zonder winstoogmerk bedoeld bij artikel 7, § 2, 2°;
- 5° eenieder van wie de Executieve het nuttig acht dat hij wordt ingelicht.

De kennisgeving aan de eigenaar die vermeld staat op de kadastrale legger en op het hierop vermelde adres, wordt geacht geldig te zijn.

§ 2. Binnen vijftien dagen na de kennisgeving van het besluit is de eigenaar verplicht hiervan kennis te geven aan de huurder, de bewoner en aan elke persoon die de eigenaar, huurder of bewoner zou hebben gelast of toegestaan om werken uit te voeren aan het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, op straffe van aansprakelijk te worden gesteld voor de herstelling van het goed, bevolen door de rechtbank krachtens artikel 38.

Deze verplichting dient te worden vermeld in de akte van kennisgeving van het besluit.

Art. 8. — § 1er. L'arrêté portant inscription sur la liste de sauvegarde d'un bien relevant du patrimoine immobilier doit être motivé *en vue, le cas échéant, de rencontrer les observations du propriétaire* et doit contenir les mentions suivantes :

- 1° la description sommaire du bien ainsi que sa dénomination éventuelle;
- 2° la référence cadastrale du bien;
- 3° l'intérêt qu'il présente selon les critères définis à l'article 2, 1°.

En ce qui concerne les ensembles, sites et sites archéologiques, un plan de délimitation est annexé à l'arrêté.

§ 2. L'arrêté portant inscription sur la liste de sauvegarde d'un bien relevant du patrimoine immobilier peut en outre déterminer les conditions particulières de conservation auxquelles le bien immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde est soumis.

Ces conditions peuvent comporter des restrictions au droit de propriété, en ce compris l'interdiction totale ou partielle *de construire, d'apporter des transformations ou de démolir*.

Art. 9. — § 1er. L'Exécutif communique l'arrêté portant inscription sur la liste de sauvegarde au fonctionnaire délégué désigné en exécution de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.

En outre, il le notifie par lettre recommandée à la poste :

- 1° à la Commission;
- 2° à la commune;
- 3° au propriétaire;
- 4° à l'association sans but lucratif visée à l'article 7, § 2, 2°;
- 5° à toute personne que l'Exécutif juge opportun d'informer.

Est réputée valable la notification faite au propriétaire renseigné à la matrice cadastrale et à l'adresse figurant sur cette dernière.

§ 2. Dans les quinze jours suivant la notification de l'arrêté, le propriétaire est tenu d'en informer le locataire, l'occupant ainsi que toute personne que le propriétaire, le locataire ou l'occupant aurait chargée ou autorisée à effectuer des travaux dans le bien relevant du patrimoine immobilier, sous peine d'être tenu pour responsable de la remise en état des lieux ordonnée par le tribunal en vertu de l'article 38.

Mention de cette obligation doit apparaître dans l'acte de notification de l'arrêté.

Art. 10. — Het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst wordt gelijktijdig naar het Belgisch Staatsblad en het kantoor van bewaring der hypotheeken gestuurd. Het is bindend te rekenen van de dag waarop het bij wege van vermelding in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Ten aanzien van de overheden en personen bedoeld in artikel 9, § 1, is het besluit bindend te rekenen van de kennisgeving ervan, indien deze aan de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad voorafgaat.

Afdeling 2 **Gevolgen**

Art. 11. — De eigenaar van een goed behorend tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed is verplicht om dit in goede staat te houden en om de bijzondere behoudsvoorwaarden, die eventueel werden voorgeschreven, na te leven.

Art. 12. — § 1. Zonder voorafgaande en schriftelijke toestemming van de Executieve, is het verboden :

1° aan een goed behorend tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed, de volgende werken uit te voeren :

- a) het volledig of gedeeltelijk afbreken;*
- b) het volledig of gedeeltelijk restaureren;*
- c) het volledig of gedeeltelijk verplaatsen;*
- d) het verbouwen of veranderen;*
- e) het uitzicht ervan wijzigen.*

2° een dergelijk goed te gebruiken of het gebruik ervan zodanig te wijzigen dat het zijn waarde verliest volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1°;

3° in een dergelijk goed opgravingen te doen of onderzoek te verrichten.

§ 2. De vergunning vervalt indien de vergunninghouder binnen twee jaar na de afgifte niet duidelijk met de uitvoering van de werken waarvoor ze toegekend werd, begonnen is. Bij onderbreking van de werkzaamheden gedurende meer dan een jaar vervalt de vergunning eveneens. De onderbreking van de werkzaamheden kan worden bewezen door alle rechtsmiddelen.

Op aanvraag van de begunstigde kan de Executieve de vergunning echter verlengen voor een periode van één jaar. De aanvraag tot verlenging moet ingediend worden ten minste twee maanden voor het verstrijken van de bij het eerste lid bedoelde termijn van twee jaar.

§ 3. De Executieve kan de in de eerste paragraaf bedoelde vergunning slechts verlenen op het eensluidend advies van de Commissie.

Art. 10. — L'arrêté portant inscription sur la liste de sauvegarde est adressé simultanément au Moniteur belge et au bureau de la Conservation des hypothèques. Il est obligatoire dès le jour de sa publication, par mention, au Moniteur belge.

A l'égard des autorités et personnes visées à l'article 9, § 1er, l'arrêté est obligatoire dès sa notification si celle-ci précède la publication au Moniteur belge.

Section 2 **Effets**

Art. 11. — Le propriétaire d'un bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde a l'obligation de le maintenir en bon état et de respecter les conditions particulières de conservation qui auraient été prescrites.

Art. 12. — § 1er. Il est interdit, sans autorisation préalable et écrite de l'Exécutif :

1° d'exécuter sur un bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde les travaux suivants :

- a) le démolir en tout ou en partie;*
- b) le restaurer en tout ou en partie;*
- c) le déplacer en tout ou en partie;*
- d) le transformer ou le modifier;*
- e) en modifier l'aspect.*

2° d'utiliser un tel bien ou d'en modifier l'usage de manière telle qu'il perde son intérêt selon les critères définis à l'article 2, 1°;

3° de faire des fouilles ou des recherches dans un tel bien.

§ 2. L'autorisation est périmée si, dans les deux ans de sa délivrance, le bénéficiaire n'a pas entamé, de manière significative, les travaux pour lesquels elle a été accordée. L'interruption des travaux pendant plus d'un an entraîne également la péremption de l'autorisation. L'interruption des travaux peut être établie par toutes voies de droit.

Toutefois, à la demande du bénéficiaire, l'autorisation peut être prorogée par l'Exécutif pour une période d'un an. La demande de prorogation doit intervenir deux mois au moins avant l'écoulement du délai de deux ans visé à l'alinéa premier.

§ 3. L'Exécutif ne peut accorder l'autorisation visée au paragraphe premier que de l'avis conforme de la Commission.

De Executieve legt de vergunningsaanvraag om advies voor aan de Commissie *binnen dertig dagen na de indiening van de aanvraag*. Binnen dertig dagen na de ontvangst van het verzoek van de Executieve geeft de Commissie kennis van haar advies. Indien de Commissie na het verstrijken van die termijn haar advies niet ter kennis heeft gebracht van de Executieve, kan deze, bij een ter post aangetekende brief, aan de Commissie een rappelbrief sturen. Heeft de Executieve geen advies ontvangen van de Commissie bij het verstrijken van een nieuwe termijn van vijftien dagen ingaand op de datum waarop de rappelbrief ter post is afgegeven, dan wordt de procedure voortgezet.

§ 4. De erfdiensbaarheden die ontstaan uit de wets- of verordeningbepalingen inzake de wegen- en bouwpolitie zijn niet van toepassing op de goederen behorend tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed indien zij maatregelen ten gevolge kunnen hebben die verboden zijn uit hoofde van paragraaf 1.

§ 5. De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de vergunningsaanvraag en de procedure voor het verlenen hiervan.

De beslissing van de Executieve moet worden genomen binnen negentig dagen na de ontvangst van de aanvraag.

Wanneer deze termijn verstreken is, kan de aanvrager, bij een ter post aangetekende brief, een rappelbrief sturen aan de Executieve indien er betreffende deze aanvraag geen beslissing werd genomen.

Heeft de aanvrager geen beslissing ontvangen bij het verstrijken van een nieuwe termijn van vijfenveertig dagen te rekenen vanaf de verzending van de aangetekende rappelbrief, dan mag hij zonder verdere formaliteiten overgaan tot het uitvoeren van de werken of het verrichten van de handelingen, in naleving van de aanwijzingen van het dossier dat hij ingediend heeft alsmede van alle andere wets- en verordeningbepalingen die van toepassing zijn.

§ 6. De vergunningen verleend met toepassing van alle andere wets- en verordeningbepalingen ontslaan de begunstigde niet van de verplichting om zich te gedragen naar de voorschriften van paragraaf 1.

§ 7. *In afwijking van de artikelen 133 en 135 van de nieuwe gemeentewet en artikel 67 van het Koninklijk besluit van 10 december 1970 houdende de Huisvestingscode, kan de burgemeester het gedeeltelijk of volledig afbreken van een goed dat ingeschreven is op de bewaarlijst, niet bevelen zonder kennis te geven van zijn beslissing aan de Executieve.*

De beslissing van de burgemeester behoeft de goedkeuring van de Executieve.

L'Exécutif soumet, pour avis, la demande d'autorisation à la Commission *dans les trente jours de l'introduction de la demande*. Celle-ci notifie son avis dans les trente jours de la réception de la demande de l'Exécutif. Passé ce délai, si la Commission n'a pas notifié son avis à l'Exécutif, celui-ci peut, par lettre recommandée à la poste, adresser un rappel à la Commission. Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quinze jours prenant cours à la date du dépôt à la poste de ce rappel, l'Exécutif n'a pas reçu notification de l'avis de la Commission, la procédure est poursuivie.

§ 4. Les servitudes qui procèdent des dispositions législatives ou réglementaires relatives à la police de la voirie et des constructions ne sont pas applicables aux biens relevant du patrimoine immobilier inscrits sur la liste de sauvegarde si elles peuvent entraîner des mesures prohibées en vertu du paragraphe 1er.

§ 5. L'Exécutif détermine la forme et le contenu de la demande d'autorisation ainsi que la procédure d'octroi de celle-ci.

La décision de l'Exécutif doit intervenir dans les nonante jours de la réception de la demande.

Passé ce délai, si la demande n'a pas fait l'objet d'une décision, le demandeur peut, par lettre recommandée à la poste, adresser un rappel à l'Exécutif.

Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quarante-cinq jours à compter de l'expédition de l'envoi recommandé contenant rappel, le demandeur n'a pas reçu de décision, il peut, sans autre formalité, passer à l'exécution des travaux ou accomplir les actes en se conformant aux indications du dossier qu'il a déposé ainsi qu'à toutes autres dispositions législatives et réglementaires applicables.

§ 6. Les autorisations accordées en application de toutes autres dispositions législatives ou réglementaires ne dispensent pas le bénéficiaire de se conformer aux prescriptions du paragraphe 1er.

§ 7. *Par dérogation aux articles 133 et 135 de la nouvelle loi communale et à l'article 67 de l'arrêté royal du 10 décembre 1970 portant le Code du logement, le bourgmestre ne peut ordonner la démolition partielle ou totale d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde sans notifier sa décision à l'Exécutif.*

La décision du bourgmestre est soumise à l'approbation de l'Exécutif.

Deze beslissing van de burgemeester wordt van rechtswege uitvoerbaar als er binnen veertig dagen te rekenen vanaf de ontvangst van de kennisgeving van de burgemeester geen tegenstrijdige beslissing uitgebracht werd.

§ 8. Het goed behorend tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed wordt automatisch opgenomen in de inventaris.

Art. 13. — § 1. De gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst volgen de goederen die tot het onroerende erfgoed behoren, in welke handen ze ook overgaan.

§ 2. In geval van overdracht van een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, moet de instrumenterende ambtenaar bij de gemeentebesturen alle informatie verzamelen met betrekking tot de eventuele inschrijving van dit goed op de bewaarlijst.

Hij maakt melding van die inschrijving in de akte die de overdracht vaststelt.

Bij de publiciteit die met een verkoop van een op de bewaarlijst ingeschreven goed gepaard gaat, is de instrumenterende ambtenaar en eenieder die, voor eigen rekening of als tussenpersoon, verkoopt, verplicht te vermelden dat dit onroerende erfgoed op de bewaarlijst is ingeschreven.

§ 3. Wanneer een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, ingeschreven wordt op de bewaarlijst, moeten de gemeentebesturen dit vermelden bij de afgifte van het stedbouwkundig attest of bij het verstrekken van de stedbouwkundige inlichtingen bedoeld in artikel 174 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedbouw.

Art. 14. — De Commissie moet om advies worden gevraagd alvorens de vergunningen worden afgegeven die krachtens bepalingen van wetgevende aard, vastgesteld in de aangelegenheden bedoeld in artikel 107^{quater} van de Grondwet, vereist zijn voor een goed dat behoort tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed.

De Executieve organiseert de adviesprocedure met de duidelijke vermelding dat bij ontstentenis van een uitspraak, binnen een bepaalde termijn, de Commissie geacht wordt een gunstig advies te hebben uitgebracht.

Art. 15 (oud artikel 14bis). — Alle gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst zijn van toepassing op de tot het onroerende erfgoed behorende goederen die het voorwerp uitmaken van een procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst, en dit voor de duur van deze procedure en vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de beslissing van de Executieve om deze procedure aan te vatten of vanaf de datum van kennisgeving van deze beslissing als dit vroeger gebeurde, tot het einde van deze procedure.

Cette décision du bourgmestre devient exécutoire de plein droit s'il n'est pas intervenu de décision contraire notifiée dans le délai de quarante jours suivant la réception de la lettre de notification du bourgmestre.

§ 8. Le bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde est automatiquement repris à l'inventaire.

Art. 13. — § 1er. Les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde suivent les biens relevant du patrimoine immobilier, en quelques mains qu'ils passent.

§ 2. En cas de transfert d'un bien relevant du patrimoine immobilier, l'officier instrumentant est tenu de recueillir auprès des administrations communales les informations relatives à l'inscription éventuelle de ce bien sur la liste de sauvegarde.

Il fait mention de cette inscription dans l'acte constatant le transfert.

Dans toute publicité faite à l'occasion d'une vente d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde, l'officier instrumentant et toute personne qui, pour son compte ou à titre d'intermédiaire, met en vente sont tenus de faire mention de l'inscription de ce bien sur la liste de sauvegarde du patrimoine immobilier.

§ 3. Lorsqu'un bien relevant du patrimoine immobilier est inscrit sur la liste de sauvegarde, les administrations communales sont tenues, lors de la délivrance d'un certificat d'urbanisme ou des renseignements urbanistiques visés à l'article 174 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme, de le préciser.

Art. 14. — L'avis préalable de la Commission est requis avant la délivrance des autorisations dont un bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde doit faire l'objet en vertu de dispositions de nature législative prises dans les matières visées à l'article 107^{quater} de la Constitution.

L'Exécutif organise la procédure relative à cet avis en prescrivant qu'à défaut de s'être prononcée dans un délai déterminé, la Commission est considérée comme ayant émis un avis favorable.

Art. 15 (Ancien article 14bis). — Tous les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde s'appliquent aux biens relevant du patrimoine immobilier qui font l'objet d'une procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde, pendant la durée de cette procédure et à partir de la publication au Moniteur belge de la décision de l'Exécutif d'entamer cette procédure ou à partir de la notification de cette décision si elle est antérieure, jusqu'à l'issue de cette procédure.

Afdeling III
Royering van de bewaarlijst en wijziging
van de behoudsvoorwaarden

Art. 16 (oud artikel 15). — § 1. Indien vaststaat dat nieuwe omstandigheden sedert de datum van het besluit dat het goed inschrijft op de bewaarlijst de waarde van het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, verminderen volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1°, kan de Executieve, na gunstig advies van de Commissie, een goed behorend tot het onroerende erfgoed van de bewaarlijst royeren of de bijzondere behoudsvoorwaarden waaraan het goed gebonden is, wijzigen.

De Executieve stelt de procedure in hetzij op eigen initiatief, hetzij op voorstel van de Commissie, hetzij op aanvraag van :

- 1° het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is;
- 2° een vereniging zonder winstoogmerk die de handtekening verzameld heeft van honderdvijftig personen die ten minste achttien jaar oud zijn en hun woonplaats hebben in het Gewest. Deze vereniging moet het behoud van het erfgoed tot doel hebben en haar statuten moeten ten minste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt zijn;
- 3° de eigenaar, wanneer hem een stedenbouwkundige vergunning of stedenbouwkundig attest geweigerd is louter omdat zijn goed is ingeschreven op de bewaarlijst en aan bijzondere behoudsvoorwaarden gebonden is.

§ 2. De aanvraag tot royerering van de bewaarlijst of tot wijziging van de bijzondere behoudsvoorwaarden wordt onderzocht volgens de vormen en procedures voorzien voor de inschrijving op de bewaarlijst.

§ 3. De in § 1, tweede lid, bedoelde overheden en personen aan wie de royerering of de wijziging van de voorwaarden inzake behoud werd geweigerd, mogen geen nieuwe aanvraag indienen betreffende hetzelfde goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, tenzij andere nieuwe omstandigheden zich voorgedaan hebben.

§ 4. Het tot het onroerende erfgoed behorende goed dat van de lijst geroyeerd werd, blijft ingeschreven in de inventaris.

Art. 17 (oud artikel 15bis). — Wanneer een aanvraag tot bescherming ingediend wordt door een particulier die eigenaar is van een op de bewaarlijst ingeschreven goed, schrapt de Executieve dit goed van de bewaarlijst aan het einde van de beschermingsprocedure.

In geval het goed niet in zijn geheel of gedeeltelijk beschermd zou worden, blijft het ingeschreven in de inventaris.

Section III
Radiation de la liste de sauvegarde et modification
des conditions de conservation

Art. 16 (Ancien article 15). — § 1er. S'il est établi que des circonstances nouvelles intervenues depuis la date de l'arrêté inscrivant le bien sur la liste de sauvegarde ont eu pour effet de diminuer l'intérêt du bien relevant du patrimoine immobilier selon les critères définis à l'article 2, 1°, l'Exécutif peut, après avis favorable de la Commission, radier de la liste de sauvegarde un bien relevant du patrimoine immobilier ou modifier les conditions particulières de conservation auxquelles ce bien est soumis.

L'Exécutif entame la procédure soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission, soit à la demande :

- 1° du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé;
- 2° d'une association sans but lucratif qui a recueilli la signature de cent cinquante personnes âgées de dix-huit ans au moins et domiciliées dans la Région. Cette association doit avoir pour objet social la sauvegarde du patrimoine et ses statuts doivent être publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans;
- 3° du propriétaire, lorsqu'au seul motif que son bien est inscrit sur la liste de sauvegarde ou est soumis à des conditions particulières de conservation, un permis ou un certificat d'urbanisme lui a été refusé.

§ 2. La demande de radiation de la liste de sauvegarde ou de modification des conditions particulières de conservation est instruite selon les formes et procédures prévues pour l'inscription sur la liste de sauvegarde.

§ 3. Les autorités et personnes visées au § 1er, alinéa 2, qui se sont vu refuser la radiation ou la modification des conditions de conservation ne peuvent introduire une nouvelle demande relative au même bien relevant du patrimoine immobilier qu'en la fondant sur d'autres circonstances nouvelles.

§ 4. Le bien relevant du patrimoine immobilier radié de la liste de sauvegarde reste inscrit à l'inventaire.

Art. 17 (Ancien article 15bis). — Lorsqu'une demande de classement est introduite par un particulier, propriétaire d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde, l'Exécutif supprime ce bien de la liste de sauvegarde au terme de la procédure de classement.

Au cas où le bien ne serait pas classé en tout ou en partie, il reste inscrit à l'inventaire.

HOOFDSTUK V

De bescherming

Afdeling 1
Beschermingsprocedure

Art. 18 (oud artikel 16). — § 1. De Executieve beschermt de goederen dit tot het onroerende erfgoed behoren en stelt de afbakening van een vrijwaringszone vast. Zij zet de beschermingsprocedure in gang op eigen initiatief, op voorstel van de Commissie of op verzoek van de eigenaar wanneer zijn goed ingeschreven is op de bewaarlijst.

§ 2. Na een gunstig advies van de Commissie gekregen te hebben, zet de Executieve bovendien de beschermingsprocedure in gang voor ieder goed dat tot het onroerende erfgoed behoort :

- 1° hetzij op verzoek van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is;
- 2° hetzij op verzoek van een vereniging zonder winstoogmerk die de handtekening ingezameld heeft van honderdvijftig personen die ten minste achttien jaar oud zijn en hun woonplaats hebben in het Gewest. Deze vereniging moet als sociaal doel het behoud van het erfgoed hebben en haar statuten moeten ten minste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt zijn;
- 3° hetzij op verzoek van de eigenaar wanneer zijn goed niet ingeschreven is op de bewaarlijst.

De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de in het eerste lid bedoelde verzoeken

§ 3. De Commissie brengt haar advies uit binnen de negentig dagen nadat zij hierom is verzocht. Na het verstrijken van die termijn wordt het advies geacht ongunstig te zijn.

Art. 19 (oud artikel 17). — § 1. De Executieve brengt haar besluit om de beschermingsprocedure in gang te zetten ter kennis van de gemachtigde ambtenaar aangewezen ingevolge de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedebouw.

Bovendien geeft zij er bij een ter post aangetekende brief kennis van aan :

- 1° de Commissie;
- 2° de gemeente;
- 3° de eigenaar;
- 4° de vereniging zonder winstoogmerk bedoeld in artikel 18, § 2, 2°;
- 5° alle andere personen van wie de Executieve het nuttig acht dat zij worden ingelicht.

CHAPITRE V

Le classement

Section 1
Procédure de classement

Art. 18 (Ancien article 16). — § 1er. L'Exécutif classe les biens relevant du patrimoine immobilier en arrêtant la délimitation d'une zone de protection. Il entame la procédure de classement soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission, soit à la demande du propriétaire lorsque son bien est inscrit sur la liste de sauvegarde.

§ 2. En outre, après avis favorable de la Commission, l'Exécutif entame la procédure de classement de tout bien relevant du patrimoine immobilier :

- 1° soit à la demande du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé;
- 2° soit à la demande d'une association sans but lucratif qui a recueilli la signature de cent cinquante personnes âgées de dix-huit ans au moins et domiciliées dans la Région. Cette association doit avoir pour objet social la sauvegarde du patrimoine et ses statuts doivent être publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans;
- 3° soit à la demande du propriétaire lorsque son bien n'est pas inscrit sur la liste de sauvegarde.

L'Exécutif arrête la forme et le contenu des demandes visées à l'alinéa 1er.

§ 3. La Commission donne son avis dans les nonante jours de la demande dont elle est saisie. Passé ce délai, l'avis est réputé défavorable.

Art. 19 (Ancien article 17). — § 1er. L'Exécutif communique l'arrêté ouvrant la procédure de classement au fonctionnaire délégué désigné en exécution de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.

En outre, il le notifie par lettre recommandée à la poste :

- 1° à la Commission;
- 2° à la commune;
- 3° au propriétaire;
- 4° à l'association sans but lucratif visée à l'article 18, § 2, 2°;
- 5° à toute autre personne que l'Exécutif juge opportun d'informer.

De kennisgeving neemt de in artikel 8 bedoelde vermeldingen over.

De kennisgeving aan de eigenaar die vermeld staat op de kadastrale legger en op het hierop vermelde adres, wordt geacht geldig te zijn.

Voor de monumenten wordt een plan tot afbakening van de vrijwaringszone aan het besluit toegevoegd, voor de gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen wordt een plan tot afbakening van deze gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen aan het besluit toegevoegd.

Het besluit van de Executieve om de beschermingsprocedure in gang te zetten, wordt bovendien bij wege van vermelding in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

§ 2. Binnen vijftien dagen na de kennisgeving van de beslissing is de eigenaar verplicht hiervan kennis te geven aan de huurder, de bewoner en aan elke persoon die de eigenaar, huurder of bewoner zou hebben gelast of toegestaan om werken uit te voeren aan het goed dat tot het onroerend erfgoed behoort, op straffe van hoofdelijk aansprakelijk te worden gesteld voor herstelling van het goed, bevolen door de rechtbank krachtens artikel 38.

Deze verplichting dient te worden vermeld in de akte van de kennisgeving van de beslissing.

Art. 20 (oud artikel 18). — Binnen vijftien dagen na de kennisgeving kan de eigenaar zijn opmerkingen betreffende het beschermingsontwerp bij een ter post aangetekende brief aan de Executieve meedelen. Na het verstrijken van deze termijn, wordt de procedure voortgezet.

Art. 21 (oud artikel 19). — § 1. Binnen vijftien dagen na de kennisgeving, moet het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed dat deel uitmaakt van het onroerende erfgoed gelegen is, zijn advies uitbrengen omtrent het beschermingsontwerp. Na het verstrijken van deze termijn wordt de procedure voortgezet.

§ 2. Na het verstrijken van de termijn bedoeld in paragraaf 1, legt de Executieve het beschermingsontwerp om advies voor aan de Commissie en geeft zij kennis van de eventuele opmerkingen van de eigenaar en van het advies van het college van burgemeester en schepenen.

De Commissie dient van advies binnen vijftien dagen na de aanvraag. Na die termijn wordt de procedure voortgezet.

La notification reproduit les mentions visées à l'article 8.

Est réputée valable la notification faite au propriétaire renseigné à la matrice cadastrale et à l'adresse figurant sur cette dernière.

Est annexé à l'arrêté, pour les monuments, un plan délimitant la zone de protection ainsi que pour les ensembles, sites et sites archéologiques, un plan délimitant l'ensemble, le site ou le site archéologique.

L'arrêté de l'Exécutif ouvrant la procédure de classement est en outre publié par mention au *Moniteur belge*.

§ 2. Dans les quinze jours suivant la notification de la décision, le propriétaire est tenu d'en informer le locataire, l'occupant ainsi que toute personne que le propriétaire, le locataire ou l'occupant aurait chargée ou autorisée à effectuer des travaux dans le bien relevant du patrimoine immobilier, sous peine d'être tenu pour responsable de la remise en état des lieux ordonnée par le tribunal en vertu de l'article 38.

Mention de cette obligation doit apparaître dans l'acte de notification de la décision.

Art. 20 (Ancien article 18). — Dans les quarante-cinq jours de la notification, le propriétaire peut faire connaître à l'Exécutif et par lettre recommandée à la poste, ses observations au sujet du projet de classement. Passé ce délai, la procédure est poursuivie.

Art. 21 (Ancien article 19). — § 1er. Dans les quarante-cinq jours de la notification, le collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien relevant du patrimoine immobilier est situé, donne son avis sur le projet de classement. Passé ce délai, la procédure est poursuivie.

§ 2. A l'expiration du délai visé au paragraphe 1er, l'Exécutif soumet, pour avis, le projet de classement à la Commission et lui communique les observations éventuelles du propriétaire ainsi que l'avis du collège des bourgmestre et échevins.

La Commission donne son avis dans les quarante-cinq jours de la demande. Passé ce délai, la procédure est poursuivie.

Art. 22 (oud artikel 20). — De Executieve neemt het beschermingsbesluit van het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort uiterlijk binnen twee jaar te rekenen vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit om de beschermingsprocedure in gang te zetten of vanaf de kennisgeving ervan aan de eigenaar, indien deze eraan voorafgaat. Na deze termijn vervalt de procedure.

Art. 23 (oud artikel 21). — Het beschermingsbesluit neemt de verplichte vermeldingen bedoeld in artikel 8 over. Het besluit stelt rondom ieder beschermd goed een vrijwaringszone vast, waarvan het de grenzen bepaalt. Voor de monumenten wordt een plan tot afbakening van de vrijwaringszone aan het besluit toegevoegd, voor de gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen wordt een plan tot afbakening van deze gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen aan het besluit toegevoegd.

Art. 24 (oud artikel 22). — § 1. De Executieve brengt het beschermingsbesluit ter kennis van de gemachtigde ambtenaar aangewezen ingevolge de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw.

Bovendien geeft de Executieve binnen de termijn die zij bepaalt bij een ter post aangetekende brief kennis van dit besluit aan :

- 1° de Commissie;
- 2° de gemeente;
- 3° de eigenaar;
- 4° de vereniging zonder winstoogmerk bedoeld bij artikel 18, § 2, 2;
- 5° alle andere personen van wie de Executieve het nuttig acht dat zij worden ingelicht.

De kennisgeving aan de eigenaar die vermeld staat op de kadastrale legger en op het hierop vermelde adres, wordt geacht geldig te zijn.

§ 2. Binnen vijftien dagen na de kennisgeving van het beschermingsbesluit is de eigenaar verplicht hiervan kennis te geven aan de huurder, de bewoner en aan elke persoon die de eigenaar, huurder of bewoner zou hebben gelast of toegestaan om werken uit te voeren aan het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, op straffe van aansprakelijk te worden gesteld voor de herstelling van het goed, bevolen door de rechtbank krachtens artikel 38.

Deze verplichting dient te worden vermeld in de akte van de kennisgeving van het beschermingsbesluit.

Art. 25 (oud artikel 23). — Het beschermingsbesluit wordt tegelijk gezonden aan het Belgisch Staatsblad en aan het Kantoor van bewaring der hypotheeken. Het wordt binnend de dag waarop het bij wege van vermelding wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Art. 22 (Ancien article 20). — L'Exécutif prend l'arrêté de classement du bien relevant du patrimoine immobilier au plus tard dans les deux ans à compter de la publication au Moniteur belge ou de la notification au propriétaire, si elle est antérieure, de l'arrêté ouvrant la procédure de classement. Passé ce délai, la procédure est caduque.

Art. 23 (Ancien article 21). — L'arrêté de classement reproduit les mentions obligatoires visées à l'article 8. Il établit autour de tout bien classé une zone de protection dont il fixe les limites. Est annexé à l'arrêté de classement, pour les monuments, un plan délimitant cette zone de protection ainsi que pour les ensembles, sites et sites archéologiques, un plan délimitant l'ensemble, le site ou le site archéologique concerné.

Art. 24 (Ancien article 22). — § 1er. L'Exécutif communique l'arrêté de classement au fonctionnaire délégué désigné en exécution de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.

En outre, l'Exécutif le notifie, dans le délai qu'il détermine, par lettre recommandée à la poste :

- 1° à la Commission;
- 2° à la commune;
- 3° au propriétaire;
- 4° à l'association sans but lucratif visée à l'article 18, § 2, 2;
- 5° à toute autre personne que l'Exécutif juge opportun d'informer.

Est réputée valable la notification faite au propriétaire renseigné à la matrice cadastrale et à l'adresse figurant sur cette dernière.

§ 2. Dans les quinze jours suivant la notification de l'arrêté de classement, le propriétaire est tenu d'en informer le locataire, l'occupant ainsi que toute personne que le propriétaire, le locataire ou l'occupant aurait chargée ou autorisée à effectuer des travaux dans le bien relevant du patrimoine immobilier, sous peine d'être tenu pour responsable de la remise en état des lieux ordonnée par le tribunal en vertu de l'article 38.

Mention de cette obligation doit apparaître dans l'acte de notification de l'arrêté de classement.

Art. 25 (Ancien article 23). — L'arrêté de classement est adressé simultanément au Moniteur belge et au Bureau de la Conservation des hypothèques. Il est obligatoire dès le jour de sa publication, par mention, au Moniteur belge.

Ten aanzien van de overheden en personen bedoeld in artikel 24, § 1, is het besluit bindend te rekenen van de kennisgeving ervan, indien deze aan de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* voorafgaat.

Het plan tot afbakening van de vrijwaringszone wordt in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. Dit geldt eveneens voor het plan tot afbakening van het geheel, van het landschap of van de archeologische vindplaats.

Afdeling 2 Gevolgen van de bescherming

Art. 26 (oud artikel 24). — Artikelen 11, 13 en 14 zijn van toepassing op de gevolgen van de bescherming.

Art. 27 (oud artikel 24bis). — § 1. Het is verboden :

- 1° een goed dat behoort tot het beschermde onroerende erfgoed gedeeltelijk of volledig af te breken;
- 2° een dergelijk goed te gebruiken of het gebruik ervan zodanig te wijzigen dat het zijn waarde verliest volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1°;
- 3° in een dergelijk goed werkzaamheden uit te voeren zonder rekening te houden met bijzondere behoudsvoorwaarden.

§ 2. Het is verboden zonder een voorafgaande en schriftelijke vergunning van de Executieve, aan een goed behorend tot het beschermde onroerende erfgoed, de hierna vermelde werkzaamheden uit te voeren :

- a) het volledig of gedeeltelijk restaureren;
- b) in een dergelijk goed opgravingen doen of onderzoeken verrichten;
- c) het volledig of gedeeltelijk verplaatsen;
- d) het uitzicht ervan wijzigen.

§ 3. De vergunning vervalt indien de vergunninghouder binnen twee jaar na afgifte niet duidelijk met de uitvoering van de werken waarvoor ze toegekend werd, begonnen is. Bij onderbreking van de werkzaamheden gedurende meer dan een jaar vervalt de vergunning eveneens. De onderbreking van de werkzaamheden kan worden bewezen door alle rechtsmiddelen.

Op aanvraag van de vergunninghouder kan de Executieve de vergunning echter verlengen voor een periode van één jaar. De aanvraag tot verlenging moet ingediend worden ten minste twee maanden vóór het verstrijken van de bij het eerste lid bedoelde termijn van twee jaar.

§ 4. De Executieve kan de in de tweede paragraaf bedoelde vergunning slechts verlenen op eensluidend advies van de Commissie.

A l'égard des autorités et personnes visées à l'article 24, § 1er, l'arrêté est obligatoire dès sa notification si celle-ci précède la publication au *Moniteur belge*.

Le plan délimitant la zone de protection est publié au Moniteur belge. Il en est de même pour le plan délimitant l'ensemble, le site ou le site archéologique.

Section 2 Effets du classement

Art. 26 (Ancien article 24). — Les articles 11, 13 et 14 s'appliquent aux effets du classement.

Art. 27 (Ancien article 24bis). — § 1er. Il est interdit :

- 1° de démolir en tout ou en partie un bien relevant du patrimoine immobilier classé;
- 2° d'utiliser un tel bien ou d'en modifier l'usage de manière telle qu'il perde son intérêt selon les critères définis à l'article 2, 1°;
- 3° d'exécuter des travaux dans un tel bien en méconnaissance des conditions particulières de conservation.

§ 2. Il est interdit, sans autorisation préalable et écrite de l'Exécutif, d'exécuter sur un bien relevant du patrimoine immobilier classé les travaux suivants :

- a) le restaurer en tout ou en partie;
- b) faire des fouilles ou des recherches dans un tel bien;
- c) le déplacer en tout ou en partie;
- d) en modifier l'aspect.

§ 3. L'autorisation est périmée si, dans les deux ans de sa délivrance, le bénéficiaire n'a pas entamé, de manière significative, les travaux pour lesquels elle a été accordée. L'interruption des travaux pendant plus d'un an entraîne également la péremption de l'autorisation. L'interruption des travaux peut être établie par toutes voies de droit.

Toutefois, à la demande du bénéficiaire, l'autorisation peut être prorogée par l'Exécutif pour une période d'un an. La demande de prorogation doit intervenir deux mois au moins avant l'écoulement du délai de deux ans visé à l'alinéa premier.

§ 4. L'Exécutif ne peut accorder l'autorisation visée au paragraphe 2 que de l'avis conforme de la Commission.

De Executieve legt de vergunningsaanvraag om advies, binnen dertig dagen na de indiening van de aanvraag, voor aan de Commissie. Binnen dertig dagen na ontvangst van het verzoek van de Executieve geeft de Commissie kennis van haar advies. Indien de Commissie na het verstrijken van die termijn haar advies niet ter kennis heeft gebracht van de Executieve, kan deze, bij een ter post aangetekende brief, aan de Commissie een rappelbrief sturen. Heeft de Executieve geen advies ontvangen van de Commissie bij het verstrijken van een nieuwe termijn van vijftien dagen ingaand op de datum waarop de rappelbrief ter post is afgegeven, dan wordt de procedure voortgezet.

§ 5. De erfdiensbaarheden die ontstaan uit wets- of verordeningsbepalingen inzake de wegen- en bouwpolitie zijn niet van toepassing op de goederen van het beschermde onroerende erfgoed indien zij maatregelen ten gevolge kunnen hebben die verboden zijn uit hoofde van de paragrafen 1 en 2.

§ 6. De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de vergunningsaanvraag en de procedure voor het verlenen hiervan.

De beslissing van de Executieve moet genomen worden binnen negentig dagen na de ontvangst van de aanvraag.

Wanneer deze termijn verstreken is, kan de aanvrager, bij een ter post aangetekende brief, een rappelbrief sturen aan de Executieve indien er betreffende deze aanvraag geen beslissing werd genomen.

Heeft de aanvrager geen beslissing ontvangen bij het verstrijken van een termijn van vijfenveertig dagen te rekenen van de verzending van de rappelbrief, dan mag hij zonder verdere formaliteiten overgaan tot het uitvoeren van de werken of het verrichten van de handeling in naleving van de aanwijzingen van het dossier dat hij ingediend heeft alsook van alle andere wets- en verordeningsbepalingen die van toepassing zijn.

§ 7. De vergunningen verleend met toepassing van alle andere wets- en verordeningsbepalingen ontslaan de begunstigde niet van de verplichting om zich te gedragen naar de voorschriften van paragrafen 1 en 2.

§ 8. In afwijking van de artikelen 133 en 135 van de nieuwe gemeentewet en artikel 67 van het koninklijk besluit van 10 december 1970 houdende de Huisvestingscode, kan de burgemeester het gedeeltelijk of volledig afbreken van een beschermd goed niet bevelen zonder kennis te geven van zijn beslissing aan de Executieve.

De beslissing van de burgemeester behoeft de goedkeuring van de Executieve.

L'Exécutif soumet, pour avis, la demande d'autorisation à la Commission dans les trente jours de l'introduction de la demande. Celle-ci notifie son avis dans les trente jours de la réception de la demande de l'Exécutif. Passé ce délai, si la Commission n'a pas notifié son avis à l'Exécutif, celui-ci peut, par lettre recommandée à la poste, adresser un rappel à la Commission. Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quinze jours prenant cours à la date du dépôt à la poste de ce rappel, l'Exécutif n'a pas reçu notification de l'avis de la Commission, la procédure est poursuivie.

§ 5. Les servitudes qui procèdent des dispositions législatives ou réglementaires relatives à la police de la voirie et des constructions, ne sont pas applicables aux biens relevant du patrimoine immobilier classé si elles peuvent entraîner des mesures prohibées en vertu des paragraphes 1er et 2.

§ 6. L'Exécutif détermine la forme et le contenu de la demande d'autorisation ainsi que la procédure d'octroi de celle-ci.

La décision de l'Exécutif doit intervenir dans les nonante jours de la réception de la demande.

Passé ce délai, si la demande n'a pas fait l'objet d'une décision, le demandeur peut, par lettre recommandée à la poste, adresser un rappel à l'Exécutif.

Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quarante-cinq jours à compter de l'expédition de l'envoi recommandé contenant rappel, le demandeur n'a pas reçu de décision, il peut, sans autre formalité, passer à l'exécution des travaux ou accomplir les actes en se conformant aux indications du dossier qu'il a déposé ainsi qu'à toutes autres dispositions législatives et réglementaires applicables.

§ 7. Les autorisations accordées en application de toutes autres dispositions législatives ou réglementaires ne dispensent pas le bénéficiaire de se conformer aux prescriptions des paragraphes 1er et 2.

§ 8. Par dérogation aux articles 133 et 135 de la nouvelle loi communale et à l'article 67 de l'arrêté royal du 10 décembre 1970 portant le Code du logement, le bourgmestre ne peut ordonner la démolition partielle ou totale d'un bien classé sans notifier sa décision à l'Exécutif.

La décision du bourgmestre est soumise à l'approbation de l'Exécutif.

De beslissing van de burgemeester wordt van rechtswege uitvoerbaar als er binnen veertig dagen te rekenen vanaf de ontvangst van kennisgeving geen tegenstrijdige beslissing uitgebracht werd.

§ 9. *Het goed behorende tot het beschermde onroerende erfgoed wordt automatisch opgenomen in de inventaris.*

Art. 28 (oud artikel 25). — *Alle gevolgen van de bescherming gelden voor de goederen die behoren tot het onroerende erfgoed waarvoor een beschermingsprocedure aan de gang is, tijdens de duur van die procedure en te rekenen vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit tot het instellen van de beschermingsprocedure of de kennisgeving ervan aan de eigenaar indien deze eraan voorafgaat.*

Art. 29 (oud artikel 26). — *In de vrijwaringszone bedoeld in artikel 23 zijn alle handelingen en werkzaamheden, die van die aard zijn dat ze het uitzicht op het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, of vanaf dat goed wijzigen, gebonden aan het advies van de Commissie evenals de speciale regelen van openbaarmaking.*

Art. 30 (oud artikel 27). — *Het beschermde goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, kan worden geïdentificeerd.*

De Executieve bepaalt de grafische vormgeving, de afmetingen en de plaats van de kentekens en borden die kunnen dienen om het beschermde goed te identificeren.

Afdeling 3 Procedure tot opheffing van de bescherming

Art. 31 (oud artikel 28). — § 1. — *Indien vaststaat dat nieuwe onstandigheden sedert de datum van het beschermingsbesluit de waarde van het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, verminderen volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1°, kan de Executieve na gunstig advies van de Commissie de bescherming van het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, opheffen of de in artikel 23 bedoelde vrijwaringszone wijzigen.*

De Executieve stelt de procedure in hetzij op eigen initiatief, hetzij op voorstel van de Commissie, hetzij op verzoek van:

1° het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is;

Cette décision du bourgmestre devient exécutoire de plein droit s'il n'est pas intervenu de décision contraire notifiée dans le délai de quarante jours suivant la réception de la lettre de notification.

§ 9. *Le bien relevant du patrimoine immobilier classé est automatiquement repris à l'inventaire.*

Art. 28 (Ancien article 25). — *Tous les effets du classement s'appliquent aux biens relevant du patrimoine immobilier qui font l'objet d'une procédure de classement, pendant la durée de cette procédure et à compter de la publication au *Moniteur belge* de l'arrêté ouvrant la procédure de classement ou de sa notification au propriétaire, si elle est antérieure.*

Art. 29 (Ancien article 26). — *Dans la zone de protection visée à l'article 23, tous les actes et travaux de nature à modifier les perspectives sur le bien relevant du patrimoine immobilier ou à partir de celui-ci sont soumis à l'avis de la Commission ainsi qu'aux mesures particulières de publicité.*

Art. 30 (Ancien article 27). — *Le bien classé relevant du patrimoine immobilier peut être identifié.*

L'Exécutif arrête le graphisme, les dimensions et l'emplacement des sigles et panneaux pouvant servir à identifier le bien classé.

Section 3 Procédure de déclassement

Art. 31 (Ancien article 28). — § 1er. — *S'il est établi que des circonstances nouvelles intervenues depuis la date de l'arrêté de classement ont eu pour effet de diminuer l'intérêt du bien relevant du patrimoine immobilier selon les critères définis à l'article 2, 1°, l'Exécutif peut, après avis favorable de la Commission, déclasser un bien relevant du patrimoine immobilier ou modifier la zone de protection visée à l'article 23.*

L'Exécutif entame la procédure soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission, soit à la demande:

1° du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé;

2° een vereniging zonder winstoogmerk die de handtekeningen verzameld heeft van honderdvijftig personen die ten minste achttien jaar oud zijn en hun woonplaats hebben in het Gewest. Deze vereniging moet het behoud van het erfgoed tot doel hebben en haar statuten moeten ten minste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt zijn;

3° de eigenaar, wanneer hem een stedenbouwkundige vergunning of attest geweigerd is louter omdat zijn goed beschermd is of zich in een vrijwaringszone bevindt.

§ 2. — De aanvraag tot opheffing van de bescherming of tot wijziging van de vrijwaringszone is gebonden aan de speciale regels van openbaarmaking. De duur van het openbaar onderzoek wordt vastgesteld op vijftien dagen.

De procedure tot opheffing van de bescherming of tot wijziging van de vrijwaringszone wordt voortgezet volgens de vormen voorzien voor de bescherming.

In geval van uitblijven van het advies na het verstrijken van de in artikel 21, § 2, bedoelde termijn, wordt het echter geacht ongunstig te zijn.

De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de documenten die aan het openbaar onderzoek onderworpen zijn.

§ 3. — De in § 1, lid 2, bedoelde overheden en personen aan wie de opheffing van de bescherming of de wijziging van de vrijwaringszone werd geweigerd, mogen geen nieuwe aanvraag indienen betreffende hetzelfde goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, tenzij andere nieuwe omstandigheden zich hebben voorgedaan.

HOOFDSTUK VI

Beheer, werken en toelagen

Art. 32 (oud artikel 29). — § 1. Indien werken tot behoud in de zin van artikel 2, 2°, moeten worden uitgevoerd aan een beschermd goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, kan het Gewest, de Provincie en de gemeente die erbij betrokken zijn bijdragen in de kosten van deze werken, volgens de voorwaarden die door de Executieve worden vastgesteld.

§ 2. Ingeval de eigenaar weigert de nodige werken bedoeld in § 1 te doen uitvoeren, kan het Gewest, de Provincie of de gemeente in zijn plaats treden. Naar gelang van het geval krijgt de Provincie of de gemeente de toelagen die door het Gewest worden toegekend.

2° d'une association sans but lucratif qui a recueilli les signatures de cent cinquante personnes âgées de dix-huit ans au moins et domiciliées dans la Région. Cette association doit avoir pour objet social la sauvegarde du patrimoine et ses statuts doivent être publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans;

3° du propriétaire, lorsqu'au seul motif que son bien est classé ou se situe dans une zone de protection, un permis ou un certificat d'urbanisme lui a été refusé.

§ 2. — La demande de déclassement ou de modification de la zone de protection est soumise aux mesures particulières de publicité. La durée de l'enquête publique est fixée à quinze jours.

La procédure de déclassement ou de modification de la zone de protection est poursuivie selon les formes prévues pour le classement.

Toutefois, l'avis de la Commission est réputé défavorable en cas de silence persistant à l'expiration du délai visé à l'article 21, § 2.

L'Exécutif arrête la forme et le contenu des documents soumis à l'enquête publique.

§ 3. — Les autorités et personnes visées au § 1er, alinéa 2, qui se sont vu refuser le déclassement ou la modification de la zone de protection, ne peuvent introduire une nouvelle demande relative au même bien relevant du patrimoine immobilier qu'en la fondant sur d'autres circonstances nouvelles.

CHAPITRE VI

Gestion, travaux et subsides

Art. 32 (Ancien article 29). — § 1er. Lorsque des travaux de conservation, au sens de l'article 2, 2°, d'un bien classé relevant du patrimoine immobilier sont nécessaires, la Région, la Province et la commune concernées peuvent intervenir dans les frais de ces travaux, suivant des conditions à fixer par l'Exécutif.

§ 2. Dans le cas où le propriétaire refuse de faire exécuter les travaux nécessaires visés au paragraphe 1er, la Région, la Province ou la commune peut se substituer à lui. Selon le cas, la Province ou la commune recueille les subventions accordées par la Région.

Bij gebrek aan overeenstemming met de eigenaar, kunnen het Gewest, de Provincie of de gemeente de gedane kosten terugvorderen.

§ 3. Wanneer het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, eigendom is van een natuurlijk persoon of privaatrechtelijk rechtspersoon, kan die, in plaats van de werkzaamheden uit te voeren die nodig zijn voor het behoud van de integriteit van het goed eisen dat het Gewest zijn goed onteigent. Tenzij anders is overeengekomen tussen de betrokken partijen, geldt de onteigening voor het gehele goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, ook al is het slechts voor een deel op de bewaarlijst ingeschreven of beschermd, voor zover het op de bewaarlijst ingeschreven of beschermde deel een wezenlijk bestanddeel van het onroerende erfgoed uitmaakt, en voor het terrein dat er noodzakelijk bij behoort.

Art. 33 (oud artikel 30). — De Executieve stelt de voorwaarden voor de toekenning van de in artikel 32 bedoelde toelage vast, de samenstelling van het dossier voor de toelageaanvraag, de procedure, alsmede de financiële bijdragen van het Gewest, de Provincie en de gemeente.

Bij het bepalen van de maatstaven die zij hanteert bij het verlenen van een toelage, kan de Executieve rekening houden met, onder meer, de uitvoering van de werken volgens de vrijwaringssvoorschriften en de voorschriften van het door de Executieve goedgekeurde bestek, de onderhoudswerken die in het verleden door de eigenaar werden uitgevoerd, de rechtspersoonlijkheid van de aanvrager, de inkomsten van de privé-eigenaar en met de mate waarin het beschermd goed toegankelijk is voor het publiek.

De Executieve kan aan de toekenning van toelagen een terugbetalingsclausule verbinden indien het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, wordt verkocht of verhuurd binnen een door haar te bepalen termijn.

HOOFDSTUK VII

Onteigening en vergoedingen

Art. 34 (oud artikel 31). — De Executieve kan, ofwel op eigen initiatief, ofwel op voorstel van de Commissie of van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelgen is, besluiten tot de onteigening ten algemenen nutte van een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, en dat op de bewaarlijst is ingeschreven of beschermd is en waarvoor er gevaar zou bestaan voor afbraak of zware beschadiging.

Op aanvraag van het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeente kan de Executieve aan deze gemeente machtiging verlenen om onder dezelfde voorwaarden een dergelijk goed ten algemenen nutte te onteigenen.

A défaut d'accord avec le propriétaire, la Région, la Province ou la commune peuvent récupérer les frais engagés.

§ 3. Lorsque le bien relevant du patrimoine immobilier appartient à une personne physique ou morale de droit privé, celle-ci peut, au lieu d'exécuter les travaux qui sont indispensables au maintien de l'intégrité du bien, exiger que la Région procède à l'expropriation de son bien. Sauf convention contraire intervenue entre les parties intéressées, l'expropriation porte sur le bien relevant du patrimoine immobilier tout entier, même s'il n'est inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé que pour partie, à la condition que la partie inscrite sur la liste de sauvegarde ou classée constitue un élément essentiel du patrimoine immobilier et sur le terrain qui en est l'accessoire indispensable.

Art. 33 (Ancien article 30). — L'Exécutif fixe les conditions d'octroi du subside visé à l'article 32, la composition du dossier de demande de subside, la procédure ainsi que les parts d'intervention de la Région, la Province et la commune.

Dans la fixation des critères qu'il retient pour l'octroi d'un subside, l'Exécutif peut tenir compte notamment de l'exécution des travaux suivant les prescriptions de protection et du cahier des charges approuvé par l'Exécutif, des efforts d'entretien consentis par le propriétaire dans le passé, de la personnalité juridique du demandeur, des revenus du propriétaire privé et de la mesure dans laquelle le bien classé est accessible au public.

L'Exécutif peut assortir l'octroi de subsides d'une clause de remboursement si le bien relevant du patrimoine immobilier est vendu ou loué durant une période qu'il détermine.

CHAPITRE VII

Expropriation

Art. 34 (Ancien article 31). — L'Exécutif peut, soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission ou du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé, décider l'expropriation pour cause d'utilité publique, d'un bien relevant du patrimoine immobilier, inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé, qui risque d'être détruit ou gravement détérioré.

A la demande du collège des bourgmestre et échevins de la commune concernée, l'Exécutif peut autoriser cette commune à exproprier pour cause d'utilité publique un tel bien et dans les mêmes conditions.

HOOFDSTUK VIII

Toezicht en strafbepalingen.

Art. 35 (oud artikel 33). — Naast de officieren van de gerechtelijke politie zijn de ambtenaren en technische beambten van de gemeenten die door de Executieve aangewezen worden, alsook de ambtenaar die zij daartoe afvaardigt, bevoegd om de inbreuken op de bepalingen van deze ordonnantie op te sporen en vast te stellen.

De ambtenaren en beambten hebben toegang tot het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten.

Zo nodig wordt er een beroep gedaan op de gewapende macht en geschiedt de verzegeling om de werken te onderbreken.

Art. 36 (oud artikel 34). — § 1. De Executieve of de ambtenaar die zij daartoe afvaardigt kan bevelen om de werken te onderbreken die worden uitgevoerd met overtreding van de bepalingen van deze ordonnantie.

Er wordt kennis gegeven van het bevel bij een ter post aangetekende brief binnen acht dagen na de beslissing.

§ 2. De ambtenaren en beambten bedoeld in artikel 35 kunnen mondeling en ter plaatse bevelen om de werken of de handelingen, die met overtreding van de bepalingen van deze ordonnantie, zijn uitgevoerd, onmiddellijk te onderbreken.

Het bevel om de werken te onderbreken moet in een proces-verbaal worden vermeld.

Om de verjaring te voorkomen, moet het bevel binnen vijftien dagen worden bevestigd door de Executieve.

Van het proces-verbaal houdende vaststelling en de beslissing tot bevestiging, wordt bij een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs kennis gegeven aan de bouwheer en aan de persoon of ondernemer die de werken uitvoert.

Art. 37 (oud artikel 35). — § 1 *Met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met een geldboete van honderd tot driehonderdduizend frank of met één van deze straffen alleen, wordt gestraft:*

- 1° hij die werken uitvoert met overtreding van artikel 27, § 1;
- 2° hij die, zonder de in artikel 12, § 1 of artikel 27, § 2, voorgeschreven machtiging of met overtreding van bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, werken uitvoert aan een goed dat behoort tot het onroerende erfgoed dat is ingeschreven op de bewaarlijst, dat het voorwerp is van een procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst, beschermd is, het voorwerp is van een beschermingsprocedure of dat gelegen is in een vrijwaringzone;

CHAPITRE VIII

Surveillance et dispositions pénales

Art. 35 (Ancien article 33). — Indépendamment des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires et agents techniques des communes désignés par l'Exécutif, ainsi que le fonctionnaire qu'il délègue à cette fin, ont qualité pour rechercher et constater les infractions aux dispositions de la présente ordonnance.

Les fonctionnaires et agents ont accès au bien relevant du patrimoine immobilier pour faire toutes recherches et constatations utiles.

Au besoin, l'intervention de la force publique est requise et les scellés sont apposés pour assurer l'interruption des travaux.

Art. 36 (Ancien article 34). — § 1er. L'Exécutif ou le fonctionnaire qu'il délègue à cette fin, peut ordonner l'interruption des travaux exécutés en infraction aux dispositions de la présente ordonnance.

L'ordre est notifié par lettre recommandée à la poste dans les huit jours de la décision.

§ 2. Les fonctionnaires et agents visés à l'article 35 peuvent ordonner verbalement et sur place l'interruption immédiate des travaux exécutés ou des actes accomplis en infraction aux dispositions de la présente ordonnance.

L'ordre d'interruption des travaux est consigné dans un procès-verbal.

L'ordre doit, sous peine de péremption, être confirmé dans les quinze jours par l'Exécutif.

Le procès-verbal de constat et la décision de confirmation sont notifiés par lettre recommandée à la poste avec accusé de réception au maître de l'ouvrage et à la personne ou l'entrepreneur qui exécute les travaux.

Art. 37 (Ancien article 35). — § 1er. *Est puni d'un emprisonnement de huit jours à trois mois et d'une amende de 100 à 300.000 francs ou d'une de ces peines seulement:*

- 1° celui qui effectue des travaux en contravention à l'article 27, § 1er;
- 2° celui qui, sans l'autorisation prescrite à l'article 12, § 1er ou à l'article 27, § 2, ou en violation des conditions fixées par l'autorisation, effectue des travaux à un bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde, faisant l'objet d'une procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde, classé, faisant l'objet d'une procédure de classement ou situé dans une zone de protection;

3° hij die verzuimt, overeenkomstig de artikelen 11 en 29, de bijzondere voorwaarden na te leven betreffende het behoud of de vrijwaringszone waaraan het goed gebonden is, dat is ingeschreven op de bewaarlijst, beschermd is, het voorwerp is van een beschermingsprocedure of dat gelegen is in een vrijwaringszone;

4° de instrumenterende ambtenaar of elke persoon die voor eigen rekening of als tussenpersoon, verkoopt die bij overdracht van een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort dat op de bewaarlijst is ingeschreven, beschermd is of het voorwerp is van een procedure tot bescherming, verzuimt om, overeenkomstig artikel 13, de kwalificaties te vermelden in de akte die de overdracht vaststelt.

5° de eigenaar die de verplichting voorgeschreven in de artikelen 9, § 2, 19, § 2 en 24, § 2, niet nakomt om aan de huurder of de bewoner alsmede aan elke persoon die zou zijn gelast werkzaamheden uit te voeren, met overtreding van de bepalingen van deze ordonnantie, kennis te geven van:

- a) het besluit dat de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst in gang zet;
- b) het besluit tot inschrijving van zijn goed op de bewaarlijst;
- c) het besluit om de beschermingsprocedure in gang te zetten;
- d) het besluit tot bescherming.

6° hij die werken of handelingen uitgevoerd zal hebben die in strijd zijn met het bevel om de werken te onderbreken of met de bevestiging van dit bevel waarvan kennis gegeven is met toepassing van artikel 34.

§ 2. De straffen zijn echter een gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en een geldboete van 20.000 tot 600.000 frank, of één van deze straffen alleen, indien de schuldigen aan de in de vorige paragraaf omschreven overtredingen, personen zijn die wegens hun beroep of activiteit onroerende goederen kopen, verkavelen, te koop of te huur stellen, verkopen of verhuren, bouwen of vaste of verplaatsbare inrichtingen opstellen. Hetzelfde geldt voor degenen die bij die verrichtingen als tussenpersoon optreden.

Art. 38 (oud artikel 36). — Elk vonnis van veroordeling beveelt, op verzoek van de Executieve, dat het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, in zijn vroegere staat wordt hersteld of dat de nodige werkzaamheden worden uitgevoerd om het, voor zover mogelijk, zijn vroeger uitzicht terug te geven, op kosten van de veroordeelde, onverminderd de schadevergoeding.

Het bepaalt de termijn voor de uitvoering van de werkzaamheden.

3° celui qui omet de respecter, conformément aux articles 11 et 29, les conditions particulières relatives à la conservation ou la zone de protection auxquelles est soumis le bien inscrit sur la liste de sauvegarde, classé, faisant l'objet d'une procédure de classement ou situé dans une zone de protection;

4° l'officier instrumentant ou toute personne mettant en vente, pour son compte ou à titre d'intermédiaire qui lors du transfert d'un bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde, classé ou faisant l'objet d'une procédure de classement, omet de mentionner conformément à l'article 13, les qualifications dans l'acte constatant le transfert.

5° le propriétaire qui omet de respecter l'obligation prescrite par les articles 9, § 2, 19, § 2 et 24, § 2, de notifier au locataire ou à l'occupant ainsi qu'à toute personne qui aurait été chargée d'exécuter des travaux en contravention avec les dispositions de la présente ordonnance:

- a) l'arrêté entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde;
- b) l'arrêté portant inscription de son bien sur la liste de sauvegarde;
- c) l'arrêté ouvrant la procédure de classement;
- d) l'arrêté de classement.

6° celui qui aura poursuivi des travaux ou des actes en violation de l'ordre d'interruption ou de la décision de confirmation de cet ordre, notifiés en application de l'article 36.

§ 2. Toutefois, les peines sont de quinze jours à six mois d'emprisonnement et de 20.000 à 600.000 francs d'amende ou de l'une de ces peines seulement lorsque les coupables des infractions définies au paragraphe premier sont des personnes qui, en raison de leur profession ou de leur activité, achètent, lotissent, offrent en vente ou en location, vendent ou donnent en location des immeubles, construisent ou placent des installations fixes ou mobiles. Il en est de même pour ceux qui interviennent dans ces opérations.

Art. 38 (Ancien article 36). — Tout jugement de condamnation ordonne à la demande de l'Exécutif le rétablissement du bien relevant du patrimoine immobilier dans son état antérieur ou les travaux nécessaires pour lui rendre, dans la mesure du possible, son aspect antérieur, aux frais du condamné, sans préjudice des dommages et intérêts.

Il fixe le délai d'exécution des travaux.

HOOFDSTUK IX

Fiscale bepalingen

Art. 39 (oud artikel 36bis). — Voor het kadastraal inkomen van de goederen die behoren tot het beschermd onroerend erfgoed en die niet worden verhuurd of geëxploiteerd, zoals bedoeld in artikel 20, 1°, van het Wetboek van de Inkomstenbelasting, geldt vrijstelling van onroerende voorheffing.

Art. 40 (oud artikel 36ter). — De goederen die behoren tot het beschermd onroerend erfgoed en die worden geschonken aan het Gewest of aan de stichtingen die het statuut hebben van instelling van openbaar nut, zoals bedoeld in de wet van 27 juli 1921, worden vrijgesteld van rechten van successie en van overgang bij overlijden, op voorwaarde dat ze in het Gewest zijn gelegen en volgens de criteria van artikel 5 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 op de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

In geval van ontbinding van de instelling van openbaar nut, worden de tot het onroerende erfgoed behorende goederen die aan die instelling zijn vermaakt eigendom van het Gewest, niettegenstaande de eventuele statutaire bepalingen.

De krachtens de vorige leden vermaakte goederen zijn onvervreemdbaar en onoverdraagbaar.

HOOFDSTUK X

Slot- en overgangsbepalingen

Art. 41 (oud artikel 37). — § 1. Met uitzondering van de bepalingen betreffende de roerende goederen, is de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen niet langer van toepassing op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Gedurende een periode van zes maanden te rekenen vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie worden de beschermingsprocedures die aan de gang zijn op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze ordonnantie tot het einde voortgezet overeenkomstig de bepalingen van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen. Na die termijn zullen de beschermingsprocedures die nog steeds aan de gang zijn worden voortgezet overeenkomstig de bepalingen van deze ordonnantie, zonder afbreuk te doen aan de reeds verworven elementen van de procedure met toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

§ 2. De beschermingsbesluiten genomen met toepassing van de wet van 7 augustus 1931 blijven van kracht tot zij overeenkomstig deze ordonnantie zouden worden gewijzigd of opgeheven.

De in deze ordonnantie bepaalde gevolgen van de bescherming zijn verbonden aan de goederen die beschermd zijn met toepassing van de wet van 7 augustus 1931.

CHAPITRE IX

Dispositions fiscales

Art. 39 (Ancien article 36bis). — Le revenu cadastral des biens relevant du patrimoine immobilier classés qui ne sont pas donnés en location ou qui ne font pas l'objet d'une exploitation au sens de l'article 20, 1°, du Code des impôts sur les revenus, est immunisé du précompte immobilier.

Art. 40 (Ancien article 36ter). — Les biens relevant du patrimoine immobilier classés qui sont légués à la Région ou aux fondations ayant le statut d'établissement d'utilité publique au sens de la loi du 27 juillet 1921 sont exempts des droits de succession et de mutation par décès lorsqu'ils sont localisés dans la Région selon les critères définis par l'article 5 de la loi spéciale du 16 janvier 1989 sur le financement des Communautés et des Régions.

En cas de dissolution de l'établissement d'utilité publique, les biens relevant du patrimoine immobilier légués à celui-ci deviennent propriété de la Région, nonobstant les dispositions statutaires éventuelles.

Les biens légués en vertu des alinéas précédents sont inaliénables et incessibles.

CHAPITRE X

Dispositions finales et transitoires

Art. 41 (Ancien article 37). — § 1er. A l'exception des dispositions relatives aux objets mobiliers, la loi du 7 août 1931 sur la conservation des monuments et des sites cesse d'être applicable à la Région de Bruxelles-Capitale.

Toutefois, pendant une durée de six mois à compter de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance, les procédures de classement en cours au moment de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance sont poursuivies jusqu'à leur terme conformément aux dispositions de la loi du 7 août 1931 sur la conservation des monuments et des sites. Passé ce délai, les procédures de classement toujours en cours seront poursuivies conformément aux dispositions de la présente ordonnance sous le bénéfice des éléments de procédure déjà acquis en application de la loi du 7 août 1931 sur la conservation des monuments et des sites.

§ 2. Les arrêtés de classement pris en application de la loi du 7 août 1931 restent en vigueur jusqu'au moment où ils seraient modifiés ou abrogés conformément à la présente ordonnance.

Les effets du classement prévus par la présente ordonnance s'attachent aux biens classés en application de la loi du 7 août 1931.

Art. 42 (oud artikel 37bis). — Zonder afbreuk te doen aan de met toepassing van artikel 41, § 2, van deze ordonnantie van kracht zijnde beschermingsmaatregelen die bepaald zijn door het Gewestplan of het bijzonder plan van aanleg, het gewestelijk of bijzonder bestemmingsplan dat van kracht is, worden alle monumenten en gehelen waarvoor een bouwvergunning afgegeven werd of die voor januari 1932 gebouwd werden, als overgangmaatregel, en dit tot de publikatie van de inventaris van het onroerende erfgoed van het Gewest, beschouwd als ingeschreven op die lijst.

In afwijking van de bepalingen van lid 3 van artikel 4, wordt de Commissie evenwel slechts geraadpleegd wanneer de overlegcommissie hierom verzoekt.

Art. 43 (oud artikel 37ter). — Gedurende een periode van vijf jaar vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie, kan de Commissie door haar beslissing met redenen te omkleeden de door artikel 7, § 2, en artikel 18, § 3, bepaalde termijn met negentig dagen verlengen.

Art. 44 (oude artikelen 37quater en 37quinquies). — § 1. Voor de toepassing van dit artikel moet men verstaan onder:

- 1° archeologische goederen: overblijfselen, voorwerpen of sporen van het verleden;
- 2° peiling: de verrichting waarbij de staat van een archeologische vindplaats gewijzigd wordt en die bestemd is om zich te vergewissen van het bestaan, de natuur of de omvang ervan;
- 3° opgravingen: het geheel van verrichtingen en werken die bestemd zij voor de systematische verkenning van een deel of het geheel van een archeologische vindplaats.

§ 2. Gedurende een periode van drie jaar vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie, moet elke toevallige ontdekking van archeologische goederen binnen acht dagen door de ontdekker gemeld worden aan de eigenaar van de archeologische vindplaats alsook aan de Executieve. De Executieve kan een bezoek brengen aan de plaats waar de archeologische goederen ontdekt werden en elke noodzakelijke maatregel voorschrijven voor het behoud van de archeologische vindplaats en de ontdekte goederen.

Zij brengt de Commissie op de hoogte van de ontdekking en van de getroffen maatregelen.

§ 3. Gedurende een periode van drie jaar vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie, in geval van toevallige ontdekkingen van archeologische goederen tijdens de uitvoering van een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning kan de Executieve beslissen dat het om het openbaar nut gaat om:

Art. 42 (Ancien article 37bis). — Sans préjudice des mesures de protection en vigueur en application de l'article 41, § 2, de la présente ordonnance et des mesures particulières déterminées par les plans de secteur ou particulier d'aménagement, régional ou particulier d'affectation du sol en vigueur, tous les monuments et ensembles qui ont fait l'objet d'une autorisation de bâtir ou d'une construction antérieure au premier janvier 1932 sont, à titre transitoire, considérés comme inscrits d'office dans l'inventaire du patrimoine immobilier de la Région jusqu'à la publication de cet inventaire.

Toutefois, par dérogation aux dispositions de l'alinéa 3 de l'article 4, la Commission n'est consultée qu'à la demande de la commission de concertation.

Art. 43 (Ancien article 37ter). — Pendant une durée de cinq ans prenant cours à compter de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance, la Commission peut allonger de nonante jours le délai prévu aux articles 7, § 2 et 18, § 3, en motivant sa décision.

Art. 44 (Anciens articles 37quater et 37quinquies). — § 1er. Pour l'application de cet article, il faut entendre par:

- 1° biens archéologiques: les restes, objets ou traces du passé;
- 2° sondage: l'opération impliquant modification de l'état d'un site archéologique, destinée à s'assurer de l'existence, de la nature ou de l'étendue de celui-ci;
- 3° fouilles: l'ensemble des opérations et travaux tendant à l'exploration systématique de tout ou partie d'un site archéologique.

§ 2. Pendant une durée de trois ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance, toute découverte fortuite de biens archéologiques doit être déclarée par son auteur dans les huit jours au propriétaire du site archéologique ainsi qu'à l'Exécutif. L'Exécutif peut faire visiter le lieu où les biens archéologiques ont été découverts et prescrire toute mesure utile en vue de la préservation du site ainsi que des biens découverts.

Il avise la Commission de la découverte et des mesures prises.

§ 3. Pendant une durée de trois ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance, en cas de découverte fortuite de biens archéologiques lors de la mise en œuvre d'un permis d'urbanisme ou de lotir, l'Exécutif peut décider qu'il est d'utilité publique:

- 1° hetzij de uitvoering van de stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning te onderbreken gedurende een periode van maximaal zestig dagen;
- 2° hetzij de stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning in te trekken, peilingen of opgravingen te verrichten en de noodzakelijke voorwaarden te bepalen voor het behoud van landschap en ontdekte goederen en waarvoor later een vergunning uitge-reikt zou kunnen worden.

Art. 45 (oud artikel 37sexies). — Wanneer deze ordonnantie en een andere wettekst van toepassing zijn op een goed dat behoort tot het onroerende erfgoed, zijn de gevolgen en verplichtingen van beide van toepassing.

Art. 46 (oud artikel 38). — Deze ordonnantie treedt in werking op de door de Executieve vastgestelde data en uiterlijk op 1 november 1993, met uitzondering van de artikelen 27, § 1, 28, 41, § 2 en 45, die vanaf 1 maart 1993 uitwerking zullen hebben.

- 1° soit de suspendre, pour un délai n'excédant pas soixante jours, l'exécution du permis d'urbanisme ou de lotir;
- 2° soit de retirer le permis d'urbanisme ou de lotir, de faire procéder à des sondages ou à des fouilles et de déterminer les conditions nécessaires à la préservation du site et des biens découverts et auxquelles pourrait être octroyé un permis ultérieur.

Art. 45 (Ancien article 37sexies). — Lorsque la présente ordonnance et un autre texte législatif s'appliquent à un bien relevant du patrimoine immobilier, leurs effets et obligations sont d'application cumulative.

Art. 46 (Ancien article 38). — La présente ordonnance entre en vigueur aux dates fixées par l'Exécutif et au plus tard le 1er novembre 1993, à l'exception des articles 27, § 1er, 28, 41, § 2 et 45, qui produisent leurs effets le 1er mars 1993.

BIJLAGE 1

AMENDEMENTEN

Nr. 1

*Artikel 3***In § 2, 1° te vervangen door:**

«1°. – *De Commissie wordt samengesteld uit 15 leden.*»

VERANTWOORDING

Er is geen enkele reden waarom de Executieve naar eigen denken het ledenaantal van de Commissie zou mogen veranderen of verdubbelen.

Deze schommelingen schaden de continuïteit en de samenhang van de verleende adviezen.

Bovendien zou een te groot aantal leden de mogelijkheden om het aanwezigheidsquorum voor geldige beslissingen te bereiken in het gedrang kunnen brengen.

Nr. 2

*Artikel 3***In § 2, 2° te vervangen door:**

«2°. – *De Commissie moet bevatten:*

- a) *5 leden gespecialiseerd inzake monumenten en landschappen;*
- b) *5 leden gespecialiseerd inzake opgravingen, archeologie en historisch onderzoek;*
- c) *5 leden gespecialiseerd inzake stedenbouw en architectuur.*»

VERANTWOORDING

Dit amendement is bedoeld om het wetenschappelijk en moreel gewicht van de Commissie te versterken, door haar alleen te laten bestaan uit specialisten uit alle vakgebieden waarin men zich met stedenbouw, archeologie, geschiedenis en natuurpatrimonium bezighoudt.

Nr. 3

*Artikel 3***In § 2, 4°, een tweede lid toe te voegen luidende:**

«*De Commissie wordt onderverdeeld in 3 afdelingen van elk 5 personen.*»

ANNEXE 1er

AMENDEMENTS

N° 1

*Article 3***Au § 2, modifier le 1° comme suit:**

«1°. – *La Commission se compose de 15 membres.*»

JUSTIFICATION

Il n'y a pas de raison que la Commission se compose d'un nombre de membres pouvant varier au gré de l'Exécutif, du simple au double.

Ces variations nuiraient à la continuité et à la cohérence des avis rendus.

Par ailleurs, un trop grand nombre de membres réduirait les possibilités d'atteindre le quorum de présences pour délibérer valablement.

N° 2

*Article 3***Au § 2, modifier le 2° comme suit:**

«2°. – *La Commission doit comprendre:*

- a) *5 membres spécialisés en matière de patrimoine monumental et de sites;*
- b) *5 membres spécialisés en matière de fouilles, d'archéologie et de recherches historiques;*
- c) *5 membres spécialisés en matière d'urbanisme et d'architecture.*»

JUSTIFICATION

Le présent amendement a pour but de renforcer le caractère d'autorité scientifique et morale de la Commission en requérant dans sa composition uniquement la présence de spécialistes de toutes les disciplines intéressées par l'urbanisme, l'archéologie, l'architecture, l'histoire, le patrimoine naturel.

N° 3

*Article 3***Au § 2, 4°, ajouter un 2ème alinéa, libellé comme suit:**

«*La Commission est subdivisée en 3 sections de 5 personnes chacune.*»

Deze afdelingen behandelen de volgende materies:

- monumenten en landschappen;
- opgravingen en historisch onderzoek;
- onroerend erfgoed en stedenbouw.

De leden van deze afdelingen worden gekozen naar gelang hun specialiteit. De Commissie komt met de afdelingen samen of per afdeling, naargelang de behoefte van haar werking.»

VERANTWOORDING

Het werken met afdelingen bevordert een diepgaand en wetenschappelijk onderzoek van de dossiers.

Nr. 4

Artikel 3

In § 2, 4°, een 3de lid toe te voegen luidende:

«Indien het advies van de Commissie afwijkt van de besluiten van het verslag van de betrokken afdeling, moet het advies gemotiveerd zijn.»

VERANTWOORDING

Dit om het advies van de gespecialiseerde afdeling een werkelijke draagkracht te geven in overeenstemming met het expertisekarakter dat men van de opsplitsing in afdelingen van de Commissie mag verwachten.

Nr. 5

Artikel 3

In § 2, 5° te vervangen door:

«5°. - De verdeling van de mandaten tussen Franstaligen en Nederlandstaligen bedraagt respectievelijk 12 en 3, naar rata van 1 Nederlandstalige per afdeling.»

VERANTWOORDING

Deze verdeling steunt beter overeen met de taalwerkelijkheid in het Brussels Gewest.

Nr. 6

Artikel 3

In § 3 na het 1ste lid een lid in te voegen, luidende:

«Om een advies te geven moet de Commissie in aanwezigheid van ten minste acht van haar leden beraadslagen.»

Ces sections sont consacrées aux matières suivantes:

- Monuments et sites;
- Fouilles et recherches historiques;
- Patrimoine immobilier et urbanisme.

Les membres qui les composent sont choisis en fonction de leur spécialité. La Commission se réunit en sections réunies ou par section selon les nécessités de son fonctionnement.»

JUSTIFICATION

Le fonctionnement en section favorise un examen approfondi et scientifique des dossiers.

N° 4

Article 3

Au § 2, 4°, ajouter un 3ème alinéa, libellé comme suit:

«Dans l'hypothèse où l'avis de la Commission s'écarterait des conclusions du rapport de la section concernée, l'avis doit être motivé.»

JUSTIFICATION

Ceci afin de conférer à l'avis de la section spécialisée une réelle portée en rapport avec le caractère d'expertise que l'on est en droit d'attendre de la subdivision en sections de la Commission.

N° 5

Article 3

Au § 2, modifier le 5° comme suit:

«5°. - La répartition des mandats entre francophones et néerlandophones sera respectivement de 12 et 3, à raison de 1 néerlandophone par section.»

JUSTIFICATION

Cette répartition est plus conforme à la réalité linguistique de la Région bruxelloise.

N° 6

Article 3

Au § 3, insérer l'alinéa suivant après le 1er alinéa:

«Pour émettre un avis, la Commission doit pouvoir délibérer en présence de huit de ses membres au moins.»

VERANTWOORDING

Dit amendement is bedoeld om een aanwezigheidsquorum te bepalen, waardoor wordt vermeden dat het absentisme van de commissieleden de continuïteit en de samenhang van de adviezen van deze Commissie schaadt.

Nr. 7

Artikel 3

In § 3, lid 2 te wijzigen als volgt:

« De adviezen worden geformuleerd bij meerderheid van de aanwezige leden. De opmerkingen of suggesties die van het advies afwijken worden ook medegedeeld. »

VERANTWOORDING

Dit amendement komt tegemoet aan het advies van de Raad van State die er onder andere aan herinnert dat «de unanimiteitsregel wat adviezen betreft niet in overeenstemming met het gebruik is en dat het dan ook de voorkeur verdient te bepalen dat de adviezen worden gegeven bij meerderheid (...); in dat geval zou het voorschrift volgens hetwelk de afwijkende meningen worden vermeld en medegedeeld, in de tekst behouden kunnen blijven».

Nr. 8

Artikel 7

In § 2, 2° te wijzigen als volgt:

« 2°. - hetzij op verzoek van 600 personen ouder dan 18 jaar, ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waar het goed is gelegen indien het een gemeente van minder dan 30.000 inwoners betreft of van 1.000 personen voor een gemeente van meer dan 30.000 inwoners. »

VERANTWOORDING

Honderdvijftig personen is te weinig en de domiciliëring in het Gewest te oppervlakkig. Dit laat de deur open voor om het even welke drukkingsgroep om een goed op de bewaarlijst te laten inschrijven om om het even welk privé-belang te beschermen.

Nr. 9

Artikel 8

In § 2 het 2de lid aan te vullen met de woorden:

« , het verbod af te breken of te verbouwen. »

VERANTWOORDING

Om vollediger te zijn, moet deze bepaling alle mogelijk aan het goed aan te brengen wijzigingen bevatten.

JUSTIFICATION

Cet amendement a pour objectif de préciser un quorum de présence afin d'éviter que l'absentisme des membres de la Commission ne puisse nuire à la continuité et à la cohérence des avis rendus par celle-ci.

N° 7

Article 3

Au § 3, modifier l'alinéa 2 comme suit:

« Les avis sont formulés à la majorité des membres présents. Les observations ou suggestions divergeant de l'avis sont reproduites avec celui-ci. »

JUSTIFICATION

Cet amendement rejoint l'avis du Conseil d'Etat qui rappelle notamment qu'en « matière d'avis, l'unanimité n'est pas conforme à l'usage. Il serait dès lors préférable de prévoir que les avis soient donnés à la majorité (...); en ce cas, le texte pourrait maintenir la règle suivant laquelle les opinions dissidentes sont mentionnées et communiquées ».

N° 8

Article 7

Au § 2, modifier le 2° comme suit:

« 2°. - soit à la demande de 600 personnes, âgées de plus de 18 ans, inscrites au Registre de la population de la commune où le bien est situé, s'il s'agit d'une commune comptant moins de 30.000 habitants ou de 1.000 personnes pour une commune comptant plus de 30.000 habitants. »

JUSTIFICATION

Le chiffre de 150 personnes est trop faible et le critère de domiciliation dans la Région trop vaste. Cela permet à n'importe quel groupe de pression de faire inscrire un bien sur la liste de sauvegarde, pour protéger n'importe quel intérêt particulier.

N° 9

Article 8

Au § 2, compléter le 2me alinéa par les mots:

« , de démolir ou de transformer. »

JUSTIFICATION

Pour être plus complète, cette disposition doit comprendre toutes les modifications pouvant être apportées au bien.

Nr. 10

*Artikel 8***Een 3de paragraaf toe te voegen, luidende:**

« § 3. – *De goederen zijn op de bewaarlijst ingeschreven voor 1 jaar met ingang van de inschrijvingsdatum.* »

VERANTWOORDING

Het systeem van de in het ontwerp voorgestelde bewaarlijst is moeilijk te onderscheiden van de eigenlijke bescherming, vooral wat de gevolgen op termijn betreft.

De bewaarlijst moet het mogelijk maken een eventueel bedreigd stuk patrimonium te «bewaren». Dit moet snel gebeuren en voorlopig, ten einde na te gaan of het werkelijk nodig is geheel of gedeeltelijk te beschermen of het gebouw van de lijst af te voeren.

Het mag geen systeem betreffen dat het goed in een overgangstoestand wil «bevrozen».

Nr. 11

*Artikel 15***In § 1, lid 3, 2° te wijzigen als volgt:**

« § 2. – *hetzij op verzoek van 600 personen ouder dan 18 jaar, ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waar het goed is gelegen indien het een gemeente van minder dan 30.000 inwoners betreft of van 1.000 personen voor een gemeente van meer dan 30.000 inwoners.* »

VERANTWOORDING

Honderdvijftig personen is te weinig en de domiciliëring in het Gewest te oppervlakkig. Dit laat om het even welke drukingsgroep toe de bescherming van het goed te doen ophouden.

Nr. 12

*Artikel 16***In § 1, een 2de lid toe te voegen, luidende:**

« *Wanneer na het verstrijken van een termijn van 1 jaar een goed op de bewaarlijst blijft ingeschreven en er niet van werd geschrapt, conform de bepaling van artikel 15, § 1, moet de Executieve de beschermingsprocedure inzetten.* »

N° 10

*Article 8***Ajouter un § 3, libellé comme suit:**

« § 3. – *Les biens sont inscrits sur la liste de sauvegarde pour une période d'un an prenant cours à la date de l'inscription.* »

JUSTIFICATION

Le système de liste de sauvegarde proposé dans le projet se démarque mal du classement proprement dit, spécialement par ses effets dans le temps.

La liste de sauvegarde doit permettre de «sauvegarder» un patrimoine éventuellement menacé. Mais ceci doit fonctionner rapidement et de façon provisoire, afin d'examiner s'il y a réellement matière à classer totalement ou partiellement ou à rayer l'immeuble de la liste.

Il ne peut s'agir d'un système visant à «geler» le bien dans une situation intermédiaire.

N° 11

*Article 15***Au § 1er, alinéa 3, modifier le 2° comme suit:**

« 2°. – *soit à la demande de 600 personnes âgées de plus de 18 ans, inscrites au Registre de la population de la commune où le bien est situé, s'il s'agit d'une commune comptant moins de 30.000 habitants, ou de 1.000 personnes pour une commune comptant plus de 30.000 habitants.* »

JUSTIFICATION

Le chiffre de 150 personnes est trop faible et le critère de domiciliation dans la Région trop large. Cela permet à n'importe quel groupe de pression de faire cesser la protection du bien.

N° 12

*Article 16***Au § 1er, ajouter un 2ème alinéa, libellé comme suit:**

« *Lorsque, à l'expiration d'un délai d'un an, un bien est resté inscrit sur la liste de sauvegarde et n'en a pas été radié conformément aux stipulations de l'article 15, § 1er, l'Exécutif doit entamer la procédure de classement.* »

VERANTWOORDING

Indien een goed een jaar lang op de bewaarlijst blijft ingeschreven, zonder ervan te worden geschrapt, is het wenselijk de beschermingsprocedure aan te vatten.

Nr. 13

Artikel 16

In § 2, 2° te wijzigen als volgt:

«2°. – *hetzij op verzoek van 600 personen ouder dan 18 jaar, ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waar het goed is gelegen indien het een gemeente van minder dan 30.000 inwoners betreft of van 1.000 personen voor een gemeente van meer dan 30.000 inwoners;*»

VERANTWOORDING

Honderdvijftig personen is te weinig en de domiciliëring in het Gewest te oppervlakkig. Dit laat om het even welke drukkingsgroep toe tot de beschermingsprocedure in gang te zetten.

Nr. 14

Artikel 15

Dit artikel te doen voorafgaan door een 1ste paragraaf luidende:

«§ 1. – *Wanneer na het verstrijken van een termijn van 1 jaar een goed op de bewaarlijst blijft ingeschreven, moet de Executieve deze inschrijving royeren.*»

VERANTWOORDING

Om het bewaarsysteem als voorlopig en dringend systeem te behouden, zonder een goed echter in een overgangstoestand te bevriezen, is het nodig te bepalen dat een goed na verloop van tijd ambtshalve wordt geschrapt.

Nr. 15

Artikel 15

In § 1, 3de lid, 3° te wijzigen als volgt:

«3°. – *hetzij op verzoek van de eigenaar.*»

VERANTWOORDING

De eigenaar moet de mogelijkheid behouden de royering te vragen, op dezelfde voorwaarden als de personen vermeld in 2° van § 1, die geen rechtmatig belang moeten bewijzen.

JUSTIFICATION

Si un bien est resté inscrit pendant toute une année sur la liste de sauvegarde, sans que sa radiation n'ait été entamée, il convient d'entamer la procédure de classement.

N° 13

Article 16

Au § 2, modifier le 2° comme suit:

«2°. – *soit à la demande de 600 personnes, âgées de plus de 18 ans, inscrites au Registre de la population de la commune où le bien est situé, s'il s'agit d'une commune comptant moins de 30.000 habitants, ou de 1.000 personnes pour une commune comptant plus de 30.000 habitants;*»

JUSTIFICATION

Le chiffre de 150 personnes est trop faible et le critère de domiciliation dans la Région trop large. Cela permet à n'importe quel groupe de pression de faire en sorte que la procédure de classement puisse être entamée.

N° 14

Article 15

Faire précéder cet article par un § 1er, libellé comme suit:

«§ 1er. – *Lorsqu'à l'expiration du délai d'un an, un bien est resté inscrit sur la liste de sauvegarde, l'Exécutif doit procéder à la radiation de cette inscription.*»

JUSTIFICATION

Afin de garder le système de sauvegarde comme système provisoire et d'urgence, par ailleurs non susceptible de geler un bien dans une situation intermédiaire, il est nécessaire de prévoir la radiation d'office d'un bien après expiration du délai.

N° 15

Article 15

Au § 1er, 3ème alinéa, modifier le 3° comme suit:

«3°. – *soit à la demande du propriétaire.*»

JUSTIFICATION

Le propriétaire doit pouvoir conserver la possibilité de demander la radiation dans les mêmes conditions que les personnes prévues au 2° du § 1er, qui n'ont pas à justifier d'un intérêt légitime.

Nr. 16

Artikel 28bis (nieuw)

In een hoofdstuk Vbis (nieuw) een artikel 28bis (nieuw) in te voegen, luidende:

«Hoofdstuk Vbis: integratie van het onroerend erfgoed in de huidige maatschappij.

Artikel 28bis

§ 1. - Wanneer het beschermd erfgoed voor zijn inschrijving op de bewaarlijst of voor de beschermingsprocedure als woning was bestemd, moet het deze bestemming behouden.

De nodige kosten voor het eventueel terug gezond maken van de woning en om er het nodige comfort aan te geven, worden door het Gewest ten laste genomen onder de voorwaarden bepaald door het besluit van de Executieve en in een verhouding die in geen geval minder dan 40% van het totale bedrag van de werken mag bedragen.

§ 2. - De toekenning door het Gewest van elke subsidie voor beschermingswerken aan beschermde goederen hangt af van het voorleggen door de eigenaar, van een voorstel tot bestemming van het goed of van een gedetailleerde studie tot nieuwe bestemming van het beschermde goed.

§ 3. - Het Gewest draagt bij in de studiekosten voor de bestemming of voor de nieuwe bestemming van de beschermde goederen volgens de voorwaarden en voorstellen bij besluit vastgelegd. »

VERANTWOORDING

Het beschermd patrimonium moet in het dagelijkse leven een actieve functie blijven vervullen.

De beschermde goederen mogen in geen geval dode dingen midden in de stad worden. Het is dus nodig oog te hebben voor de bestemming die hen zal worden gegeven en de actieve functie die ze blijvend zullen moeten vervullen.

De in dit amendement voorgestelde bepalingen hebben bovendien de verdienste te voorzien in het behoud van de woonfunctie wanneer deze reeds vóór de bescherming bestond. Deze bepalingen komen niet alleen tegemoet aan de voornaamste bezorgdheden van de Brusselaars, maar maken het ook mogelijk een esthetische of architecturale kwaliteitsvolle woongelegenheden te behouden.

Nr. 17

Artikel 29

In § 1 na de woorden «aan een beschermd goed dat tot het onroerend erfgoed behoort» de woorden «of een goed dat op de bewaarlijst is ingeschreven en waarvan het royeren werd geweigerd» toe te voegen.

N° 16

Article 28bis (nouveau)

Insérer sous un chapitre Vbis (nouveau), un article 28bis (nouveau) libellé comme suit:

«Chapitre Vbis: Intégration du patrimoine immobilier dans la société contemporaine.

Article 28bis

§ 1er. - Dans le cas où le patrimoine classé était affecté au logement antérieurement à son inscription sur la liste de sauvegarde ou à la procédure de classement, il devra conserver cette affectation.

Les frais nécessaires à la remise éventuelle en état de salubrité et de confort nécessaires au logement seront pris en charge par la Région dans les conditions fixées par arrêté de l'Exécutif et dans une proportion qui ne peut en aucun cas être inférieure à 40% du montant total des travaux.

§ 2. - L'octroi par la Région de tout subside aux travaux de conservation de biens classés est subordonnée à la présentation, par le propriétaire, d'une proposition d'affectation du bien ou à une étude détaillée de réaffectation du bien classé.

§ 3. - La Région intervient dans les frais d'étude d'affectation ou de réaffectation des biens classés, suivant les conditions et propositions fixées par arrêté. »

JUSTIFICATION

Il est indispensable de maintenir au patrimoine classé une fonction vive dans le cadre de la vie contemporaine.

Les biens classés ne peuvent en aucun cas devenir des choses mortes au sein de la ville. Il est donc indispensable de se préoccuper de l'affectation qui leur sera donnée et de la fonction vive qu'elles pourront continuer de remplir.

Les dispositions proposées dans cet amendement ont, de plus, le mérite de prévoir le maintien de la fonction logement lorsque celle-ci préexistait au classement. Non seulement ces dispositions s'inscrivent dans les axes prioritaires des préoccupations des Bruxellois, mais aussi elles permettent de préserver un habitat de qualité esthétique ou architecturale.

N° 17

Article 29

Au § 1er, après les mots «d'un bien classé relevant du patrimoine immobilier» insérer les mots «ou d'un bien inscrit sur la piste de sauvegarde et dont la radiation a été refusée».

VERANTWOORDING

Wanneer het royeren van de bewaarlijst wordt geweigerd, mag de oorspronkelijk voorlopige maar dan blijvende toestand de eigenaar geen groter nadeel berokkenen dan de verplichtingen die voortvloeien uit de inschrijving op de bewaarlijst. Het is logisch dat de eigenaar dezelfde rechten heeft als de eigenaar van een beschermd goed.

Nr. 18

*Artikel 29***§ 1 aan te vullen met de woorden:**

«Het aandeel van het Gewest mag niet minder bedragen dan dat van de gemeente of van de provincie.»

VERANTWOORDING

Rekening houdend met de financiële toestand van de meeste gemeenten van het Gewest, is het wenselijk dat de mogelijk getroffen beschermingsbeslissingen de gemeentelijke begrotingen niet buitensporig belasten.

Nr. 19

*Artikel 32***§ 3 te doen vervallen.**

VERANTWOORDING

De bepaling van § 3 is gevaarlijk, omdat ze de rechtszekerheid dreigt in gevaar te brengen en de overdracht van onroerende goederen te bemoeilijken door de eigenaar en zijn rechthebbenden zware lasten te doen dragen.

Nr. 20

*Artikel 2***Bij 1°, een letter e) toe te voegen, luidende:**

«e) als vergezicht: elk zicht vanuit een bepaald geografisch punt waarvan het esthetische evenwicht en de samenhang een afbakening en een bijzondere bescherming rechtvaardigen en toelaten.»

VERANTWOORDING

Er zijn in Brussel vele stadsvergezichten die men verwaarloosd heeft en die een bijzondere bescherming verdienen, bijvoorbeeld het Poelaertplein, de Hofberg, de Koninklijke Sint-Mariakerk of de Leopold II-laan.

JUSTIFICATION

Lorsque la radiation de la liste de sauvegarde d'un bien est refusée, la situation initialement provisoire ne peut, en perdurant, causer un préjudice plus important au propriétaire que les obligations découlant de l'inscription sur la liste de sauvegarde. Il est normal que le propriétaire ait les mêmes droits que le propriétaire d'un bien classé.

N° 18

*Article 29***Compléter le § 1er par les mots:**

«La part de la Région ne pourra être inférieure à celle de la commune ou de la province.»

JUSTIFICATION

Compte tenu de la situation des finances communales dans la plupart des communes de la Région, il convient que les décisions de classement qui seraient prises, ne grèvent pas outre mesure les budgets communaux.

N° 19

*Article 32***Supprimer le § 3.**

JUSTIFICATION

La disposition du paragraphe 3 est dangereuse car elle risque de mettre en péril la sécurité juridique et d'entraver le transfert des biens immobiliers en faisant peser sur le propriétaire et ses ayants droit de lourds aléas.

N° 20

*Article 2***Au 1°, ajouter un littéra e) rédigé comme suit:**

«e) au titre de perspective: toute vue au départ d'un point géographique donné dont l'équilibre esthétique et la cohérence justifient et permettent une délimitation et une protection particulières.»

JUSTIFICATION

Il existe à Bruxelles de nombreuses perspectives urbaines qu'on a eu tendance à négliger et qui méritent une protection particulière. Qu'il suffise de penser à la place Poelaert, à la Montagne de la Cour, à l'église royale Sainte-Marie ou au boulevard Léopold II.

Nr. 21

Artikel 2

Aan het slot van 2° toe te voegen: *« en met behoud van zijn intrinsieke waarde. »*

VERANTWOORDING

Ervoor waken dat de integratie niet de volledige ontaarding van het beschermde patrimonium in de hand werkt, bijvoorbeeld een beschermd gebouw binnenin leegmaken en alleen de voorgevel behouden.

Nr. 22

Artikel 2

Aan het slot van 3°, toe te voegen: *« en waarbinnen dwingende stedenbouwkundige voorschriften kunnen vastgelegd worden. »*

VERANTWOORDING

Mogelijk maken, naargelang de noden, beschermingszones tot stand te brengen waarbinnen nauwkeurige regels inzake grootte, eigenschappen van de gevels, ... moeten worden nageleefd. Gaat verder dan het begrip «zichterf dienstbaarheid» en vermijdt een bijkomend bouwreglement of BPA te moeten opstellen.

Nr. 23

Artikel 2bis (nieuw)

Een (nieuw) artikel 2bis in te voegen, luidende:

« Art. 2bis. – Elke toevallige ontdekking van archeologische overblijfselen van de activiteit of het leefmilieu van de mens moet onmiddellijk door de vinder aan de Executieve en aan de eigenaar van de archeologische vindplaats medegedeeld worden.

Indien er op het terrein werken aan de gang zijn moeten ze onmiddellijk worden stopgezet. In voorkomend geval bevelen de ambtenaren en de bevoegde technische beambten onmiddellijk de stopzetting ervan overeenkomstig de bepalingen van artikel 184 en volgende van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende de organisatie van de planning en de stedenbouw.

De Executieve treft de maatregelen die nodig zijn voor het behoud van de vindplaats en van de gevonden goederen. »

N° 21

Article 2

«Au 2°, ajouter in fine «tout en respectant sa nature intrinsèque.»

JUSTIFICATION

Veiller à ce que les impératifs d'intégration ne dénaturent pas complètement le patrimoine classé. Ex.: vider l'intérieur d'un bâtiment classé dont on ne garde que la façade.

N° 22

Article 2

Au 3°, ajouter in fine «et à l'intérieur de laquelle peuvent être définies des prescriptions urbanistiques contraignantes.»

JUSTIFICATION

Permettre de créer, selon les besoins, des zones de protection où des règles précises en matière de gabarit, de caractéristiques des façades, etc... doivent être respectées. Elargit la notion au-delà de la servitude de vue et évite de devoir établir un règlement de bâtisse ou un PPA en plus.

N° 23

Article 2bis (nouveau)

Insérer un article 2bis (nouveau) rédigé comme suit:

« Art. 2bis. – Toute découverte fortuite de vestiges archéologiques de l'activité de l'homme ou de son environnement doit être déclarée immédiatement par son auteur à l'Exécutif ainsi qu'au propriétaire du site archéologique.

Si des travaux sont entrepris sur le site, ils doivent être immédiatement interrompus. Le cas échéant, les fonctionnaires et agents techniques compétents en ordonnent aussitôt l'interruption selon les modalités fixées par les articles 184 et suivants de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.

L'Exécutif prend toute mesure utile en vue de la préservation du site et des biens découverts. »

VERANTWOORDING

Ook de bescherming van de archeologische vindplaatsen wordt in het ontwerp van ordonnantie opgenomen. Deze regelt echter niet het in een stadsgewest meest voorkomende geval, namelijk de toevallige ontdekking van archeologische vestigingen bij het opstarten van een werf. In dergelijk geval moet degene die de ontdekking doet, verplicht worden deze op straffe van strafrechtelijke sanctie bij de Executieve aan te geven. Aldus blijft de Executieve op de hoogte van de gedane ontdekkingen en kan zij de nodige maatregelen treffen, onder andere de onmiddellijke inschrijving op de bewaarlijst.

Voor de Vijfhoek, waarbinnen de kans op ontdekking van archeologische vestigingen het grootst is, zouden voor het opstarten van een werf systematisch peilingen moeten worden gehouden.

Indien het amendement wordt aangenomen, zal artikel 35 moeten worden vervolledigd door er de niet-aangifte als strafbare overtreding in op te nemen.

Nr. 24

Artikel 2ter (nieuw)

Een (nieuw) artikel 2ter in te voegen, luidende:

« Art. 2ter. – Artikel 119, lid 1 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende de organisatie en de planning en de stedenbouw, wordt als volgt aangevuld:

« Ze herinnert aan de verplichting om, in geval van een archeologische vondst bij het openen van de werf, er onmiddellijk de Executieve van op de hoogte te brengen, op straffe van strafrechtelijke sancties. »

VERANTWOORDING

De herinnering, in de tekst van de stedenbouwkundige vergunning, aan de verplichting om een archeologische ontdekking aan te geven, is bestemd om deze beter te doen nakomen.

Nr. 25

Artikel 3

In het derde lid van paragraaf 1, de woorden « die betrekking heeft op een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort » te vervangen door de woorden « die betrekking heeft op het onroerende erfgoed ».

VERANTWOORDING

De tekst die door de Raad van State wordt voorgesteld, leidt tot een inkrimping van het onderzoeksveld van de Commissie. In plaats van advies te kunnen uitbrengen over elk vraagstuk – beleidsrichtingen, aan te wenden middelen, technische aanbevelingen – inzake het beleid ter bescherming van het patrimonium, zal de Commissie nog enkel specifieke problemen betreffende een bepaald vastgoed kunnen behandelen. Dat heeft de auteur van het ontwerp zeker niet gewild.

JUSTIFICATION

La protection des sites archéologiques est intégrée dans le projet d'ordonnance. Celle-ci ne règle toutefois pas le cas, le plus fréquent dans une région urbaine, des découvertes fortuites de vestiges archéologiques lors de l'ouverture de chantier. Dans cette hypothèse, il faut obliger l'auteur de la découverte de la déclarer à l'Exécutif sous peine de sanction pénale. Ainsi, l'Exécutif sera tenu informé des découvertes faites et pourra prendre les mesures nécessaires, notamment l'inscription immédiate sur la liste de sauvegarde.

Pour le Pentagone, où la probabilité de découvrir des vestiges archéologiques est la plus importante, des sondages devraient être organisés systématiquement avant l'ouverture d'un chantier.

Si l'amendement est adopté, il faudra compléter l'article 35 en érigeant le défaut de déclaration en infraction punissable.

N° 24

Article 2ter (nouveau)

Insérer un article 2ter (nouveau) rédigé comme suit:

« Art. 2ter. – L'article 119, alinéa 1er de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme, est complété de la manière suivante:

« Elle rappelle l'obligation, en cas de découverte archéologique lors de l'ouverture du chantier, de la déclarer sans délai, auprès de l'Exécutif sous peine de sanction pénale. »

JUSTIFICATION

Le rappel, dans le texte du permis d'urbanisme, de l'obligation de déclarer une découverte archéologique est destiné à mieux la faire respecter.

N° 25

Article 3

Au paragraphe 1er, 3ème alinéa, remplacer les mots « se rapportant à un bien relevant du patrimoine immobilier » par les mots « se rapportant au patrimoine immobilier ».

JUSTIFICATION

La rédaction suggérée par le Conseil d'Etat aboutit à restreindre le champ d'investigation de la Commission. Au lieu de pouvoir donner son avis sur toute question – orientations politiques, moyens à mettre en œuvre, recommandations techniques – relevant de la politique de protection du patrimoine, la Commission ne pourrait plus traiter que de questions spécifiques concernant un bien immobilier particulier. Le rédacteur du projet n'a certainement pas voulu cela.

Nr. 26

Artikel 3

In paragraaf 2, 1°, 2°, 3° en 4° te vervangen als volgt:

«1° De Commissie telt 12 leden, die om de vijf jaar door de Executieve worden benoemd op voordracht, elk voor een derde van de te begeven mandaten, van:

- de Minister die bevoegd is voor de bescherming van het onroerende erfgoed;
- de Commissie zelf;
- de verenigingen zonder winstoogmerk die het behoud van het onroerende erfgoed en/of de verdediging van een kwaliteitsvol stedelijk leefmilieu beogen».

VERANTWOORDING

In het ontwerp van ordonnantie krijgt de Executieve de vrijheid de leden van de Commissie aan te wijzen. Er moeten alleen specialisten uit diverse gebieden worden opgenomen, zonder echter te verduidelijken aan welke voorwaarden ze moeten voldoen.

We geven er de voorkeur aan andere partners bij de samenstelling van de Commissie te betrekken. Dat is één van de manieren om een evenwicht te bevorderen tussen de gevoeligheden en de denkstromingen die er tot uiting zullen komen, alsmede om de onafhankelijkheid van de Commissie tegenover de beleidvoerders te vrijwaren.

De vervanging van de helft van de leden om de twee jaar dreigt bovendien de continuïteit en de doeltreffendheid van de acties van de Commissie te ondermijnen.

Nr. 27

Artikel 3

1. De eerste regel van het tweede lid van paragraaf 3 te wijzigen als volgt: «Dit reglement bepaalt ondermeer dat de adviezen, opmerkingen en suggesties met eenparigheid van stemmen worden geformuleerd».

2. In hetzelfde lid, de woorden «bestaat het advies uit de weergave van alle standpunten die tijdens de werkzaamheden naar voor werden gebracht» te vervangen door de woorden «worden ze bij meerderheid van stemmen geformuleerd en wordt het standpunt van de minderheid genotuleerd».

VERANTWOORDING

Het advies van de Commissie mag niet de optelsom zijn van alle standpunten die werden uitgedrukt, zeker niet indien talrijke en tegenstrijdige standpunten werden uitgedrukt. Er moet op zijn minst een meerderheidsstandpunt bestaan. Het soort meerderheid en het aanwezigheidsquorum om dit te bereiken, moeten in het huishoudelijk reglement worden bepaald.

N° 26

Article 3

Au paragraphe 2, remplacer les 1°, 3° et 4° par la disposition suivante:

«1° La Commission est composée de 12 membres nommés par l'Exécutif tous les cinq ans sur proposition, chacun pour un tiers du nombre de mandats à pourvoir:

- du Ministre qui a la protection du patrimoine immobilier dans ses attributions;
- de la Commission elle-même;
- des associations sans but lucratif qui ont pour objet social la sauvegarde du patrimoine immobilier et/ou la promotion d'un environnement urbain de qualité.»

JUSTIFICATION

Le projet d'ordonnance laisse le choix des membres de la Commission à la discrétion de l'Exécutif. La seule exigence est qu'elle comporte des spécialistes de différents domaines, sans préciser toutefois leurs conditions de recrutement.

Nous préférons associer d'autres partenaires à la composition de la Commission. C'est une des manières de favoriser un équilibre des sensibilités et des courants de pensées qui s'y exprimeront ainsi que l'indépendance de la Commission à l'égard du pouvoir politique.

Le renouvellement de la moitié des membres tous les deux ans risque par ailleurs de nuire à la continuité et à l'efficacité de l'action de la Commission.

N° 27

Article 3

1. Au paragraphe 3, faire précéder le deuxième alinéa des mots «Il prévoit notamment que».

2. Au même alinéa, remplacer les mots «l'avis consiste en la reproduction de toutes les opinions exprimées lors des travaux» par les mots «ils le sont à la majorité, l'opinion de la minorité étant mentionnée au procès-verbal».

JUSTIFICATION

La reproduction de toutes les opinions exprimées ne peut constituer l'avis de la Commission, surtout si elles sont nombreuses et antagonistes. Il faut au moins qu'une opinion majoritaire se dégage. Sur le type de majorité et le quorum de présence pour l'atteindre, il appartient au règlement d'ordre intérieur de les fixer.

Nr. 28

*Artikel 6bis (nieuw)***Een (nieuw) artikel 6bis in te voegen, luidende;**

« Art. 6bis. – Er wordt een fonds van het onroerende erfgoed opgericht waarvan de middelen uitsluitend voor de bescherming en de bevordering van het gewestelijke onroerende erfgoed mogen aangewend worden.

Dit fonds wordt gestijfd met de opbrengsten uit giften en legaten voor het patrimonium, de toelagen van internationale instellingen. »

VERANTWOORDING

Krachtens artikel 45 van het koninklijk besluit van 17 juli 1991 houdende de coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit kan een ordonnantie een begrotingsfonds oprichten door sommige op de middelenbegroting aangerekende ontvangsten te bestemmen voor uitgaven waarvan zij het voorwerp vaststelt.

Dit fonds kan bijgevolg niet worden gestijfd met kredieten uit de algemene uitgavenbegroting, maar wel met externe ontvangsten, zoals Europese subsidies (EFRO), sommige overheidsgoederen, sommige boeten, enz., zoals de onlangs bij ordonnantie opgerichte fondsen aantonen.

De oprichting van een fonds van het erfgoed maakt het mogelijk, naar het voorbeeld van het ontwerp van ordonnantie van 19 december 1991 houdende de oprichting van de begrotingsfondsen, welbepaalde ontvangsten voor de bescherming van het patrimonium te bestemmen en in een onthaalstructuur voor het mecenaat te voorzien.

De niet-gebruikte of te veel ontvangen subsidies inzake restauratiewerken kunnen hier onder andere voor worden bestemd.

Nr. 29

*Artikel 7***Aan het eerste lid van paragraaf 2 een 4° toe te voegen, luidende:**

« 4°. – *hetzij op verzoek van een vereniging zonder winstoogmerk die het behoud van het stedelijk erfgoed en/of de bevordering van een kwaliteitsvol leefmilieu beoogt en waarvan de statuten ten minste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd.* »

VERANTWOORDING

Het feit dat het initiatief voor een aanvraag tot inschrijving kan uitgaan van een v.z.w. die zich voor de bescherming van het patrimonium inzet, is een krachtige emulatiefactor wanneer men overweegt welke inspanningen sommige van deze verenigingen heden ten dagen leveren.

N° 28

*Article 6bis (nouveau)***Insérer un article 6bis (nouveau) rédigé comme suit :**

« Art. 6bis. – *Il est créé un fonds du patrimoine immobilier dont les moyens sont exclusivement affectés à la protection et à la promotion du patrimoine immobilier de la Région.*

Sont affectés au fonds les recettes résultant des dons et legs en faveur du patrimoine, des subsides accordés par des institutions internationales. »

JUSTIFICATION

Au terme de l'article 45 de l'arrêté royal du 17 juillet 1991 portant coordination des lois sur la comptabilité de l'Etat, une ordonnance peut créer un fonds budgétaire par affectation à des dépenses dont elle définit l'objet de certaines recettes imputées au budget des voies et moyens.

Ce fonds ne peut par conséquent être alimenté par des crédits du budget général des dépenses, mais bien par des recettes extérieures comme des subventions européennes (FEDER), le produit de la vente de certains biens publics, de certaines amendes, etc..., comme nous le montrent les fonds créés récemment par ordonnance.

La création d'un fonds du patrimoine permet, à l'instar du projet d'ordonnance du 19 décembre 1991 créant des fonds budgétaires, d'affecter des recettes déterminées à la protection du patrimoine et de prévoir une structure d'accueil pour le mécénat.

Les subsides inemployés ou trop perçus en matière de travaux de restauration pourront notamment y être affectés.

N° 29

*Article 7***Au paragraphe 2, 1er alinéa, ajouter un 4° rédigé comme suit :**

« 4°. – *soit à la demande d'une association sans but lucratif qui a pour objet social la sauvegarde du patrimoine urbain et/ou la promotion d'un environnement de qualité et dont les statuts sont publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans.* »

JUSTIFICATION

Le fait que l'initiative d'une demande d'inscription puisse émaner d'une a.s.b.l. qui se préoccupe de la protection du patrimoine, est un facteur d'émulation puissant lorsqu'on apprécie le travail que certaines d'entre elles accomplissent déjà aujourd'hui.

Nr. 30

Artikel 7

In het tweede lid van paragraaf 2, het woord «ongunstig» te vervangen door het woord «gunstig».

VERANTWOORDING

Het voorontwerp van ordonnantie bepaalde dat indien het advies niet binnen de vereiste termijn werd uitgebracht, dit advies van de Commissie, volgens het gezegde «wie zwijgt stemt in» als gunstig werd beschouwd. Vandaag wordt de omgekeerde formule voorgesteld. Dit is gevaarlijk, daar het uitblijven van het advies van de Commissie materiële oorzaken kan hebben (te laat overgezonden dossier, problemen, enz.), hetgeen geenszins afbreuk doet aan haar standpunt. Het lijkt ons bijgevolg minder gevaarlijk de oorspronkelijke formule te behouden, ook al omdat het advies binnen 90 dagen na de indiening van de aanvraag moet worden uitgebracht, hetgeen tal van risico's inhoudt.

In zijn tweede advies stelt de Raad van State trouwens het volgende: «Het gevolg dat aldus wordt verbonden aan het stilzwijgen van een adviesorgaan is ongewoon en zelfs af te raden omdat het advies dat wordt geacht ongunstig te zijn door geen enkele motivering gestaafd zou zijn». De auteur van het ontwerp zegt nergens waarom hij met dit gemachtigd advies geen rekening heeft gehouden.

Nr. 31

Artikel 7

Het laatste lid van paragraaf 2 te vervangen als volgt:

«De aanvraag wordt bij een ter post aangetekende brief naar de Executieve gericht.»

VERANTWOORDING

De vorm en de inhoud van de aanvraag vereisen geen besluit van de Executieve. Het volstaat dat de aanvraag aan de bevoegde Minister wordt gericht en de identificatie van het goed mogelijk maakt. Bij elke andere formule dreigen aanvragen van de bevolking onontvankelijk te worden verklaard, te wijten aan louter vormelijke aard. Dit dreigt zelfs de mogelijkheid om in afwachting van het besluit van de Executieve waarin de vorm moet worden bepaald, een inschrijvingsaanvraag in te dienen, te vertragen.

Het zou wenselijk zijn de Commissie voor Monumenten en Landschappen het initiatief te laten nemen tot het opstellen van een typeformulier en dit onder het publiek te verspreiden.

Nr. 32

Artikel 7

Een vierde paragraaf toe te voegen, luidende:

N° 30

Article 7

Au paragraphe 2, deuxième alinéa, remplacer le mot «défavorable» par «favorable».

JUSTIFICATION

L'avant-projet d'ordonnance stipulait qu'à défaut de le soumettre dans le délai requis, l'avis de la Commission était, suivant l'adage «qui ne dit mot consent», censé favorable. La formule inverse est aujourd'hui proposée avec le risque que l'absence d'avis de Commission ait une origine matérielle (dossier transmis trop tard, encombrement, etc...) qui ne préjuge en rien de son attitude. Il nous paraît par conséquent moins risqué de maintenir la formulation initiale d'autant plus que l'avis doit être remis dans les 90 jours de l'introduction de la demande, ce qui laisse place à de nombreux aléas.

Dans son second avis, le Conseil d'Etat précise d'ailleurs: «L'effet donné au silence d'un organe consultatif est inhabituel, voir même à déconseiller, dans la mesure où l'avis réputé défavorable ne serait étayé d'aucune motivation.» L'auteur du projet n'explique pas pourquoi il n'a pas tenu compte de cet avis autorisé.

N° 31

Article 7

Remplacer le paragraphe 2, dernier alinéa, par la phrase suivante:

«La demande est adressée par lettre recommandée à la poste à l'Exécutif.»

JUSTIFICATION

La forme et le contenu de la demande ne doivent pas faire l'objet d'un arrêté de l'Exécutif. Il suffit qu'elle soit adressée au Ministre compétent et qu'elle permette l'identification du bien. Toute autre formule comporte le risque de voir des demandes émanant de la population jugées irrecevables pour des questions de pure forme, voire de retarder la possibilité d'introduire une demande d'inscription dans l'attente de l'arrêté de l'Exécutif qui doit en fixer la forme.

Il serait opportun que la Commission des monuments et sites prenne l'initiative d'établir un formulaire-type et de le diffuser auprès du public.

N° 32

Article 7

Ajouter un quatrième paragraphe, rédigé comme suit:

« § 4. - In dringende gevallen kan de Executieve bij een gemotiveerde beslissing het tot het onroerende erfgoed behorende goed onmiddellijk op de bewaarlijst plaatsen. Binnen 24 uur na de beslissing geeft ze kennis van haar beslissing aan de eigenaar. »

VERANTWOORDING

In sommige gevallen is de onmiddellijke inschrijving op de bewaarlijst het enige middel om een al dan niet op de toekenning van een bouwvergunning volgende op handen zijnde afbraak tegen te houden.

De raadplegingsprocedure van de CML moet in dergelijk geval worden vermeden, daar het dringend karakter een snelle en overlegde reactie motiveert.

Nr. 33

Artikel 8

Een paragraaf 3 in te voegen, luidend:

« § 3. - Behalve wanneer het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst een uitdrukkelijke en gemotiveerde andersluidende bepaling bevat, betreft de inschrijving het geheel van de bedoelde onroerende goederen, met inbegrip van de interne en de niet-bebouwde delen.

Het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst bevat ambsthelpe het verbod de onroerende goederen af te breken of te verbouwen zonder voorafgaande toelating. »

VERANTWOORDING

Het amendement voert de veronderstelling in dat, bij gebrek aan verduidelijkingen, de inschrijving op het gehele gebouw betrekking heeft. Dit zou ertoe moeten aansporen zich er niet alleen mee tevreden te stellen de gevel en het dak te beschermen, hetgeen te vaak de kwaliteit van het gebouw schaadt.

Het verbod om een gebouw af te breken of te verbouwen, zonder voorafgaande vergunning en nadat het op de bewaarlijst is ingeschreven, moet voorkomen in het besluit dat aan de betrokkenen wordt ter kennis gegeven, ten einde hun aandacht op de praktische gevolgen van de inschrijving te vestigen.

Nr. 34

Artikel 9

In paragraaf 1, 2de lid, een (nieuw) 3bis in te voegen, luidend:

« 3bis. - de aanvrager, wanneer het een vereniging of een groep personen betreft. In het laatste geval wordt kennisgegeven aan de persoon die de inschrijvingsaanvraag tot de Executieve gericht heeft of wiens handtekening vooraan op de aanvraag staat. »

« § 4. - Dans les cas urgents, l'Exécutif peut, par décision motivée, inscrire immédiatement le bien relevant du patrimoine immobilier sur la liste de sauvegarde. Il notifie sa décision au propriétaire dans les 24 heures qui suivent sa décision. »

JUSTIFICATION

Dans certains cas, l'inscription immédiate sur la liste de sauvegarde est la seule parade à une démolition imminente consécutive ou non à l'octroi d'un permis de bâtir.

La procédure de consultation de la CMS doit pouvoir être évitée dans cette hypothèse où l'urgence motive une réaction rapide et concertée.

N° 33

Article 8

Ajouter un paragraphe 3 rédigé comme suit:

« § 3. - Sauf stipulation contraire expresse et motivée contenue dans l'arrêté d'inscription sur la liste de sauvegarde, celle-ci porte sur l'entière des biens immobiliers visés, y compris les parties intérieures ou non bâties.

L'arrêté d'inscription sur la liste de sauvegarde contient d'office l'interdiction de démolir les biens immobiliers, ou de les transformer sans autorisation préalable. »

JUSTIFICATION

L'amendement introduit la présomption qu'en l'absence de précisions, l'inscription concerne l'entière de l'immeuble. Devrait encourager la tendance à ne plus se contenter de classer la façade et la toiture, ce qui dénature trop souvent la qualité d'un immeuble.

L'interdiction de démolir un immeuble ou de le transformer sans autorisation préalable dès qu'il est inscrit sur la liste de sauvegarde doit être mentionnée dans l'arrêté notifié aux intéressés pour attirer leur attention sur les conséquences pratiques de l'inscription.

N° 34

Article 9

Au paragraphe 1er, 2ème alinéa, insérer un 3bis (nouveau) rédigé comme suit:

« 3bis. - au demandeur, lorsqu'il s'agit d'une association ou d'un groupe de personnes. Dans ce dernier cas, la notification est faite à la personne qui a adressé la demande d'inscription à l'Exécutif ou à celle dont la signature figure en tête de la demande. »

VERANTWOORDING

Degenen die een aanvraag tot inschrijving op de bewaarlijst hebben ingediend, moeten worden voorgelicht over het gevolg dat eraan wordt gegeven.

Nr. 35

Artikel 11

Een tweede lid toe te voegen, luidend :

« Onafgezien van de in artikel 35 bepaalde sancties kan de Executieve in de plaats treden van de eigenaar die weigert de nodige werken te laten uitvoeren om de afbraak of de beschadiging van het op de bewaarlijst ingeschreven gebouw te voorkomen en aangepaste bewarende maatregelen treffen.

Bij gebrek aan een overeenkomst met de eigenaar kan de Executieve de kosten via alle rechtsmiddelen terugvorderen. Zij kan, in voorkomend geval, de inbeslagname van het gebouw en de gedwongen verkoop ervan vragen. »

VERANTWOORDING

Er moet worden voorzien in een systeem om te kunnen optreden in de plaats van de eigenaar die in gebreke blijft en die zijn gebouw niet onderhoudt. Dit systeem moet worden toegepast op de gebouwen die op de bewaarlijst staan ingeschreven, maar ook op de beschermde gebouwen waarvoor het uitdrukkelijk in artikel 29, § 2, werd ingevoerd.

Nr. 36

Artikel 12

1. 1° te wijzigen als volgt:

« aan een goed behorend tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed, de hierna vermelde en al dan niet aan een bouwvergunning onderworpen werken uit te voeren en handelingen te verrichten: »

VERANTWOORDING

De toevoeging is bedoeld om alle toevalligheden het hoofd te bieden. Voor sommige werken van gering belang is inderdaad geen bouwvergunning nodig, maar deze werken hebben toch een belangrijk visueel gevolg voor de omgeving van de beschermde monumenten.

Bijvoorbeeld: omheining van een braakliggend terrein of van een werf, de bedekking van de straten en voetpaden, de verkeersborden, de parkeercontroletoestellen (parkeermeters, parkeerautomaten), stadsmobilier, enz.

**

JUSTIFICATION

Ceux qui ont introduit une demande d'inscription sur la liste de sauvegarde doivent être avertis de la suite qui y est réservée.

N° 35

Article 11

Compléter cet article par les alinéas suivants :

« Sans préjudice des sanctions prévues à l'article 35, l'Exécutif peut se substituer au propriétaire qui refuse de faire exécuter les travaux nécessaires pour prévenir la destruction ou la détérioration de l'immeuble inscrit sur la liste de sauvegarde et prendre les mesures conservatoires appropriées.

A défaut d'accord avec le propriétaire, l'Exécutif peut récupérer les frais engagés par toutes voies de justice. Il peut, le cas échéant, demander la saisie de l'immeuble et sa mise en vente forcée. »

JUSTIFICATION

Il est indispensable de prévoir un mécanisme de substitution au propriétaire défaillant qui n'entretient pas son immeuble. Ce mécanisme doit servir aussi bien pour les immeubles inscrits sur la liste de sauvegarde que pour les bâtiments classés pour lequel il est explicitement prévu par l'article 29, paragraphe 2.

N° 36

Article 12

1. Ajouter à la fin du premier alinéa du primo:

« qu'ils soient ou non soumis à la délivrance d'un permis de bâtir. »

JUSTIFICATION

L'ajout vise à couvrir toutes les éventualités. Certains travaux de minime importance sont en effet dispensés du permis de bâtir mais n'en ont pas moins un impact visuel important aux abords des monuments classés:

Par exemple: clôture d'un terrain vague ou d'un chantier, le revêtement des chaussées et des trottoirs, les panneaux de signalisation routière, les dispositifs de contrôle du stationnement (parcmètres, orodateurs), le mobilier urbain, etc.

**

2. In letter a) van het 1° de woorden «volledig of» te doen vervallen en de woorden «of te verbouwen of te wijzigen» toe te voegen.

VERANTWOORDING

Een gebouw dat op de bewaarijst is ingeschreven, mag niet, op het gevaar af de bescherming waarvan het het voorwerp uitmaakt in het belachelijke te trekken, volledig worden afgebroken. «Verbouwen of wijzigen» dekt alle mogelijkheden die met restauratie zouden samenhangen.

**

3. Het 3° als volgt te vervangen :

«3°. – bepaalde behouds- en onderhoudswerken uit te voeren. De lijst van deze werken wordt door de Executieve bepaald.»

VERANTWOORDING

Werken die in strijd zijn met de algemene of bijzondere beschermingsvoorschriften mogen niet worden toegestaan, omdat ze deze voorschriften zouden uithollen.

Door het nieuwe 3° kan de Executieve sommige behouds- en onderhoudswerken controleren.

Nr. 37 (in hoofdorde)

Artikel 12

De paragrafen 3 en 5 door de volgende paragraaf 3 te vervangen :

«§ 3, 1°. – De vergunningsaanvraag wordt in een ter post aangetekende brief aan de Executieve gericht. De Executieve bepaalt de inhoud van de aanvraag.

Is het dossier volledig, dan zendt de Executieve de aanvrager in een ter post aangetekende brief, binnen 10 dagen na ontvangst van de aanvraag, een ontvangstbewijs.

Is het dossier niet volledig of worden de bezorgde elementen onvoldoende geacht, dan licht de Executieve de aanvrager hierover binnen dezelfde termijn en in een ter post aangetekende brief in, en deelt hem mee welke documenten of inlichtingen ontbreken.

Ontvangt de aanvrager geen kennisgeving binnen 10 dagen, dan wordt de aanvraag als ontvankelijk beschouwd.

2°. – De Executieve levert de vergunning af na een bekendmakings- en overlegprocedure, georganiseerd conform de organieke ordonnantie op de planning en de stedebouw, en na eensluidend advies van de Commissie. Dit advies moet binnen 30 dagen na ontvangst van de adviesaanvraag worden verstrekt.

2. Au littéra a) du primo, supprimer les mots «en tout ou» et ajouter les mots «ou le transformer ou le modifier».

JUSTIFICATION

Un immeuble inscrit sur la liste de sauvegarde ne peut, sous peine de tourner la protection dont il est l'objet, en dérision, être démoli entièrement. «Transformer et modifier» permettent de couvrir toutes les hypothèses qui ne seraient pas liées à la restauration.

**

3. Remplacer le tertio par ce qui suit :

«3°. – d'effectuer certains travaux de conservation et d'entretien. La liste de ces travaux est fixée par l'Exécutif.»

JUSTIFICATION

Des travaux contraires aux prescriptions de protection générales ou particulières ne peuvent être autorisés, à moins de vider ces prescriptions de sens.

Le nouveau tertio est destiné à permettre à l'Exécutif d'exercer un contrôle sur certains travaux de conservation et d'entretien.

N° 37 (en ordre principal)

Article 12

Remplacer les paragraphes 3 et 5 par le paragraphe 3 suivant :

«§ 3, 1°. – La demande d'autorisation est adressée à l'Exécutif par lettre recommandée à la poste. Le contenu de la demande est déterminé par l'Exécutif.

Si le dossier est complet, l'Exécutif adresse au demandeur, par pli recommandé à la poste, un accusé de réception dans les 10 jours de la réception de la demande.

Si le dossier n'est pas complet ou si les éléments fournis sont jugés insuffisants, l'Exécutif en informe le demandeur dans le même délai, par pli recommandé à la poste, et lui indique les documents ou renseignements manquants.

À défaut de notification au demandeur dans le délai de 10 jours, la demande est réputée recevable.

2°. – L'Exécutif délivre l'autorisation au terme d'une procédure de publicité/concertation organisée conformément à l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme et après avis conforme de la Commission. Celui-ci doit être rendu dans les 30 jours de la réception de la demande d'avis.

Blijft dit advies uit, dan zendt de Executieve de Commissie een ter post aangetekende rappelbrief. Heeft de Executieve bij het verstrijken van een nieuwe termijn van 15 dagen, te rekenen vanaf de datum waarop de rappelbrief ter post is afgegeven, geen advies van de Commissie ontvangen, dan wordt de procedure voortgezet.

De Executieve moet binnen 105 dagen na ontvangst van de aanvraag een beslissing nemen. Gebeurt dit niet, dan mag de aanvrager de Executieve een ter post aangetekende rappelbrief sturen. Heeft de Executieve bij het verstrijken van een nieuwe termijn van 45 dagen, te rekenen vanaf de datum waarop de rappelbrief ter post is afgegeven, geen uitspraak gedaan, dan mag de aanvrager zonder verdere formaliteiten tot de uitvoering van de werken of de voltooiing van de handelingen overgaan, zich schikkend naar alle andere toepasbare wettelijke en reglementaire bepalingen.

3°. - De vergunning wordt in een ter post aangetekende brief ter kennis gebracht van de eigenaar, van de Commissie, van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het onroerend goed is gelegen. Zij kan ten vroegste 30 dagen na de afgifte worden uitgevoerd.

4°. - De vergunning mag bijzondere voorwaarden bevatten om de oorspronkelijke eigenschappen van het betrokken goed zo veel mogelijk te behouden of om de voortzetting en de goede voltooiing van de werken te waarborgen.

Zij mag echter niet in strijd zijn met de algemene of de bijzondere voorwaarden uit het bewarings- of beschermingsbesluit, anders wordt zij nietig verklaard.

5°. - De Executieve mag de vergunning van de begunstigde schorsen of intrekken, indien deze werd uitgereikt op basis van onvolledige gegevens, indien de begunstigde de voorwaarden uit de vergunning niet naleeft of indien het beschermingsbelang van het patrimonium zulks vereist. De betrokkene wordt de mogelijkheid geboden vóór elke beslissing te worden gehoord.

6°. - De Executieve houdt een voor het publiek toegankelijk register van de vergunningen bij. Hierin staat tenminste de datum van de vergunning, de identiteit van de begunstigde, het adres van het gebouw en het soort werk waarvoor toestemming werd verleend.»

VERANTWOORDING

De procedure voor de afgifte van vergunningen om werken uit te voeren, moet in de ordonnantie worden bepaald. Zij is inderdaad strikt noodzakelijk om de bewaring van het patrimonium te waarborgen.

A défaut, l'Exécutif adresse un rappel à la Commission par lettre recommandée. Si, à l'expiration d'un nouveau délai de 15 jours prenant cours à la date du dépôt à la poste de ce rappel, l'Exécutif n'a pas reçu l'avis de la Commission, la procédure est poursuivie.

La décision de l'Exécutif doit intervenir dans les 105 jours de la réception de la demande. A défaut, le demandeur peut adresser un rappel à l'Exécutif par lettre recommandée. Si, à l'expiration d'un nouveau délai de 45 jours prenant cours à la date du dépôt à la poste de ce rappel, l'Exécutif ne s'est pas prononcé, le demandeur peut, sans autre formalité, passer à l'exécution des travaux ou accomplir les actes en se conformant à toutes autres dispositions législatives et réglementaires applicables.

3°. - L'autorisation est notifiée par lettre recommandée à la poste au propriétaire, à la Commission, au collège des bourgmestres et échevins de la commune où le bien immobilier est situé. Elle ne peut être mise en œuvre qu'au plus tôt 30 jours après sa délivrance.

4°. - L'autorisation peut être assortie de conditions particulières de nature à préserver au maximum les caractéristiques d'origine de l'immeuble concerné ou à assurer le suivi et la bonne fin des travaux.

Elle ne peut toutefois contredire les prescriptions générales ou particulières contenues dans l'arrêté de sauvegarde ou de protection, sous peine d'être déclarée nulle.

5°. - L'Exécutif peut suspendre ou retirer l'autorisation au bénéficiaire si celle-ci est fondée sur des données incomplètes, si le bénéficiaire ne respecte pas les conditions contenues dans l'autorisation ou si l'intérêt de la protection du patrimoine l'exige. L'intéressé est mis en mesure d'être entendu avant toute décision.

6°. - L'Exécutif tient à jour un registre des autorisations, accessible au public. Celui-ci contient au moins la date de l'autorisation, l'identité du bénéficiaire, l'adresse de l'immeuble et le type de travaux autorisés.»

JUSTIFICATION

La procédure de délivrance de l'autorisation d'effectuer des travaux doit être définie dans l'ordonnance. Elle est en effet essentielle à la garantie de sauvegarde du patrimoine.

Het advies van de Commissie en de doorzichtigheid van de procedure, resultaat van de bekendmakings- en overlegprocedure, moeten vermijden dat onherstelbare werken aan het bewaarde patrimonium worden uitgevoerd.

Dank zij de termijn die tussen de afgifte van de vergunning en de uitvoering ervan verstrijkt, kan elke betrokkene bij de Raad van State beroep aantekenen.

De vergunning moet voorwaarden kunnen bevatten, geval per geval vast te leggen, om het behoud en de valorisering van het patrimonium te waarborgen. Indien deze voorwaarden niet worden in acht genomen, kan de vergunning worden ingetrokken.

Het register met de vergunningen waarborgt de doorzichtigheid van de beslissingen van de overheid en laat vooral toe op lange termijn het beleid van de Executieve inzake restauratie van het patrimonium te beoordelen. Dergelijk instrument bestaat reeds in Nederland (zie Monumentenwet 1988).

Nr. 38 - (in ondergeschikte orde op amendement nr. 37)

Artikel 12

Een paragraaf 5bis in te voegen, luidend:

« § 5bis. - De vergunning mag bijzondere voorwaarden bevatten om de oorspronkelijke eigenschappen van het betrokken goed zo veel mogelijk te behouden of om de voortzetting en de goede voltooiing van de werken te waarborgen. Zij mag echter niet in strijd zijn met de algemene of de bijzondere voorwaarde uit het bewarings- of beschermingsbesluit, anders wordt zij nietig verklaard.

De Executieve mag de vergunning van de begunstigde schorsen of intrekken, indien deze werd uitgereikt op basis van onvolledige gegevens, indien de begunstigde de voorwaarden uit de vergunning niet naleeft of indien het beschermingsbelang van het patrimonium zulks vereist. De betrokkene wordt de mogelijkheid geboden vóór elke beslissing te worden aanhoord. »

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 37.

Nr. 39

Artikel 12bis (nieuw)

Een (nieuw) artikel 12bis in te voegen luidend:

Art. 12bis. - In de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende de organisatie van de planning en de stedenbouw wordt een artikel 125bis toegevoegd, luidend:

L'avis de la Commission et la transparence de la procédure réalisée par la procédure de publicité/concertation doivent permettre d'éviter que des travaux irréparables ne soient exécutés sur un patrimoine sauvegardé.

Le délai qui s'écoule entre la délivrance de l'autorisation et la mise en œuvre de celle-ci doit permettre à tout intéressé d'introduire un recours auprès du Conseil d'Etat.

L'autorisation doit pouvoir être assortie de conditions, à déterminer au cas par cas, pour assurer le maintien et la mise en valeur du patrimoine. Si ces conditions ne sont pas respectées, l'autorisation peut être retirée.

Le registre des autorisations assure la transparence des décisions de l'autorité publique et permet surtout d'évaluer à long terme la politique de l'Exécutif en matière de restauration du patrimoine. Un tel instrument existe aux Pays-Bas (voir Monumentenwet 1988).

N° 38 - (en ordre subsidiaire à l'amendement n° 37)

Article 12

Insérer un paragraphe 5bis rédigé comme suit:

« § 5bis. - L'autorisation peut être assortie de conditions particulières de nature à préserver au maximum les caractéristiques d'origine de l'immeuble concerné ou à assurer le suivi et la bonne fin des travaux. Elle ne peut toutefois contredire les prescriptions générales ou particulières contenues dans l'arrêté de sauvegarde ou de protection, sous peine d'être déclarée nulle.

L'Exécutif peut suspendre ou retirer l'autorisation au bénéficiaire si celle-ci est fondée sur des données incomplètes, si le bénéficiaire ne respecte pas les conditions contenues dans l'autorisation ou si l'intérêt de la protection du patrimoine l'exige. L'intéressé est mis en mesure d'être entendu avant toute décision. »

JUSTIFICATION

Voir amendement n° 37.

N° 39

Article 12bis (nouveau)

Insérer un article 12bis (nouveau) rédigé comme suit:

Art. 12bis. - Un article 125bis est ajouté à l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme, rédigé comme suit:

« Art. 125bis. – Wanneer het een aanvraag ontvangt voor een stedenbouwkundige vergunning betreffende een gebouw dat op de bewaarlijst is ingeschreven of dat krachtens de ordonnantie van... betreffende de bescherming van het onroerend erfgoed is beschermd, moet het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het gebouw is gelegen de Executieve hiervan op de hoogte stellen. Het schorst elke beslissing, totdat de Executieve kennis geeft van de vergunning om de werken uit te voeren, conform artikel 12 van de vermelde ordonnantie. In geval van weigering wordt de vergunning niet afgegeven.

Indien het gebouw waarvoor een stedenbouwkundige vergunning wordt aangevraagd na de afgifte van deze vergunning op de bewaarlijst wordt ingeschreven, schorst de gemachtigde ambtenaar de vergunning of beveelt hij de onderbreking van de werken, totdat de Executieve kennis geeft van de vergunning om de werken uit te voeren. In geval van weigering, dan wordt de vergunning nietig verklaard. »

VERANTWOORDING

Het lijkt ons onontbeerlijk de samenhang tussen de vergunning van de Executieve om werken uit te voeren en de wet op de stedenbouw in de tekst zelf van deze laatste te waarborgen.

Het is vooral de bedoeling twee mogelijkheden te regelen:

- de vergunning heeft betrekking op een goed dat op de bewaarlijst is ingeschreven of beschermd is. Om elke betwisting te vermijden, mag de vergunning slechts worden afgegeven na de vergunning van de Executieve om de werken uit te voeren, hetgeen de hiërarchie van de af te geven vergunningen aantoont;
- de inschrijving op de bewaarlijst of de bescherming gebeurt na de afgifte van de vergunning, maar vóór het opstarten van de werken. Dit geval hoeft geen regel te worden, maar kan zich wel voordoen, zoals onlangs is gebleken. Opnieuw maakt de voorrang van de vergunning van de Executieve op de andere vergunning het mogelijk deze laatste op te schorten, ja zelfs de werken in voorkomend geval te onderbreken.

Nr. 40 – (in hoofdorde)

Artikel 15

Dit artikel te doen vervallen.

VERANTWOORDING

De mogelijkheid om een onroerend goed van de bewaarlijst te royeren kan aanleiding geven tot veel druk en misbruik. Een gebouw op de lijst behouden of ervan royeren dreigt af te hangen van toevallige factoren, zoals de overheersende smaak in een bepaalde periode voor een bepaalde architectuurstijl, de banden tussen de Executieve en sommige vastgoedpromotoren, enz.

De enige manier om deze gevaren in te dijken, bestaat er volgens ons in ofwel de procedure te verzwaren door een reeks waarschuwingen in te bouwen, ofwel zonder meer te verbieden dat een goed van de bewaarlijst wordt geroyeerd. Dat is onze oplossing.

« Art. 125bis. – Lorsqu'il est saisi d'une demande de permis d'urbanisme concernant un immeuble inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé en vertu de l'ordonnance du... relative à la conservation du patrimoine immobilier, le collège des bourgmestre et échevins de la commune où il est situé est tenu d'en aviser l'Exécutif. Il suspend toute décision jusqu'à notification de l'autorisation d'effectuer les travaux par l'Exécutif conformément à l'article 12 de la dite ordonnance. En cas de refus, le permis n'est pas délivré.

Si l'immeuble sur lequel porte le permis d'urbanisme est inscrit sur la liste de sauvegarde après sa délivrance, le fonctionnaire délégué suspend le permis ou ordonne l'interruption des travaux jusqu'à notification par l'Exécutif de l'autorisation d'effectuer les travaux. Si l'autorisation est refusée, le permis est annulé. »

JUSTIFICATION

Il nous semble indispensable d'assurer l'articulation entre l'autorisation de l'Exécutif d'exécuter des travaux et la loi sur l'urbanisme dans le texte même de cette dernière ordonnance.

Il s'agit principalement de régler deux hypothèses:

- le permis porte sur un bien inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé. Pour éviter toute contestation, le permis ne doit pouvoir être délivré qu'après l'autorisation d'effectuer les travaux par l'Exécutif, ce qui marque la hiérarchie des autorisations à délivrer;
- l'inscription sur la liste de sauvegarde ou le classement intervient après la délivrance du permis mais avant le début des travaux. Sans devenir la règle, ce cas peut se présenter, comme l'actualité récente nous l'a montré. A nouveau, la prééminence de l'autorisation de l'Exécutif sur le permis aboutit à permettre la suspension de ce dernier, voir l'interruption des travaux si le cas se présente.

N° 40 – (en ordre principal)

Article 15

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

La possibilité de retirer un bien immobilier de la liste de sauvegarde peut donner lieu à de multiples pressions et abus. Le maintien ou le retrait d'un immeuble de la liste risque d'être tributaire de considérations d'opportunité comme les goûts dominants d'une époque pour un style architectural donné, les liens entre l'Exécutif et certains promoteurs immobiliers, etc.

La seule façon d'éviter ces risques consiste, à notre sens, soit à alourdir la procédure en l'entourant d'une série de garde-fous, soit à interdire purement et simplement le retrait d'un bien de la liste de sauvegarde. C'est la solution que nous avons retenue.

Nr. 41 - (in 1ste ondergeschikte orde op amendement nr. 40)

Artikel 15

1. Het 3de lid van de 1ste paragraaf, samen met de 3de paragraaf, te doen vervallen.
2. De 3de paragraaf te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Het royeren van de bewaarlijst is een zware maatregel. Het initiatief moet van de overheid komen, die hiervoor alle verantwoordelijkheid moet nemen, zonder zich te verschansen achter een bijzondere aanvraag die haar als welgevallen alibi zou kunnen dienen. Om nog niet te spreken van het feit dat deze bijzondere aanvraag door een vastgoedproject kan zijn ingegeven.

Tenslotte, zo de inschrijving op de bewaarlijst, een maatregel van algemeen belang, het voorwerp van een aanvraag door particulieren kan uitmaken, zo moet de royering, meestal door privé-belangen gemotiveerd, door de overheid gebeuren, hetgeen het algemeen belang waarborgt.

Nr. 42 - (in 2de ondergeschikte orde op amendement nr. 40)

Artikel 15

In de 3de paragraaf, de woorden « twee jaar » door de woorden « tien jaar » te vervangen.

VERANTWOORDING

De termijn van twee jaar tussen twee aanvragen tot royering van eenzelfde goed is onvoldoende lang. Het zal de promotor die speculeert op een mogelijke verandering van politieke meerderheid om een gunstige beslissing tot royering te bekomen, niet ontmoedigen.

Een termijn van tien jaar doet daarentegen verwachten dat hij zal ontmoedigd worden opnieuw een aanvraag in te dienen. Dit is ook een waarborg voor de samenhang van de overheidsbeslissingen. Het publiek zou moeilijk begrijpen dat men in twee jaar tijd van standpunt kan veranderen en toch met een eerst geweigerde royering instemt.

Nr. 43

Artikel 16

In de eerste paragraaf de woorden « , indien nodig, » te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Rond de beschermde gebouwen zou verplicht een beschermingszone tot stand moeten worden gebracht, terwijl dit rond een op de bewaarlijst ingeschreven gebouw vrijblijvend zou moeten zijn.

N° 41 - (en 1er ordre subsidiaire à l'amendement n° 40)

Article 15

1. Supprimer l'alinéa 3 du paragraphe 1er et le paragraphe 3.
2. Supprimer le paragraphe 3.

JUSTIFICATION

La radiation de la liste de sauvegarde est une mesure grave. L'initiative doit en revenir au pouvoir politique qui doit en prendre l'entière responsabilité, sans pouvoir se réfugier derrière une demande particulière qui pourrait lui servir d'alibi commode. Sans compter que cette demande particulière peut avoir pour origine un projet de promotion immobilière.

Enfin, autant l'inscription sur la liste de sauvegarde, qui est une mesure d'intérêt général, peut faire l'objet d'une demande de particuliers, autant la radiation, motivée la plupart du temps par des intérêts privés, doit être arbitrée par le pouvoir public, garant de l'intérêt général.

N° 42 - (en 2me ordre subsidiaire à l'amendement n° 40)

Article 15

Au paragraphe 3, remplacer les mots « deux ans » par les mots « dix ans ».

JUSTIFICATION

Le délai de deux ans entre deux demandes de radiation concernant le même bien est insuffisant. Il ne découragera pas le promoteur désireux d'aboutir à spéculer sur un éventuel changement de majorité politique pour obtenir une décision favorable à la radiation.

Un délai de dix ans permet au contraire d'espérer qu'il se découragera à réintroduire sa demande. C'est aussi une garantie de cohérence des décisions du pouvoir politique. L'opinion comprendrait difficilement qu'on puisse changer d'avis dans un intervalle de deux ans et accorder une radiation qu'on avait d'abord refusée.

N° 43

Article 16

Au paragraphe 1er, supprimer les mots « si nécessaire ».

JUSTIFICATION

La création d'une zone de protection autour des immeubles classés devrait être obligatoire, alors qu'elle ne serait que facultative autour d'un immeuble inscrit sur la liste de sauvegarde.

Nr. 44

Artikel 16

In de 2de paragraaf, het 2de lid als volgt te vervangen:

«*De aanvraag wordt bij een ter post aangetekende brief aan de Executieve gericht.*»

VERANTWOORDING

De vorm en de inhoud van de aanvraag vereisen geen besluit van de Executieve. Het volstaat dat de aanvraag aan de bevoegde Minister wordt gericht en de identificatie van het goed mogelijk maakt. Bij elke andere formule dreigen aanvragen van de bevolking onontvankelijk te worden verklaard, te wijten aan louter vormelijke aard. Dit dreigt zelfs de mogelijkheid om in afwachting van het besluit van de Executieve waarin de vorm moet worden bepaald, een inschrijvingsaanvraag in te dienen, te vertragen.

Het zou wenselijk zijn de Commissie voor Monumenten en Landschappen het initiatief te laten nemen tot het opstellen van een typeformulier en dit onder het publiek te verspreiden.

Nr. 45

Artikel 2

1. In 1°, a), de woorden «of beeldhouwwerk» te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Het Gewest is niet bevoegd inzake beeldhouwwerken.

**

2. In 1°, a), het woord «noodzakelijk» weg te laten.

VERANTWOORDING

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen vindt dat de term «noodzakelijk» moet geschrapt worden ten einde dubbelzinnigheid of verwarring, mogelijk rond de interpretatie van deze term, te vermijden.

**

3. In 1°, c), tussen het woord «natuur» en de woorden «elk gecombineerd werk, de woorden «of van de mens» in te voegen.

VERANTWOORDING

De formulering laat de uitbreiding toe van het begrip landschap tot een werk dat specifiek door de mens werd uitgevoerd.

**

N° 44

Article 16

Au paragraphe 2, remplacer le dernier alinéa par ce qui suit:

«*La demande est adressée à l'Exécutif par lettre recommandée à la poste.*»

JUSTIFICATION

La forme et le contenu de la demande ne doivent pas faire l'objet d'un arrêté de l'Exécutif. Il suffit qu'elle soit adressée au Ministre compétent et qu'elle permette l'identification du bien. Toute autre formule comporte le risque de voir des demandes émanant de la population jugées irrecevables pour des questions de pure forme, voir de retarder la possibilité d'introduire une demande d'inscription dans l'attente de l'arrêté de l'Exécutif qui doit en fixer la forme.

Il serait opportun que la Commission des monuments et sites prenne l'initiative d'établir un formulaire type et de le diffuser auprès du public.

N° 45

Article 2

1. Au 1°, a), supprimer les mots «ou sculpturale».

JUSTIFICATION

La Région n'est pas compétente en matière d'œuvres sculpturales considérées isolément.

**

2. Au 1°, a), supprimer le mot «essentiellement».

JUSTIFICATION

La Commission royale des Monuments et des Sites considère que le terme «essentiellement» doit être supprimé afin de lever toute ambiguïté ou confusion dans l'interprétation possible de ce terme.

**

3. Au 1°, c), entre le mot «nature» et les mots «ou toute œuvre combinée», insérer les mots «ou de l'homme».

JUSTIFICATION

La formulation permet d'élargir la définition de site à une œuvre spécifiquement réalisée par l'homme.

**

4. In 1°, c), de woorden «met weinig bebouwing» te vervangen door de woorden «met geen of gedeeltelijke bebouwing.»

VERANTWOORDING

De Conventie van Granada van 3 oktober 1985, ter bescherming van het bouwkundig erfgoed van Europa, gebruikt de uitdrukking «gedeeltelijk bebouwd». De uitdrukking «niet-bebouwd» daarentegen, laat toe de semi-natuurlijke landschappen te impliceren.

**

5. Het 1°, d), te vervangen door wat volgt:

«d) elk terrein, geologische formatie, gebouw, geheel of landschap dat archeologische goederen bevat of kan bevatten.»

VERANTWOORDING

De nieuwe bepaling van een archeologische vindplaats laat de volgende beschouwing toe: een willekeurig terrein of een geologische formatie, die geen landschap zijn in de zin van de betekenis die aan dit woord gegeven wordt, kan sporen van het verleden bevatten.

**

6. In 2°, tussen het woord «het verstevigen» en de woorden «het tot zijn recht doen komen», de woorden «de herbestemming» in te voegen.

VERANTWOORDING

Vermits de herbestemming één van de belangrijke kenmerken is van het geïntegreerd behoud, is het nuttig dit op te nemen in de bepaling van het behoud.

**

7. Aan het slot van 2°, de woorden «en het te behouden in een passende omgeving» bijvoegen.

VERANTWOORDING

Het geïntegreerd behoud, volgens de bewoordingen van resolutie (76) 28 aangenomen door het Comité van Ministers van de Europese Raad op 14 april 1976, omvat de maatregelen die de integratie van het erfgoed in het dagelijkse leefklimaat, maar eveneens de maatregelen die het behoud in een gepaste omgeving, bebouwd of natuurlijk, beogen.

**

4. Au 1°, c), remplacer les mots «où la construction est rare» par les mots «non ou partiellement construit».

JUSTIFICATION

La Convention de Grenade du 3 octobre 1985, pour la sauvegarde du patrimoine architectural de l'Europe, utilise l'expression «partiellement construit». L'expression «non construit», quant à elle, permet d'inclure les sites semi-naturels.

**

5. Remplacer le 1°, d), par ce qui suit:

d) au titre de site archéologique: tout terrain, formation géologique, bâtiment, ensemble ou site qui comprend ou est susceptible de comprendre des biens archéologiques.»

JUSTIFICATION

La nouvelle définition du site archéologique permet de prendre en considération le fait qu'un terrain quelconque ou une formation géologique, qui n'est pas un site au sens de la définition donnée à ce mot, peut receler des traces du passé.

**

6. Au 2°, entre les mots «la consolidation» et les mots «et la mise en valeur», insérer les mots «la réaffectation».

JUSTIFICATION

La réaffectation étant un des traits principaux d'une conservation intégrée, il est utile de la reprendre dans la définition de la conservation.

**

7. Au 2°, in fine, ajouter les mots «et de le maintenir dans un environnement approprié».

JUSTIFICATION

La conservation intégrée, aux termes de la résolution (76) 28 adoptée par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe le 14 avril 1976, comprend les mesures qui visent à intégrer le patrimoine dans le cadre de la vie contemporaine, mais aussi celles qui le maintiennent dans un environnement approprié, bâti ou naturel.

**

8. Een 3^obis in te voegen, luidend als volgt:

«3^obis. — *archeologisch goed: overblijfselen, voorwerpen of sporen uit het verleden*».

**

9. Een 3^oter in te voegen, luidend:

«3^oter. — *steekproef: de ingreep die de wijziging van de toestand van een archeologisch landschap met zich mee brengt om de aanwezigheid van archeologische overblijfselen na te trekken of de aard of het bestaan in de uitgestrektheid van een archeologisch landschap te bepalen*».

**

10. Een 3^oquater in te voegen, luidend:

«3^oquater. — *opgravingen: het geheel van de ingrepen en werken die als doel hebben archeologische goederen op te sporen en op te vangen*».

VERANTWOORDING

(amendementen nrs 45, 8), 9) en 10))

De bepalingen moeten aangevuld worden rekening houdend met de inleiding van een hoofdstuk betreffende de archeologische ontdekkingen.

**

11. Een 7° toe te voegen, luidend:

«7°. — *speciale regelen van openbaarmaking en overlegcommissie: degene die georganiseerd worden krachtens de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw*».

VERANTWOORDING

Er wordt voorgesteld om verschillende artikelen van de ordonnantie te ontlasten door in de bepalingen te bepalen welke de speciale regelen van openbaarmaking zijn en welke overlegcommissie voorzien is.

Nr. 46

Artikel 2

Een 8° toe te voegen, luidend:

«8°. — *Stedenbouwkundig college: het college van deskundigen ingevoerd krachtens de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw*».

8. Insérer un 3^obis rédigé comme suit:

«3^obis. — *biens archéologiques: restes, objets ou traces du passé*».

**

9. Insérer un 3^oter rédigé comme suit:

«3^oter. — *sondage: l'opération impliquant la modification de l'état d'un site archéologique destinée à s'assurer de l'existence de biens archéologiques ou de l'existence, de la nature et de l'étendue d'un site archéologique*».

**

10. Insérer un 3^oquater, rédigé comme suit:

«3^oquater. — *fouilles: l'ensemble des opérations et des travaux destinés à rechercher et à recueillir des biens archéologiques*».

JUSTIFICATION

(amendements n°s 45, 8), 9) et 10))

Il y a lieu de compléter les définitions compte tenu de l'introduction d'un chapitre relatif aux découvertes archéologiques.

**

11. Ajouter un 7°, libellé comme suit:

«7°. — *mesures particulières de publicité et commission de concertation: celles organisées en vertu de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme de la Région de Bruxelles-Capitale*».

JUSTIFICATION

Il est proposé d'alléger le texte de différents articles de l'ordonnance en spécifiant dans les définitions quelles sont les mesures particulières de publicité et commission de concertation prévues.

N° 46

Article 2

Ajouter un 8°, libellé comme suit:

«8°. — *Collège d'urbanisme: le collège d'experts institué en vertu de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme de la Région de Bruxelles-Capitale*».

VERANTWOORDING

De bepalingen moeten aangevuld worden gezien de invoering van beroepsmogelijkheden.

Nr. 47

Artikel 2

In het 1°, letter e) toe te voegen, luidend:

«e) als tuin: elk architecturaal geheel dat in hoofdzaak gevormd wordt door planten of mineralen waarvan de aanleg, als Franse tuin of als Engelse tuin, de voornaamste eigenschap is, het decor of de samenstellende elementen van deze tuin zijn van artistiek of historisch belang.»

VERANTWOORDING

De belangstelling van het publiek voor parken en tuinen neemt met de dag toe. Het lijkt gepast om deze goederen te herkennen en ze als te beschermen onroerend goed te beschouwen. De voorgestelde bepaling stemt overeen met het Handvest van Florence van 21 mei 1981.

Nr. 48

Artikel 2

Letter c) van het 1° als volgt te vervangen:

«c) als landschap: elk werk van de natuur of elk gecombineerd werk van de mens en van de natuur dat karakteristiek en homogeen genoeg is om topografisch afgebakend te worden.»

VERANTWOORDING

De tekst van het ontwerp is dubbelzinnig en laat plaats voor interpretatie van het begrip «weinig bebouwing».

Voorgesteld amendement biedt het voordeel de bepaling van «landschap» te verduidelijken en de ruimtelijke homogeniteit te behouden.

Nr. 49

Artikel 2

In letter c) van 1°, de woorden «elk werk van de natuur» te vervangen door de woorden «elk zogenaamd natuurlijk landschap».

JUSTIFICATION

Il y a lieu de compléter les définitions compte tenu de l'insertion de mesures de recours.

N° 47

Article 2

Au 1°, ajouter un littera e) libellé comme suit:

«e) au titre de jardin: toute composition architecturale dont le principal matériau est végétal ou minéral, dont les caractéristiques essentielles résident dans son agencement, qu'il soit de type ordonnancé ou paysager, son décor ou le choix des éléments qui la constituent et qui présente un intérêt significatif sous l'angle historique ou artistique.»

JUSTIFICATION

L'engouement du public pour les parcs et jardins se manifeste aujourd'hui avec force. Il semble opportun d'identifier ces biens et de les considérer comme un patrimoine immobilier susceptible d'être protégé. La définition proposée est conforme à la Charte de Florence du 21 mai 1981.

N° 48

Article 2

Au 1°, remplacer le littera c) par ce qui suit:

«c) au titre de site: toute œuvre de la nature ou toute œuvre combinée de l'homme et de la nature constituant un espace suffisamment caractéristique et homogène pour faire l'objet d'une délimitation topographique.»

JUSTIFICATION

Le texte du projet est ambigu et laisse place à interprétation quant à la notion de «construction... rare».

L'amendement proposé confère davantage de précision à la définition du site tout en préservant l'exigence d'homogénéité spatiale.

N° 49

Article 2

Au 1°, c) remplacer les mots «toute œuvre de la nature» par les mots «tout lieu dit naturel».

VERANTWOORDING

Geografisch beschouwd, bestaat er in onze gewesten geen door de mens nog onaangeroerd stuk «natuur».

Nr. 50 - (subamendement op amendement nr. 45-8)

Artikel 2

Het door de Executieve voorgesteld 3^obis als volgt te vervangen:

«3^obis. - archeologische goederen: de overblijfselen of elk ander spoor van paleontologische aard van de bedrijvigheid van de mens of zijn leefmilieu, die de getuigenis zijn van tijdperken of beschavingen waarvan de voornaamste of één van de voornaamste wetenschappelijke informatiebronnen voortkomt uit materiële opgravingen en ontdekkingen.»

VERANTWOORDING

De voorgestelde tekst is, wat de bepaling betreft, veel nauwkeuriger dan de tekst van de Executieve.

Nr. 51 - (subamendement op amendement nr. 45-9)

Artikel 2

Het door de Executieve voorgesteld 3^oter als volgt te vervangen:

«3^oter. - Steekproef: de handeling die de wijziging van de staat van een archeologische vindplaats inhoudt en tot doel heeft zich te vergewissen van het bestaan van archeologische goederen of feiten, of van het bestaan, de aard of de uitgestrektheid van een archeologische vindplaats.»

VERANTWOORDING

Zoals de Executieve in haar verantwoording van haar amendement nr. 45-5 heeft opgemerkt, moet er in de tekst ook rekening worden gehouden met de geologische formaties die sporen van het verleden kunnen bevatten.

Nr. 52 - (subamendement op amendement nr. 45-10)

Artikel 2

In het door de Executieve voorgestelde 3^oquater na de woorden «archeologische goederen» de woorden «of feiten» in te voegen.»

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 51.

JUSTIFICATION

En termes de géographie, il n'y a plus de «nature» qui n'ait été travaillée par l'homme dans nos régions.

N° 50 - (sous-amendement à l'amendement n° 45-8)

Article 2

Remplacer le 3^obis proposé par l'Exécutif, par ce qui suit:

«3^obis. - biens archéologiques: les vestiges ou toute autre trace d'ordre paléontologique de l'activité de l'homme ou de l'environnement de celui-ci, constituant un témoignage d'époques ou de civilisations dont la principale ou une des principales sources d'information scientifique est assurée par des fouilles ou par des découvertes matérielles.»

JUSTIFICATION

Le texte proposé est beaucoup plus précis dans sa définition que celui de l'Exécutif.

N° 51 - (sous-amendement à l'amendement n° 45-9)

Article 2

Remplacer le 3^oter proposé par l'Exécutif, par ce qui suit:

«3^oter. - Sondage: l'opération impliquant la modification de l'état d'un site archéologique destinée à s'assurer de l'existence de biens ou faits archéologiques ou de l'existence de la nature et de l'étendue d'un site archéologique.»

JUSTIFICATION

Comme l'Exécutif l'a fait remarquer dans sa justification à son amendement n° 45-5, il faut également viser dans le texte les formations géologiques qui peuvent elles aussi receler des traces du passé.

N° 52 - (sous-amendement à l'amendement n° 45-10)

Article 2

Au 3^oquater proposé par l'Exécutif, entre les mots «de biens» et le mot «archéologiques» insérer les mots «et des faits».

JUSTIFICATION

Même justification que l'amendement n° 51.

Nr. 53

*Artikel 2***Een 3^oquinquies in te voegen, luidend:**

«3^oquinquies. – *Toevallige ontdekking: het door zuiver toeval blootleggen van archeologische goederen of feiten.*»

VERANTWOORDING

Het is wenselijk alle nuttige bepalingen te geven, daar de Executieve een hoofdstuk over de archeologische opgravingen heeft ingevoerd.

Nr. 54

*Artikel 2***Een 3^osexies in te voegen, luidend:**

«3^osexies. – *Opsporing: de handeling waarbij archeologische goederen of feiten gelokaliseerd of gerecupereerd worden, zonder de bodem te verstoren.*»

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 53.

Nr. 55

*Artikel 17***In § 1 een 3^obis in te voegen, luidend:**

«3^obis. – *de aanvrager, indien het een vereniging of een groep van personen betreft. In dit laatste geval wordt de kennisgeving gezonden aan degene die de aanvraag bij de Executieve heeft ingediend of aan degene wiens handtekening boven de aanvraag staat.*»

VERANTWOORDING

Degenen die een aanvraag tot bescherming hebben ingediend, moeten worden ingelicht over het gevolg dat eraan wordt gegeven.

Nr. 56

*Artikel 17***Aan § 1, 3de lid, de volgende zin toe te voegen:**

«*Een aanvraag tot advies over het project tot bescherming wordt er bijgevoegd.*»

N° 53

*Article 2***Insérer un 3^oquinquies, rédigé comme suit:**

«3^oquinquies. – *Découverte fortuite: la mise au jour, par pur effet du hasard, de biens ou faits archéologiques.*»

JUSTIFICATION

Il y a lieu de donner toutes les définitions utiles compte tenu de l'introduction par l'Exécutif d'un chapitre relatif aux fouilles archéologiques.

N° 54

*Article 2***Insérer un 3^osexies, rédigé comme suit:**

«3^osexies. – *Prospection: l'opération destinée à localiser ou à récupérer des biens ou des faits archéologiques sans apporter de modification au sol.*»

JUSTIFICATION

Même justification que l'amendement n° 53.

N° 55

*Article 17***Au § 1er, insérer un 3^obis, rédigé comme suit:**

«3^obis. – *au demandeur, lorsqu'il s'agit d'une association ou d'un groupe de personnes. Dans ce dernier cas, la notification est faite à la personne qui a adressé la demande d'inscription à l'Exécutif ou à celle dont la signature figure en tête de la demande.*»

JUSTIFICATION

Ceux qui ont introduit une demande de classement doivent être avertis de la suite qui y est réservée.

N° 56

*Article 17***Au § 1er, 3e alinéa, ajouter la phrase suivante:**

«*Une demande d'avis sur le projet de classement y est jointe.*»

VERANTWOORDING

De amendementen op de artikelen 17, 18 en 19 hangen nauw samen en hebben tot doel de beschermingsprocedure te verkorten door de geraadpleegde instanties meer tijd te geven om hun adviezen te formuleren. Het is voldoende te dien einde het ontwerp van bescherming ter advies voor te leggen op hetzelfde ogenblik waarop de kennisgeving van het besluit tot opening van de beschermingsprocedure wordt bezorgd.

De eigenaar heeft, conform het ontwerp, één maand om te reageren, terwijl de gemeente en de commissie twee en een halve maand de tijd hebben. De opmerkingen van de eigenaar worden hen te gepasten tijde verzonden.

Nr. 57

Artikel 18

Dit artikel met het volgende lid te vervolledigen:

« *De opmerkingen van de eigenaar worden onmiddellijk naar de gemeente en de Commissie gezonden.* »

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 56.

Nr. 58 - (in hoofdorde)

Artikel 19

1. De 1ste paragraaf te doen vervallen.
2. In § 2 de woorden «in paragraaf 1» te vervangen door de woorden «in artikel 18».

VERANTWOORDING

Het gemeentelijk advies past niet in de beschermingsprocedure. De gemeente is geen specialist ter zake en zou bovendien een advies kunnen uitbrengen waarin eerder wordt rekening gehouden met haar stedenbouwkundige bezorgdheden dan wel met de bescherming van het erfgoed. Inderdaad, zodra een BPA betrekking heeft op de omgeving rond een beschermd monument, zal zij in de verleiding komen over het beschermen een negatief advies uit te brengen. De Koninklijke Sint-Mariakerk is hiervan een stichtend voorbeeld. Uiteraard zou Schaarbeek een negatief advies verlenen over het beschermen van de omgeving van de kerk, gelet op de projecten die de gemeente verdedigt.

Nr. 59 - (in bijkomende orde op amendement nr. 58)

Artikel 19

Dit artikel door de volgende bepaling te vervangen:

JUSTIFICATION

Les amendements aux articles 17, 18 et 19 sont intimement liés et visent à raccourcir la procédure de classement tout en donnant plus de temps aux instances consultées pour formuler leur avis. Pour ce faire, il suffit de soumettre simultanément le projet de classement pour avis, au moment de la notification de l'arrêté d'ouverture de la procédure de classement.

Le propriétaire a un mois pour réagir, conformément au projet, tandis que la commune et la commission disposent de deux mois et demi. Les remarques du propriétaire leur sont transmises en temps utile.

N° 57

Article 18

Compléter cet article par l'alinéa suivant:

« *Les observations du propriétaire sont aussitôt transmises à la commune et à la Commission.* »

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 56.

N° 58 - (en ordre principal)

Article 19

1. Supprimer le paragraphe 1er.
2. Au paragraphe 2, remplacer les mots «au paragraphe 1er» par les mots «à l'article 18».

JUSTIFICATION

Le recours à l'avis de la commune ne se justifie pas dans le cadre de la procédure de classement. Elle ne dispose d'aucune expertise en la matière et risque, de plus, de donner un avis qui tiennne compte davantage de ses préoccupations urbanistiques que de protection du patrimoine. En effet, pour peu qu'un PPA soit projeté aux alentours d'un monument classé, elle sera tentée de remettre un avis négatif sur le classement. L'exemple de l'église royale Sainte-Marie est éclairant à cet égard. Il est évident que Schaarbeek remettrait un avis négatif sur le classement des abords de l'église, compte tenu des projets que la commune défend.

N° 59 - (en ordre subsidiaire à l'amendement n° 58)

Article 19

Remplacer cet article par la disposition suivante:

« Art. 19. - Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waarin het goed dat deel uitmaakt van het onroerende erfgoed is gelegen, brengt samen met de Commissie advies uit, binnen 75 dagen te rekenen vanaf de kennisgeving. Deze termijn verstrekken, wordt de procedure voortgezet. »

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 56.

Nr. 60

Artikel 20

De woorden «op de 360ste dag» te vervangen door de woorden «6 maanden».

VERANTWOORDING

Dit amendement is het resultaat van de wijziging van de in de artikelen 17 tot 19 voorgestelde beschermingsprocedure.

Nr. 61

Artikel 21

1. In het 2de lid de woorden «kan (...) vaststellen» door de woorden «stelt (...) vast» te vervangen en na de woorden «beschermd goed» de woorden «dat niet gelegen is een op het gewestplan van de Brusselsse Agglomeratie ingekleurde zone van cultureel, historisch of esthetisch belang» in te voegen.

2. Een § 2 toe te voegen, luidend:

« § 2. - Behalve duidelijke en met redenen omklede andersluidende bepaling in het beschermingsbesluit, heeft dit betrekking op het geheel van de bedoelde onroerende goederen, de delen binnenin of de niet-gebouwde delen inbegrepen.

Het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst bevat ambtshalve het verbod tot sloping van de onroerende goederen of tot verbouwing zonder voorafgaande toestemming. »

VERANTWOORDING

a) Rond elk beschermd monument moet, zodra men de bescherming beschouwt als een maatregel die van hogere rang is dan de inschrijving op de bewaarlijst, een beschermingszone worden afgebakend.

« Art. 19. - Le collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien relevant du patrimoine immobilier est situé et la Commission donnent leur avis dans les 75 jours de la notification. Passé ce délai, la procédure est poursuivie. »

JUSTIFICATION

Voir la justification à l'amendement n° 56.

N° 60

Article 20

Remplacer les mots «le 360me jour» par «dans les six mois».

JUSTIFICATION

Cet amendement résulte de la modification de la procédure de classement telle qu'elle est proposée aux articles 17 à 19.

N° 61

Article 21

1. Au deuxième alinéa, remplacer les mots «peut établir» par le mot «établit» et ajouter après les mots «bien classé» les mots «qui n'est pas situé dans une zone d'intérêt culturel, historique ou esthétique au plan de secteur de l'agglomération bruxelloise».

2. Ajouter un paragraphe 2 rédigé comme suit:

« § 2. - Sauf stipulation contraire expresse et motivée contenue dans l'arrêté de classement, celui-ci porte sur l'entière des biens immobiliers visés, y compris ces parties intérieures ou non bâties.

L'arrêté d'inscription sur la liste de sauvegarde contient d'office l'interdiction de démolir les biens immobiliers, ou de les transformer sans autorisation préalable. »

JUSTIFICATION

a) Une zone de protection doit être établie autour de chaque monument classé dès le moment où l'on considère le classement comme une mesure de protection supérieure à l'inscription sur la liste de sauvegarde.

b) Laat toe te veronderstellen dat, bij gebrek aan verduidelijkingen, de inschrijving betrekking heeft op heel het gebouw. Zou ertoe moeten aanzetten zich er niet langer mee tevreden te stellen alleen de gevel of het dak te beschermen, hetgeen te dikwijls de kwaliteit van het gebouw schaadt.

Het verbod om een gebouw, zodra het op de bewaarlijst is ingeschreven, te slopen of zonder voorafgaandelijke toestemming te verbouwen, moet worden vermeld in het besluit dat aan de betrokkenen ter kennis wordt gegeven, om hun aandacht op de praktische gevolgen van de inschrijving te vestigen.

Nr. 62

Artikel 22

In § 1, 2de lid, na het woord «dit» de woorden «binnen dertig dagen na de goedkeuring» in te voegen.

VERANTWOORDING

Dergelijke termijn voor de kennisgeving van het besluit tot bescherming stond in het voorontwerp (artikel 24). Door de aanbeveling van de Raad van State te letterlijk te volgen (blz. 18), heeft de Executieve nagelaten er rekening mee te houden.

Nr. 63

Artikel 22

In § 1 een 3^obis in te voegen, luidend:

«3^obis. — *de aanvrager, indien het een vereniging of een groep van personen betreft. In dit laatste geval wordt de kennisgeving gezonden aan degene die de aanvraag bij de Executieve heeft ingediend of aan degene wiens handtekening boven de aanvraag staat.*»

VERANTWOORDING

Degenen die een aanvraag tot bescherming hebben ingediend, moeten worden ingelicht over het gevolg dat eraan wordt gegeven.

Nr. 64

Artikel 2

In het 1°, letter a) als volgt te vervangen:

«a) *als monument: elk merkwaardig werk, met inbegrip van de uitrusting of decoratieve elementen die er deel van uitmaken;*»

b) Permet de présumer qu'en l'absence de précisions, l'inscription concerne l'entièreté de l'immeuble. Devrait encourager la tendance à ne plus se contenter de classer la façade et la toiture, ce qui dénature trop souvent la qualité d'un immeuble.

L'interdiction de démolir un immeuble ou de le transformer sans autorisation préalable dès qu'il est inscrit sur la liste de sauvegarde doit être mentionnée dans l'arrêté notifié aux intéressés pour attirer leur attention sur les conséquences pratiques de l'inscription.

N° 62*Article 22*

Au paragraphe 1er, alinéa 2, ajouter après le mot «poste» les mots «dans les trente jours de son adoption».

JUSTIFICATION

L'avant-projet (article 24) comportait un tel délai pour la notification de l'arrêté de classement. En suivant trop à la lettre la recommandation du Conseil d'Etat (p. 18), l'Exécutif a ômis d'en tenir compte.

N° 63*Article 22*

Au § 1er, insérer un 3^obis, rédigé comme suit:

«3^obis. — *au demandeur, lorsqu'il s'agit d'une association ou d'un groupe de personnes. Dans ce dernier cas, la notification est faite à la personne qui a adressé la demande d'inscription à l'Exécutif ou à celle dont la signature figure en tête de la demande.*»

JUSTIFICATION

Ceux qui ont introduit une demande de classement doivent être avertis de la suite qui y est réservés.

N° 64*Article 2*

Au 1°, remplacer le littéra a) par ce qui suit:

«a) *au titre de monument: toute réalisation particulièrement remarquable, y compris les installations ou les éléments décoratifs faisant partie intégrante de cette réalisation;*»

VERANTWOORDING

De nieuwe formulering, die afkomstig is uit de Conventie van Granada van 3 oktober 1985 ter bescherming van het bouwkundig erfgoed van Europa, is veelzijdiger. De uitdrukking «elk bouwkundig werk of beeldhouwwerk» zou het monument inderdaad kunnen beperken tot deze beide artistieke uitdrukkingen. De nieuwe formulering laat toe de schilderkunst, de mozaïkkunst en andere verwezenlijkingen te overwegen.

Nr. 65

Artikel 3

In § 1, aan het slot het volgend lid toe te voegen:

«Zij kan haar eveneens aanbevelingen doen voor het algemeen beleid inzake de problematiek van het behoud.»

VERANTWOORDING

Men moet de Commissie toelaten de Executieve aanbevelingen te doen voor het algemeen beleid.

Nr. 66

Artikel 3

§§ 2, 3 en 4 te vervangen door wat volgt:

«§ 2. - De Executieve stelt de samenstelling, de organisatie en de regels van onverenigbaarheid van de Commissie vast en past daarbij de volgende principes toe:»

1° - De Commissie is samengesteld uit achttien leden die door de Executieve benoemd worden. Twaalf worden gekozen op basis van een dubbele lijst die door de Hoofdstedelijke Raad voorgelegd wordt en zes worden gekozen op de voordracht van de Commissie.

2° - De Commissie is samengesteld uit leden die afkomstig zijn van alle kringen die bij het behoud betrokken zijn, verenigingen inbegrepen.

De leden van de Commissie zijn bekend om hun bekwaamheid inzake het behoud van het onroerend erfgoed.

Elk van de volgende vakgebieden is vertegenwoordigd: natuurlijk erfgoed, archeologie, historisch onderzoek, architecturaal erfgoed, restauratietechnieken.

Bovendien omvat de Commissie ten minste een licentiaat of doctor in de archeologie en kunstgeschiedenis, een licentiaat of doctor in de geschiedenis en een architect.

JUSTIFICATION

La nouvelle formulation empruntée à la Convention de Grenade au 3 octobre 1985, pour la sauvegarde du patrimoine architectural de l'Europe, est plus complète. En effet, l'expression «toute œuvre architecturale ou sculpturale» pourrait limiter le monument à ces deux seules expressions artistiques. La nouvelle formulation permet d'envisager l'art pictural, les mosaïques et autres réalisations.

N° 65

Article 3

Au § 1er, ajouter in fine l'alinéa suivant:

«Elle peut également lui adresser des recommandations de politique générale sur la problématique de la conservation.»

JUSTIFICATION

Il faut permettre à la Commission de pouvoir émettre à l'intention de l'Exécutif des recommandations de politique générale.

N° 66

Article 3

Remplacer les §§ 2, 3 et 4 par ce qui suit:

«§ 2. - L'Exécutif arrête la composition, l'organisation et les règles d'incompatibilité de la Commission en consacrant l'application des principes suivants:»

1° - La Commission se compose de 18 membres nommés par l'Exécutif. Douze sont choisis sur base d'une liste double présentée par le Conseil de la Région et six sont choisis sur présentation de la Commission.

2° - La Commission est composée de membres émanant de l'ensemble des milieux concernés par la conservation, y compris les associations.

Les membres de la Commission ont une compétence notoire en matière de conservation du patrimoine immobilier.

Chacune des matières suivantes est représentée: patrimoine naturel, archéologie, recherches historiques, patrimoine architectural, techniques de restauration.

Par ailleurs, la Commission comporte au moins un licencié ou docteur en archéologie et histoire de l'art, un licencié ou docteur en histoire et un architecte.

3° - De leden van de Executieve worden benoemd voor een vernieuwbaar mandaat van zes jaar.

4° - De Commissie wordt om de drie jaar voor de helft vernieuwd.

§ 3. - De Commissie keurt een huishoudelijk reglement goed dat ze ter goedkeuring voorlegt aan de Executieve.

De adviezen, de opmerkingen, aanbevelingen en suggesties van de Commissie worden bij gewone meerderheid van de aanwezige leden geformuleerd.

Behalve voor adviezen mag de minderheid haar mening laten opnemen in de notulen.

§ 4. - De Commissie wordt bijgestaan door een vast secretariaat.

De Executieve wijst de ambtenaren van de Administratie van het Erfgoed aan die belast worden met dit secretariaat.

Dit secretariaat wordt onder meer belast met:

1° - het secretariaat en de interne administratie van de Commissie;

2° - het ter beschikking stellen aan het publiek van de inventaris en het register. »

VERANTWOORDING

De leden van de Commissie mogen noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks voordeel hebben bij de materies die ze behandelen; daarom zal de Executieve regels van onverenigbaarheid vastleggen voor de leden van de Commissie.

De goede werking van de Commissie vergt de beslissing van een vast aantal.

De Commissie kan slechts op doeltreffende wijze te werk gaan wanneer haar leden over een totale onafhankelijkheid beschikken ten opzichte van de uitvoerende macht.

In dit opzicht leek het beroep op de voorlegging van een door de Raad samengesteld dubbel lijststelsel dat gebruikt wordt voor de samenstelling van andere instanties, deze onafhankelijkheid beter te waarborgen dan een rechtstreekse benoeming door de Executieve.

Bovendien werd de taak aan de Commissie toevertrouwd om zes leden op de achttien voor te stellen, zodat haar samenstelling vervolledigd kan worden rekening houdend met de noodzakelijkheid om over bepaalde specifieke bevoegdheden inzake het behoud van het erfgoed te beschikken.

Om elke dubbelzinnigheid te vermijden, stelt de tekst duidelijk voor dat de Commissie in haar samenstelling en niet tijdens elke vergadering minstens een lid moet hebben van wie de bekwaamheid algemeen bekend is, in één van de vijf opgesomde vakgebieden.

Tenslotte, gezien de Commissie vragen moet kunnen beantwoorden in verband met de decoratieve elementen die van nature of door bestemming onroerend zijn, is het normaal dat men een lid voorziet van wie algemeen bekend is dat hij bekwaam is in restauratietechnieken.

3° - Les membres de la Commission sont nommés pour un mandat renouvelable de six ans.

4° - La Commission est renouvelée tous les trois ans par moitié.

§ 3. - La Commission adopte un règlement d'ordre intérieur qu'elle soumet à l'approbation de l'Exécutif.

Les avis, observations, recommandations et suggestions de la Commission sont formulés à la majorité simple des membres présents.

Hormis pour les avis, la minorité peut mentionner son opinion au procès-verbal.

§ 4. - La Commission est assistée d'un secrétariat permanent.

L'Exécutif désigne les fonctionnaires de l'Administration du Patrimoine chargés de ce secrétariat.

Parmi les missions du secrétariat figurent:

1° - le secrétariat et l'administration interne de la Commission;

2° - la tenue à la disposition du public de l'inventaire et du registre. »

JUSTIFICATION

Les membres de la Commission ne peuvent avoir un intérêt ni de près, ni de loin aux matières qu'ils traitent; c'est pourquoi l'Exécutif fixera des règles d'incompatibilité des membres de la Commission.

Le bon fonctionnement de la Commission nécessite d'arrêter un nombre fixe.

La Commission ne pourra travailler efficacement que si ses membres bénéficient d'une totale indépendance par rapport au pouvoir exécutif.

Dans cette perspective, le recours à la présentation d'une liste double par le Conseil, système utilisé pour la composition d'autres instances, a paru de nature à garantir davantage cette indépendance qu'une nomination directe par l'Exécutif.

Par ailleurs, il a été confié à la Commission le soin de présenter six membres sur dix-huit de façon à ce que la composition de celle-ci puisse être complétée en tenant compte de la nécessité de disposer de certaines compétences spécifiques en matière de protection du patrimoine.

Afin d'éviter toute ambiguïté, le texte proposé précise clairement que c'est dans sa composition et non à l'occasion de chacune de ses réunions que la Commission doit compter au moins un membre dont la compétence est notoire dans une des cinq matières énumérées.

Enfin, la Commission ayant à connaître les questions relatives aux éléments décoratifs, immeubles par nature ou par destination, il est normal que l'on prévoie un membre dont la compétence est notoire en matière de techniques de restauration.

Wat § 2, 3°, betreft, verandert de door de Raad van State voorgestelde tekst de bedoeling van de Executieve niet en mag het dus behouden worden. Bovendien is het opportuun om de duur van het mandaat van de leden van de Commissie te verlengen ten einde hun zelfstandigheid uit te breiden.

De opmerkingen van de Raad van State en van de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen laten het bedrieglijk karakter van de eenparigheid blijken. Daarom is het wenselijker dat de Commissie haar beslissingen neemt bij gewone meerderheid.

Nr. 67

Artikel 4

In § 1, lid 1, na het woord «Commissie» toe te voegen:

«of van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is.»

VERANTWOORDING

Wat de inventaris betreft is het wenselijk een adviesbevoegdheid te geven aan de gemeenten ten einde ze te sensibiliseren voor hun patrimonium.

Nr. 68

Artikel 5

Het laatste lid te vervangen als volgt:

«De inschrijving in de inventaris van een goed dat tot het onroerend erfgoed behoort, wordt van kracht vanaf de dag waarop het bij wege van vermelding in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt wordt.»

VERANTWOORDING

De inventaris wordt van kracht vanaf de bekendmaking van het uittreksel van de inventaris in het *Belgisch Staatsblad* en dit ten einde een betere verspreiding te verzekeren, onder andere jegens de eigenaar.

Nr. 69

Artikel 7

Artikel 7 te vervangen als volgt:

«Art. 7. - § 1. - De Executieve stelt de bewaarlijst op van de goederen die behoren tot het onroerend erfgoed. Ze vat de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aan hetzij op eigen initiatief, hetzij op voorstel van de Commissie.»

Pour ce qui est du § 2, 3°, le texte proposé par le Conseil d'Etat ne modifie pas l'intention de l'Exécutif et peut dès lors être retenu. De plus, il est opportun d'augmenter la durée du mandat des membres de la Commission afin d'accroître leur indépendance.

Les remarques du Conseil d'Etat et de la section autonome bruxelloise de la Commission royale des Monuments et Sites font apparaître le caractère illusoire de l'unanimité. Dès lors, il est préférable que la Commission prenne ses décisions à la majorité simple.

N° 67

Article 4

Ajouter au § 1er, alinéa 1er, après «Commission» ce qui suit:

«ou du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé.»

JUSTIFICATION

Il est souhaitable de donner aux communes une compétence d'avis en ce qui concerne l'inventaire afin de les sensibiliser à leur patrimoine.

N° 68

Article 5

Remplacer le dernier alinéa par ce qui suit:

«L'inscription à l'inventaire d'un bien relevant du patrimoine immobilier produit ses effets à dater de la publication, par mention, au Moniteur belge.»

JUSTIFICATION

L'inventaire produit ses effets à dater de la publication au *Moniteur belge* de l'extrait de l'inventaire afin de lui assurer une meilleure diffusion, notamment à l'égard du propriétaire.

N° 69

Article 7

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 7. - § 1er. - L'Exécutif dresse la liste de sauvegarde des biens relevant du patrimoine immobilier. Il entame la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde, soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission.»

§ 2. - Nadat ze, als ze dat nuttig acht, advies gevraagd heeft aan de Commissie, kan de Executieve eveneens de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aanvatten van elk goed dat tot het onroerende erfgoed behoort:

- 1° hetzij op verzoek van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is;
- 2° hetzij op verzoek van een vereniging zonder winstoogmerk die de handtekeningen verzameld heeft van honderdvijftig personen die ten minste achttien jaar oud zijn en hun woonplaats hebben in het Gewest. Deze vereniging zonder winstoogmerk moet het behoud van het erfgoed tot doel hebben en haar statuten moeten ten minste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt zijn;
- 3° hetzij op verzoek van de eigenaar.

De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de in het eerste lid bedoelde verzoeken.

De Commissie brengt haar advies uit binnen negentig dagen nadat zij hierom verzocht is. Na het verstrijken van die termijn wordt het advies geacht ongunstig te zijn.

§ 3. - De Executieve deelt haar beslissing om de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aan te vatten mee aan de gemachtigde ambtenaar die aangesteld is krachtens de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van planning en stedenbouw.

Zij geeft bij een ter post aangetekende brief ter kennis van deze beslissing aan:

- 1° de Commissie;
- 2° de gemeente waar het goed gelegen is;
- 3° de eigenaar;
- 4° de vereniging zonder winstoogmerk bedoeld bij § 2, 2°;
- 5° alle andere personen van wie de Executieve het nuttig acht dat zij worden ingelicht.

De kennisgeving bevat volgende elementen:

- 1° een korte beschrijving alsmede de eventuele benaming van het goed;
- 2° de kadastrale aanduiding van het goed;
- 3° de waarde van het goed, volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1°.

De kennisgeving aan de eigenaar die vermeld staat op de kadastrale legger en op het hierop vermelde adres, wordt geacht geldig te zijn.

Het besluit van de Executieve dat de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aanvat, wordt bovendien bij wege van vermelding in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

§ 2. - Après avoir pris, s'il l'estime utile, l'avis de la Commission, l'Exécutif peut également entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde de tout bien relevant du patrimoine immobilier:

- 1° soit à la demande du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé;
- 2° soit à la demande d'une association sans but lucratif qui a recueilli les signatures de 150 personnes âgées de dix-huit ans au moins et domiciliées dans la Région. Cette association sans but lucratif doit avoir pour objet social la sauvegarde du patrimoine et ses statuts doivent être publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans;
- 3° soit à la demande du propriétaire.

L'Exécutif arrête la forme et le contenu des demandes visées à l'alinéa 1°.

La Commission donne son avis dans les nonante jours de la demande dont elle est saisie. Passé ce délai, l'avis est réputé défavorable.

§ 3. - L'Exécutif communique sa décision d'entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde au fonctionnaire délégué désigné en exécution de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.

Il la notifie par lettre recommandée à la poste:

- 1° à la Commission;
- 2° à la commune où le bien est situé;
- 3° au propriétaire;
- 4° à l'association sans but lucratif visée au § 2, 2°;
- 5° à toute autre personne que l'Exécutif juge opportun d'informer.

La notification reproduit les mentions suivantes:

- 1° la description sommaire du bien ainsi que sa dénomination éventuelle;
- 2° la référence cadastrale du bien;
- 3° l'intérêt qu'il présente selon les critères définis à l'article 2, 1°.

Est réputée valable la notification faite au propriétaire renseigné à la matrice cadastrale et à l'adresse figurant sur cette dernière.

L'arrêté de l'Exécutif qui entame la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde est en outre publiée par mention au Moniteur belge.

§ 4. – Binnen vijftien dagen na de kennisgeving van de beslissing om de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aan te vatten, is de eigenaar verplicht om hiervan kennis te geven aan de huurder, de bewoner, alsook elke persoon die de eigenaar, huurder of bewoner zou hebben gelast of toegestaan om werken uit te voeren aan het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, op straffe van aansprakelijk te worden gesteld voor de herstelling van het goed, bevolen door de rechtbank krachtens artikel 36.

Deze verplichting dient te worden vermeld in de akte van kennisgeving van de beslissing.

§ 5. – Binnen dertig dagen na de kennisgeving van de beslissing om de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst aan te vatten, kan de eigenaar zijn opmerkingen betreffende het ontwerp van inschrijving op de bewaarlijst, bij een ter post aangetekende brief aan de Executieve kenbaar maken. Na het verstrijken van die termijn wordt de procedure voortgezet.

§ 6. – De Executieve neemt het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst van een goed dat behoort tot het onroerende erfgoed binnen drie jaar van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de beslissing om de procedure aan te vatten. Na het verstrijken van die termijn vervalt de procedure. »

VERANTWOORDING

De nieuwe formulering wordt voorgesteld ten einde het parallelisme met de beschermingsprocedure te verzekeren.

§ 2 erkent aan de verenigingen zonder winstoogmerk die de problematiek van het erfgoed tot doel hebben, de mogelijkheid om de inschrijving op de bewaarlijst aan de Executieve te vragen als ze de handtekeningen van 150 personen verzameld hebben. De vereniging zonder winstoogmerk die een verzoek tot inschrijving op de bewaarlijst ingediend heeft wordt op de hoogte gebracht wanneer de Executieve besloten heeft de procedure in te stellen.

Ze voorziet de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van de instelling van de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst ten einde een betere ruchtbaarheid van de beslissing te verzekeren en legt aan de eigenaar op om de huurder van de aan de gang zijnde procedure en de gevolgen ervan op de hoogte te brengen. Ze bepaalt eveneens een termijn van drie jaar voor de procedure ten einde de juridische veiligheid van de eigenaar te verzekeren.

Nr. 70

Artikel 8

1. In § 1, eerste lid, de woorden « wat betreft onder meer de eventuele opmerkingen van de eigenaar » te vervangen door de woorden « om, in voorkomend geval, tegemoet te komen aan de opmerkingen van de eigenaar ».

§ 4. – Dans les quinze jours de la notification de la décision d'entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde, le propriétaire est tenu d'en informer le locataire, l'occupant ainsi que toute personne que le propriétaire, le locataire ou l'occupant aurait chargée ou autorisée à effectuer des travaux dans le bien relevant du patrimoine immobilier, sous peine d'être tenu pour responsable de la remise en état des lieux ordonnée par le tribunal en vertu de l'article 36.

Mention de cette obligation doit apparaître dans l'acte de notification de la décision.

§ 5. – Dans les trente jours de la notification de la décision d'entamer la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde, le propriétaire peut faire connaître à l'Exécutif, par lettre recommandée à la poste, ses observations au sujet du projet d'inscription sur la liste de sauvegarde. Passé ce délai, la procédure est poursuivie.

§ 6. – L'Exécutif prend l'arrêté d'inscription sur la liste de sauvegarde du bien relevant du patrimoine immobilier dans les trois ans de la publication au *Moniteur belge* de la décision d'entamer la procédure. Passé ce délai, la procédure est caduque. »

JUSTIFICATION

La nouvelle formulation est proposée afin de mieux assurer le parallélisme avec la procédure de classement.

Le § 2 reconnaît aux associations sans but lucratif dont l'objet social est lié à la problématique du patrimoine, la possibilité de demander à l'Exécutif l'inscription sur la liste de sauvegarde si elles recueillent les signatures de 150 personnes. L'association sans but lucratif qui a introduit une demande d'inscription sur la liste de sauvegarde sera avertie que l'Exécutif a décidé d'entamer la procédure.

Elle prévoit la publication au *Moniteur* de l'ouverture de la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde de manière à assurer une meilleure publicité à la décision et impose au propriétaire d'avertir le locataire de la procédure en cours et des effets qui en découlent. Elle fixe également une durée de trois ans à la procédure afin d'assurer la sécurité juridique du propriétaire.

N° 70

Article 8

1. Au § 1er, alinéa premier, remplacer les mots « au regard notamment des observations éventuelles du propriétaire » par les mots « en vue, le cas échéant, de rencontrer les observations du propriétaire ».

2. § 1, eerste lid, 2°, te doen vervallen.
3. Aan het slot van § 2, het woord «bouwverbod» te vervangen door de woorden «*bouwverbod, verbouwverbod of afbraakverbod*».

VERANTWOORDING

1. Het betreft een louter formele wijziging die de bedoeling van de Executieve duidelijk naar voren brengt.
2. Men mag beschouwen dat het vermelden van naam en adres van de eigenaar in casu niet onontbeerlijk is;
3. Artikel 8 moet alle wijzigingen die aan het goed aangebracht werden, overwegen. Het werkwoord «bouwen» had een te brede zin volgens de oude wet op de stedenbouw. Maar het werkwoord «bouwen» werd in de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw vervangen door «bouwen, verbouwen of afbreken».

Nr. 71

Artikel 9

In § 1, lid 2, 3°bis te vervangen als volgt:

«3°bis. – *de vereniging zonder winstoogmerk bedoeld bij artikel 7, § 2, 2°.*»

VERANTWOORDING

De vereniging zonder winstoogmerk die een aanvraag tot inschrijving op de bewaarlijst heeft ingediend, zal van de inschrijving op de hoogte gebracht worden.

Nr. 72

Artikel 10

In lid 1, de zin «Het wordt overgeschreven op het kantoor van bewaring der hypotheeken.» te vervangen door de zin:

«*Het wordt gelijktijdig naar het Belgisch Staatsblad en naar het kantoor van bewaring der hypotheeken gestuurd.*»

VERANTWOORDING

Het is wenselijk het te publiceren besluit gelijktijdig naar het *Belgisch Staatsblad* en naar de bewaarder der hypotheeken te versturen ten einde te voorkomen dat de hypothecaire toestand ondertussen onvolledig zou zijn.

2. Au § 1er, alinéa premier, supprimer le 2°.

3. Au § 2, 2e alinéa, remplacer les mots «de bâtir» par les mots «*de construire, d'apporter des transformations ou de démolir.*»

JUSTIFICATION

1. Il s'agit d'une modification purement formelle qui exprime plus clairement l'intention de l'Exécutif.
2. On peut considérer que la mention du nom et de l'adresse du propriétaire n'est pas indispensable en espèce.
3. L'article 8 doit envisager toutes les modifications apportées au bien. Le verbe «bâtir» avait un sens large au sens de la vieille loi sur l'urbanisme. Mais, actuellement, dans l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme, le verbe «bâtir» est remplacé par «construire, apporter des transformations ou démolir».

N° 71

Article 9

Au § 1er, alinéa 2, insérer un 3°bis libellé comme suit:

«3°bis. – *à l'association sans but lucratif visée à l'article 7, § 2, 2°.*»

JUSTIFICATION

L'association sans but lucratif qui a introduit une demande d'inscription sur la liste de sauvegarde sera avertie de l'inscription.

N° 72

Article 10

Au premier alinéa, remplacer la phrase «Il est transcrit au bureau de conservation des hypothèques.» par la phrase:

«*Il est adressé simultanément au Moniteur belge et au bureau de conservation des hypothèques.*»

JUSTIFICATION

Il est souhaitable d'adresser en même temps l'arrêté à publier à la fois au *Moniteur* et au conservateur des hypothèques afin d'éviter que l'état hypothécaire levé dans l'intervalle soit incomplet.

Nr. 73

Artikel 11

De woorden «door onderhoudswerken» te doen vervallen.

VERANTWOORDING

De Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen heeft, terecht, onderstreept dat er geen strikte limieten zijn aan de verplichting voor het onderhoud van zijn goed; «door onderhoudswerken» dient dus geschrapt te worden.

Nr. 74

Artikel 12

1. In § 1, het 1° in limine te vervangen door wat volgt:

«1° aan een goed behorend tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed, de volgende werken uit te voeren:»

2. § 2 aanvullen door het volgende lid:

«Op aanvraag van de vergunninghouder kan de vergunning evenwel door de Executieve verlengd worden voor de duur van een jaar. De aanvraag tot verlenging moet tenminste twee maanden voor het verlopen van de termijn van twee jaar, beoogd in het eerste lid, ingediend worden.»

3. In § 5, lid 4, de woorden «heeft de aanvrager geen beslissing ontvangen bij het verstrijken van een termijn van vijfenveertig dagen met ingang op de dag waarop de rappelbrief ter post is afgegeven» te vervangen door de woorden:

«Heeft de aanvrager geen beslissing ontvangen bij het verstrijken van een nieuwe termijn van vijfenveertig dagen te rekenen vanaf de verzending van de aangetekende rappelbrief.»

4. In § 5, lid 4, tussen de woorden «in naleving van» en de woorden «alle andere wets- en verordeningsbepalingen» de woorden «de aanwijzingen van het dossier dat hij ingediend heeft evenals» in te voegen.

5. § 7 te vervangen door wat volgt:

«§ 7. - In afwijking van de artikelen 133 en 135 van de nieuwe gemeentewet en van artikel 67 van het koninklijk besluit van 10 december 1970 houdende de Huisvestingscode, kan de burgemeester het gedeeltelijk of volledig afbreken van een goed, ingeschreven op de bewaarlijst, niet bevelen zonder kennis te geven van zijn beslissing aan de Executieve.

N° 73

Article 11

Supprimer les mots «par des travaux d'entretien».

JUSTIFICATION

La Section autonome bruxelloise de la Commission royale des monuments et sites a souligné, à juste titre, qu'il n'y a pas de limites strictes à l'obligation d'entretenir son bien; il y a donc lieu de supprimer «par des travaux d'entretien».

N° 74

Article 12

1. Au § 1er, remplacer le 1° in limine par ce qui suit:

«1° d'exécuter sur un bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde les travaux suivants:»

2. Compléter le § 2 par l'alinéa suivant:

«Toutefois, à la demande du bénéficiaire, le permis peut être prorogé par l'Exécutif pour une période d'un an. La demande de prorogation doit intervenir deux mois au moins avant l'écoulement du délai de deux ans visé à l'alinéa premier.»

3. Au § 5, alinéa 4, remplacer les mots «si, à l'expiration d'un délai de quarante-cinq jours, prenant cours à la date du dépôt à la poste, de l'envoi recommandé» par les mots:

«Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quarante-cinq jours à compter de l'expédition de l'envoi recommandé.»

4. Au § 5, alinéa 4, entre les mots «se conformant» et les mots «à toutes autres dispositions», insérer les mots «aux indications du dossier qu'il a déposé ainsi qu'».

5. Remplacer le § 7 par ce qui suit:

«§ 7. - Par dérogation aux articles 133 et 135 de la nouvelle loi communale et l'article 67 de l'arrêté royal du 10 décembre 1970 portant le Code du logement, le bourgmestre ne peut ordonner la démolition partielle ou totale d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde sans notifier sa décision à l'Exécutif.

Deze beslissing is uitvoerbaar na het verstrijken van een termijn van tien dagen volgende op de ontvangst van de brief van kennisgeving, indien de Executieve of de door hem voor dit doel afgevaardigde ambtenaar, deze beslissing niet binnen deze termijn geschorst heeft en als de Executieve niet binnen een termijn van dertig dagen volgend op de ontvangst van de brief van kennisgeving van de beslissing van de burgemeester kennis gegeven heeft van deze schorsing bij een ter post aangetekende brief.»

VERANTWOORDING

1. De door de Raad van State voorgestelde tekst wijzigt de bedoeling van de Executieve niet en kan derhalve in aanmerking worden genomen.
2. De door de Raad van State voorgestelde tekst wijzigt de bedoeling van de Executieve niet en kan derhalve in aanmerking worden genomen. Daarenboven heeft de ervaring van het Waalse Gewest aangetoond dat de twee jaar een nogal korte termijn is, wat voor problemen kan zorgen. Daarom wordt er voorgesteld deze termijn naargelang de omstandigheden te mogen verlengen op dezelfde wijze als voorzien werd in artikel 87 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw.
3. De door de Raad van State voorgestelde tekst wijzigt de bedoeling van de Executieve niet en kan derhalve in aanmerking worden genomen.
4. De door de Raad van State voorgestelde tekst verwoordt de bedoeling van de Executieve beter.
5. Het blijkt wenselijk het toepassingsveld van de bepaling uit te breiden tot de tussenkomsten van de burgemeester, die plaatsvinden in het kader van de reglementering met betrekking tot de erkende ongezonde gebouwen. Er wordt overigens voorgesteld om de oorspronkelijk voorziene termijn van 10 dagen, voor de kennisgeving van het eventuele besluit van schorsing van de Executieve, uit te breiden tot 30 dagen. De burgemeester wordt niet vrijgesteld van de andere voorschriften van de gemeentewet (nadarafsluitingen, enz.).

Nr. 75

Artikel 12

1. In § 1, 1°, een letter *Cbis* in te voegen, luidend als volgt: « *Cbis*) het verbouwen of veranderen; »
2. In § 3, lid 2, na de woorden « de vergunningsaanvraag om advies voor aan de Commissie » de woorden « binnen dertig dagen na de indiening van de aanvraag. » toe te voegen.
3. Een § 8 toe te voegen, luidend:

« § 8. – Het goed behorend tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed wordt automatisch opgenomen in de inventaris. »

Cette décision devient exécutoire au terme d'un délai de dix jours suivant la réception de la lettre de notification si l'Exécutif ou le fonctionnaire qu'il délègue à cette fin ne l'a pas annulée dans ce délai et si l'Exécutif n'a pas notifié cette annulation par lettre recommandée à la poste dans un délai de 30 jours suivant la réception de la lettre de notification de la décision du bourgmestre.»

JUSTIFICATION

1. Le texte proposé par le Conseil d'Etat ne modifie pas l'intention de l'Exécutif et peut dès lors être retenu.
2. Le texte proposé par le Conseil d'Etat ne modifie pas l'intention de l'Exécutif et peut dès lors être retenu. De plus, l'expérience de la Région wallonne a démontré qu'un délai de deux ans est un délai court qui peut poser des problèmes. C'est pourquoi il est proposé de pouvoir proroger ce délai à la lumière des circonstances de la même manière qu'il est prévu à l'article 87 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme.
3. Le texte proposé par le Conseil d'Etat ne modifie pas l'intention de l'Exécutif et peut dès lors être retenu.
4. Le texte proposé par le Conseil d'Etat traduit mieux l'intention de l'Exécutif.
5. Il paraît souhaitable d'étendre le champ d'application de la disposition aux cas d'intervention du bourgmestre trouvant place dans le cadre de la réglementation relative aux immeubles reconus insalubres. Il est par ailleurs proposé de porter à 30 jours le délai de 10 jours initialement prévu pour la notification de l'arrêté d'annulation éventuel de l'Exécutif. Le bourgmestre n'est pas dispensé des autres prescriptions de la loi communale (barrières nadard, etc.).

N° 75

Article 12

1. Au § 1er, 1°, insérer un *littera Cbis*, libellé comme suit: « *Cbis*) le transformer ou le modifier; »
2. Au § 3, alinéa 2, après les mots « pour avis, la demande d'autorisation à la Commission », insérer les mots « dans les trente jours de l'introduction de la demande. »
3. Ajouter un § 8, libellé comme suit:

« § 8. – Le bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde est automatiquement repris à l'inventaire. »

VERANTWOORDING

1. De uitdrukking «het te verbouwen of te veranderen» laat toe alle niet door artikel 12 voorziene hypothesen te dekken.
2. Het past om in een termijn te voorzien om de Commissie die een eensluidend advies moet verstrekken in te lichten, om vertragingen te vermijden bij het nemen van beslissingen door de Executieve, na advies van de Commissie.
3. De bevolking moet zijn zegje kunnen doen en dit niet alleen voor een in de inventaris opgenomen goed maar ook voor een op de bewaarlijst ingeschreven goed. Daarom zijn de gevolgen van de inventaris zoals voorzien in artikel 4, van toepassing op het goed dat ingeschreven is op de bewaarlijst wanneer het gaat om een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag.

Nr. 76

Artikel 13

In § 2, het laatste lid te vervangen door wat volgt:

«Bij de publiciteit die met een verkoop van een op de bewaarlijst ingeschreven goed gepaard gaat, is de instrumenterende ambtenaar en eenieder die, voor eigen rekening of als tussenpersoon verkoopt, verplicht te vermelden dat dit onroerende erfgoed op de bewaarlijst is ingeschreven.»

VERANTWOORDING

In geval van het in verkoop brengen van een op de bewaarlijst ingeschreven goed moet de publiciteit algemeen zijn en niet alleen overeenkomstig de hoedanigheid van instrumenterende ambtenaar. De ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van planning en de stedenbouw voorziet dit trouwens in haar artikel 181.

Nr. 77

Artikel 14bis (nieuw)

Een artikel 14bis (nieuw) in te voegen, luidend als volgt:

«Art. 14bis. – Alle gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst zijn van toepassing op de tot het onroerende erfgoed behorende goederen die het voorwerp uitmaken van een procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst, en dit voor de duur van deze procedure en vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de beslissing van de Executieve om deze procedure aan te vatten of vanaf de datum van kennisgeving van deze beslissing als dit vroeger gebeurde, tot het einde van deze procedure.»

VERANTWOORDING

Ten einde aan de Executieve een middel tot vlugge actie te geven in geval er gedurende de termijn van dertig dagen die deze raadpleging in beslag neemt, een moeilijk te herstellen nadeel zou worden toegebracht aan het in aanmerking komende goed, spreekt het voor zich dat gedurende deze raadplegingen, de gevolgen van de inschrijving onmiddellijk moeten ingaan.

JUSTIFICATION

1. L'expression «le transformer ou le modifier» permet de couvrir toutes les hypothèses qui ne seraient pas prévues par l'article 12.
2. Il convient de prévoir un délai quant à l'information de la Commission qui devra rendre un avis conforme, ceci afin d'éviter des retards dans la prise de décision par l'Exécutif après avis de la Commission.
3. Le public doit avoir son mot à dire non seulement pour un bien repris à l'inventaire, mais aussi pour un bien inscrit sur la liste de sauvegarde. C'est pourquoi les effets de l'inventaire prévus à l'article 4 s'appliquent au bien inscrit sur la liste de sauvegarde lorsqu'il s'agit d'une demande de permis d'urbanisme.

N° 76

Article 13

Au § 2, remplacer le dernier alinéa par ce qui suit:

«Dans toute publicité faite à l'occasion d'une vente d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde, l'officier instrumentant et toute personne qui, pour son compte ou à titre d'intermédiaire, met en vente, sont tenus de faire mention de l'inscription de ce bien sur la liste de sauvegarde du patrimoine immobilier.»

JUSTIFICATION

En cas de mise en vente d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde, la publicité doit être générale et non uniquement en rapport avec la qualité d'officier instrumentant. D'ailleurs, l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme le prévoit dans son article 181.

N° 77

Article 14bis (nouveau)

Insérer un article 14bis (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 14bis. – Tous les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde s'appliquent aux biens relevant du patrimoine immobilier qui font l'objet d'une procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde, pendant la durée de cette procédure et à partir de la publication au Moniteur belge de la décision de l'Exécutif d'entamer cette procédure ou à partir de la notification de cette décision si elle est antérieure, jusqu'à l'issue de cette procédure.»

JUSTIFICATION

Afin de rendre à l'Exécutif un moyen d'action rapide dans les cas où durant le délai de trente jours que dure cette consultation, un préjudice difficilement réparable pourrait être causé au bien considéré, il va de soi que, durant cette consultation, les effets de l'inscription doivent s'exercer immédiatement.

Nr. 78

Artikel 15

1. § 1 als volgt te vervangen:

« § 1. – Indien vaststaat dat nieuwe omstandigheden sedert de datum van het besluit dat het goed inschrijft op de bewaarlijst de waarde van het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, verminderen volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1°, kan de Executieve, na gunstig advies van de Commissie, een goed behorend tot het onroerende erfgoed van de bewaarlijst royeren of de bijzondere behoudsvoorwaarden waaraan dit goed gebonden is, wijzigen.

De Executieve stelt de procedure in hetzij op eigen initiatief, hetzij op voorstel van de Commissie, hetzij op aanvraag van:

- 1° het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is;
- 2° een vereniging zonder winstoogmerk die de handtekeningen verzameld heeft van honderdvijftig personen die ten minste achttien jaar oud zijn en hun woonplaats hebben in het Gewest. Deze vereniging moet het behoud van het erfgoed tot doel hebben en haar statuten moeten ten minste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt zijn;
- 3° de eigenaar, wanneer hem een stedenbouwkundige vergunning is geweigerd of hem een negatief stedenbouwkundig attest is afgegeven louter omdat zijn goed op de bewaarlijst is ingeschreven of aan bijzondere voorwaarden inzake behoud is gebonden.»

2. § 3 als volgt te vervangen:

« § 3. – De in § 1, tweede lid, 1° en 2° bedoelde overheden en personen aan wie de royerering of de wijziging van de voorwaarden inzake behoud werd geweigerd, mogen geen nieuwe aanvraag indienen betreffende hetzelfde goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, tenzij andere nieuwe omstandigheden zich voorgedaan hebben.»

3. Een § 4 toe te voegen, luidend:

« § 4. – Het tot het onroerende erfgoed behorende goed dat van de lijst geroyeerd werd blijft ingeschreven in de inventaris.»

VERANTWOORDING

1. De nieuwe formulering houdt rekening met het parallellisme dat er moet zijn met artikel 28 inzake de opheffing van de bescherming.
2. De nieuwe formulering is duidelijker en wijzigt de bedoeling van de Executieve niet.
3. Het van de bewaarlijst geroyeerde goed blijft opgenomen in de inventaris die een werktuig tot kennis over het onroerende erfgoed is.

N° 78

Article 15

1. Remplacer le § 1er par ce qui suit:

« § 1er. – S'il est établi que des circonstances nouvelles intervenues depuis la date de l'arrêté inscrivant le bien sur la liste de sauvegarde ont eu pour effet de diminuer l'intérêt du bien relevant du patrimoine immobilier selon les critères définis à l'article 2, 1°, l'Exécutif peut, après avis favorable de la Commission, radier de la liste de sauvegarde un bien relevant du patrimoine immobilier ou modifier les conditions particulières de conservation auxquelles ce bien est soumis.

L'Exécutif entame la procédure soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission, soit à la demande:

- 1° du collège des bourgmestre et échevins de la commune sur le territoire de laquelle le bien est situé;
- 2° d'une association sans but lucratif qui a recueilli les signatures de cent cinquante personnes âgées de dix-huit ans au moins et domiciliées dans la Région. Cette association doit avoir pour objet social la sauvegarde du patrimoine et ses statuts doivent être publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans;
- 3° du propriétaire, lorsqu'au seul motif que son bien est inscrit sur la liste de sauvegarde ou est soumis à des conditions particulières de conservation, un permis d'urbanisme lui a été refusé ou lui a été délivré un certificat d'urbanisme négatif.»

2. Remplacer le § 3 par ce qui suit:

« § 3. – Les autorités et personnes visées au § 1er, alinéa 2, 1° et 2°, qui se sont vu refuser la radiation ou la modification des conditions de conservation ne peuvent introduire une nouvelle demande relative au même bien relevant du patrimoine immobilier qu'en la fondant sur d'autres circonstances nouvelles.»

3. Ajouter un § 4 libellé come suit:

« § 4. – Le bien relevant du patrimoine immobilier radié de la liste de sauvegarde reste inscrit à l'inventaire.»

JUSTIFICATION

1. La nouvelle formulation tient compte du parallélisme qu'il faut avoir avec l'article 28 relatif à la procédure de déclassement.
2. La nouvelle formulation est plus claire et ne modifie en rien l'intention de l'Exécutif.
3. Il faut que le bien radié de la liste de sauvegarde reste à l'inventaire qui est un outil de connaissance du patrimoine immobilier.

Nr. 79

Artikel 15bis (nieuw)

Een artikel 15bis (nieuw) in te voegen, luidend als volgt:

« Art. 15bis. – Wanneer een aanvraag tot bescherming ingediend wordt door een particulier die eigenaar is van een op de bewaarlijst ingeschreven goed, schrapt de Executieve dit goed van de bewaarlijst aan het einde van de beschermingsprocedure. In geval het goed niet in zijn geheel of gedeeltelijk beschermd zou worden, blijft het ingeschreven in de inventaris. »

VERANTWOORDING

Dit artikel werd toegevoegd ten einde aan de particulier die eigenaar is van een op de bewaarlijst ingeschreven goed, die zijn goed geheel of gedeeltelijk beschermd wil zien, toe te laten het juridisch statuut van zijn goed te kennen, binnen een vastgestelde termijn.

Nr. 80

Artikel 16

1. § 1 als volgt te vervangen:

« § 1. – De Executieve beschermt de goederen die tot het onroerende erfgoed behoren en stelt de afbakening van een beschermingszone vast. Zij zet de beschermingsprocedure in gang op eigen initiatief, op voorstel van de Commissie of op verzoek van de eigenaar wanneer zijn goed ingeschreven is op de bewaarlijst. »

2. § 2 als volgt te vervangen:

« § 2. – Na een gunstig advies van de Commissie gekregen te hebben, zet de Executieve bovendien de beschermingsprocedure in gang voor ieder goed dat tot het onroerende erfgoed behoort:

- 1° hetzij op verzoek van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is;
- 2° hetzij op verzoek van een vereniging zonder winstoogmerk die de handtekening ingezameld heeft van 150 personen die ten minste achttien jaar oud zijn en hun woonplaats hebben in het Gewest. Deze vereniging zonder winstoogmerk moet als sociaal doel het behoud van het erfgoed hebben en haar statuten moeten ten minste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt zijn;
- 3° hetzij op verzoek van de eigenaar wanneer zijn goed niet ingeschreven is op de bewaarlijst.

De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de in het eerste lid bedoelde verzoeken. »

N° 79

Article 15bis (nouveau)

Insérer un article 15bis (nouveau) rédigé comme suit :

« Art. 15bis. – Lorsqu'une demande de classement est introduite par un particulier, propriétaire d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde, l'Exécutif supprime ce bien de la liste de sauvegarde au terme de la procédure de classement. Au cas où le bien ne serait pas classé en tout ou en partie, il reste inscrit à l'inventaire. »

JUSTIFICATION

Cet article a été ajouté afin de permettre au particulier, propriétaire d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde, qui souhaite voir classer tout ou partie de son bien, d'être fixé sur son statut juridique, dans un délai déterminé.

N° 80

Article 16

1. Remplacer le § 1er par ce qui suit :

« § 1er. – L'Exécutif classe les biens relevant du patrimoine immobilier en arrêtant la délimitation d'une zone de protection. Il entame la procédure de classement soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission, soit à la demande du propriétaire lorsque son bien est inscrit sur la liste de sauvegarde. »

2. Remplacer le § 2 par ce qui suit :

« § 2. – En outre, après avis favorable de la Commission, l'Exécutif entame la procédure de classement de tout bien relevant du patrimoine immobilier :

- 1° soit à la demande du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé;
- 2° soit à la demande d'une association sans but lucratif qui a recueilli la signature de 150 personnes âgées de dix-huit ans au moins et domiciliées dans la Région. Cette association sans but lucratif doit avoir pour objet social, la sauvegarde du patrimoine et ses statuts doivent être publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans;
- 3° soit à la demande du propriétaire lorsque son bien n'est pas inscrit sur la liste de sauvegarde.

L'Exécutif arrête la forme et le contenu des demandes visées à l'alinéa 1er. »

3. Een § 3 toe te voegen, luidend als volgt:

« § 3. – De Commissie brengt haar advies uit binnen de negentig dagen nadat zij hierom is verzocht. Na het verstrijken van die termijn wordt het advies geacht ongunstig te zijn. »

VERANTWOORDING

1. Een beschermingszone wordt altijd afgebakend ten einde de directe omgeving van een beschermd goed optimaal te waarborgen.

Bovendien houdt het amendement rekening met het amendement ter opstelling van een artikel 15bis.

2. Dit amendement verzekert een betere leesbaarheid van het artikel en toont een betere gelijkenis met artikel 7.

Bovendien houdt het amendement rekening met het amendement ter opstelling van een artikel 15bis.

3. Verzekert een betere leesbaarheid van het artikel.

Nr. 81

Artikel 17

1. In § 1, lid 2, een 3^obis in te voegen, luidend:

« 3^obis. – de vereniging zonder winstoogmerk beoogd in artikel 16, § 2, 2°. »

2. in § 2, na lid 3, het volgende lid in te voegen:

« De kennisgeving aan de eigenaar die vermeld staat op de kadastrale legger en op het hierop vermelde adres, wordt geacht geldig te zijn. »

3. In § 1, het vierde lid als volgt te vervangen:

« Voor de monumenten wordt een plan tot afbakening van de beschermingszone aan het besluit toegevoegd, voor de gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen wordt een plan tot afbakening van deze gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen aan het besluit toegevoegd. »

4. In § 2, eerste lid, het woord « hoofdelijk » te doen vervallen.

VERANTWOORDING

1. De vereniging zonder winstoogmerk die een aanvraag tot bescherming ingediend heeft, wordt op de hoogte gebracht van de beslissing van de Executieve om de rangschikkingsprocedure in te zetten.

2. Dit amendement voorkomt het geval waar het goed tijdens de beschermingsprocedure van eigenaar veranderd zou zijn zonder dat de Executieve ervan op de hoogte gebracht werd.

3. Ajouter un § rédigé comme suit:

« § 3. – La Commission donne son avis dans les nonante jours de la demande dont elle est saisie. Passé ce délai, l'avis est réputé défavorable. »

JUSTIFICATION

1. Une zone de protection sera toujours établie afin de garantir au maximum les abords d'un bien classé.

En outre, l'amendement tient compte de l'amendement créant l'article 15bis.

2. Cet amendement assure une meilleure lisibilité de l'article et fait un parallèle avec l'article 7.

En outre, l'amendement tient compte de l'amendement créant l'article 15bis.

3. Assure une meilleure lisibilité de l'article.

N° 81

Article 17

1. Au § 1er, alinéa 2, insérer un 3^obis rédigé comme suit:

« 3^obis. – à l'association sans but lucratif visée à l'article 16, § 2, 2°. »

2. Au § 1er, insérer après l'alinéa 3, l'alinéa suivant:

« Est réputée valable la notification faite au propriétaire renseigné à la matrice cadastrale et à l'adresse figurant sur cette dernière. »

3. Au § 1er, remplacer l'alinéa 4 par ce qui suit:

« Est annexé à l'arrêté, pour les monuments, un plan délimitant la zone de protection ainsi que pour les ensembles, sites et sites archéologiques, un plan délimitant l'ensemble, le site ou le site archéologique. »

4. Au § 2, alinéa 1er, supprimer le mot « solidairement ».

JUSTIFICATION

1. L'association sans but lucratif qui a introduit une demande de classement sera avertie de la décision de l'Exécutif d'entamer la procédure de classement.

2. Cet amendement permet d'éviter le cas où le bien aurait changé de propriétaire en cours de procédure sans que l'Exécutif en soit informé.

3. Een beschermingszone wordt altijd afgebakend ten einde de directe omgeving van een gerangschikt goed zo goed mogelijk te beschermen.
4. Zoals bij artikel 7, § 4, als de eigenaar de bij § 2 bedoelde personen niet op de hoogte brengt, moet hij en hij alleen verantwoordelijk gesteld worden.

Nr. 82

Artikel 18

1. De woorden «binnen dertig dagen» te vervangen door de woorden «binnen vijftien dagen».
2. Dit artikel aan te vullen met de woorden: «Deze termijn verstreken wordt de procedure voortgezet.»

VERANTWOORDING

1. Het gaat erom de termijn van de procedure in te korten door gemeente en eigenaar op hetzelfde niveau te brengen: de Executieve maakt het besluit bekend ter opening van de beschermingsprocedure tegelijkertijd aan gemeente en eigenaar.

Deze hebben vijftien dagen om hun eventuele opmerkingen aan de Executieve mee te delen.

2. De mogelijkheid moet aan de eigenaar niet gegeven worden om door zijn onverschilligheid de procedure vast te zetten.

Nr. 83

*Artikel 19***Paragraaf 1 vervangen door wat volgt:**

« § 1. – Binnen vijftien dagen na de kennisgeving, moet het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed dat deel uitmaakt van het onroerende erfgoed gelegen is, zijn advies uitbrengen omtrent het beschermingsontwerp. Na het verstrijken van deze termijn wordt de procedure voortgezet. »

VERANTWOORDING

Het gaat erom de termijn van de procedure in te korten door gemeente en eigenaar op hetzelfde niveau te brengen: de Executieve maakt het besluit bekend ter opening van de beschermingsprocedure tegelijkertijd aan gemeente en eigenaar.

Deze hebben vijftien dagen om hun eventuele opmerkingen aan de Executieve mee te delen.

Na het verstrijken van de vijftien dagen legt de Executieve het beschermingsontwerp om advies voor aan de Commissie en stelt zij deze in kennis van de eventuele opmerkingen van de eigenaar alsook van het advies van college van burgemeester en schepenen.

3. Une zone de protection sera toujours établie afin de garantir au maximum les abords d'un bien classé.
4. Comme à l'article 7, § 4, si le propriétaire n'informe pas les personnes visées au § 2, seul celui-ci doit être tenu pour responsable.

N° 82

Article 18

1. Remplacer les mots «dans les trente jours» par les mots «dans les quarante-cinq jours».
2. Compléter cet article par les mots «Passé ce délai, la procédure est poursuivie.»

JUSTIFICATION

1. Il s'agit de raccourcir les délais de procédure en mettant la commune et le propriétaire sur le même pied: l'Exécutif notifie l'arrêté ouvrant la procédure de classement en même temps à la commune et au propriétaire.

Ceux-ci ont quarante-cinq jours pour communiquer leurs observations éventuelles à l'Exécutif.

2. Il ne faut pas laisser la possibilité au propriétaire de bloquer la procédure par son inertie.

N° 83

*Article 19***Remplacer le § 1er par ce qui suit:**

« § 1er. – Dans les quarante-cinq jours de la notification, le collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien relevant du patrimoine immobilier est situé, donne son avis sur le projet de classement. Passé ce délai, la procédure est poursuivie. »

JUSTIFICATION

Il s'agit de raccourcir les délais de procédure en mettant la commune et le propriétaire sur le même pied: l'Exécutif notifie l'arrêté ouvrant la procédure de classement en même temps à la commune et au propriétaire.

Ceux-ci ont quarante-cinq jours pour communiquer leurs observations éventuelles à l'Exécutif.

A l'expiration du délai de quarante-cinq jours, l'Exécutif soumet le projet de classement à l'avis de la Commission et lui communique les observations éventuelles du propriétaire ainsi que l'avis du collège des bourgmestre et échevins.

Nr. 84

Artikel 20

De woorden «op de 360ste dag» te vervangen door de woorden «binnen twee jaar».

VERANTWOORDING

Rekening houdend met het onzekere karakter van de procedure moet de termijn verlengd worden.

Nr. 85

Artikel 21

Dit artikel te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 21. – Het beschermingsbesluit neemt de verplichte vermeldingen bedoeld in artikel 8 over.

Het besluit stelt een beschermingszone vast rondom ieder beschermd goed, waarvan het de grenzen bepaalt.

Voor de monumenten wordt een plan tot afbakening van de beschermingszone aan het besluit toegevoegd, voor de gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen wordt een plan tot afbakening van deze gehelen, landschappen en archeologische vindplaatsen aan het besluit toegevoegd.»

VERANTWOORDING

Dit amendement is het gevolg van het amendement aan artikel 16 betreffende de beschermingszone.

Nr. 86

Artikel 22

1. § 1 aan te vullen met het volgende lid:

«De kennisgeving aan de eigenaar die vermeld staat op de kadastrale legger en op het hierop vermelde adres, wordt geacht geldig te zijn.»

2. Bij § 1, tweede lid, een 3^obis in te voegen, luidend:

«3^obis. – de vereniging zonder winstoogmerk bedoeld bij artikel 16, § 2, 2.»

3. Bij § 2, eerste lid, het woord «hoofdelijk» schrappen.

N° 84

Article 20

Remplacer les mots «le 360ème jour» par les mots «dans les deux ans».

JUSTIFICATION

Compte tenu des aléas de la procédure, il faut allonger le délai.

N° 85

Article 21

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«Art. 21. – L'arrêté de classement reproduit les mentions obligatoires visées à l'article 8.

Il établit autour de tout bien classé une zone de protection dont il fixe les limites.

Est annexé à l'arrêté de classement, pour les monuments, un plan délimitant cette zone de protection ainsi que pour les ensembles, sites et sites archéologiques, un plan délimitant l'ensemble, le site ou le site archéologique concerné.»

JUSTIFICATION

Cet amendement est la conséquence de l'amendement à l'article 16 relatif à la zone de protection.

N° 86

Article 22

1. Compléter le § 1er par l'alinéa suivant:

«Est réputée valable la notification faite au propriétaire renseigné à la matrice cadastrale et à l'adresse figurant sur cette dernière.»

2. Au § 1er, alinéa 2, insérer un 3^obis rédigé comme suit:

«3^obis. – à l'association sans but lucratif visée à l'article 16, § 2, 2.»

3. Au § 2, alinéa 1er, supprimer le terme «solidairement».

VERANTWOORDING

1. Dit amendement voorkomt het geval waar het tijdens de beschermingsprocedure van eigenaar veranderd zou zijn zonder dat de Executieve ervan op de hoogte gebracht werd.
2. De vereniging zonder winstoogmerk die een beschermingsaanvraag ingediend heeft, wordt van de bescherming op de hoogte gebracht.
3. Zoals bij artikel 7, § 4, als de eigenaar de bij § 2 bedoelde personen niet op de hoogte brengt, moet hij en alleen hij verantwoordelijk gesteld worden.

Nr. 87

Artikel 23

1. **De zin** «Het besluit wordt overgeschreven op het kantoor van bewaring der hypotheeken» **te vervangen door de volgende zin:** «*Het besluit wordt simultaan verstuurd naar het Belgisch Staatsblad en het kantoor van bewaring der hypotheeken.*»
2. **Het laatste lid te vervangen door wat volgt:**

Het plan tot afbakening van de beschermingszone wordt in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Dit geldt eveneens voor het plan tot afbakening van het geheel, van het landschap of van de archeologische vindplaats.»

VERANTWOORDING

1. Het is wenselijk om tegelijkertijd het te publiceren besluit te versturen naar het *Belgisch Staatsblad* en naar de bewaring der hypotheeken ten einde te vermijden dat de hypothecaire toestand die in tussentijd werd aangegaan onvolledig zou zijn.
2. Dit amendement is het gevolg van het amendement aan artikel 16 betreffende de beschermingszone.

Nr. 88

Artikel 24

Dit artikel te vervangen door de volgende bepaling:

«*Art. 24. – Artikelen 11, 13 en 14 zijn van toepassing op de gevolgen van de bescherming.*»

VERANTWOORDING

Artikel 12 wordt niet meer toegepast op de bescherming en wordt vervangen door artikel 24bis.

JUSTIFICATION

1. Cet amendement permet d'éviter le cas où le propriétaire aurait changé en cours de procédure sans que l'Exécutif en soit informé.
2. L'association sans but lucratif qui a introduit une demande de classement sera avertie du classement.
3. Comme à l'article 7, § 4, si le propriétaire n'informe pas les personnes visées au § 2, seul celui-ci doit être tenu pour responsable.

N° 87

Article 23

1. **Remplacer la phrase** «Il est transcrit au bureau de conservation des hypothèques» **par la phrase suivante:** «*Il est adressé simultanément au Moniteur belge et au Bureau de la Conservation des hypothèques.*»
2. **Remplacer le dernier alinéa par ce qui suit:**

«Le plan délimitant la zone de protection est publié au Moniteur belge.

Il en est de même pour le plan délimitant l'ensemble, le site ou le site archéologique.»

JUSTIFICATION

1. Il est souhaitable d'adresser en même temps l'arrêté à publier à la fois au *Moniteur* et au conservateur des hypothèques afin d'éviter que l'état hypothécaire levé dans l'intervalle soit incomplet.
2. Cet amendement est la conséquence de l'amendement à l'article 16 relatif à la zone de protection.

N° 88

Article 24

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«*Art. 24. – Les articles 11, 13 et 14 s'appliquent aux effets du classement.*»

JUSTIFICATION

L'article 12 ne s'applique plus au classement et est remplacé par l'article 24bis.

Nr. 89

Artikel 24bis (nieuw)

Een artikel 24bis (nieuw) in te voegen, luidend als volgt:

« Art. 24bis. - § 1. - Het is verboden:

- 1° een goed dat behoort tot het beschermde onroerende erfgoed gedeeltelijk of volledig af te breken.
- 2° een dergelijk goed te gebruiken of het gebruik ervan zodanig te wijzigen dat het zijn waarde verliest volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1°;
- 3° in een dergelijk goed werkzaamheden uit te voeren met veronachtzaming van de bijzondere behoudsvoorwaarden.

§ 2. - Het is verboden zonder een voorafgaande en schriftelijke vergunning van de Executieve, aan een goed behorend tot het beschermde onroerende erfgoed, de hierna vermelde werkzaamheden uit te voeren:

- a) het volledig of gedeeltelijk te restaureren;
- b) in een dergelijk goed opgravingen te doen of onderzoeken te verrichten;
- c) het volledig of gedeeltelijk verplaatsen;
- d) het uitzicht ervan te wijzigen.

§ 3. - De vergunning vervalt indien de vergunninghouder binnen twee jaar na afgifte niet duidelijk met de uitvoering van de werken waarvoor ze toegekend werd, begonnen is. Bij onderbreking van de werkzaamheden gedurende meer dan een jaar vervalt de vergunning eveneens. De onderbreking van de werkzaamheden kan worden bewezen door alle rechtsmiddelen. Op aanvraag van de vergunninghouder kan de vergunning echter verlengd worden door de Executieve voor een periode van één jaar. De aanvraag tot verlenging moet ingediend worden tenminste twee maanden voor het verstrijken van de bij het eerste lid bedoelde termijn van twee jaar.

§ 4. - De Executieve kan de in de tweede paragraaf bedoelde vergunning slechts verlenen op het eensluidend advies van de Commissie.

De Executieve legt de vergunningaanvraag om advies voor aan de Commissie. Binnen dertig dagen na ontvangst van het verzoek van de Executieve geeft de Commissie kennis van haar advies. Indien de Commissie na het verstrijken van die termijn haar advies niet ter kennis heeft gebracht van de Executieve, kan deze, bij een ter post aangetekende brief, aan de Commissie een rappelbrief sturen. Heeft de Executieve geen advies ontvangen van de Commissie bij het verstrijken van een nieuwe periode van vijftien dagen ingaand op de datum waarop de rappelbrief ter post is afgegeven, dan wordt de procedure voortgezet.

N° 89

Article 24bis (nouveau)

Insérer un article 24bis (nouveau) rédigé comme suit:

« Art. 24bis. - § 1er. - Il est interdit:

- 1° de démolir en tout ou en partie un bien relevant du patrimoine immobilier classé;
- 2° d'utiliser un tel bien ou d'en modifier l'usage de manière telle qu'il perde son intérêt selon les critères définis à l'article 2, 1°;
- 3° d'exécuter des travaux dans un tel bien en méconnaissance des conditions particulières de conservation.

§ 2. - Il est interdit, sans autorisation préalable et écrite de l'Exécutif, d'exécuter sur un bien relevant du patrimoine immobilier classé, les travaux suivants:

- a) le restaurer en tout ou en partie;
- b) faire des fouilles ou des recherches dans un tel bien;
- c) le déplacer en tout ou en partie;
- d) en modifier l'aspect.

§ 3. - L'autorisation est périmée si, dans les deux ans de sa délivrance, le bénéficiaire n'a pas entamé, de manière significative, les travaux pour lesquels elle a été accordée. L'interruption des travaux pendant plus d'un an entraîne également la péremption de l'autorisation. L'interruption des travaux peut être établie par toutes voies de droit. Toutefois, à la demande du bénéficiaire, le permis peut être prorogé par l'Exécutif pour une période d'un an. La demande de prorogation doit intervenir deux mois au moins avant l'écoulement du délai de deux ans visé à l'alinéa premier.

§ 4. - L'Exécutif ne peut accorder l'autorisation visée au paragraphe 2 que de l'avis conforme de la Commission.

L'Exécutif soumet, pour avis, la demande d'autorisation à la Commission. Celle-ci notifie son avis dans les trente jours de la réception de la demande de l'Exécutif. Passé ce délai, si la Commission n'a pas notifié son avis à l'Exécutif, celui-ci peut, par lettre recommandée à la poste, adresser un rappel à la Commission. Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quinze jours prenant cours à la date du dépôt à la poste de ce rappel, l'Exécutif n'a pas reçu notification de l'avis de la Commission, la procédure est poursuivie.

§ 5. - *De erfdiensbaarheden die ontstaan uit wets- of verordeningsbepalingen inzake de wegen- en bouwpolitie zijn niet van toepassing op de goederen van het beschermde onroerende erfgoed indien zij maatregelen ten gevolge kunnen hebben die verboden zijn uit hoofde van de paragrafen 1 en 2.*

§ 6. - *De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de vergunningaanvraag en de procedure voor het verlenen hiervan.*

De beslissing van de Executieve moet genomen worden binnen negentig dagen na ontvangst van de aanvraag.

Wanneer deze termijn verstreken is, kan de aanvrager, bij een ter post aangetekende brief, een rappelbrief sturen aan de Executieve indien er betreffende deze aanvraag geen beslissing werd genomen.

Heeft de aanvrager geen beslissing ontvangen bij het verstrijken van een termijn van vijftienveertig dagen te rekenen van de verzending van de rappelbrief, dan mag hij zonder verdere formaliteiten overgaan tot het uitvoeren van de werken of het verrichten van de handeling in naleving van de aanwijzingen van het dossier dat hij ingediend heeft alsook van alle andere wets- en verordeningsbepalingen die van toepassing zijn.

§ 7. - *De vergunningen verleend met toepassing van alle andere wets- en verordeningsbepalingen ontslaan de begunstigde niet van de verplichting om zich te gedragen naar de voorschriften van paragrafen 1 en 2.*

§ 8. - *In afwijking van de artikelen 133 en 135 van de nieuwe gemeentewet en artikel 67 van het koninklijk besluit van 10 december 1970 houdende de Huisvestingscode, kan de burgemeester het gedeeltelijk of volledig afbreken van een beschermd goed niet bevelen zonder kennis te geven van zijn beslissing aan de Executieve.*

Deze beslissing wordt uitvoerbaar na een termijn van tien dagen te rekenen vanaf de ontvangst van deze kennisgeving indien de Executieve of de door haar aangewezen ambtenaar deze beslissing binnen de voorgeschreven termijn niet heeft ingetrokken en als de Executieve deze opschorting niet heeft bekendgemaakt bij een ter post aangetekende brief binnen een termijn van 30 dagen te rekenen vanaf de dag van ontvangst van de brief van kennisgeving van de beslissing van de burgemeester.»

VERANTWOORDING

Het gaat erom de gevolgen van de bescherming te verstevigen.

§ 5. - *Les servitudes qui procèdent des dispositions législatives ou réglementaires relatives à la police de la voirie et des constructions ne sont pas applicables aux biens relevant du patrimoine immobilier classé si elles peuvent entraîner des mesures prohibées en vertu des paragraphes 1er et 2.*

§ 6. - *L'Exécutif détermine la forme et le contenu de la demande d'autorisation ainsi que la procédure d'octroi de celle-ci.*

La décision de l'Exécutif doit intervenir dans les nonante jours de la réception de la demande.

Passé ce délai, si la demande n'a pas fait l'objet d'une décision, le demandeur peut, par lettre recommandée à la poste, adresser un rappel à l'Exécutif.

Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quarante-cinq jours à compter de l'expédition de l'envoi recommandé contenant rappel, le demandeur n'a pas reçu de décision, il peut, sans autre formalité, passer à l'exécution des travaux ou accomplir les actes en se conformant aux indications du dossier qu'il a déposé ainsi qu'à toutes autres dispositions législatives et réglementaires applicables.

§ 7. - *Les autorisations accordées en application de toutes autres dispositions législatives ou réglementaires ne dispensent pas le bénéficiaire de se conformer aux prescriptions des paragraphes 1er et 2.*

§ 8. - *Par dérogation aux articles 133 et 135 de la nouvelle loi communale et à l'article 67 de l'arrêté royal du 10 décembre 1970 portant le Code du logement, le bourgmestre ne peut ordonner la démolition partielle ou totale d'un bien classé sans notifier sa décision à l'Exécutif.*

Cette décision devient exécutoire au terme d'un délai de dix jours suivant la réception de la lettre de notification si l'Exécutif ou le fonctionnaire qu'il délègue à cette fin ne l'a pas annulée dans ce délai et si l'Exécutif n'a pas notifié cette annulation par lettre recommandée à la poste dans un délai de 30 jours suivant la réception de la lettre de notification de la décision du bourgmestre.»

JUSTIFICATION

Il s'agit de durcir les effets du classement.

Nr. 90

Artikel 28

1. Paragraaf 1 te vervangen door wat volgt:

« § 1. - Indien vaststaat dat nieuwe omstandigheden sedert de datum van het beschermingsbesluit de waarde van het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, verminderen volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1°, kan de Executieve na gunstig advies van de Commissie de bescherming van het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, opheffen of de in artikel 21 bedoelde beschermingszone wijzigen.

De Executieve stelt de procedure in hetzij op eigen initiatief, hetzij op voorstel van de Commissie, hetzij op verzoek van:

- 1° het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is;
- 2° een vereniging zonder winstoogmerk die de handtekeningen verzameld heeft van honderdvijftig personen die tenminste achttien jaar oud zijn en hun woonplaats hebben in het Gewest. Deze vereniging zonder winstoogmerk moet het behoud van het erfgoed tot doel hebben en haar statuten moeten tenminste drie jaar voordien in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt zijn;
- 3° de eigenaar, wanneer hem een stedenbouwkundige vergunning of attest geweigerd is louter omdat zijn goed beschermd is of zich in een beschermingszone bevindt. »

2. § 3 te vervangen door wat volgt:

« § 3. - De in § 1, lid 2, bedoelde overheden en personen aan wie de opheffing van de bescherming of de wijziging van de beschermingszone werd geweigerd, mogen geen nieuwe aanvraag indienen betreffende hetzelfde goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, tenzij andere nieuwe omstandigheden zich hebben voorgedaan. »

VERANTWOORDING

1. De formulering van de Raad van State wijzigt de bedoeling van de Executieve niet en kan dus gebruikt worden.
2. De nieuwe formulering houdt rekening met het parallelisme dat er moet zijn met artikel 15 inzake de opheffing van de bescherming.

Nr. 91

Artikel 28

§ 2 te vervangen door wat volgt:

« § 2. - De aanvraag tot opheffing van de beschermingszone of wijziging van de beschermingszone is gebonden aan de speciale regels van openbaarmaking. De duur van het openbaar onderzoek wordt vastgelegd op vijftien dagen.

N° 90

Article 28

1. Remplacer le § 1er par ce qui suit:

« § 1er. - S'il est établi que des circonstances nouvelles intervenues depuis la date de l'arrêté de classement ont eu pour effet de diminuer l'intérêt du bien relevant du patrimoine immobilier selon les critères définis à l'article 2, 1°, l'Exécutif peut, après avis favorable de la Commission, déclasser un bien relevant du patrimoine immobilier ou modifier la zone de protection visée à l'article 21.

L'Exécutif entame la procédure soit d'initiative, soit sur la proposition de la Commission, soit à la demande:

- 1° du collège des bourgmestre et échevins de la commune sur le territoire de laquelle le bien est situé;
- 2° d'une association sans but lucratif qui a recueilli les signatures de cent cinquante personnes âgées de dix-huit ans au moins et domiciliées dans la Région. Cette association sans but lucratif doit avoir pour objet social la sauvegarde du patrimoine et ses statuts doivent être publiés au Moniteur belge depuis au moins trois ans;
- 3° du propriétaire, lorsqu'au seul motif que son bien est classé ou se situe dans une zone de protection, un permis ou un certificat d'urbanisme lui a été refusé. »

2. Remplacer le § 3 par ce qui suit:

« § 3. - Les autorités et personnes visées au § 1er, alinéa 2, qui se sont vu refuser le déclassement ou la modification de la zone de protection ne peuvent introduire une nouvelle demande relative au même bien relevant du patrimoine immobilier qu'en la fondant sur d'autres circonstances nouvelles. »

JUSTIFICATION

1. La formulation proposée par le Conseil d'Etat ne modifie pas l'intention de l'Exécutif et peut dès lors être retenue.
2. La nouvelle formulation tient compte du parallélisme qu'il faut avoir avec l'article 15 relatif à la procédure de radiation de la liste de sauvegarde.

N° 91

Article 28

Remplacer le § 2 par ce qui suit:

« § 2. - La demande de déclassement ou de modification de la zone de protection est soumise aux mesures particulières de publicité. La durée de l'enquête publique est fixée à quinze jours.

De procedure tot opheffing of wijziging van de beschermingszone wordt voortgezet volgens de vormen voorzien voor de bescherming.

In geval van uitblijven van het advies na het verstrijken van de in artikel 19, § 2 bedoelde termijn, wordt het echter geacht ongunstig te zijn.

De Executieve bepaalt vorm en inhoud van de documenten die aan het openbaar onderzoek onderworpen zijn. »

VERANTWOORDING

De bevolking moet zich, via de speciale regels van openbaarmaking, kunnen uitspreken over een opheffing van de bescherming.

Nr. 92

Artikel 12

In paragraaf 1, een 5° toe te voegen, luidend:

« 5° werken uit te voeren in de nabijheid van een goed dat behoort tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerend erfgoed, ongeacht hiervoor al dan niet een stedenbouwkundige vergunning moet worden afgegeven. »

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 36, 1°.

Nr. 93 - (Subamendement op amendement nr. 74-5)

Artikel 12

Het tweede lid van voorgestelde paragraaf 7 te vervangen door de woorden:

« De beslissing van de burgemeester voor de afbraak wordt van kracht binnen een termijn van tien dagen na de ontvangst door de Executieve van het bericht van kennisgeving van de burgemeester als de Executieve of de door haar ter zake aangestelde ambtenaar die niet binnen deze termijn vernietigd heeft. De Executieve moet deze vernietiging bevestigen door een aangetekend schrijven binnen dertig dagen na ontvangst van het bericht van kennisgeving van de beslissing van de burgemeester. »

Nr. 94 - (Subamendement op amendement nr. 89)

Artikel 24bis (nieuw)

Aan het slot van het nieuw voorgestelde artikel 24bis de volgende paragraaf toe te voegen:

La procédure de déclassement ou de modification de la zone de protection est poursuivie selon les formes prévues pour le classement.

Toutefois, l'avis de la Commission est réputé défavorable en cas de silence persistant à l'expiration du délai visé à l'article 19, § 2.

L'Exécutif arrête la forme et le contenu des documents soumis à l'enquête publique. »

JUSTIFICATION

Il faut que la population puisse s'exprimer sur un projet de déclassement par le biais des mesures particulières de publicité.

N° 92

Article 12

Au paragraphe 1er, ajouter un 5° libellé comme suit:

« 5° d'exécuter des travaux aux abords d'un bien relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde, qu'ils soient ou non soumis à la délivrance d'un permis d'urbanisme. »

JUSTIFICATION

Voir amendement n° 36, 1°.

N° 93 - (Sous-amendement à l'amendement n° 74-5)

Article 12

Remplacer le 2° alinéa du paragraphe 7 proposé par ce qui suit:

« La décision du bourgmestre de démolir devient exécutoire au terme d'un délai de dix jours suivant la réception par l'Exécutif de la lettre de notification du bourgmestre si l'Exécutif ou le fonctionnaire qu'il délègue à cette fin ne l'a pas déjà annulée dans ce délai. L'Exécutif doit confirmer cette annulation par lettre recommandée à la poste dans un délai de 30 jours suivant la réception de la lettre de notification de la décision du bourgmestre. »

N° 94 - (Sous-amendement à l'amendement n° 89)

Article 24bis (nouveau)

Ajouter in fine du nouvel article 24bis proposé le paragraphe suivant:

« § 9. — Het goed behorende tot het beschermd onroerende erfgoed wordt automatisch opgenomen in de inventaris. »

VERANTWOORDING

Dit amendement houdt rekening met de amendementen betreffende artikel 12 dat handelt over de gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst.

Nr. 95

Artikel 12

Paragraaf 7 te vervangen door de woorden:

« § 7. — In afwijking van de artikelen 133 en 135 van de nieuwe gemeentewet en artikel 67 van het koninklijk besluit van 10 december 1970 houdende de Huisvestingscode, kan de burgemeester het gedeeltelijk of volledig afbreken van een goed dat ingeschreven is op de bewaarlijst, niet bevelen zonder kennis te geven van zijn beslissing aan de Executieve.

De beslissing van de burgemeester behoeft de goedkeuring van de Executieve.

Deze beslissing van de burgemeester wordt van rechtswege uitvoerbaar als er binnen 40 dagen te rekenen vanaf de ontvangst van kennisgeving van de burgemeester geen tegenstrijdige beslissing uitgebracht werd. »

VERANTWOORDING

Wat zijn interpretatie betreft heeft amendement nr. 74 aan artikel 12 voor vele geschillen gezorgd.

De opheffingsvoogdij belet de burgemeester inderdaad een gebouw af te breken voor het verstrijken van de termijn van 10 dagen.

Daarom wordt voorgesteld om de opheffingsvoogdij te vervangen door een goedkeuringsvoogdij.

Als er snel gehandeld moet worden, zal de Executieve in de kortste termijn, de beslissing van burgemeester goedkeuren.

In geval dat er geen dringende noodzaak bestaat zal de Executieve tijd hebben om deskundigen aan te stellen die licht zullen werpen op de toestand van het goed, ten einde met kennis van zaken te kunnen goed- of afkeuren.

Nr. 96 — (Subamendement bij amendement nr. 95)

Artikel 12

In de voorgestelde paragraaf 7, de woorden «40 dagen» te vervangen door de woorden «10 dagen».

« § 9. — Le bien relevant du patrimoine immobilier classé est automatiquement repris à l'inventaire. »

JUSTIFICATION

Cet amendement tient compte des amendements relatifs à l'article 12 qui traite des effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde.

N° 95

Article 12

Remplacer le paragraphe 7 par ce qui suit:

« § 7. — Par dérogation aux articles 133 et 135 de la nouvelle loi communale et l'article 67 de l'arrêté royal du 10 décembre 1970 portant le Code du logement, le bourgmestre ne peut ordonner la démolition partielle ou totale d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde sans notifier sa décision à l'Exécutif.

La décision du bourgmestre est soumise à l'approbation de l'Exécutif.

Cette décision du bourgmestre devient exécutoire de plein droit s'il n'est pas intervenu de décision contraire notifiée dans le délai de quarante jours suivant la réception de la lettre de notification du bourgmestre. »

JUSTIFICATION

L'amendement n° 74 à l'article 12 a suscité de nombreuses controverses quant à son interprétation.

En effet, la tutelle d'annulation empêche que le bourgmestre puisse démolir un immeuble avant que le délai de dix jours se soit écoulé.

C'est pourquoi il est proposé de remplacer la tutelle d'annulation par une tutelle d'approbation.

S'il faut agir rapidement, l'Exécutif pourra approuver la décision du bourgmestre dans les délais les plus brefs.

Par contre, s'il n'y a manifestement pas d'urgence, l'Exécutif aura le temps de désigner des experts qui l'éclaireront sur la situation du bien, afin de pouvoir approuver ou imputer en connaissance de cause.

N° 96 — (Sous-amendement à l'amendement n° 95)

Article 12

Au paragraphe 7 proposé, remplacer les mots «40 jours» par les mots «10 jours».

Nr. 97

Artikel 14

In het tweede lid, de woorden «binnen een bepaalde termijn» te vervangen door de woorden «binnen een termijn van dertig dagen».

Nr. 97bis - (ter vervanging van het vroeger ingediend amendement nr. 89)

Artikel 24bis (nieuw)

Een artikel 24bis (nieuw) in te voegen, luidend:

«Art. 24bis. — § 1. Het is verboden:

- 1° een goed dat behoort tot het beschermde onroerende erfgoed gedeeltelijk of volledig af te breken;
- 2° een dergelijk goed te gebruiken of het gebruik ervan zodanig te wijzigen dat het zijn waarde verliest volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1°;
- 3° in een dergelijk goed werkzaamheden uit te voeren zonder rekening te houden met bijzondere behoudsvoorwaarden.

§ 2. — Het is verboden zonder een voorafgaande en schriftelijke vergunning van de Executieve, aan een goed behorend tot het beschermd onroerende erfgoed, de hierna vermelde werkzaamheden uit te voeren:

- a) het volledig of gedeeltelijk restaureren;
- b) in een dergelijk goed opgravingen doen of onderzoeken verrichten;
- c) het volledig of gedeeltelijk verplaatsen;
- d) het uitzicht ervan wijzigen.

§ 3. — De vergunning vervalt indien de vergunninghouder binnen twee jaar na afgifte niet duidelijk met de uitvoering van de werken waarvoor ze toegekend werd, begonnen is. Bij onderbreking van de werkzaamheden gedurende meer dan een jaar vervalt de vergunning eveneens. De onderbreking van de werkzaamheden kan worden bewezen door alle rechtsmiddelen. Op aanvraag van de vergunningshouder kan de Executieve de vergunning echter verlengen voor een periode van één jaar. De aanvraag tot verlenging moet ingediend worden tenminste twee maanden voor de afloop van de bij het eerste lid bedoelde termijn van twee jaar.

§ 4. — De Executieve kan de in de tweede paragraaf bedoelde vergunning slechts verlenen op eensluidend advies van de Commissie.

De Executieve legt de vergunningaanvraag om advies voor aan de Commissie. Binnen dertig dagen na ontvangst van het verzoek van de Executieve geeft de Commissie kennis van haar advies. Indien de Commis-

N° 97

Article 14

Au 2° alinéa remplacer les mots «dans un délai déterminé» par les mots «dans un délai de trente jours».

N° 97bis - (en remplacement de l'amendement n° 89 déposé précédemment)

Article 24bis (nouveau)

Insérer un article 24bis (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 24bis. — § 1er. Il est interdit:

- 1° de démolir en tout ou en partie un bien relevant du patrimoine immobilier classé;
- 2° d'utiliser un tel bien ou d'en modifier l'usage de manière telle qu'il perde son intérêt selon les critères définis à l'article 2, 1°;
- 3° d'exécuter des travaux dans un tel bien en méconnaissance des conditions particulières de conservation.

§ 2. — Il est interdit, sans autorisation préalable et écrit de l'Exécutif, d'exécuter sur un bien relevant du patrimoine immobilier classé les travaux suivants:

- a) le restaurer en tout ou en partie;
- b) faire des fouilles ou des recherches dans un tel bien;
- c) le déplacer en tout ou en partie;
- d) en modifier l'aspect.

§ 3. — L'autorisation est périmée si, dans les deux ans de sa délivrance, le bénéficiaire n'a pas entamé, de manière significative, les travaux pour lesquels elle a été accordée. L'interruption des travaux pendant plus d'un an entraîne également la péremption de l'autorisation. L'interruption des travaux peut être établie par toutes voies de droit. Toutefois, à la demande du bénéficiaire, le permis peut être prorogé par l'Exécutif pour une période d'un an. La demande de prorogation doit intervenir deux mois au moins avant l'écoulement du délai de deux ans visé à l'alinéa premier.

§ 4. — L'Exécutif ne peut accorder l'autorisation visée au paragraphe 2 que de l'avis conforme de la Commission.

L'Exécutif soumet, pour avis, la demande d'autorisation à la Commission. Celle-ci notifie son avis dans les trente jours de la réception de la demande de l'Exécutif. Passé ce délai, si la Commission n'a pas notifié son avis

sie na het verstrijken van die termijn haar advies niet ter kennis heeft gebracht van de Executieve, kan deze, bij een ter post aangetekende brief, aan de Commissie een rappelbrief sturen. heeft de Executieve geen advies ontvangen van de Commissie bij het verstrijken van een nieuwe termijn van vijftien dagen ingaand op de datum waarop de rappelbrief ter post is afgegeven, dan wordt de procedure voortgezet.

§ 5. - De erfdiensbaarheden die ontstaan uit wets- of verordeningsbepalingen inzake de wegen- en bouwpolitie zijn niet van toepassing op de goederen van het beschermde onroerende erfgoed indien zij maatregelen ten gevolge kunnen hebben die verboden zijn uit hoofde van de paragrafen 1 en 2.

§ 6. - De Executieve bepaalt de vorm en de inhoud van de vergunningaanvraag en de procedure voor het verlenen hiervan.

De beslissing van de Executieve moet genomen worden binnen negentig dagen na de ontvangst van de aanvraag.

Wanneer deze termijn verstreken is, kan de aanvrager, bij een ter post aangetekende brief, een rappelbrief sturen aan de Executieve indien er betreffende deze aanvraag geen beslissing werd genomen.

Heeft de aanvrager geen beslissing ontvangen bij het verstrijken van een termijn van vijftien dagen te rekenen van de verzending van de rappelbrief gestuurd werd, dan mag hij zonder verdere formaliteiten overgaan tot het uitvoeren van de werken of het verrichten van de handeling in naleving van de aanwijzingen van het dossier dat hij ingediend heeft alsook van alle andere wets- en verordeningsbepalingen die van toepassing zijn.

§ 7. - De vergunningen verleend met toepassing van alle andere wets- en verordeningsbepalingen ontslaan de begunstigde niet van de verplichting om zich te gedragen naar de voorschriften van paragrafen 1 en 2.

§ 8. - In afwijking van de artikelen 133 en 135 van de nieuwe gemeentewet en artikel 67 van het koninklijk besluit van 10 december 1970 houdende de Huisvestingscode, kan de burgemeester het gedeeltelijk of volledig afbreken van een beschermd goed niet bevelen zonder kennis te geven van zijn beslissing aan de Executieve.

De beslissing van de burgemeester behoeft de goedkeuring van de Executieve.

De beslissing van de burgemeester wordt van rechtswege uitvoerbaar als er binnen veertig dagen te rekenen vanaf de ontvangst van kennisgeving geen tegenstrijdige beslissing uitgebracht werd. »

VERANTWOORDING

Het gaat erom de uitwerking van de bescherming te verstevigen.

à l'Exécutif, celui-ci peut, par lettre recommandée à la poste, adresser un rappel à la Commission. Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quinze jours prenant cours à la date du dépôt à la poste de ce rappel, l'Exécutif n'a pas reçu notification de l'avis de la Commission, la procédure est poursuivie.

§ 5. - Les servitudes qui procèdent des dispositions législatives ou réglementaires relatives à la police de la voirie et des constructions ne sont pas applicables aux biens relevant du patrimoine immobilier classé si elles peuvent entraîner des mesures prohibées en vertu des paragraphes 1er et 2.

§ 6. - L'Exécutif détermine la forme et le contenu de la demande d'autorisation ainsi que la procédure d'octroi de celle-ci.

La décision de l'Exécutif doit intervenir dans les nonante jours de la réception de la demande.

Passé ce délai, si la demande n'a pas fait l'objet d'une décision, le demandeur peut, par lettre recommandée à la poste, adresser un rappel à l'Exécutif.

Si, à l'expiration d'un nouveau délai de quarante-cinq jours à compter de l'expédition de l'envoi recommandé contenant rappel, le demandeur n'a pas reçu de décision, il peut, sans autre formalité, passer à l'exécution des travaux ou accomplir les actes en se conformant aux indications du dossier qu'il a déposé ainsi qu'à toutes autres dispositions législatives et réglementaires applicables.

§ 7. - Les autorisations accordées en application de toutes autres dispositions législatives ou réglementaires ne dispensent pas le bénéficiaire de se conformer aux prescriptions des paragraphes 1er et 2.

§ 8. - Par dérogation aux articles 133 et 135 de la nouvelle loi communale et l'article 67 de l'arrêté royal du 10 décembre 1970 portant le Code du logement, le bourgmestre ne peut ordonner la démolition partielle ou totale d'un bien classé sans notifier sa décision à l'Exécutif.

La décision du bourgmestre est soumise à l'approbation de l'Exécutif.

Cette décision du bourgmestre devient exécutoire de plein droit s'il n'est pas intervenu de décision contraire notifiée dans le délai de quarante jours suivant la réception de la lettre de notification. »

JUSTIFICATION

Il s'agit de durcir les effets du classement.

Nr. 98

Artikel 15

1° In § 1, het 2° lid aan te vullen met de woorden « of van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is ».

2° In § 1, lid 3 te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Beperking van het aantal personen die een goed van de bewaarlijst kunnen royeren.

Nr. 99 - (Subamendement bij amendement nr. 78)

Artikel 15

Aan het begin van § 1 de volgende woorden te doen vervallen:

« In geval van nieuwe omstandigheden sedert de datum van het besluit dat het goed inschrijft op de bewaarlijst waardoor het belang van het goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, vermindert volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1°, »

VERANTWOORDING

Het lijkt ons abnormaal dat een goed slechts van een bewaarlijst kan worden geroyeerd als er zich « nieuwe omstandigheden » voordoen.

Nr. 100 - (Subamendement bij amendement nr. 79)

Artikel 15bis (nieuw)

Aan het eind de woorden « in de inventaris » te vervangen door de woorden « op de bewaarlijst ».

VERANTWOORDING

Men moet vermijden dat een beschermingsprocedure die zonder resultaat blijft, ervoor zorgt dat het goed wordt afgevoerd van de bewaarlijst waarvan het kan worden geroyeerd.

Nr. 101 - (Subamendement bij amendement nr. 97bis)

Artikel 24bis (nieuw)

§ 2 aan te vullen met het volgende lid:

« In geval van volledige verplaatsing van het beschermd onroerend goed, wijzigt de Executieve bij besluit het beschermingsgebied op eensluidend advies van de Commissie. »

N° 98

Article 15

1° Au § 1er, compléter le 2ème alinéa par les mots « ou du collège des bourgmestre et échevins de la commune où le bien est situé ».

2° Au § 1er, supprimer le 3ème alinéa.

JUSTIFICATION

Limiter les acteurs qui peuvent demander de rayer un bien de la liste de sauvegarde.

N° 99 - (Sous-amendement à l'amendement n° 78)

Article 15

Au § 1er, supprimer in limine les mots:

« S'il est établi que des circonstances nouvelles intervenues depuis la date de l'arrêté inscrivant le bien sur la liste de sauvegarde, ont eu pour effet de diminuer l'intérêt du bien relevant du patrimoine immobilier selon les critères à l'article 2, 1°, ».

JUSTIFICATION

Il nous semble anormal de ne permettre qu'un bien ne soit rayé d'une liste de sauvegarde que si se produisent des « circonstances nouvelles ».

N° 100 - (Sous-amendement à l'amendement n° 79)

Article 15bis (nouveau)

Remplacer in fine les mots « à l'inventaire » par les mots « sur la liste de sauvegarde ».

JUSTIFICATION

Il faut empêcher qu'une procédure de classement qui n'aboutit pas fasse sortir le bien de la liste de sauvegarde, dont on peut le sortir par la radiation.

N° 101 - (Sous-amendement à l'amendement n° 97bis)

Article 24bis (nouveau)

Compléter le § 2 par l'alinéa suivant:

« En cas de déplacement intégral de l'immeuble classé, l'Exécutif modifie par arrêté la zone de protection sur avis conforme de la Commission. »

Nr. 102

*Artikel 29***Bij paragraaf 1 de woorden «en cijfers» schrappen.**

VERANTWOORDING

Voor een betere verstaanbaarheid van de tekst.

Artikel 29 stelt het principe voor de betoelaging: de betoelaging is mogelijk in de mate van de door een besluit van de Executieve vast te leggen voorwaarden.

Nr. 103

*Artikel 30***De eerste alinea vervangen door wat volgt:**

«De Executieve stelt de voorwaarden voor de toekenning van de in artikel 29 bedoelde toelage vast, de samenstelling van het dossier voor de toelageaanvraag, de procedure, alsmede de financiële bijdragen van het Gewest, de Provincie en de gemeente.»

VERANTWOORDING

Er moet een besluit opgesteld worden ter vastlegging van de financiële aandelen van het Gewest, de Provincie en de gemeente.

Nr. 104

Artikel 35

De zin «met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van duizend tot honderdduizend frank of met één van deze straffen alleen, wordt gestraft:»

vervangen door:

«met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met een geldboete van honderd tot driehonderdduizend frank of met één van deze straffen alleen, wordt gestraft:»

VERANTWOORDING

Rekening houdend met de sancties die in artikel 188 van de ordonnantie over de stedenbouw voorzien zijn, moeten deze sancties geüniformeerd worden.

N° 102

*Article 29***Au paragraphe 1er, supprimer les termes «et proportions».**

JUSTIFICATION

Pour une meilleure compréhension du texte.

L'article 29 pose le principe de la subside: la subside est possible dans les conditions à fixer par l'arrêté de l'Exécutif.

N° 103

*Article 30***Remplacer le premier alinéa par ce qui suit:**

«L'Exécutif fixe les conditions d'octroi du subside visé à l'article 29, la composition du dossier de demande de subside, la procédure ainsi que les parts d'intervention de la Région, la Province et la commune.»

JUSTIFICATION

Il faudra prendre un arrêté fixant les parts d'intervention respectives de la Région, la Province et la commune.

N° 104

Article 35

Remplacer la phrase «Est puni d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de mille francs à cent mille francs, ou d'une de ces peines seulement:»

par ce qui suit:

«Est puni d'un emprisonnement de huit jours à trois mois et d'une amende de 100 à 300.000 francs ou d'une de ces peines seulement:»

JUSTIFICATION

Il s'agit d'uniformiser les sanctions en tenant compte de celles qui sont prévues à l'article 188 de l'ordonnance urbanisme.

Nr. 105

Artikel 35

1. Bij 3°, tussen «instrumenterende ambtenaar» en «die bij overdracht», inlassen wat volgt:

«of elke persoon die voor eigen rekening of als tussenpersoon, verkoopt.»

VERANTWOORDING

Vermits artikel 13 gewijzigd werd, moet artikel 35, 3°, aangevuld worden.

**

2. Een 5° toevoegen waarvan de bewoording de volgende is:

«5° - Hij die werken of handelingen uitgevoerd zal hebben die in strijd zijn met het bevel om de werken te onderbreken of met de bevestiging van dit bevel waarvan kennis gegeven is met toepassing van artikel 34.»

VERANTWOORDING

Het is wenselijk dat strafrechtelijke sancties voorzien worden voor mensen die werken voortzetten terwijl het in strijd is met het bevel van onderbreking ervan.

Nr. 106

Artikel 37bis (nieuw)

- Een artikel 37bis (nieuw) in te voegen, luidend:

«Art. 37bis. — Zonder afbreuk te doen aan de met toepassing van artikel 37, § 2 van deze ordonnantie van kracht zijnde beschermingsmaatregelen en aan de bijzondere maatregelen die bepaald zijn door het Gewestplan of het bijzonder plan van aanleg, het gewestelijk of bijzonder bestemmingsplan dat van kracht is, worden alle monumenten en gehelen waarvoor een bouwvergunning afgegeven werd of die voor januari 1932 gebouwd werden, als overgangmaatregel, en dit tot de publikatie van de inventaris van het onroerende erfgoed van het Gewest, beschouwd als ingeschreven op die lijst.

Elke aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning, voor een verkavelingsvergunning of voor een stedenbouwvergunning-attest met betrekking tot die gebouwen wordt onderworpen aan de speciale regelen van openbaarmaking.

De overlegcommissie mag het advies van de Commissie vragen.»

N° 105

Article 35

1. Au 3°, ajouter entre «instrumentant» et «qui lors du transfert» ce qui suit:

«ou toute personne mettant en vente, pour son compte ou à titre d'intermédiaire.»

JUSTIFICATION

Dans la mesure où l'article 13 a été modifié, il y a lieu de compléter l'article 35, 3°.

**

2. Ajouter un 5° dont les termes sont les suivants:

«5° - quiconque aura poursuivi des travaux ou des actes en violation de l'ordre d'interruption ou de la décision de confirmation de cet ordre, notifiés en application de l'article 34.»

JUSTIFICATION

Il est souhaitable que des sanctions pénales soient prévues pour les personnes qui poursuivraient des travaux en violation de l'ordre d'interruption de ceux-ci.

N° 106

Article 37bis (nouveau)

- Insérer un article 37bis (nouveau) libellé comme suit:

«Art. 37bis. — Sans préjudice des mesures de protection en vigueur en application de l'article 37, § 2, de la présente ordonnance et des mesures particulières déterminées par les plans de secteur ou particulier d'aménagement, régional ou particulier d'affectation du sol en vigueur, tous les monuments et ensembles qui ont fait l'objet d'une autorisation de bâtir ou d'une construction antérieure au premier janvier 1932 sont, à titre transitoire, considérés comme inscrits d'office dans l'inventaire du patrimoine immobilier de la Région jusqu'à la publication de cet inventaire.

Toute demande de permis d'urbanisme, de permis de lotir ou de certificat d'urbanisme se rapportant à ces immeubles est soumise aux mesures particulières de publicité.

La commission de concertation peut demander l'avis de la Commission.»

VERANTWOORDING

Tijdens deze overgangperiode moet de bescherming van het erfgoed verzekerd worden. Deze overgangsmaatregel houdt rekening met de publikatie van de door Mardaga uitgegeven inventaris van het Monumentaal erfgoed. Telkens er een boek van Mardaga uitgegeven wordt voor een gemeente is de overgangsmaatregel niet langer van toepassing op de in die gemeente gelegen goeden.

Nr. 107

Artikel 37ter (nieuw)

Een artikel 37ter (nieuw) in te voegen, luidend:

«Art. 37bis. — *Gedurende een periode van vijf jaar vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie, kan de Commissie door haar beslissing met redenen te omkleden de door artikel 7, § 2 en artikel 16, § 3 bepaalde termijn met negentig dagen verlengen.*»

VERANTWOORDING

In de eerste maanden na de inwerkingtreding van de ordonnantie zal de Commissie bedolven worden onder de dossiers. Daarom is het wenselijk een overgangsmaatregel te voorzien om de termijn te verlengen waarin zij haar advies moet uitbrengen over de inschrijving op de bewaarlijst en de bescherming.

Nr. 108

Artikel 37quater (nieuw)

Een artikel 37quater (nieuw) in te voegen, luidende:

«Art. 37quater. — *Gedurende een periode van drie jaar vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie, in geval van toevallige ontdekkingen van archeologische goederen tijdens de uitvoering van een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning kan de Executieve beslissen dat het om het openbaar nut gaat om:*

- 1° *hetzij de uitvoering van de stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning te onderbreken gedurende een periode van maximaal zestig dagen;*
- 2° *hetzij de stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning in te trekken, peilingen of opgravingen te verrichten en de noodzakelijke voorwaarden te bepalen voor het behoud van landschap en ontdekte goederen en waarvoor later een vergunning uitgeleerd zou kunnen worden.*

JUSTIFICATION

Il faut assurer la protection du patrimoine pendant la période transitoire. Cette disposition transitoire tient compte de l'état de publication de l'inventaire du patrimoine monumental édité par Mardaga; chaque fois qu'un volume de Mardaga est publié pour une commune, la disposition transitoire ne s'applique plus pour les biens situés dans cette commune.

N° 107

Article 37ter (nouveau)

Insérer un article 37ter (nouveau) libellé comme suit:

«Art. 37bis. — *Pendant une durée de cinq ans prenant cours à compter de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance, la Commission peut allonger de nonante jours le délai prévu aux articles 7, § 2 et 16, § 3, en motivant sa décision.*»

JUSTIFICATION

Dans les premiers mois qui suivent l'entrée en vigueur de l'ordonnance, la Commission sera submergée de dossiers. C'est pourquoi il est souhaitable de prévoir une disposition transitoire pour que celle-ci puisse allonger le délai dans lequel elle doit rendre son avis, pour l'inscription sur la liste de sauvegarde et le classement.

N° 108

Article 37quater (nouveau)

Insérer un article 37quater (nouveau) libellé comme suit:

«Art. 37quater. — *Pendant une durée de trois ans prenant cours à compter de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance, en cas de découverte fortuite de biens archéologiques lors de la mise en œuvre d'un permis d'urbanisme ou de lotir, l'Exécutif peut décider qu'il est d'utilité publique:*

- 1° *soit de suspendre, pour un délai n'excédant pas soixante jours, l'exécution du permis d'urbanisme ou de lotir;*
- 2° *soit de retirer le permis d'urbanisme ou de lotir, de faire procéder à des sondages ou à des fouilles et de déterminer les conditions nécessaires à la préservation du site et des biens découverts et auxquelles pourrait être octroyé un permis ultérieur.*

Voor de toepassing van dit artikel moet men verstaan onder:

- 1° archeologische goederen: overblijfselen, voorwerpen of sporen van het verleden;
- 2° peiling: de verrichting waarbij de staat van een archeologische vindplaats gewijzigd wordt en die bestemd is om zich te vergewissen van het bestaan, de natuur of de omvang ervan.
- 3° opgravingen: het geheel van verrichtingen en werken die bestemd zijn voor de systematische verkenning van een deel of het geheel van archeologisch landschap. »

VERANTWOORDING

Het is belangrijk het Gewest middelen te geven om snel de gepaste maatregelen te kunnen treffen zodat de bescherming van archeologische goederen verzekerd wordt.

Het is belangrijk een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning te kunnen opschorten of intrekken want het maakt een voorafgaande tussenkomst mogelijk aan werken die onherstelbare schade zouden toebrengen.

Nr. 109

Artikel 37quinquies (nieuw)

Een artikel 37quinquies (nieuw) in te voegen, luidend:

« Art. 37quinquies. – Gedurende een periode van drie jaar vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie, moet elke toevallige ontdekking van archeologische goederen binnen acht dagen door de ontdekker vermeld worden aan de eigenaar van het archeologisch landschap alsook aan de Executieve, die een bezoek kan brengen aan de plaats waar de archeologische goederen ontdekt werden en elke noodzakelijke maatregel voorschrijven voor het behoud van het landschap en de ontdekte goederen. De Executieve brengt de Commissie op de hoogte van de ontdekking en van de getroffen maatregelen. »

VERANTWOORDING

Het is belangrijk dat het Gewest op de hoogte gebracht wordt van toevallige ontdekkingen opdat het de gepaste maatregelen zou kunnen treffen.

Nr. 110

Artikel 38

Dit artikel te vervangen door:

« Art. 38. – De artikelen 1 tot 37 treden in werking op de door de Executieve vastgestelde data en uiterlijk op 1 november 1993. »

Pour l'application de cet article, il faut entendre par:

- 1° biens archéologiques: les restes, objets ou traces du passé.
- 2° sondage: l'opération impliquant modification de l'état d'un site archéologique, destinée à s'assurer de l'existence, de la nature ou de l'étendue de celui-ci.
- 3° fouilles: l'ensemble des opérations et travaux tendant à l'exploration systématique de tout ou partie d'un site archéologique. »

JUSTIFICATION

Il est important de doter la Région des moyens de prendre rapidement toutes les mesures adéquates pour pouvoir assurer la protection des biens archéologiques.

Le fait de pouvoir suspendre ou retirer un permis d'urbanisme ou de lotir est important car il permet une intervention préalable à des travaux qui entraîneraient des dégâts irréparables.

N° 109

Article 37quinquies (nouveau)

Insérer un article 37quinquies (nouveau) libellé comme suit:

« Art. 37quinquies. – Pendant une durée de trois ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance, toute découverte fortuite des biens archéologiques doit être déclarée par son auteur dans les huit jours au propriétaire du site archéologique ainsi qu'à l'Exécutif, lequel peut faire visiter le lieu où les biens archéologiques ont été découverts et prescrire toute mesure utile en vue de la préservation du site ainsi que des biens découverts. L'Exécutif avise la Commission de la découverte et des mesures prises. »

JUSTIFICATION

Il est important que la Région soit mise au courant des découvertes fortuites afin qu'elle puisse prendre toutes les mesures adéquates.

N° 110

Article 38

Remplacer cet article par la disposition suivante:

« Art. 38. – Les articles 1er à 37 entrent en vigueur aux dates fixées par l'Exécutif et au plus tard le 1er novembre 1993. »

VERANTWOORDING

Zoals de Raad van State het uitlegt moet de beschikking die de Executieve de macht geeft om de inwerkingtreding van de wettelijke norm vast te leggen in dit geval ingetrokken worden want deze moet geschieden in de gewone termijn voor de inwerkingtreding van wetten, decreten en ordonnanties.

Nr. 111

Artikel 30

Aan het slot van het tweede lid toe te voegen:

« en met de bestemming van het beschermde goed voor een socio-culturele functie of voor bewoning. »

VERANTWOORDING

Het amendement strekt ertoe een belangrijk criterium toe te voegen aan de niet volledige lijst van de reeds aangehaalde criteria. Het bestemmen van een beschermd monument voor een socio-culturele activiteit of voor bewoning moet in zoverre worden aangemoedigd dat zulks minder rendabel is voor de eigenaar ervan.

Nr. 112

Artikel 31

Aan het slot van het eerste lid de volgende woorden toe te voegen:

« dat niet wordt onderhouden of waarop ongeoorloofde werkzaamheden of werkzaamheden die niet in overeenstemming zijn met de vergunning worden of zijn uitgevoerd. »

VERANTWOORDING

De onteigeningsbevoegdheid moet zowel voor de beschermde als voor de op de bewaarlijst ingeschreven onroerende goederen gelden. Bovendien moeten de gevallen waarin van die bevoegdheid gebruik kan worden gemaakt, worden verruimd.

Nr. 113

Artikel 34

In het eerste lid van de eerste en de tweede paragraaf de woorden « en van de uitvoeringsbesluiten hiervan » toe te voegen.

VERANTWOORDING

Elke overtreding van de ordonnantie en van de uitvoeringsbesluiten ervan moet kunnen worden bestraft met de stopzetting van de werkzaamheden.

JUSTIFICATION

Comme l'explique le Conseil d'Etat, la disposition qui habilite l'Exécutif à fixer la date de l'entrée en vigueur de la norme législative doit être formellement exceptée de cette habilitation car celle-ci doit entrer en vigueur dans le délai normal d'entrée en vigueur des lois, décrets et ordonnances.

N° 111

Article 30

Compléter l'alinéa 2 par ce qui suit:

« et de l'affectation du bien classé à une fonction socio-culturelle ou de logement. »

JUSTIFICATION

L'amendement vise à ajouter un critère important à la liste non exhaustive de ceux qui sont déjà cités. L'affectation d'un monument classé à une activité socio-culturelle ou à du logement doit être encouragée dans la mesure où elle est moins rentable pour son propriétaire.

N° 112

Article 31

Compléter le premier alinéa par ce qui suit:

« dont l'entretien n'est pas assuré ou sur lequel des travaux non autorisés ou non conformes à l'autorisation accordée sont ou ont été exécutés. »

JUSTIFICATION

Le pouvoir d'expropriation doit exister aussi bien pour les immeubles classés qu'inscrit sur la liste de sauvegarde. Il faut en outre élargir les hypothèses où il peut être fait usage de ce pouvoir.

N° 113

Article 34

Compléter le 1er alinéa des paragraphes 1er et 2 par les mots « et de ses arrêtés d'exécution ».

JUSTIFICATION

Toute infraction à l'ordonnance et à ses arrêtés d'exécution doit pouvoir être sanctionnée par l'interruption des travaux.

Nr. 114

*Artikelen 36bis en 36ter (nieuw)***Een hoofdstuk VIIIbis in te voegen, luidend:**«*HOOFDSTUK VIIIbis. - Fiscale bepalingen**1) Artikel 36bis (nieuw)**Artikel 8 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen wordt aangevuld met een tweede lid luidende:*«*In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geniet het kadastraal inkomen van de overeenkomstig de ordonnantie van ... inzake het behoud van het onroerende erfgoed beschermde onroerende goederen of delen van onroerende goederen die niet worden verhuurd of niet worden geëxploiteerd in de zin van artikel 20, 1°, eveneens belastingvrijdom.**Belastingvrijdom wordt evenwel toegekend in geval van verhuring of exploitatie op voorwaarde dat de netto-opbrengst hiervan uitsluitend wordt besteed voor het onderhoud of de wederopbouw van de genoemde goederen binnen vijf jaar na het verkrijgen van het inkomen.»**2) Artikel 36ter (nieuw)**Artikel 55 van het Wetboek der successierechten wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:*«*In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden eveneens van de rechten van successie en van overgang bij overlijden vrijgesteld de goederen die krachtens de ordonnantie van ... inzake het behoud van het onroerende erfgoed beschermd zijn en toegankelijk zijn voor het publiek, welke worden vermaakt aan het Gewest en aan de stichtingen die het statuut hebben van instelling van openbaar nut in de zin van de wet van 27 juli 1921.**Als toegankelijk voor het publiek worden beschouwd de beschermde onroerende goederen die bij een besluit van de Brusselse hoofdstedelijke Executieve als zodanig zijn erkend.»*

VERANTWOORDING

Meer nog dan de rechtstreekse subsidiëring vormen de fiscale stimuli doeltreffende steunmaatregelen voor de vrijwaring en het onderhoud van het onroerende erfgoed. Deze maatregelen bieden immers het voordeel dat ze niet beperkt zijn tot een krediet en dat daarvoor geen administratieve cel in het leven moet worden geroepen om de dossiers te behandelen.

De Europese Ministerraad had er de Lid-Staten reeds in 1976 toe aangemoedigd om in fiscale stimuli te voorzien ten gunste van het erfgoed. In de resolutie die op 14 april werd goedgekeurd (Resolutie 76/28) stond onder meer te lezen:

N° 114

*Articles 36bis et 36ter (nouveaux)***Insérer sous un chapitre VIIIbis (nouveau) les articles 36bis et 36ter (nouveaux) libellés comme suit:**«*CHAPITRE VIIIbis. - Dispositions fiscales**1) Article 36bis (nouveau)**L'article 8 du code des impôts sur les revenus est complété par un second alinéa, rédigé comme suit:*«*En Région de Bruxelles-Capitale est également im-munisé le revenu cadastral des immeubles ou des parties d'immeubles classés conformément à l'ordonnance du... relative à la conservation du patrimoine immobilier qui ne sont pas donnés en location ou qui ne font pas l'objet d'une exploitation au sens de l'article 20, 1°.**L'immunité est toutefois accordée en cas de location ou d'exploitation à condition que le produit net de celles-ci soit affecté exclusivement à l'entretien ou à la reconstruction des dits biens, dans les cinq années suivant l'acquisition du revenu.»**2) Article 36ter (nouveau)**L'article 55 du code des droits de succession est complété par un deuxième alinéa rédigé comme suit:*«*Dans la Région de Bruxelles-Capitale sont également exempts des droits de succession et de mutation par décès, les biens immobiliers classés en vertu de l'ordonnance du ... relative à la conservation du patrimoine immobilier et accessibles au public qui sont légués à la Région ainsi qu'aux fondations ayant le statut d'établissement d'utilité publique au sens de la loi du 27 juillet 1931.**Sont considérés comme accessibles au public les immeubles classés qui ont été reconnus comme tels par un arrêté de l'Exécutif de la Région de Bruxelles-Capitale.»*

JUSTIFICATION

Davantage encore que la subsidiation directe, les incitants fiscaux constituent des mesures de soutien efficaces à la sauvegarde et l'entretien du patrimoine immobilier. Ceux-ci présentent en effet l'avantage de ne pas être limités à une enveloppe budgétaire et ne nécessitent pas la mise en place d'une cellule administrative pour traiter les dossiers.

Dès 1976, le Conseil des Ministres européens avait encouragé les Etats membres à prévoir des incitants fiscaux en faveur du patrimoine. La résolution adoptée le 14 avril (Résolution 76/28) stipulait notamment:

«Het zou ten zeerste gewenst zijn dat de belastingdruk op de eigenaars van monumenten en gebouwen die een architectonische eenheid vormen en van waardevolle gebieden wordt verminderd ten einde hen de mogelijkheid te geven een aanzienlijk gedeelte van hun middelen te besteden aan onderhouds- en behoudswerkzaamheden.

Daartoe kan worden gedacht aan:

- de aftrek van de grondbelasting;
- de aftrek van de bedragen die aan de onderhouds- en behoudswerkzaamheden worden besteed van het geheel van de belastbare inkomsten;
- de aftrek van de successierechten.»

In België diende men te wachten tot de goedkeuring van de wet van 27 december 1984 houdende fiscale bepalingen (*Belgisch Staatsblad* 29 december 1989) vooraleer er een eerste maatregel in die zin werd genomen. Krachtens artikel 9 van die wet is het sedert 1 januari 1985 geoorloofd tot 250.000 fr. kosten voor het onderhoud en de restauratie van beschermde en voor het publiek toegankelijke gebouwen af te trekken van het belastbaar inkomen.

De invoering van een zodanige maatregel in de belastingwetgeving moet weliswaar worden toegejuicht, doch dit neemt niet weg dat het aftrekbare maximumbedrag belachelijk laag is en niet meer overeenkomt met de werkelijke kosten voor het onderhoud van een onroerend goed. In zoverre het evenwel gaat om een belasting die zowel de Staat als het Gewest ten goede komt, moet er op federaal vlak een initiatief worden genomen om dit bedrag aan te passen.

Het Gewest beschikt daarentegen over een belangrijke beslissingsbevoegdheid met betrekking tot de gewestelijke belastingen die zijn opgesomd in artikel 3 van de wet van 16 januari 1989. Daartoe behoren de onroerende voorheffing, de successierechten en de registratierechten.

In die aangelegenheid kunnen de Gewesten het belastingtarief en de ontheffingen wijzigen. Er bestaat evenwel een beperking inzake de registratierechten. De Gewesten zullen er eerst kunnen over beschikken als ze volledig aan de Gewesten zullen zijn toegewezen. (Thans bedraagt de door de Staat toegekende restorno 39%).

De volgende fiscale maatregelen worden voorgesteld:

- belastingvrijdom voor het kadastraal inkomen van de beschermde onroerende goederen op voorwaarde dat ze niet worden verhuurd of geëxploiteerd. Belastingvrijdom kan evenwel worden verkregen als de netto-opbrengst van de huur of van de exploitatie binnen 5 jaar na het verkrijgen van de inkomsten wordt besteed aan het onderhoud of de restauratie van het goed. Het betreft hier een individuele maatregel die erop gericht is de eigenaars ertoe aan te moedigen te investeren in de renovatie van hun erfgoed;
- vrijstelling van de successierechten voor de legaten en, later, vrijstelling van het registratierecht op de verkopen, ten gunste van de instellingen van openbaar nut. Deze vorm van organisatie biedt immers garanties die andere vormen van verenigingen niet bieden daar de oprichting ervan afhankelijk is van de goedkeuring door de Regering en daar er toezicht kan worden uitgeoefend op de instelling van openbaar nut.

Het gaat uiteraard om onvolledige maatregelen die zullen moeten worden aangevuld op federaal niveau (verhoging van de aftrek van de onderhoudskosten van het belastbaar inkomen, beperking van de BTW op de werkzaamheden aan niet voor bewoning bestemde beschermde onroerende goederen tot 6%, hogere aftrek van de personeelskosten voor het onderhoud van het erfgoed, vermindering van de interesten op de leningen die zijn aangegaan met het oog op restauratie van een beschermd goed, enz...).

De stemming over de ordonnantie betreffende de bescherming van het erfgoed biedt evenwel een bijzondere gelegenheid om concreet gestalte te geven aan de wil van het Gewest om een beleid te voeren dat ertoe aanzet het onroerend erfgoed te renoveren. Met de voorgestelde fiscale maatregelen wordt daaraan tegemoet gekomen.

«Il serait hautement souhaitable que soient allégées les charges fiscales qui pèsent sur les propriétaires de monuments et édifices situés dans des ensembles architecturaux et de sites, afin de leur permettre de consacrer une part importante de leurs ressources aux travaux d'entretien et de conservation.

A cet effet, peuvent notamment être envisagés:

- la déduction des impôts fonciers;
- la déduction, de l'ensemble des revenus imposables, des sommes consacrées aux travaux d'entretien et de conservation;
- la réduction des droits de succession.»

En Belgique, il a fallu attendre l'adoption de la loi du 27 décembre 1984 portant des dispositions fiscales (*Moniteur belge* 29 décembre 1989) pour que soit prise une première mesure dans ce sens. En vertu de l'article 9 de cette loi, il est permis, depuis le 1er janvier 1985, de déduire du revenu imposable, jusqu'à concurrence de 250.000 F, les frais d'entretien et de restauration des bâtiments classés et accessibles au public.

S'il faut saluer l'introduction de pareille mesure dans la législation fiscale, il reste que le plafond déductible est dérisoire et ne correspond plus à la réalité des charges d'entretien d'un immeuble. Toutefois, dans la mesure où elle touche à un impôt partagé entre l'Etat et la Région, l'adaptation de ce montant doit se faire par le biais d'une initiative législative au niveau fédéral.

La Région dispose par contre d'un pouvoir de décision important en ce qui concerne les impôts régionaux énumérés à l'article 3 de la loi du 16 janvier 1989. Parmi ceux-ci figurent le précompte immobilier, les droits de succession et d'enregistrement.

Le taux d'imposition et les exonérations peuvent être modifiés par les Régions en cette matière. Une restriction existe toutefois en matière de droits d'enregistrement, pour lesquels il faudra attendre qu'il soit attribué complètement aux Régions pour pouvoir en disposer. (Actuellement, la ristourne accordée par l'Etat est de 39%).

Les mesures fiscales proposées sont les suivantes:

- immunitisation du revenu cadastral des immeubles classés, à condition qu'ils ne soient ni loués, ni exploités. Toutefois, le bénéfice de l'immunitisation peut être obtenu si le produit net de la location ou de l'exploitation est consacré à l'entretien ou à la restauration du bien, dans les 5 ans de l'acquisition des revenus. Il s'agit ici d'une mesure individuelle destinée à encourager les propriétaires à investir dans la rénovation de patrimoine;
- exemption des droits de succession pour les legs — et, plus tard exemption du droit d'enregistrement sur les ventes — faites à des établissements d'utilité publique. Cette forme d'organisation offre en effet des garanties que n'offrent pas d'autres formes d'association puisque leur création est soumise à approbation du gouvernement et qu'un droit de contrôle sur l'établissement d'utilité publique peut être exercé.

Il s'agit bien évidemment de mesures partielles qu'il faudra compléter au niveau fédéral (accroissement de la déductibilité des charges d'entretien du revenu imposable, réduction à 6% de la TVA sur les travaux à des immeubles classés non affectés à l'habitation, déductibilité accrue des frais de personnel liés à l'entretien du patrimoine, réduction des intérêts sur les emprunts contractés en vue de la restauration d'un bien classé, etc...).

Le vote de l'ordonnance relative à la protection du patrimoine offre néanmoins une opportunité particulière pour concrétiser la volonté de la Région de développer une politique incitative en faveur de la rénovation du patrimoine immobilier. Les mesures fiscales proposées vont dans ce sens.

Nr. 115

Artikel 35

In punt 2, na «26» de woorden «de onderhoudsverplichting en» in te voegen.

VERANTWOORDING

Het niet onderhouden van een onroerend goed dat tot het onroerend erfgoed behoort moet op dezelfde wijze worden bestraft als het niet naleven van de bijzondere behoudsvoorwaarden.

Nr. 116

Artikel 38

Dit artikel wordt opgeheven.

VERANTWOORDING

Dit artikel, dat de inwerkingtreding van de ordonnantie uitstelt tot uiterlijk 1 oktober 1992, is ingegeven door de ordonnantie inzake stede-bouw. De bedoeling hiervan is dat aan de Executieve voldoende tijd wordt gegund om de uitvoeringsbesluiten vast te stellen.

Het ontwerp van ordonnantie is echter reeds 2 jaar in studie, wat laat veronderstellen dat er reeds uitvoeringsmaatregelen konden worden voorbereid. Het is dus niet nodig de inwerkingtreding van de ordonnantie nog langer uit te stellen. De bepalingen die geen uitvoering behoeven zullen aldus onmiddellijk van toepassing zijn terwijl de toepassing van de overige afhankelijk zal zijn van de spoed waarmee de Executieve ze zal uitvoeren.

Nr. 117

Artikel 37bis (nieuw)

Een (nieuw) artikel 37bis in te voegen, luidend:

«Art. 37bis. – In de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stede-bouw wordt een artikel 125bis toegevoegd, luidend:

«Art. 125bis. – Wanneer het een aanvraag ontvangt voor een stede-bouwkundige vergunning betreffende een gebouw dat op de bewaarlijst is ingeschreven of dat krachtens de ordonnantie van... betreffende de bescherming van het onroerend erfgoed is beschermd, moet het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het gebouw is gelegen de Executieve hiervan op de hoogte stellen. Het schorst elke beslissing, totdat de Executieve kennis geeft van de vergunning om de werken uit te voeren, conform artikel 12 van de vermelde ordonnantie. In geval van weigering wordt de vergunning niet afgegeven.

N° 115

Article 35

Au secundo, ajouter après le chiffre «26» les mots «l'obligation d'entretien et».

JUSTIFICATION

Le défaut d'entretien d'un immeuble relevant du patrimoine immobilier doit être sanctionné au même titre que le non-respect des conditions particulières de conservation.

N° 116

Article 38

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Cet article qui retarde l'entrée en vigueur de l'ordonnance jusqu'au 1er octobre 1992 au plus tard, est inspiré de l'ordonnance Urbanisme. Il est destiné à laisser à l'Exécutif un délai suffisant pour prendre les arrêtés d'application.

Or, le projet d'ordonnance est à l'étude depuis 2 ans, ce qui laisse penser que des mesures d'exécution ont déjà pu être préparées. Il est donc inutile de retarder encore davantage l'entrée en vigueur de l'ordonnance. Les dispositions qui ne requièrent pas d'exécution seront ainsi immédiatement applicables tandis que l'application des autres dépendra de la diligence de l'Exécutif à les mettre en œuvre.

N° 117

Article 37bis (nouveau)

Insérer un article 37bis (nouveau) rédigé comme suit:

«Art. 37bis. – Un article 125bis est ajouté à l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme, rédigé comme suit:

«Art. 125bis. – Lorsqu'il est saisi d'une demande de permis d'urbanisme concernant un immeuble inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé en vertu de l'ordonnance du... relative à la conservation du patrimoine immobilier, le collège des bourgmestre et échevins de la commune où il est situé est tenu d'en aviser l'Exécutif. Il suspend toute décision jusqu'à notification de l'autorisation d'effectuer les travaux par l'Exécutif, conformément à l'article 12 de ladite ordonnance. En cas de refus, le permis n'est pas délivré.

Indien het gebouw waarvoor een stedenbouwkundige vergunning wordt aangevraagd na de afgifte van deze vergunning op de bewaarlijst wordt ingeschreven, schorst de gemachtigde ambtenaar de vergunning of beveelt hij de onderbreking van de werken, totdat de Executieve kennis geeft van de vergunning op de werken uit te voeren. In geval van weigering, dan wordt de vergunning nietig verklaard.»

VERANTWOORDING

Het lijkt ons onontbeerlijk de samenhang tussen de vergunning van de Executieve om werken uit te voeren en de wet op de stedenbouw in de tekst zelf van deze laatste te waarborgen.

Het is vooral de bedoeling twee mogelijkheden te regelen:

- de vergunning heeft betrekking op een goed dat op de bewaarlijst is ingeschreven of beschermd is. Om elke betwisting te vermijden, mag de vergunning slechts worden afgegeven na de vergunning van de Executieve om de werken uit te voeren, hetgeen de hiërarchie van de af te geven vergunningen aantoont;
- de inschrijving op de bewaarlijst of de bescherming gebeurt na de afgifte van de vergunning, maar vóór het opstarten van de werken. Dit geval hoeft geen regel te worden, maar kan zich wel voordoen, zoals onlangs is gebleken. Opnieuw maakt de voorrang van de vergunning van de Executieve op de andere vergunning het mogelijk deze laatste op te schorten, ja zelfs de werken in voorkomend geval te onderbreken.

Nr. 118

*Artikel 30***Lid 1 aan te vullen met de woorden:**

«Het aandeel van het Gewest mag niet minder bedragen dan dat van de gemeente of van de provincie.»

VERANTWOORDING

Rekening houdend met de financiële toestand van de meeste gemeenten van het Gewest, is het wenselijk dat de mogelijk getroffen beschermingsbeslissingen de gemeentelijke begrotingen niet buitensporig belasten.

Nr. 119

Artikel 36

In het eerste lid de woorden «op verzoek van de Executieve» te vervangen door de woorden «, indien de Executieve erom verzoekt,».

VERANTWOORDING

Het goed behoort slechts in zijn oorspronkelijke staat te worden hersteld als de Executieve erom vraagt.

Si l'immeuble sur lequel porte le permis d'urbanisme est inscrit sur la liste de sauvegarde après sa délivrance, le fonctionnaire délégué suspend le permis ou ordonne l'interruption des travaux jusqu'à notification par l'Exécutif de l'autorisation d'effectuer les travaux. Si l'autorisation est refusée, le permis est annulé.»

JUSTIFICATION

Il nous semble indispensable d'assurer l'articulation entre l'autorisation de l'Exécutif d'exécuter des travaux et la loi sur l'urbanisme dans le texte même de cette dernière ordonnance.

Il s'agit principalement de régler deux hypothèses:

- le permis porte sur un bien inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé. Pour éviter toute contestation, le permis ne doit pouvoir être délivré qu'après l'autorisation d'effectuer les travaux par l'Exécutif, ce qui marque la hiérarchie des autorisations à délivrer;
- l'inscription sur la liste de sauvegarde ou le classement intervient après la délivrance du permis mais avant le début des travaux. Sans devenir la règle, ce cas peut se présenter, comme l'actualité récente nous l'a montré. A nouveau, la prééminence de l'autorisation de l'Exécutif sur le permis aboutit à permettre la suspension de ce dernier, voire l'interruption des travaux si le cas se présente.

N° 118

*Article 30***Compléter le 1er alinéa par les mots:**

«La part de la Région ne pourra être inférieure à celle de la commune ou de la province.»

JUSTIFICATION

Compte tenu de la situation des finances communales dans la plupart des communes de la Région, il convient que les décisions de classement qui seraient prises ne grèvent pas outre mesure les budgets communaux.

N° 119

Article 36

Au premier alinéa, remplacer les mots «à la demande de l'Exécutif» par les mots «si l'Exécutif le demande,».

JUSTIFICATION

La remise en état initial ne doit avoir lieu que si l'Exécutif le demande.

Een overtreder kan slechts strafrechtelijk worden veroordeeld omdat hij de nodige vergunningen niet heeft aangevraagd. Principeel hadden die vergunningen daarentegen wellicht kunnen worden afgegeven indien de normale procedure was gevolgd en het dossier had dan ook eventueel kunnen worden geregeld.

Nr. 120

Artikel 35

Het 1° te laten voorafgaan door een (nieuw) 1°, luidend:

«1°. – Hij die aan een goed dat tot het onroerend erfgoed behoort en onderworpen is aan een beschermingsprocedure of aan een beschermd goed werken uitvoert die bij artikel 24bis, § 1, verboden zijn.»

Nr. 121

Artikel 32

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

De bescherming is een erfdiensbaarheid van openbaar nut.

De rechtspraak is echter unaniem: tenzij de wet het tegenovergestelde voorziet, geeft een erfdiensbaarheid van openbaar nut geen recht op vergoeding.

Het Hof van Cassatie heeft hieraan herinnerd in het Sobifac arrest van 16 maart 1990.

De argumenten die traditioneel aangehaald worden om het principe van niet-vergoeding te verantwoorden, komen uit de analyse van hetzij artikel 11 van de Grondwet en artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek, hetzij artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek.

1. *Het argument uit artikel 1382 van het Wetboek.*

Op basis van artikel 1382 BW geeft een wet waarvan de correcte toepassing schade berokkent aan een particulier, geen recht op schadevergoeding aan deze laatste.

De rechtspraak weigert inderdaad om een daad van de wetgever als verkeerd te beschouwen.

2. *De argumenten uit artikel 11 van de Grondwet en artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek.*

Krachtens artikel 11 van de Grondwet «kan niemand van zijn eigendom ontzet worden dan ten algemenen nutte, in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald en tegen billijke en voorafgaande schadeloosstelling».

Volgens artikel 544 BW «is eigendom het recht om op de meest volstrekte wijze van een zaak genot te hebben en daarover te beschikken mits men er geen gebruik van maakt dat strijdig is met de wetten of met de verordeningen».

De redenering ter weigering van de vergoeding voor de erfdiensbaarheden van openbaar nut gebeurt in twee fases:

Un contrevenant peut être condamné au pénal parce qu'il n'a pas demandé les autorisations nécessaires. Par contre, sur le fond du dossier, celui-ci aurait peut-être été accordé si la procédure normale avait été suivie et peut éventuellement être régularisé.

N° 120

Article 35

Faire précéder le 1° par un 1° (nouveau), libellé comme suit:

«1°. – Celui qui effectue des travaux interdits par l'article 24bis, § 1°, à un bien relevant du patrimoine immobilier faisant l'objet d'une procédure de classement ou classé.»

N° 121

Article 32

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Le classement est une servitude d'utilité publique.

Or, la jurisprudence est unanime: sauf si la loi prévoit le contraire, une servitude d'utilité publique ne donne pas lieu à indemnisation.

La Cour de Cassation l'a rappelé dans son arrêt Sobifac du 16 mars 1990.

Les arguments invoqués traditionnellement pour justifier le principe de la non-indemnisation sont tirés soit de l'analyse des articles 11 de la Constitution et 544 du Code civil, soit de l'article 1382 du Code civil.

1. *L'argument pris de l'article 1382 du Code civil.*

Une loi, dont l'application correcte cause un dommage à un particulier, n'engendre au profit de celui-ci aucune action en dommages-intérêts basée sur l'article 1382 CC.

En effet, la jurisprudence refuse de considérer comme fautif un acte du législateur.

2. *Les arguments tirés de l'article 11 de la Constitution et de l'article 544 du Code civil.*

En vertu de l'article 11 de la Constitution, «nul ne peut être privé de sa propriété que pour cause d'utilité publique, dans les cas et de la manière établie par la loi, et moyennant une juste et préalable indemnité».

Selon l'article 544 CC, «la propriété est le droit de jouir et disposer des choses de la manière la plus absolue, pourvu qu'on n'en fasse pas un usage prohibé par les lois ou par les règlements».

La raisonnering refusant l'indemnisation des servitudes d'utilité publique se fait en deux temps:

- a) Artikel 544 bepaalt het eigendomsrecht in brede zin, maar met het verbod om er van gebruik te maken tegen wetten en verordeningen.

Gezien de erfdiensbaarheid van openbaar nut geen rechtsontzetting inhoudt, wordt er niet automatisch aan een schadevergoeding gedacht hoewel er concreet bestemmingen gewijzigd worden.

- b) De schadevergoeding van de rechtsontzetting van de eigendom wordt door artikel 11 van de Grondwet tot regel verheven terwijl artikel 544 geen enkele zinspelende maakt op het schadevergoedingsprincipe.

Van deze opmerking, a contrario, wordt de regel van rechtsafwezigheid op schadeloosstelling geformuleerd die voortvloeit uit de wettelijke erfdiensbaarheid van openbaar nut.

De Raad van State heeft altijd gezegd dat de erfdiensbaarheid van openbaar nut die op het eigendom slaan, kan leiden tot een bouwverbod zonder echter tot een onteigening te gaan omdat er geen verlies van eigendom is, maar enkel een verlies van het wettelijk genot:

«Door het opleggen van een erfdiensbaarheid van algemeen nut wordt de eigenaar uit zijn eigendom niet ontzet. Hij behoudt zijn recht binnen de perken vastgesteld bij de wet.

De uitoefening van dit recht wordt overeenkomstig die wet slechts gewijzigd. De bepalingen ter zake van onteigening zijn dan ook niet van toepassing.» (EG, 4 januari 1983, nr. 22.801).

Er wordt dus voorgesteld om artikel 32 te schrappen.

Nr. 122

Artikel 38

Dit artikel te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 38. – Deze ordonnantie treedt in werking op de door de Executieve vastgestelde data en uiterlijk op 1 november 1993, met uitzondering van de artikelen 24bis, § 1, en 25 die vanaf 1 maart 1993 van kracht zullen worden.»

VERANTWOORDING

De artikelen 24bis, § 1, en 25 behandelen de effecten van een bescherming. Vermits deze maatregelen fundamenteel zijn en vermits ze geen besluit van de Executieve nodig hebben, moet hun inwerkingtreding los van besluiten van de Executieve gezien worden, zodat ze van toepassing zijn op de reeds krachtens de wet van 7 augustus 1931 beschermde goederen.

Nr. 123 – (subamendement op amendement nr. 106)

Artikel 37bis (nieuw)

In lid 1, na de woorden «, als overgangsmaatregel,» de woorden «en gedurende een periode van maximum twee jaar vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie» in te voegen.

- a) L'article 544 définit le droit de propriété de façon large, mais assortie de la prohibition d'en faire un usage contraire aux lois et aux règlements.

L'indemnisation ne se conçoit pas automatiquement puisque la servitude d'utilité publique n'entraîne pas une privation de droit, même si concrètement des facultés sont modifiées.

- b) L'article 11 de la Constitution érige en règle l'indemnisation de la privation du droit de propriété alors que l'article 544 ne fait pas la moindre allusion à un principe d'indemnisation.

De cette remarque, a contrario, on en tire la règle d'absence de droit à l'indemnisation du dommage résultant de la servitude légale d'utilité publique.

Le Conseil d'Etat a toujours dit que les servitudes d'utilité publique qui frappent une propriété peuvent aller jusqu'à interdire la construction sur celle-ci, sans pour autant constituer une expropriation dès lors qu'il n'y a pas privation de la propriété, mais simplement privation de la jouissance:

«L'imposition d'une servitude d'utilité publique ne prive pas le propriétaire de sa propriété. Il conserve son droit dans les limites fixées par la loi.

L'exercice de ce droit est seulement modifié conformément à cette loi. Les dispositions relatives à l'expropriation ne sont pas applicables à l'espèce.» (CE, 4 janvier 1983, n° 22.801).

Il est donc proposé de supprimer l'article 32.

N° 122

Article 38

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«Art. 38. – La présente ordonnance entre en vigueur aux dates fixées par l'Exécutif et au plus tard le 1er novembre 1993, à l'exception des articles 24bis, § 1er, et 25 qui produisent leurs effets le 1er mars 1993.»

JUSTIFICATION

Les articles 24bis, § 1er, et 25 traitent des effets du classement. Comme ces dispositions sont fondamentales et puisqu'elles ne nécessitent pas d'arrêté de l'Exécutif, il y a lieu de prévoir leur entrée en vigueur indépendamment des arrêtés de l'Exécutif, afin qu'elles s'appliquent aux biens déjà classés en vertu de la loi du 7 août 1931.

N° 123 – (sous-amendement à l'amendement n° 106)

Article 37bis (nouveau)

Au premier alinéa, entre les mots «à titre transitoire» et les mots «considérés comme inscrits d'office dans l'inventaire», insérer les mots «et pendant une période de deux ans maximum à partir de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance».

VERANTWOORDING

De overgangperiode die in sommige gevallen de procedures onnodig logger zal maken en het werk van de overlegcommissies bemoeilijken, beperken.

Nr. 124 - (subamendement op amendement nr. 106)

Artikel 37bis

Na de woorden «Zonder afbreuk te doen aan de», de rest van het artikel te vervangen door «van kracht zijnde beschermingsmaatregelen, gelden voor elke aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning, tot verkavelingsvergunning of tot stedenbouwkundig attest die betrekking heeft op de monumenten en de gehelen waarvoor vóór 1 januari 1932 een bouwvergunning werd verleend, of die vóór 1 januari 1932 gebouwd werden de bijzondere bekendmakingsregels, en dit tot de inventaris wordt bekendgemaakt, zonder echter een termijn van twee jaar te overschrijden.»

Nr. 125

Artikel 38

Dit artikel te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 38. - Deze ordonnantie treedt in werking op de door de Executieve vastgestelde data en uiterlijk op 1 november 1993, met uitzondering van de artikelen 24bis, § 1, 25 en 37, § 2, die vanaf 1 maart 1993 uitwerking zullen hebben.»

VERANTWOORDING

De artikelen 24bis, § 1 en 25 behandelen de effecten van een rangschikking. Vermits deze maatregelen fundamenteel zijn en vermits ze geen besluit van de Executieve nodig hebben, moet hun inwerkingtreding los van besluiten van de Executieve gezien worden.

Nr. 126

*Artikelen 36bis, 36ter, 36quater,
en 36quinquies (nieuw)*

In een (nieuw) hoofdstuk VIII, - Bescherming van de archeologische vindplaatsen en ontdekkingen, de artikelen 36bis, 36ter, 36quater en 36quinquies in te voegen, luidend:

1. Artikel 36bis (nieuw):

§ 1. - Voor de toepassing van deze ordonnantie dient te worden verstaan onder:

JUSTIFICATION

Limiter la durée de la période transitoire qui créera un alourdissement inutile dans certains cas des procédures et un encombrement des commissions de concertation.

N° 124 - (sous-amendement à l'amendement n° 106)

Article 37bis

Après les mots «en vigueur» remplacer la fin de l'article par les mots «toute demande de permis d'urbanisme, de permis de lotir ou de certificat d'urbanisme se rapportant à tous les monuments et ensembles qui ont fait l'objet d'une autorisation de bâtir ou d'une construction antérieure au premier janvier 1932 est soumise aux mesures particulières de publicité jusqu'à publication de l'inventaire, sans toutefois dépasser un délai de deux ans.»

N° 125

Article 38

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«Art. 38. - La présente ordonnance entre en vigueur aux dates fixées par l'Exécutif et au plus tard le 1er novembre 1993, à l'exception des articles 24bis, § 1er, 25 et 37, § 2, qui produisent leurs effets le 1er mars 1993.»

JUSTIFICATION

Les articles 24bis, § 1er et 25, traitent des effets du classement. Comme ces dispositions sont fondamentales et puisqu'elles ne nécessitent pas d'arrêté de l'Exécutif, il y a lieu de prévoir leur entrée en vigueur indépendamment des arrêtés de l'Exécutif, afin qu'elles s'appliquent aux biens déjà classés en vertu de la loi du 7 août 1931.

N° 126

*Articles 36bis, 36ter, 36quater,
et 36quinquies (nouveaux)*

Insérer sous un Chapitre VIIIbis (nouveau) - Protection des sites et des découvertes archéologiques, les articles 36bis, 36ter, 36quater et 36quinquies (nouveaux), libellés comme suit:

1. Article 36bis (nouveau):

§ 1er. - Pour l'application du présent article, on entend par:

- 1° archeologische goederen: de overblijfselen of elk ander spoor van paleontologische aard van de bedrijvigheid van de mens of zijn leefmilieu, die de getuigenis zijn van tijdperken of beschavingen waarvan de voornaamste of één van de voornaamste wetenschappelijke informatiebronnen voorkomt uit opgravingen of materiële ontdekkingen;
- 2° peiling: de handeling die de wijziging van de staat van een archeologische vindplaats inhoudt en tot doel heeft zich te vergewissen van het bestaan van archeologische goederen of feiten, of van het bestaan, de aard of de uitgestrektheid van een archeologische vindplaats;
- 3° opgravingen: het geheel van de handelingen en de werken bestemd om archeologische goederen en feiten op te zoeken en bijeen te brengen;
- 4° toevallige ontdekking: het door zuiver toeval blootleggen van archeologische goederen;
- 5° opsporing: de handeling waarbij archeologische goederen of feiten gelokaliseerd of gerecupereerd worden zonder de bodem te verstoren;
- 6° commissie: de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

§ 2. - De Executieve maakt de inventaris op van de archeologische vindplaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

§ 3. - De gemachtigde ambtenaar mag de afgifte van de bouw- of verkavelingsvergunning betreffende onroerende goederen gelokaliseerd op een vindplaats waarvan sprake in de inventaris ondergeschikt maken aan de uitvoering van peilingen en opgravingen.

2. Artikel 36ter (nieuw)

§ 1. - Niemand mag zonder voorafgaande machtiging van de Executieve tot peilingen of opgravingen overgaan.

§ 2. - De machtigingsaanvragen zijn, binnen vijftien dagen na hun indiening bij de Executieve en na verslag van de afdeling Opgravingen en Historische Opzoekingen die uitspraak doet, aan het advies van de Commissie onderworpen. In geval het advies van de Commissie afwijkt van de besluiten uit het verslag van de afdeling Opgravingen en Historische Opzoekingen moet dit advies met redenen worden omkleed.

- 1° biens archéologiques: les vestiges ou autre trace d'ordre paléontologique, de l'activité de l'homme ou de l'environnement de celui-ci, constituant un témoignage d'époques ou de civilisations dont la principale ou une des principales sources d'information scientifique est assurée par des fouilles ou par des découvertes matérielles;
- 2° sondage: l'opération impliquant la modification de l'état d'un site archéologique, destinée à s'assurer de l'existence de biens ou faits archéologiques ou de l'existence, de la nature et de l'étendue d'un site archéologique;
- 3° fouilles: l'ensemble des opérations et des travaux destiné à rechercher et à recueillir des biens et des faits archéologiques;
- 4° découverte fortuite: la mise au jour, par pur effet du hasard, de biens archéologiques;
- 5° prospection: l'opération destinée à localiser ou à récupérer des biens ou des faits archéologiques sans apporter de modification au sol;
- 6° commission: la Commission Royale des Monuments et des Sites de la Région de Bruxelles-Capitale.

§ 2. - L'Exécutif dresse l'inventaire des sites archéologiques de la Région de Bruxelles-Capitale.

§ 3. - Le fonctionnaire délégué peut subordonner la délivrance du permis de bâtir ou de lotir relatif à des biens immobiliers localisés dans un site mentionné à l'inventaire à l'exécution de sondages et de fouilles.

2. Article 36ter (nouveau)

§ 1er. - Nul ne peut procéder à des sondages ou à des fouilles sans l'autorisation préalable de l'Exécutif.

§ 2. - Les demandes d'autorisation sont soumises dans les 15 jours suivant leur introduction devant l'Exécutif à l'avis de la Commission après rapport de la section Fouilles et recherches historiques qui statue. Dans l'hypothèse où l'avis de la Commission s'écarte des conclusions du rapport de la section Fouilles et recherches historiques, l'avis doit être motivé.

De Commissie moet binnen zestig dagen advies verlenen.

§ 3. - De in § 1 bedoelde machtiging heeft betrekking op een welbepaalde vindplaats. Zij duidt de begunstigde(n) van de machtiging aan en bepaalt de voorwaarden waaraan haar toekenning dient te voldoen, alsmede haar duur die voor verlenging vatbaar is.

De toekenning van machtiging kan onderworpen worden aan:

- 1° het belang van de opgravingen of de peilingen;
- 2° de bevoegdheid, de mankracht en de technische infrastructuur waarover de aanvragers beschikken;
- 3° het bewijs van een overeenkomst met de eigenaar van de vindplaats;
- 4° een overeenkomst betreffende de devolutie van de archeologische goederen en hun bewaring;
- 5° de verplichting regelmatig over de staat van de werken een verslag op te stellen en een eindrapport binnen een bepaalde termijn in te dienen.

§ 4. - De in § 1 bedoelde machtiging kan opgeschort of ingetrokken worden:

- 1° indien niet voldaan wordt aan de in § 3 bedoelde voorwaarden;
- 2° indien uit de omvang van de ontdekkingen blijkt dat de bevoegdheid, de mankracht en de materiële infrastructuur waarover de houder van de machtiging beschikt, duidelijk ontoereikend zijn.

De intrekking van de machtiging is onderworpen aan het voorafgaand advies van de Commissie.

§ 5. - De Executieve bepaalt de toekennings-, intrekings- en opschortingsprocedures van de in § 1 bedoelde machtiging.

3. Artikel 36quater (nieuw)

§ 1. - In geval van toevallige ontdekking van archeologische goederen bij de uitvoering van een stedenbouwkundige vergunning kan de Executieve, na advies van de Commissie, beslissen dat het van openbaar nut is:

- 1° hetzij de uitvoering van de stedenbouwkundige vergunning voor een termijn van maximum zestig dagen op te schorten ten einde peilingen of opgravingen uit te voeren;

L'avis de la Commission doit être rendu dans les soixante jours.

§ 3. - L'autorisation visée au § 1er est relative à un site déterminé. Elle indique le ou les bénéficiaires de l'autorisation, les conditions auxquelles son octroi est subordonné ainsi que sa durée. Celle-ci peut être prorogée.

L'octroi de l'autorisation peut être subordonné:

- 1° à l'intérêt que présentent les fouilles ou les sondages;
- 2° à la compétence, aux moyens humains et à l'infrastructure technique dont disposent les demandeurs;
- 3° à la preuve d'un accord avec le propriétaire du site;
- 4° à un accord relatif à la dévolution des biens archéologiques et au dépôt de ceux-ci;
- 5° à l'obligation d'établir des rapports périodiques sur l'état des travaux et un rapport final à déposer dans un délai déterminé.

§ 4. - L'autorisation visée au § 1er peut être suspendue ou retirée:

- 1° si les conditions visées au § 3 ne sont pas observées;
- 2° s'il apparaît, en raison de l'importance des découvertes, que la compétence, les moyens humains et l'infrastructure matérielle dont dispose le titulaire de l'autorisation sont manifestement insuffisants.

Le retrait de l'autorisation est soumis à l'avis préalable de la Commission.

§ 5. - Les procédures d'octroi, de retrait et de suspension de l'autorisation visée au § 1er sont déterminées par l'Exécutif.

3. Article 36quater (nouveau)

§ 1er. - En cas de découverte fortuite de biens archéologiques, lors de la mise en œuvre d'un permis d'urbanisme, l'Exécutif peut, après avis de la Commission, décider qu'il est d'utilité publique:

- 1° soit de suspendre, pour un délai n'excédant pas soixante jours, l'exécution du permis d'urbanisme en vue de faire procéder à des sondages ou des fouilles;

2° hetzij de stedenbouwkundige vergunning in te trekken, peilingen of opgravingen te laten uitvoeren en de voorwaarden te bepalen die vereist zijn voor de bewaring van de ontdekte vindplaats en goederen en waaronder een latere vergunning toegekend zou kunnen worden.

§ 2. - In geval van de in § 1 bedoelde ontdekking duidt de Executieve de personen aan die gemachtigd zijn peilingen of opgravingen uit te voeren, bakent zij het terrein of de ruimte af waarvan de bezetting noodzakelijk is en vermeldt zij de duur van die bezetting.

De machtiging om tot de peilingen en de opgravingen over te gaan, kan alleen worden verleend aan een universiteit, een wetenschappelijke instelling, een vereniging die meerdere van deze instellingen groepeerd of een vereniging tussen één of meerdere van deze inrichtingen en één of meerdere privé-verenigingen.

§ 3. - De Executieve mag op advies van de Commissie verklaren dat het openbaar nut de bezetting van een vindplaats om peilingen en opgravingen uit te voeren, vordert.

Het in lid 1 bedoelde besluit van de Executieve bepaalt voor iedere vindplaats de voorwaarden waarop vernoemde handelingen mogen uitgevoerd worden, met inachtneming van de volgende beginselen:

- 1° de eigenaar van de vindplaats wordt verzocht zijn opmerkingen aan de Executieve mee te delen; deze opmerkingen worden bij het dossier gevoegd dat aan de Commissie overgedragen wordt;
- 2° het besluit vermeldt de redenen van openbaar nut die de bezetting van de vindplaats, de peilingen of de opgravingen verantwoorden;
- 3° de Executieve duidt de personen aan die gemachtigd zijn peilingen of opgravingen uit te voeren, bakent het terrein of de ruimte af waarvan de bezetting noodzakelijk is en vermeldt de duur van die bezetting.

§ 4. - Op advies van de Commissie kan de Executieve om redenen van openbaar nut doorgaan met de onteigening van de vindplaatsen die archeologische goederen verbergen, met het oog op hun opgraving, hun behandeling en hun eventuele exploitatie.

2° soit de retirer le permis d'urbanisme, de faire procéder à des sondages ou à des fouilles et de déterminer les conditions nécessaires à la préservation du site et des biens découverts et auxquelles pourrait être octroyé un permis ultérieur.

§ 2. - En cas de découverte visée au § 1, l'Exécutif désigne les personnes autorisées à procéder aux sondages ou aux fouilles, délimite le terrain ou l'espace dont l'occupation est nécessaire et indique la durée de cette occupation.

L'autorisation de procéder aux sondages et aux fouilles ne peut être accordée qu'à une université, à un établissement scientifique ou à une association de plusieurs de ces institutions ou d'une ou plusieurs d'entre elles avec une ou plusieurs associations privées.

§ 3. - Sur avis de la Commission, l'Exécutif peut déclarer qu'il est d'utilité publique d'occuper un site pour procéder à des sondages ou à des fouilles.

L'arrêté de l'Exécutif visé à l'alinéa 1er détermine, pour chaque site, les conditions dans lesquelles lesdites opérations peuvent être effectuées, dans le respect des principes suivants:

- 1° le propriétaire du site est invité à faire valoir ses observations auprès de l'Exécutif, lesquelles sont jointes au dossier transmis à la Commission;
- 2° l'arrêté mentionne les raisons d'utilité publique qui motivent l'occupation du site, les sondages ou les fouilles;
- 3° l'Exécutif désigne les personnes autorisées à procéder aux sondages ou aux fouilles, délimite le terrain ou l'espace dont l'occupation est nécessaire et indique la durée de cette occupation.

§ 4. - Sur avis de la Commission, l'Exécutif peut poursuivre l'expropriation pour cause d'utilité publique des sites dans lesquels gisent des biens archéologiques en vue de leur mise au jour, de leur étude et de leur mise en valeur.

§ 5. - Indien de eigenaar zulks wenst, dient de archeologische vindplaats bij het verstrijken van de in § 2 bedoelde bezettingstermijn te worden hersteld in de staat waarin ze zich vóór de uitvoering van de in hetzelfde artikel bedoelde werken bevond, tenzij een procedure tot bescherming van de vindplaats of tot onteigening ervan wegens openbaar nut begonnen is.

§ 6. - De persoon die toevallig archeologische goederen ontdekt, dient het gemeentebestuur van de vindplaats van de ontdekking, alsook de eigenaar van de archeologische vindplaats binnen acht dagen van zijn ontdekking op de hoogte te stellen.

De burgemeester van de gemeente stuurt deze mededeling binnen acht dagen naar de Executieve, die de ontdekkingsplaats van de archeologische goederen kan laten bezoeken en elke nuttige maatregel kan voorschrijven met het oog op de bescherming van de vindplaats en de ontdekte goederen.

De Executieve stelt de Commissie op de hoogte van de ontdekking en de getroffen maatregelen.

§ 7. - Op de voorwaarden en volgens de regels die de Executieve bepaalt, heeft elke persoon recht op een vergoeding die de door hem geleden schade dekt en die verschuldigd is:

- 1° in geval van de in § 1, 1°, bedoelde opschorting van de uitvoering van een vergunning;
- 2° in geval van de in § 2, 2°, bedoelde intrekking van de vergunning;
- 3° in geval van de in § 2 bedoelde bezetting van de vindplaats;
- 4° in geval van de in § 3 bedoelde bezetting van de vindplaats.

4. Artikel 36quinquies (nieuw)

§ 1. - Binnen de perken van de daartoe op de begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgenomen kredieten kan de Executieve toelagen toekennen voor:

- 1° het uitvoeren van opsporingen, peilingen en archeologische opgravingen;
- 2° het opstellen en het verspreiden van publikaties betreffende de opsporingen, de peilingen, de archeologische opgravingen en ontdekkingen;

§ 5. - A l'expiration du délai d'occupation visé au § 2, le site archéologique doit être remis dans l'état où il se trouvait avant l'exécution des travaux visés au même article si le propriétaire le souhaite, à moins qu'une procédure de classement du site ou d'expropriation du site pour cause d'utilité publique ne soit entamée.

§ 6. - Toute découverte fortuite de biens archéologiques doit être déclarée par son auteur dans les huit jours à l'administration communale du lieu de la découverte ainsi qu'au propriétaire du site archéologique.

Dans les huit jours, le bourgmestre de la commune transmet cette déclaration à l'Exécutif, lequel peut faire visiter le lieu où les biens archéologiques qui ont été découverts et prescrire toute mesure utile en vue de la préservation du site ainsi que des biens découverts.

L'Exécutif avise la Commission de la découverte et des mesures prises.

§ 7. - Aux conditions et selon les modalités fixées par l'Exécutif, toute personne a droit à une indemnité couvrant le préjudice matériel qu'elle subit et qui est dû:

- 1° soit à la suspension de l'exécution d'un permis visé au § 1, 1°;
- 2° soit au retrait du permis visé au § 1, 2°;
- 3° soit à l'occupation du site visé au § 2;
- 4° soit à l'occupation du site visé au § 3.

4. Article 36quinquies (nouveau)

§ 1er. - Dans la limite des crédits inscrits à cette fin au budget de la Région de Bruxelles-Capitale, l'Exécutif peut accorder des subventions sur avis de la Commission pour:

- 1° l'exécution de prospections, de sondages et de fouilles archéologiques;
- 2° la réalisation et la diffusion de publications relatives aux prospections, aux sondages, aux fouilles et aux découvertes archéologiques;

- 3° de bescherming, het herstel en de exploitatie van de archeologische vindplaatsen en goederen;
- 4° het organiseren van wetenschappelijke symposia met betrekking tot de archeologische opgravingen en ontdekkingen.

§ 2. - De Executieve bepaalt de toekenningsvoorwaarden van de toelagen.

§ 3. - De bepalingen van artikel 33 en 34 zijn van toepassing op de overtredingen van de bepalingen van deze ordonnantie.

§ 4. - Wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maand en met een boete van duizend frank tot honderdduizend frank of met één van deze straffen:

- 1° hij die, zonder de in artikel 36ter, § 1, vereiste machtiging, opgravingen of peilingen uitvoert;
- 2° hij die niet voldoet aan één of meerdere voorwaarden waaraan de machtiging met toepassing van artikel 36ter, § 3, 1° tot 5°, wordt onderworpen;
- 3° hij die de bepalingen van artikel 36quater, § 6, lid 1 overtreedt.

VERANTWOORDING

In het ontwerp van ordonnantie inzake het behoud van het onroerend erfgoed is er in artikel 2, 1°, d), houdende de bepaling van het toepassingsgebied, expliciet sprake van de archeologische vindplaatsen.

De mogelijkheid deze te beschermen wordt dus wel degelijk overwogen.

Het is dan ook nuttig de maatregelen te plannen die de opgravingen op deze vindplaatsen of de toevallige ontdekkingen ervan in de juiste banen leiden.

Het Waalse Gewest trof trouwens ter zake gelijktijdige maatregelen in het decreet van 18 juli 1991 betreffende de monumenten, de landschappen en de opgravingen (1).

De hoofdbedoeling van deze artikelen is de peilingen en de opgravingen aan een voorafgaande toestemming te onderwerpen en de maatregelen te treffen die nodig zijn om de goederen en de archeologische vindplaatsen in geval van toevallige ontdekking ervan te beschermen.

Zij beoogt het historisch en cultureel belang te verzoenen met het belang van de houders van een stedenbouwkundige vergunning voor de omgeving waar de peilingen of de opgravingen worden uitgevoerd.

Er moet snel worden opgetreden om archeologische feiten en goederen, die als gevolg van de uitvoering van sommige vastgoedprojecten onherroepelijk zouden verloren gaan, te beschermen.

- 3° la protection, la réparation et la mise en valeur des sites et des biens archéologiques;
- 4° l'organisation de colloques ou de manifestations scientifiques relatifs aux fouilles et aux découvertes archéologiques.

§ 2. - L'Exécutif fixe les conditions d'octroi des subventions.

§ 3. - Les dispositions des articles 33 et 34 sont applicables aux infractions aux dispositions de la présente ordonnance.

§ 4. - Est puni d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de mille francs à cent mille francs ou d'une de ces peines seulement:

- 1° celui qui, sans l'autorisation prescrite à l'article 36ter, § 1, procède à des fouilles ou à des sondages;
- 2° celui qui ne respecte pas une ou plusieurs des conditions auxquelles l'autorisation est subordonnée, en application de l'article 36ter, § 3, 1° à 5°;
- 4° celui qui contrevient aux dispositions de l'article 36quater, § 6, alinéa 1.

JUSTIFICATION

Le projet d'ordonnance relative à la conservation du patrimoine immobilier fait expressément référence, dans l'article 2, 1°, d), définissant son champ d'application, aux sites archéologiques.

La possibilité de classer ceux-ci est donc bien envisagée.

Il n'en reste pas moins qu'il est utile de prévoir les mesures régissant les fouilles pratiquées dans ces sites ou la découverte fortuite de ceux-ci.

La Région wallonne a d'ailleurs pris des dispositions simultanées en la matière, dans le décret du 18 juillet 1991 relatif aux monuments, aux sites et aux fouilles (1).

Les présents articles ont principalement pour objectif de soumettre les sondages ou les fouilles à une autorisation préalable, de prendre les mesures utiles pour la protection des biens ou des sites archéologiques en cas de découverte fortuite de ceux-ci.

Elle vise à concilier l'intérêt historique ou culturel avec celui des détenteurs d'un permis d'urbanisme dans le périmètre des sondages ou des fouilles.

Il faut intervenir rapidement pour préserver des faits et biens archéologiques qui seraient irrémédiablement perdus à la suite de la réalisation de certains projets immobiliers.

(1) Belgisch Staatsblad 01/01/1992.

(1) Moniteur belge 01/01/1992.

Nr. 127

Artikelen 36bis en 36ter (nieuw)

In een nieuw hoofdstuk VIIIbis - Fiscale bepalingen, de artikelen 36bis en 36ter (nieuw) in te voegen, luidend:

1. Artikel 36bis

Voor het kadastraal inkomen van de goederen die behoren tot het beschermd onroerend erfgoed en die niet worden verhuurd of geëxploiteerd, zoals bedoeld in artikel 20, 1°, van het Wetboek van de Inkomstenbelasting, geldt vrijstelling van onroerende voorheffing.

De vrijstelling wordt echter wel toegekend in geval van verhuring of exploitatie, op voorwaarde dat de netto opbrengst ervan exclusief wordt besteed aan het onderhoud of de restauratie van deze goederen, en dit binnen vijf jaar na het verkrijgen van de opbrengst.

2. Artikel 36ter

De goederen die behoren tot het beschermd onroerend erfgoed dat voor het publiek toegankelijk is en die worden geschonken aan het Gewest of aan de stichtingen die het statuut hebben van instelling van openbaar nut, zoals bedoeld in de wet van 27 juli 1921, worden vrijgesteld van successie- en overgangsrechten bij overlijden, op voorwaarde dat ze in het Gewest zijn gelegen en volgens de criteria van artikel 5 van de wet van 16 januari 1989 op de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Worden beschouwd als voor het publiek toegankelijk: de gebouwen die in een besluit van de Executieve als beschermd gebouwen worden erkend.

VERANTWOORDING

De nieuwe versie van artikel 36bis en 36ter houdt rekening met de opmerkingen van de Raad van State.

Nr. 128

Artikel 37sexies (nieuw)

Een artikel 37sexies (nieuw) in te voegen, luidend:

« Art. 37sexies. - Wanneer deze ordonnantie en een andere wettekst van toepassing zijn op een goed dat behoort tot het onroerende erfgoed, zijn de gevolgen en verplichtingen van beide van toepassing. »

N° 127

Article 36bis et 36ter (nouveaux)

Insérer sous un Chapitre VIIIbis (nouveau) - Dispositions fiscales, les articles 36bis et 36ter (nouveaux), libellés comme suit:

1. Article 36bis

Le revenu cadastral des biens relevant du patrimoine immobilier classés qui ne sont pas donnés en location ou qui ne font pas l'objet d'une exploitation au sens de l'article 20, 1°, du code des impôts sur le revenu, est immunisé du précompte immobilier.

L'immunité est toutefois accordée en cas de location ou d'exploitation à condition que le produit net de celles-ci soit affecté exclusivement à l'entretien ou à la restauration des dits biens, dans les cinq années suivant l'acquisition du revenu.

2. Article 36ter

Les biens relevant du patrimoine immobilier classés accessibles au public qui sont légués à la Région ainsi qu'aux fondations ayant le statut d'établissement d'utilité publique au sens de la loi du 27 juillet 1921 sont exempts des droits de succession et de mutation par décès lorsqu'ils sont localisés dans la Région selon les critères définis par l'article 5 de la loi du 16 janvier 1989 sur le financement des Communautés et des Régions.

Sont considérés comme accessibles au public les immeubles classés qui ont été reconnus comme tels par un arrêté de l'Exécutif.

JUSTIFICATION

La nouvelle rédaction proposée des articles 36bis et 36ter répond aux remarques formulés par le Conseil d'Etat.

N° 128

Article 37sexies (nouveau)

Insérer un article 37sexies (nouveau), libellé comme suit:

« Art. 37sexies. - Lorsque la présente ordonnance et un autre texte législatif s'appliquent à un bien relevant du patrimoine immobilier, leurs effets et obligations sont d'application cumulative. »

VERANTWOORDING

In een essentieel arrest (Huriaux-Ponselet, nr. 16236, 8 februari 1974) heeft de Raad van State verkondigd dat noch de wet op de stedenbouw en noch de wet op het behoud van monumenten en landschappen de voorkeur kreeg op de andere. Daarom zijn deze twee wetten van toepassing.

Daarom moet, bijvoorbeeld de aanvrager, twee verschillende toelatingen aanvragen en bekomen om werken te verrichten aan een beschermd goed of landschap, gezien dat, in voorkomend geval, de ene toelating toegekend en de andere geweigerd kan worden.

Het is wenselijk om deze rechtspraak op te nemen in de ordonnantie ten einde deze haar volle kracht te geven (de rechtspraak zou gewijzigd kunnen worden).

Bovendien moet niet enkel de wetgeving op de stedenbouw beoogd worden. Andere teksten kunnen in concurrentie komen met de bescherming van het erfgoed, teksten inzake leefmilieu bijvoorbeeld.

Nr. 129 - (subamendement op amendement nr. 127)

Artikel 36ter (nieuw)

Het tweede lid te vervangen door:

« De goederen die krachtens het eerste lid geschonken worden, kunnen noch vervreemd, noch overgedragen worden. »

Nr. 130

Artikel 2

Alinea 7° te vervangen door wat volgt:

« 7° speciale regelen van openbaarmaking: de in artikelen 113 en 114 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw bepaalde procedure. »

VERANTWOORDING

Ten einde de in de verschillende ordonnanties (effectenstudies) gebruikte terminologie eenvormig te maken; dit is een zuiver technisch amendement.

Nr. 131

Artikel 2

Een 8° toe te voegen, luidend:

« 8° overlegcommissie: de territoriaal bevoegde commissie opgericht bij artikel 11 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw. »

JUSTIFICATION

Dans un arrêt de principe (arrêt Huriaux-Ponselet, n° 16236, 8 février 1974), le Conseil d'Etat a énoncé que la loi sur l'urbanisme et la loi sur la conservation des monuments et des sites n'avaient pas de prééminence l'une sur l'autre. C'est pourquoi ces deux lois sont d'application cumulative.

C'est pourquoi, par exemple, le demandeur doit solliciter et obtenir deux autorisations distinctes d'exécuter des travaux affectant un monument ou un site classé, étant entendu que, le cas échéant, une autorisation peut être accordée et l'autre refusée.

Il est souhaitable d'intégrer cette jurisprudence dans l'ordonnance afin de lui donner toute son importance (la jurisprudence pourrait changer).

De plus, il ne faut pas viser uniquement la législation sur l'urbanisme. D'autres textes peuvent être en concurrence avec la protection du patrimoine, par exemple en matière d'environnement.

N° 129 - (sous-amendement à l'amendement n° 127)

Article 36ter (nouveau)

Remplacer le 2° alinéa par l'alinéa suivant:

« Les biens légués en vertu du premier alinéa sont inaliénables et incessibles. »

N° 130

Artikel 2

Remplacer le 7° par ce qui suit:

« 7° mesures particulières de publicité: la procédure prévue aux articles 113 et 114 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme. »

JUSTIFICATION

Afin d'uniformiser la terminologie utilisée dans les différentes ordonnances (études d'incidence); il s'agit d'un amendement purement technique.

N° 131

Artikel 2

Ajouter un 8°, libellé comme suit:

« 8° commission de concertation: la commission territorialement compétente créée par l'article 11 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme. »

VERANTWOORDING

De overlegcommissie wordt vermeldt in artikel 37bis zonder maar ze wordt niet omschreven. Daarom gebeurt dit bij artikel 2. Dit is een zuiver technisch amendement.

Nr. 132

Artikel 4

Bij artikel 4, § 1, in de laatste alinea de woorden «en aan het advies van de overlegcommissie, met toepassing van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw» te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Dit amendement houdt rekening met de nieuwe definitie van speciale regelen van openbaarmaking. Op die manier wordt de tekst verlicht.

Nr. 133

Artikel 9

In § 2, het woord «hoofdelijk» te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Wanneer de eigenaar de personen bedoeld bij § 2 niet informeert, moet hij en hij alleen aansprakelijk gesteld worden. Dit is een zuiver technisch amendement dat rekening houdt met amendement nr. 69 aan artikel 7.

Nr. 134

Artikel 10

Dit artikel te vervangen door wat volgt:

«Art. 10. – Het besluit tot inschrijving op de bewaarslijst wordt gelijktijdig naar het Belgisch Staatsblad en het kantoor van bewaring der hypotheeken gestuurd. Het is bindend te rekenen van de dag waarop het bij wege van vermelding in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Ten aanzien van de overheden en personen bedoeld in artikel 9, § 1, is het besluit bindend te rekenen van de kennisgeving ervan, indien deze aan de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad voorafgaat.»

VERANTWOORDING

Ingevolge het amendement aan artikel 23 moeten de bewoordingen van artikel 10 eenvormig gemaakt worden. Dit is een zuiver technisch amendement.

JUSTIFICATION

La commission de concertation est citée à l'article 37bis sans la définir. Il y a donc lieu de la définir à l'article 2. Il s'agit d'un amendement purement technique.

N° 132

Article 4

Au § 1er, dernier alinéa, supprimer les mots «et à l'avis de la commission de concertation, en application de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme».

JUSTIFICATION

Cet amendement tient compte de la nouvelle définition des mesures particulières de publicité. Le texte est ainsi allégé.

N° 133

Article 9

Au § 2, supprimer le mot «solidairement».

JUSTIFICATION

Si le propriétaire n'informe pas les personnes visées au § 2, seul celui-ci doit être tenu pour responsable. Il s'agit d'un amendement purement technique tenant compte de l'amendement n° 69 à l'article 7.

N° 134

Article 10

Remplacer cet l'article par ce qui suit:

«Art. 10. – L'arrêté portant inscription sur la liste de sauvegarde est adressé simultanément au Moniteur belge et au bureau de la conservation des hypothèques. Il est obligatoire dès le jour de sa publication, par mention, au Moniteur belge.

A l'égard des autorités et personnes visées à l'article 9, § 1er, l'arrêté est obligatoire dès sa notification si celle-ci précède la publication au Moniteur belge.»

JUSTIFICATION

Suite à l'amendement apporté à l'article 23, il y a lieu d'uniformiser le texte de l'article 10. Il s'agit d'un amendement purement technique.

Nr. 135

Artikel 12

§ 2 te vervangen door wat volgt:

« § 2. - De vergunning vervalt indien de vergunningshouder binnen twee jaar na de afgifte niet duidelijk met de uitvoering van de werken waarvoor ze toegekend werd, begonnen is. Bij onderbreking van de werkzaamheden gedurende meer dan een jaar vervalt de vergunning eveneens. De onderbreking van de werkzaamheden kan worden bewezen door alle rechtsmiddelen.

Op aanvraag van de begunstigde kan de Executieve de vergunning echter verlengen voor een periode van één jaar. De aanvraag tot verlenging moet ingediend worden ten minste twee maanden voor het verstrijken van de bij het eerste lid bedoelde termijn van twee jaar. »

VERANTWOORDING

Het gaat hier om een betere formulering die trouwens gebruikt werd bij artikel 24bis, § 3, betreffende de bescherming.

Nr. 136

Artikel 15

Punt 3° van de tweede alinea bij § 1 te vervangen door wat volgt:

« 3° de eigenaar, wanneer hem een stedenbouwkundige vergunning of een stedenbouwkundig attest geweigerd is louter omdat zijn goed beschermd is of gelegen is in een beveiligingszone. »

VERANTWOORDING

Dit amendement houdt rekening met de formulering van artikel 28, § 1, 3°, dat betrekking heeft op de opheffing van de bescherming. Het gaat hier om een betere leesbaarheid van de tekst te verzekeren.

Nr. 137

Artikel 15

In § 3, «1° en 2°» te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Dit is een zuiver technisch amendement ter verbetering van een tikfout in de tekst. Het is geen reden waarom men de eigenaar zou uitsluiten in § 3.

N° 135

Article 12

Remplacer le § 2 par ce qui suit:

« § 2. - L'autorisation est périmée si, dans les deux ans de sa délivrance, le bénéficiaire n'a pas entamé, de manière significative, les travaux pour lesquels elle a été accordée. L'interruption des travaux pendant plus d'un an entraîne également la péremption de l'autorisation. L'interruption des travaux peut être établie par toutes voies de droit.

Toutefois, à la demande du bénéficiaire, l'autorisation peut être prorogée par l'Exécutif pour une période d'un an. La demande de prorogation doit intervenir deux mois au moins avant l'écoulement du délai de deux ans visé à l'alinéa premier. »

JUSTIFICATION

Il s'agit d'une meilleure formulation qui a d'ailleurs été utilisé pour l'article 24bis, § 3, concernant le classement.

N° 136

Article 15

Remplacer le 3° du deuxième alinéa du § 1er par ce qui suit:

« 3° du propriétaire, lorsqu'au seul motif que son bien est classé ou se situe dans une zone de protection, un permis ou un certificat d'urbanisme lui a été refusé. »

JUSTIFICATION

Cet amendement tient compte de la formulation de l'article 28, § 1er, 3°, qui parle du déclassement. Il s'agit d'assurer une meilleure lisibilité au texte.

N° 137

Article 15

Au § 3, supprimer «1° et 2°».

JUSTIFICATION

Il s'agit d'un amendement purement technique corrigeant une erreur matérielle dans le texte. Il n'y a en effet aucune raison d'exclure le propriétaire du § 3.

Nr. 138

Artikel 24bis (nieuw)

Bij § 4, tweede lid, na de woorden «aan de Commissie», «binnen dertig dagen na de indiening van de aanvraag» toe te voegen.

VERANTWOORDING

Hier wordt een parallel gemaakt tussen artikel 12, § 3, dat betrekking heeft op de uitwerking van de bewaarlijst en artikel 24bis.

Nr. 139

Artikel 26

- 1. Na de woorden «het advies van de commissie» het woord «evenals» toe te voegen.**
- 2. In fine de woorden «en het advies van de overlegcommissie met toepassing van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw» te doen vervallen.**

VERANTWOORDING

Dit amendement houdt rekening met de nieuwe definitie van speciale regelen van openbaarmaking. Op die manier wordt de tekst verlicht.

Nr. 140

Artikel 35

In 2°, tussen het woord «bewaarlijst» en het woord «beschermd» de woorden «dat het voorwerp uitmaakt van een procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst» in te voegen.

VERANTWOORDING

Artikel 14bis maakt er melding van dat de gevolgen van de inschrijving op de bewaarlijst van toepassing zijn vanaf het ogenblik dat de procedure ingezet werd. Daarom moeten er strafmaatregelen voorzien worden voor de duur van deze periode. Dit werd trouwens eveneens voorzien voor de beschermingsprocedure.

Nr. 141

Artikel 35

In 5°, letter a) te laten voorafgaan door wat volgt:

«a) het besluit dat de procedure voor de inschrijving op de bewaarlijst in gang zet.»

N° 138

Article 24bis (nouveau)

Au § 4, alinéa 2, ajouter après les mots «à la Commission» les mots «dans les trente jours de l'introduction de la demande».

JUSTIFICATION

Il s'agit de faire un parallèle avec l'article 12, § 3, relatif aux effets de la liste de sauvegarde.

N° 139

Article 26

- 1. Après les mots «l'avis de la Commission» insérer les mots «ainsi qu'».**
- 2. Supprimer in fine les mots «et à l'avis de la commission de concertation en application de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme».**

JUSTIFICATION

Cet amendement tient compte de la nouvelle définition des mesures particulières de publicité. Le texte est ainsi allégé.

N° 140

Article 35

Au 2°, entre les mots «liste de sauvegarde» et le mot «classé», insérer les mots «faisant l'objet d'une procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde».

JUSTIFICATION

L'article 14bis énonce que les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde s'appliquent dès que la procédure a été entamée. C'est pourquoi il y a lieu de prévoir des sanctions pénales durant cette période. C'est d'ailleurs ce qui est prévu pour la procédure de classement.

N° 141

Article 35

Au 5°, faire précéder le littéra a) par ce qui suit:

«a) l'arrêté entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde;»

VERANTWOORDING

Artikel 14bis maakt er melding van dat de gevolgen van de inschrijving op de bewaarijst van toepassing zijn vanaf het ogenblik dat de procedure ingezet werd. Daarom moeten er strafmaatregelen voorzien worden voor de duur van deze periode. Dit werd trouwens eveneens voorzien voor de beschermingsprocedure.

Nr. 142

Artikel 36ter (nieuw)

In het tweede lid, de woorden «noch overgedragen» te doen vervallen.

VERANTWOORDING

De adjectieven «vervreemd» en «overgedragen» zijn synoniemen.

Nr. 143

Artikel 36ter (nieuw)

Een laatste alinea toe te voegen, luidend:

«In geval van ontbinding van de instelling van openbaar nut, worden de tot het onroerende erfgoed behorende goederen die aan de instelling zijn vermaakt eigendom van het Gewest, niettegenstaande de eventuele statutaire bepalingen. De krachtens de vorige leden vermaakte goederen zijn onvervreemdbaar en onoverdraagbaar.»

VERANTWOORDING

De ontbinding van de instelling van openbaar nut moet voorzien worden. Dit amendement is gebaseerd op de wet van 27 juni 1921 op de instellingen van openbaar nut.

Nr. 144

Artikel 37quinquies (nieuw)

Artikel 37quinquies te vervangen door wat volgt:

«Art. 37quinquies. - Gedurende een periode van drie jaar vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie, moet elke toevallige ontdekking van archeologische goederen binnen acht dagen door de ontdekker gemeld worden aan de eigenaar van de archeologische vindplaats alsook aan de Executieve. De Executieve kan een bezoek brengen aan de plaats waar de archeologische goederen ontdekt werden en elke noodzakelijke maatregel voorschrijven voor het behoud van de archeologische vindplaats en de ontdekte goederen.»

JUSTIFICATION

L'article 14bis énonce que les effets de l'inscription sur la liste de sauvegarde s'appliquent dès que la procédure a été entamée. C'est pourquoi il y a lieu de prévoir des sanctions pénales durant cette période. C'est d'ailleurs ce qui est prévu pour la procédure de classement.

N° 142

Article 36ter (nouveau)

Au deuxième alinéa, supprimer les mots «et incessibles».

JUSTIFICATION

Les adjectifs «inaliénable» et «incessible» sont des synonymes.

N° 143

Article 36ter (nouveau)

Ajouter un dernier alinéa, libellé comme suit:

«En cas de dissolution de l'établissement d'utilité publique, les biens relevant du patrimoine immobilier légués à celui-ci sont remis à l'Exécutif. Celui-ci leur attribuera une destination se rapprochant autant que possible de l'objet en vue duquel l'institution a été créée.»

JUSTIFICATION

Il faut prévoir le cas de la dissolution de l'établissement d'utilité publique. Cet amendement s'inspire de la loi du 27 juin 1921 sur les établissements d'utilité publique.

N° 144

Article 37quinquies (nouveau)

Remplacer l'article 37quinquies par ce qui suit:

«Art. 37quinquies. - Pendant une durée de trois ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance, toute découverte fortuite de biens archéologiques doit être déclarée par son auteur dans les huit jours au propriétaire du site archéologique ainsi qu'à l'Exécutif. L'Exécutif peut faire visiter le lieu où les biens archéologiques ont été découverts et prescrire toute mesure utile en vue de la préservation du site ainsi que des biens découverts.»

Zij brengt de Commissie op de hoogte van de ontdekking en van de getroffen maatregelen. »

VERANTWOORDING

Ten einde een betere leesbaarheid van de tekst te bekomen.

Il avise la Commission de la découverte et des mesures prises. »

JUSTIFICATION

Afin d'avoir une meilleure lisibilité du texte.

BIJLAGE 2

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, negende kamer, op 11 december 1992 door de Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad verzocht hem advies te dienen over een amendement op een ontwerp van ordonnantie «inzake het behoud van het onroerende erfgoed», heeft op 21 december 1992 het volgende advies gegeven:

Voorafgaande opmerking

Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, reeds heeft opgemerkt, moet de gewestelijke wetgever «om wetgevingstechnische redenen zich ervan onthouden wetten te wijzigen die, zoals in het onderhavige geval, hoofdzakelijk nationale aangelegenheden regelen»⁽¹⁾.

Het zou bijgevolg verkieslijk zijn van de twee bepalingen van het voorgestelde amendement autonome teksten te maken, eerder dan ze in de nationale wetboeken inzake fiscale zaken op te nemen.

Onderzoek van het amendement

Het amendement heeft tot doel in het ontwerp van ordonnantie inzake het behoud van het onroerende erfgoed een hoofdstuk VIIIbis in te voegen, luidende «Fiscale bepalingen», dat een artikel 36bis en een artikel 36ter omvat.

Artikel 36bis

Zoals het geredigeerd is heeft het voorgestelde amendement tot doel, wat het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreft, het kadastraal inkomen van de genoemde goederen vrij te stellen van personenbelasting.

Geen enkele bepaling kent de Gewesten bevoegdheid toe om te voorzien in gevallen van vrijstelling van personenbelasting.

In de verantwoording van het amendement wordt echter verwezen naar de bevoegdheid van de Gewesten inzake vrijstelling van onroerende voorheffing. Het is dus duidelijk dat de bedoeling van de stellers van het amendement feitelijk is het inkomen uit de goederen vermeld in het voorgestelde artikel 36bis vrij te stellen van onroerende voorheffing, waarvoor de gewestelijke wetgever bevoegd is krachtens artikel 4, § 2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Het is bijgevolg aangewezen de voorgestelde wijzigingsbepaling om te zetten in een autonome bepaling waarin de betrokken goederen van onroerende voorheffing vrijgesteld zouden zijn.

Artikel 36ter

Krachtens artikel 4, § 2, van de aangehaalde bijzondere wet van 16 januari 1989 zijn de Gewesten bevoegd voor het wijzigen van de bepalingen waarbij sommige legaten vrijgesteld worden van rechten van successie en van overgang bij overlijden.

ANNEXE 2

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le Conseil d'Etat, section de législation, neuvième chambre, saisi par le Président du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, le 11 décembre 1992, d'une demande d'avis sur un amendement à un projet d'ordonnance «relative à la conservation du patrimoine immobilier de la Région de Bruxelles-Capitale», a donné le 21 décembre 1992 l'avis suivant:

Observation préliminaire

Ainsi que le Conseil d'Etat, section de législation, l'a déjà fait observer, le législateur régional doit «pour des raisons de technique législative, ... s'abstenir de modifier les lois qui, comme en l'espèce, régissent pour l'essentiel des matières nationales»⁽¹⁾.

Il serait, dès lors, préférable de faire des deux dispositions de l'amendement proposé des textes autonomes, plutôt que de les insérer dans les codes nationaux en matière fiscale.

Examen de l'amendement

L'amendement tend à insérer dans le projet d'ordonnance relative à la conservation du patrimoine immobilier, un chapitre VIIIbis, intitulé «Dispositions fiscales», comprenant un article 36bis et un article 36ter.

Article 36bis

Tel qu'il est rédigé, l'amendement proposé a pour objet, en ce qui concerne la Région de Bruxelles-Capitale, d'exonérer de l'impôt des personnes physiques le revenu cadastral des biens qui sont visés.

Aucune disposition n'attribue compétence aux Régions pour prévoir des cas d'exonération de l'impôt des personnes physiques.

Toutefois, dans la justification de l'amendement, il est fait référence à la compétence des Régions en matière d'exonération du précompte immobilier. Il est donc évident qu'en réalité, l'intention des auteurs de l'amendement est d'exonérer du précompte immobilier le revenu des biens que mentionne l'article 36bis proposé, ce pourquoi le législateur régional est compétent en vertu de l'article 4, § 2, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions.

Il est, dès lors, indiqué de transformer la disposition modificative proposée en disposition autonome dans laquelle les biens concernés seraient exonérés du précompte immobilier.

Article 36ter

En vertu de l'article 4, § 2, de la loi spéciale citée du 16 janvier 1989, les Régions sont compétentes pour modifier les dispositions exonérant certains legs des droits de succession et des droits de mutation par décès.

(1) Advies L. 20.884/2 van 7 oktober 1991 (BHR, 1991-1992, nr. A-168/1).

(1) Avis L. 20.884/2 du 7 octobre 1991 (Doc. CRBC, 1991-1992, n° A-168/1).

Het voorgestelde amendement behoort dus tot de bevoegdheid van het Gewest.

Ook moet eraan herinnerd worden dat de rechten van successie en van overgang bij overlijden aan de Gewesten toegekend worden op grond van de plaats waar ze worden gesitueerd en dat deze vastgesteld wordt door middel van in de wet aangelegde maatstaven⁽¹⁾. Daarom ook is de bevoegdheid van een Gewest om te voorzien in vrijstelling van die rechten beperkt tot de gevallen waarin die rechten in dat Gewest worden gelokaliseerd volgens de vastgestelde criteria.

De criteria voor de lokalisatie van de rechten van successie en van overgang bij overlijden zijn echter van die aard dat de rechten die, krachtens de vigerende regelgeving, toepasselijk zijn op de legaten van goederen die zich op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest bevinden, niet noodzakelijk in dit Gewest gesitueerd zijn⁽²⁾.

De bevoegdheid van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest om het voorgestelde amendement aan te nemen kan dan ook pas aanvaard worden als uitdrukkelijk wordt bepaald dat de voorgenomen vrijstelling enkel toepasselijk is wanneer de rechten van successie of van overgang bij overlijden in dat Gewest gesitueerd zijn.

De kamer was samengesteld uit:

de heren: C.-L. CLOSSET, kamervoorzitter,
R. ANDERSEN, staatsraden,
J. MESSINE
P. GOTHOT, assessoren van de afdeling wetgeving,
J. van COMPERNOLLE,
Mevrouw: R. DEROY, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer P. Tapie, eerste voorzitter.

Het verslag werd uitgebracht door de heer B. Jadot, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer P. Nihoul, adjunct-referendaris.

De Griffier,
R. DEROY

De Voorzitter,
C.-L. CLOSSET

⁽¹⁾ Artikel 5 van de voornoemde bijzondere wet van 16 januari 1989.

⁽²⁾ De rechten van successie en van overgang bij overlijden worden geacht als volgt te zijn gesitueerd:

1° de successierechten: op de plaats waar de nalatenschap open valt (de memorie van toelichting bij de wet van 16 januari 1989 geeft aan dat het gaat om de laatste woonplaats van de overledene of de afwezige: Gedr. St. Kamer, 635/1-1988-1989, p. 10);

2° de rechten van overgang bij overlijden: in het Gewest waar de goederen gelegen zijn; wanneer ze in verschillende Gewesten zijn gelegen, in het Gewest waartoe het ontvangkantoor behoort in het ambtsgebied waarvan het deel van de goederen dat het hoogste kadastraal inkomen oplevert, zich bevindt.

L'amendement proposé entre donc dans la compétence de la Région.

Encore faut-il rappeler que les droits de succession et les droits de mutation par décès sont attribués aux Régions en fonction de leur localisation et que celle-ci est déterminée sur la base de critères que fixe la loi⁽¹⁾. Aussi, la compétence d'une Région pour prévoir une exonération de ces droits se limite-t-elle aux cas dans lesquels ceux-ci sont localisés dans cette Région, suivant les critères fixés.

Or, les critères de localisation des droits de succession et des droits de mutation par décès sont tels que les droits, qui, en vertu des règles en vigueur, frappent les legs de biens situés sur le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale, ne sont pas nécessairement localisés dans cette Région⁽²⁾.

Aussi la compétence de la Région de Bruxelles-Capitale pour adopter l'amendement proposé ne peut-elle être admise que s'il est expressément prévu que l'exonération envisagée s'applique uniquement lorsque les droits de succession ou de mutation par décès sont localisés dans cette Région.

La chambre était composée de:

Messieurs: C.-L. CLOSSET, président de chambre,
R. ANDERSEN, conseillers d'Etat,
J. MESSINE
P. GOTHOT, assesseurs de la section de législation,
J. van COMPERNOLLE,
Madame: R. DEROY, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. Tapie, premier président.

Le rapport a été présenté par M. B. Jadot, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. P. Nihoul, référendaire adjoint.

Le Griffier,
R. DEROY

Le Président,
C.-L. CLOSSET

⁽¹⁾ Article 5 de la loi spéciale précitée du 16 janvier 1989.

⁽²⁾ Les droits de succession et les droits de mutation par décès sont réputés localisés comme suit:

1° les droits de succession: à l'endroit où la succession s'est ouverte (l'exposé des motifs de la loi du 16 janvier 1989 indique qu'il s'agit du dernier domicile du défunt ou de l'absent: Doc. Ch., 635/1-1988-1989, p. 10);

2° les droits de mutation par décès: dans la Région où les biens sont situés; s'ils sont situés dans plusieurs Régions, dans la Région à laquelle appartient le bureau de perception dans le ressort duquel se trouve la partie des biens qui présente le revenu cadastral le plus élevé.

BIJLAGE 3**VERSLAG**

uitgebracht namens de werkgroep (*)

door de heer Michiel VANDENBUSSCHE

I. Inleiding

Op 26 juni 1990 stelde de Commissie een werkgroep samen om volgende teksten te onderzoeken :

- Voorstel van ordonnantie betreffende de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (nr. A-34/1).
- Voorstel van ordonnantie betreffende de bescherming en de integratie van het stedelijk patrimonium (nr. A-50/1).
- Voorontwerp van ordonnantie betreffende het behoud van het onroerend erfgoed van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Hij vergaderde op 12 juli, 18 september, 5 november 1990, 14 januari en 1 februari 1991.

(*) De werkgroep bestaat uit: de heren Jean Demannez, Voorzitter, Armand De Decker, Olivier Maingain, mevrouwen Magdeleine Willame-Boonen, Marie Nagy en de heer Michiel Vandebussche.

ANNEXE 3**RAPPORT**

fait au nom du groupe de travail (*)

par M. Michiel VANDENBUSSCHE

I. Introduction

Un groupe de travail a été constitué par la Commission le 26 juin 1990 en vue d'examiner les textes suivants :

- Proposition d'ordonnance relative à la protection du patrimoine culturel immobilier de la Région de Bruxelles-Capitale (n° A-34/1).
- Proposition d'ordonnance relative à la protection et à l'intégration du patrimoine urbain (n° A-50/1).
- Avant-projet d'ordonnance relatif à la conservation du patrimoine immobilier de la Région de Bruxelles-Capitale.

Il s'est réuni les 12 juillet, 18 septembre, 5 novembre 1990, 14 janvier et 1er février 1991.

(*) Le groupe de travail se compose de: MM Jean Demannez, Président, Armand De Decker, Olivier Maingain, Mmes Magdeleine Willame-Boonen, Marie Nagy et M. Michiel Vandebussche.

II. Inleidende uiteenzetting over het voorontwerp van ordonnantie door de Minister belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid

De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen blijft de basiswet voor het beleid inzake monumenten en landschappen in het Brusselsse.

De ervaring toont diverse leemten in deze wet aan. De Executieve kan bijvoorbeeld geen enkel initiatief nemen wat een voorstel tot dringende rangschikking betreft (er wordt gehandeld «op voorstel van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen of van het College van Burgemeester en Schepenen»); er werd ook nergens bepaald binnen welke termijn de bestendige deputatie een advies moet uitbrengen (sommige dossiers werden ... jaren geleden ... opgestuurd). Het spreekt vanzelf dat na bijna 60 jaar het begrip «monument» een andere betekenis heeft.

In de andere Gewesten worden decreten toegepast die deze wetgeving wijzigen : in het Vlaamse Gewest het decreet van 3 maart 1976 van de Cultuurraad van de Vlaamse Cultuurcommissie tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten; in het Waalse Gewest het decreet van 17 juli 1987 tot bescherming van het onroerend cultureel patrimonium van de Franse Gemeenschap.

In de «Beleidsverklaring» van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve komt duidelijk de bereidheid naar voor de wetgeving van 1931 aan de specifieke eigenschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan te passen.

Het voorontwerp van ordonnantie inzake het behoud van het onroerend erfgoed van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komt aan deze bezorgdheid tegemoet en blijft volledig in overeenstemming met de beleidsverklaring, onder andere wat de overwegingen in verband met de rangschikking, de bewaarlijst of de inventaris betreft.

Artikel 2 behandelt in het bijzonder de evolutie van het begrip «erfgoed» : er wordt afgestapt van het nationaal belang, eerste criterium in de wet van 7 augustus 1931, omdat het uiteraard te beperkend is. Dezelfde denkpijpe volgend, werden aan de historische, artistieke of wetenschappelijke waarden die het nationaal belang bepaalden, de archeologische, esthetische, sociale, technische en volkskundige waarden toegevoegd. Werden eveneens in de ordonnantie opgenomen : de waarde van het onroerend erfgoed als stads- en dorpsgezicht, als archeologisch landschap en de beschermingszone ervan, dit is de omgeving rond een beschermd erfgoed waarbinnen voor elke verbouwing en nieuwe constructie een bijzondere procedure geldt. Het is geenszins de bedoeling de grenzen rond een erfgoed vast te leggen, maar wel doeltreffend te controleren wat eraan veranderd wordt.

De bewaarlijst is een soepel en doeltreffend instrument dat de Executieve toelaat, via een uiterst snelle procedure met gedetailleerde juridische gevolgen, het onroerend erfgoed te beschermen. Deze bewaarlijst kan eveneens als behoudsmaatregel dienen, in afwachting van een grondig onderzoek tot rangschikking.

Wat de rangschikking betreft, worden de juridische gevolgen toegepast zodra de Executieve haar bedoeling aan de verschillende betrokken partijen betekent (net zoals 1931). Van bij de betekening werden de termijnen waarover de verschillende partijen beschikken zodanig berekend dat elk voldoende tijd heeft om te reageren, daarbij de Executieve één jaar tijd gunnend om haar besluit te nemen.

II. Exposé introductif de l'avant-projet d'ordonnance par le Ministre du Logement de l'Environnement, de la Conservation de la nature et de la politique de l'Eau

La loi de base régissant la politique des monuments et des sites à Bruxelles reste la loi sur la conservation des monuments et des sites du 7 août 1931.

L'expérience montre diverses lacunes de cette loi. Par exemple aucune initiative possible de l'Exécutif en matière de proposition de classement urgent (il faut agir «sur la proposition, soit de la Commission royale des Monuments et Sites, soit du Collège des Bourgmestres et Echevins») ou encore, pas de délais donnés à la Députation permanente pour émettre un avis (certains dossiers y ont été envoyés... il y a plusieurs années). Il va également de soi qu'en près de 60 ans, la notion de monument a évolué.

Dans les autres régions, des décrets modifiant cette législation sont d'application : pour la Région flamande il s'agit du décret du Conseil culturel de la Communauté culturelle néerlandaise du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux; pour la Région wallonne, du décret relatif à la protection du patrimoine culturel immobilier de la Communauté française datant du 17 juillet 1987.

«La déclaration Gouvernementale» de l'Exécutif de la Région de Bruxelles-Capitale mentionne explicitement la volonté d'adapter la législation de 1931 aux spécificités de la Région de Bruxelles-Capitale.

L'avant-projet d'ordonnance relatif à la conservation du patrimoine immobilier de la Région de Bruxelles-Capitale répond à ce souci et reste absolument conforme à la déclaration gouvernementale notamment en ce qui concerne ses considérations sur le classement, sur la liste de sauvegarde ou sur l'inventaire.

L'article 2 évoque particulièrement l'évolution de la notion de patrimoine : l'intérêt national, critère premier de la loi du 7 août 1931 est abandonné parce qu'évidemment trop restrictif. Dans le même ordre d'idées, aux valeurs historique, artistique ou scientifique qui déterminaient l'intérêt national, ont été ajoutés les valeurs archéologique, esthétique, sociale, technique, folklorique. Sont également introduites dans l'ordonnance, les valeurs d'ensemble, de site archéologique et de zone de protection du patrimoine immobilier : périmètre autour d'un patrimoine classé, à l'intérieur duquel toute transformation, construction nouvelle sont soumises à une procédure particulière. Il ne s'agit nullement de figer l'aspect des abords d'un patrimoine classé mais bien d'en contrôler efficacement les métamorphoses.

La liste de sauvegarde est un instrument souple et efficace permettant à l'Exécutif de protéger le patrimoine immobilier par une procédure excessivement rapide, aux effets juridiques détaillés. Cette liste de sauvegarde peut également servir de mesure de conservation en attendant qu'une enquête approfondie pour le classement puisse être entamée.

En ce qui concerne le classement, les effets juridiques sont d'application dès que l'intention de l'Exécutif est notifiée aux différentes parties intéressées (tout comme en 1931). A dater de la notification, les délais impartis aux différents intervenants ont été calculés de manière à ce que chacun dispose d'un laps de temps suffisant pour réagir, tout en laissant à l'Exécutif une année pour prendre son arrêté.

Verskillende artikels bepalen eveneens de procedures inzake beheer, werken, subsidies, onteigening, schadevergoedingen, bewaking en straffen.

Bij de opstelling van dit voorontwerp van ordonnantie werd erop gelet geen overwegingen te laten meespelen die naargelang de omstandigheden kunnen veranderen en waardoor de uitvoeringsbesluiten soepeler zouden kunnen worden toegepast (vorm en inhoud van de aanvragen, voorwaarden voor de toekenning van subsidies, enz.).

Différents articles régissent également les procédures relatives aux gestion, travaux, subsides, expropriation, indemnités, surveillance et dispositions pénales.

Un principe constant dans la rédaction de cet avant-projet d'ordonnance a été de ne pas rentrer dans des considérations qui peuvent évoluer selon les circonstances et qui pourraient trouver une plus grande flexibilité dans des arrêtés d'exécution (forme et contenu des demandes, conditions d'octroi de subsides, etc.).

III. Bespreking van het opschrift en van de artikels

1. Het opschrift

Een lid geeft toe dat het begrip «onroerend cultureel erfgoed» een dubbelzinnigheid kan doen ontstaan. Het cultureel erfgoed is inderdaad een communautaire bevoegdheid; de gewesten zijn bevoegd voor monumenten en landschappen.

De Voorzitter en een lid verkiezen het begrip «monumenten en landschappen», omdat dit het publiek aanspreekt. Het begrip «onroerend patrimonium» daarentegen kan aan een handelsactiviteit doen denken.

Een lid onderstreept het belang van de bepalingen van de begrippen die in de verschillende wetteksten zijn opgenomen.

De bescherming van het stadsmilieu moet meer zijn dan de bescherming van de monumenten.

Het begrip «onroerend patrimonium» doet trouwens niet denken aan de uitwendige of inwendige elementen van het gebouw.

De Minister onderstreept eveneens het elitair concept van het begrip «monumenten en landschappen».

Hij dringt aan op het belang van het begrip «behoud» dat de bewaring, de bescherming en de rangschikking omvat en dus veel verder gaat dan de integratie van het erfgoed.

Een lid stelt het volgende opschrift voor : «bescherming van het onroerend erfgoed en rangschikking van de monumenten en landschappen» of «bescherming en rangschikking van het onroerend erfgoed».

De Voorzitter zegt dat de Commissie zich over het opschrift moet uitspreken.

2. Definities (Art. 2 van het voorontwerp)

a) *Onroerend patrimonium*

— «Als monument»

De Minister zegt dat de inboedel, een essentieel deel van het gebouw, beschermd wordt als onroerend door bestemming : bijvoorbeeld de Horta-inboedel in het gebouw.

Een lid betreurt de afwezigheid van het begrip interessante alleenstaande boom.

De Minister zegt dat de interessante alleenstaande boom onder het in het voorontwerp opgenomen begrip landschap kan vallen. Interessante alleenstaande bomen worden nu reeds beschermd.

Een lid onderstreept dat in zijn voorstel van ordonnantie (nr. A-50/1) het begrip «interessante alleenstaande boom» als monument beschouwd wordt (werk van de natuur).

— «Als geheel»

De Voorzitter en een lid onderstrepen het belang van de bescherming van architecturale gehelen. Daar dit begrip niet in de wet van 7 augustus 1931 voorkwam, moest de Grote Markt van Brussel huis na huis beschermd worden.

Een lid laat het verschil tussen de begrippen *geheel en landschap* afhangen van het feit of het een gebouwd of niet-gebouwd element betreft. Het Terkamerenbos is aldus een landschap met enkele bouwwerken.

III. Discussion de l'intitulé et des articles

1. Intitulé

Un membre admet que la notion de patrimoine culturel immobilier peut créer une certaine équivoque. En effet, le patrimoine culturel est une compétence communautaire; les régions sont compétentes pour les monuments et sites.

Le Président et un membre sont favorables à la notion de «monuments et sites» qui est parlante pour le public. Par contre, la notion de patrimoine immobilier peut évoquer une activité commerciale.

Un membre souligne l'importance des définitions des notions prévues par les divers textes législatifs.

La protection du milieu urbain doit dépasser la protection du patrimoine monumental.

Par ailleurs, la notion de patrimoine immobilier n'évoque pas les éléments extérieurs ou intérieurs du bâtiment.

Le Ministre souligne également la conception élitiste de la notion de «monuments et sites».

Il insiste sur l'importance de la notion de conservation qui recouvre les concepts de sauvegarde, de protection et de classement et qui va donc plus loin que celle d'intégration du patrimoine.

Un membre propose les intitulés suivants : «protection du patrimoine immobilier et classement des monuments et sites» ou «protection et classement du patrimoine immobilier».

Le Président précise que la commission devra se prononcer sur l'intitulé.

2. Définitions (Art. 2 de l'avant-projet)

a) *Patrimoine immobilier*

— «A titre de monument»

Le Ministre précise que le mobilier qui fait essentiellement partie de l'immeuble est protégé à titre d'immeuble par destination : par exemple, le mobilier Horta encastré dans l'immeuble.

Un membre déplore l'oubli de la notion d'arbre isolé intéressant.

Le Ministre précise que la notion de site prévue dans l'avant-projet peut comprendre celle d'arbre isolé intéressant. Le classement d'arbres isolés intéressants se pratique déjà.

Un membre souligne qu'au sens de sa proposition d'ordonnance (n° A-50/1), l'arbre isolé intéressant est compris dans la notion de monument (œuvre de la nature).

— «A titre d'ensemble»

Le Président et un membre soulignent l'importance de la protection des ensembles architecturaux. Ainsi, en l'absence de cette notion dans la loi du 7 août 1931, la Grand-place de Bruxelles a dû être classée maison par maison.

Un membre fonde la différence entre les notions *d'ensemble* et de *site* sur le critère déterminant de l'élément bâti ou non. Ainsi, le Bois de la Cambre est un site avec quelques constructions.

De Minister gaat, wat het onderscheid tussen de twee begrippen betreft, met deze basis akkoord.

Een lid dringt aan op het homogeen karakter van het te beschermen geheel. Gelet op haar architecturale homogeniteit moet de Wolstraat bv. als geheel worden beschermd, zelfs indien elk huis afzonderlijk niet perse opmerkelijk is.

Een lid merkt in de Nederlandse tekst van het voorontwerp een vergissing op : het woord « geheel » moet worden vervangen door de woorden « stads- of dorpsgezicht ».

- « Als landschap »
- « Als archeologische vindplaats »

Als gevolg van de opmerkingen van een lid zegt de Minister dat het begrip landschap niet afhangt van de factor « omvang ». Een Romeinse kelder kan als archeologische vindplaats beschermd worden.

Volgens het Rekenhof dringt een ruime interpretatie van de bevoegdheden inzake archeologische opgravingen zich op, hetgeen trouwens overeenstemt met de algemene filosofie achter de wet van 8 augustus 1988, aangezien zowel in de memorie van toelichting van het ontwerp van wet als in de Parlementaire Handelingen van de Senaat aangedrongen wordt op de noodzaak de bevoegdheden door het bepalen van homogene stads- en dorpsgezichten op coherente wijze te verdelen.

Al behoren de archeologische opgravingen nu tot de bevoegdheid van de Gewesten, de Franse Gemeenschap moet ter zake bevoegdheden kunnen behouden. Het is in hoofdzaak de bedoeling de opgegraven stukken, dikwijls opgeslagen in musea, tot hun recht te laten komen, hetgeen behoort tot het cultureel en dus het gemeenschapsdomein.

Integendeel, de toestemming tot opgraving, de subsidiëring van de opgravers en hun publikaties is een gewestelijke bevoegdheid.

- « Als vergezicht »

Een lid vestigt de aandacht op het begrip « vergezicht » in zijn voorstel van ordonnantie (nr. A-50/1, artikel 2, punt 5) en wenst dat dit begrip in het voorontwerp van de Executieve verduidelijkt wordt.

De rangschikking van de vergezichten zou de bouw van de ITT-toren nabij de Terkamerenabdij of de IBM-toren in het Kruidtuinpark hebben uitgesloten.

De Minister en een lid verwijzen naar artikel 2, c) van het voorontwerp van ordonnantie, dit is de beschermingszone, een begrip dat gemakkelijker nader te bepalen is.

Een lid stelt voor punt c) van het voorontwerp als volgt te vervullen : « de beschermingszone is de zone of het vergezicht afgebakend rond een beschermd onroerend goed ». De bescherming dreigt dan echter te ver te gaan.

De werkgroep beslist dat de beschermingszone afgebakend rond een beschermd goed ter dege rekening moet houden met de vergezichten op en vanaf het beschermd goed.

De toepassing van de ordonnantie houdt de oprichting in van een bevoegd bestuur en de samenwerking met ruimtelijke ordening.

Le Ministre marque son accord sur cette base de différenciation des deux notions.

Un membre insiste sur le caractère homogène de l'ensemble à protéger. La rue aux Laines, par exemple, doit être protégée en tant qu'ensemble du fait de son homogénéité architecturale même si chaque maison prise individuellement n'est pas forcément remarquable en soi.

Un membre fait observer une erreur dans le texte néerlandais de l'avant-projet : le mot « geheel » doit être remplacé par les mots « stads- of dorpsgezicht ».

- « A titre de site »
- « A titre de site archéologique »

Suite aux observations d'un membre, le Ministre précise que la notion de site est indépendante du facteur « dimension ». Une cave romaine peut être protégée en tant que site archéologique.

Selon la Cour des Comptes, une interprétation large des compétences en matière de fouilles archéologiques s'impose. Cette attitude est d'ailleurs conforme à la philosophie générale de la loi spéciale du 8 août 1988, puisque tant l'exposé des motifs du projet de la loi que les Annales parlementaires du Sénat insistent sur la nécessité de répartir les compétences « d'une manière cohérente par la constitution d'ensembles homogènes ».

Si les fouilles archéologiques sont actuellement de la compétence des Régions, il faut reconnaître à la Communauté française le maintien de certaines compétences en la matière. L'on vise principalement la mise en valeur des objets issus de la fouille, souvent entreposés dans les musées, qui reste du domaine culturel et donc communautaire.

Par contre, l'autorisation de fouiller, le subventionnement des fouilleurs et de leurs publications relèvent de la compétence des Régions.

- « A titre de perspective »

Un membre attire l'attention sur la notion de perspective prévue dans sa proposition d'ordonnance (n° A-50/1, art. 2.5.) et souhaite voir cette notion précisée dans l'avant-projet de l'Exécutif.

La protection des perspectives aurait évité la construction de la tour ITT près de l'abbaye de la Cambre ou de la tour IBM dans le parc du Botanique.

Le Ministre et un membre renvoient à l'art. 2, c) de l'avant-projet d'ordonnance, soit la *zone de protection* qui est une notion plus facile à préciser.

Un membre propose de compléter le point c) de l'avant-projet comme suit : « la zone de protection est la zone ou la perspective établie autour d'un bien immobilier protégé ». Toutefois, la protection risque alors d'aller trop loin.

Le groupe de travail décide que la zone de protection établie autour d'un bien protégé devra tenir compte des perspectives sur et à partir du bien protégé.

La gestion de l'ordonnance impliquera la mise en place d'une administration compétente et des connexions avec l'aménagement du territoire.

b) *Behoud*

Een lid onderstreept dat de bescherming tot doel moet hebben het geïntegreerd behoud van een beschermd goed te verzekeren, met inachtneming van de intrinsieke aard ervan. Het onroerend beleid van de «lege schelp» dat erin bestaat slechts de gevel of een deel van de gevel te behouden, zonder inachtneming van de aard van het gebouw, moet absoluut worden bestreden.

De Minister gaat hiermee akkoord, maar dringt eerder aan op het valoriseren van het beschermd goed en op de integratie ervan in het leven van vandaag.

Verplichten tot de inachtneming van de intrinsieke aard van het beschermd goed zou voor het industrieel erfgoed problemen opleveren.

c) *Beschermingszone*

Een lid meent dat men in de beschermingszone beperkende stedenbouwkundige voorschriften moet kunnen opstellen (profiel, hoogte en diepte van de gebouwen).

Er zijn twee mogelijkheden :

- ofwel bevinden de beschermde goederen zich buiten een op het streekplan ingekleurde zone van cultureel, historisch of esthetisch belang (ZCHEB). In dit geval moet het besluit tot bescherming een beschermingszone inhouden, vergezeld van duidelijke stedenbouwkundige voorschriften;
- ofwel maken de beschermde goederen deel uit van een zone van cultureel, historisch of esthetisch belang. Aangezien het lid voorstelt deze zones met beschermingszones te assimileren, moet geen nieuwe beschermingszone worden afgebakend. Er moeten ter zake alleen stedenbouwkundige voorschriften worden opgesteld.

De Minister verwijst naar artikel 29 van het voorontwerp van ordonnantie over de beschermingszones.

Elke beschermingszone is een geval apart. Voor elke beschermingszone moet een lijst met de stedenbouwkundige voorschriften en de beperkingen op de rechten van de eigenaar worden opgesteld die als bijlage bij het besluit wordt gevoegd.

d) *Eigenaar*

De Voorzitter en een lid spreken over het probleem van de verrotting van het onroerend erfgoed wanneer de eigenaar ervan onbekend blijft.

Zelfs onteigening kan niet worden uitgesproken tegen een onbekende eigenaar.

Een lid vraagt ter zake juridisch advies in te winnen.

3. *Commissie (Art. 3 van het voorontwerp)*

De Minister spreekt over de bereidheid van de Executieve om bij ordonnantie een Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Gewest op te richten, bevoegd advies te verstrekken over de bescherming van het onroerend erfgoed.

De huidige Commissie, opgericht bij koninklijk besluit van 24 april 1989 (BS 2.6.1989) en verkeerdelijk aangeduid als de Brusselse Autonome Sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, houdt onvoldoende rekening met de gewestelijke dimensie.

b) *Conservation*

Un membre souligne que la protection doit avoir pour but d'assurer la conservation intégrée du bien protégé dans le respect de sa nature intrinsèque. La politique immobilière de la «coquille vide» qui consiste à ne conserver que la façade ou un fragment de façade sans respect de la nature du bâtiment, doit absolument être combattue.

Le Ministre marque son accord mais insiste plutôt sur la mise en valeur du bien protégé et sur son intégration dans le cadre de vie contemporaine.

Imposer le respect de la nature intrinsèque du bien protégé poserait problème pour le patrimoine industriel.

c) *Zone de protection*

Un membre estime qu'il faut pouvoir définir des prescriptions urbanistiques contraignantes (gabarit, hauteur, profondeur des bâtiments) à l'intérieur des zones de protection.

Deux éventualités sont possibles :

- soit les biens protégés se situent en dehors d'une zone d'intérêt culturel, historique ou esthétique (ZICHE) du plan de secteur. Dans ce cas, l'arrêté de protection devra contenir un périmètre de protection accompagné de prescriptions urbanistiques propres;
- soit les biens protégés sont inclus dans une zone d'intérêt culturel, historique ou esthétique. Le membre proposant d'assimiler ces zones à des périmètres de protection, un nouveau périmètre ne devra pas être créé. Seules des prescriptions urbanistiques devront y être définies.

Le Ministre renvoie à l'article 29 de l'avant-projet d'ordonnance, relatif aux zones de protection.

Chaque zone de protection est un cas d'espèce. Une liste énumérant des prescriptions urbanistiques et des restrictions aux droits du propriétaire doit être établie pour chaque zone de protection et annexée à l'arrêté de classement.

d) *Propriétaire*

Le Président et un membre posent le problème du pourrissement du patrimoine immobilier au cas où le propriétaire de celui-ci demeure inconnu.

Même l'expropriation ne peut être prononcée à l'encontre d'un propriétaire inconnu.

Un membre demande d'envisager une consultation juridique à ce sujet.

3. *Commission (Art. 3 de l'avant-projet)*

Le Ministre fait état de la volonté de l'Exécutif d'instituer via l'ordonnance, une Commission royale des Monuments et des Sites de la Région, avec compétence d'avis en matière de protection du patrimoine immobilier.

La Commission actuelle, créée par un arrêté royal du 24 avril 1989 (MB. 2.6.1989) et erronément dénommée section autonome bruxelloise de la Commission royale des Monuments et Sites, ne tient pas suffisamment compte de la dimension régionale.

De ordonnantie moet de Executieve belasten met de organisatie, de samenstelling en de werkingsregels van de Commissie.

Een lid keurt het behoud van het adjectief « koninklijke » in de benaming van de Commissie goed. Een ander lid vraagt zich af of de Gemeenschappen en Gewesten bevoegd zijn om koninklijke instanties op te richten.

Verschillende leden wensen de opdrachten en de samenstelling van de Commissie bij ordonnantie te bepalen om beter de onafhankelijkheid en de stabiliteit van haar leden te verzekeren.

Aldus geeft het voorstel van ordonnantie nr. A-50/1 een niet-beperkende lijst van de opdrachten van de Commissie (art. 3) en bepaalt haar samenstelling (art. 4).

Zij is samengesteld uit 20 leden : de Minister bevoegd voor de bescherming van het erfgoed, de Commissie zelf en de verenigingen voor de bescherming van het erfgoed dragen elk een derde van de leden voor. Een vierde van de leden komt uit deze verenigingen zelf.

Er wordt ook bepaald de Commissie een doeltreffend secretariaat en financiële middelen te geven en haar toe te laten het mogelijk absentisme van haar leden tegen te gaan.

De Minister en een lid zijn niet tegen het opnemen van tal van bepalingen in het Huishoudelijk Reglement van de Commissie.

De Raad van State kan trouwens oordelen dat een opsomming, zelfs bij wijze van voorbeeld, van de opdrachten van de Commissie verplicht is.

De Voorzitter meent dat, indien de opdrachten en de samenstelling van de Commissie bij ordonnantie moeten worden geregeld, dit via een algemene ordonnantie op de bescherming van een erfgoed moet gebeuren en niet via een afzonderlijke ordonnantie.

4. Administratie voor het patrimonium

(art. 6 van het voorstel van ordonnantie nr. A-50/1)

De auteur van het voorstel van ordonnantie nr. A-50/1 onderstreept dat het noodzakelijk is in de ordonnantie in een instrument te voorzien dat toelaat een beleid tot bescherming van het erfgoed te voeren.

De huidige administratie telt 5 ambtenaren, overgeheveld van de diensten van de Agglomeratie.

Tijdens de bespreking van artikel 88, § 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de hervorming van de instellingen heeft geen enkel nationaal parlementslid opgemerkt dat de ambtenaren van de Gemeenschappen belast met monumenten en landschappen alleen naar het Waalse en Vlaamse Gewest en niet naar het Brusselse Gewest konden worden overgeheveld.

De gewestelijke administratie voor het patrimonium moet dus nog worden opgericht. Toch zou alleen al het principe van een administratie voor het patrimonium in de ordonnantie kunnen worden opgenomen, zonder dat haar bevoegdheden erin worden opgesomd.

De administratie voor het patrimonium mag niet rechtstreeks afhangen van de administratie voor de ruimtelijke ordening.

Inderdaad, het beleid inzake het patrimonium mag niet langer enkel « cultureel » zijn, dat wil zeggen alleen betrekking hebben op de mooie monumenten, maar moet deel uitmaken van een globaal stadsconcept. Bijgevolg kunnen conflicten ontstaan tussen de belangen van bescherming van het patrimonium en die van ruimtelijke ordening. Een scheiding van deze twee administraties dringt zich op, zodat de politieke overheid als scheidsrechter in deze conflicten kan optreden.

Il convient que l'ordonnance délègue à l'Exécutif l'organisation, la composition et les règles de fonctionnement de la Commission.

Un membre approuve le maintien de l'adjectif « royal » dans la dénomination de la Commission, tandis qu'un autre doute que les Communautés et Régions soient habilitées à créer des organismes royaux.

Plusieurs membres souhaitent régler par ordonnance les missions et la composition de la Commission, afin de mieux garantir l'indépendance et la stabilité de ses membres.

Ainsi la proposition d'ordonnance n° A-50/1 établit une liste non limitative des missions de la Commission (art. 3) et en détermine la composition (art. 4).

Elle est composée de 20 membres présentés, à concurrence d'un tiers chacun, par le Ministre qui a la protection du patrimoine dans ses attributions, par la commission elle-même et par les associations de protection du patrimoine. Un quart des membres est issu de ces mêmes associations.

Des dispositions en vue de doter la Commission d'un secrétariat efficace et de moyens financiers, ainsi que pour combattre l'absentéisme éventuel des membres, sont prévues.

Pour le Ministre et un membre, de nombreuses dispositions peuvent figurer dans le Règlement d'ordre intérieur de la Commission.

Par ailleurs, le Conseil d'Etat peut estimer qu'une énumération même exemplative des missions de la Commission soit contraignante.

Le Président estime que si les missions et la composition de la Commission doivent être réglées par ordonnance, il convient que cela soit dans l'ordonnance générale de protection du patrimoine et non via une ordonnance distincte.

4. Administration du patrimoine

(art. 6 de la proposition d'ordonnance n° A-50/1)

L'auteur de la proposition d'ordonnance n° A-50/1 souligne la nécessité d'inscrire dans l'ordonnance l'existence de l'instrument permettant la réalisation d'une politique de protection du patrimoine.

L'administration actuelle est réduite à 5 agents transférés des services de l'Agglomération.

Lors de la discussion de l'article 88, § 3 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, aucun parlementaire national n'a fait observer que les fonctionnaires des communautés gérant la matière des monuments et des sites ne pouvaient être transférés qu'aux régions wallonne et flamande, et pas à la région bruxelloise.

L'administration régionale du patrimoine doit donc encore être créée. Toutefois, seul le principe d'une administration du patrimoine pourrait être prévu dans l'ordonnance, sans que ses missions n'y soient énumérées.

L'administration du patrimoine ne peut dépendre directement de l'administration de l'aménagement du territoire.

En effet, la politique du patrimoine ne doit plus être uniquement « culturelle », c'est-à-dire réservée aux beaux monuments, mais doit s'inscrire dans une conception globale de la ville. Dès lors, des conflits sont possibles entre les intérêts de la protection du patrimoine et ceux de l'aménagement du territoire. Une séparation des deux administrations s'impose, afin de laisser l'arbitrage de ces conflits au pouvoir politique.

Meerdere leden onderstrepen dat de Executieve zelf haar administratie mag organiseren. Een oprichting bij ordonnantie lijkt noch toegelaten, noch wenselijk trouwens.

Ze zijn echter wel voorstander van een administratie voor het patrimonium die niet afhangt van de administratie voor de ruimtelijke ordening.

De Voorzitter vreest dat de opsomming van de opdrachten beperkend is.

In punt 2, laatste streepje, is er sprake van een overheveling van de gemeenten naar de gewestelijke administratie inzake de opstelling en de uitvoering van de stedenbouwkundige voorschriften voor de beschermingszones van het stedelijk patrimonium ten einde de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren. Op sommige plaatsen van het grondgebied van de gemeenten zou er geen toezicht meer worden uitgeoefend.

Een lid onderstreept de gevaren van misbruik of behoudsgezindheid wanneer te belangrijke bevoegdheden aan de administratie worden toevertrouwd. De ministeriële verantwoordelijkheid wordt uitgehold.

Een bureaucratisch stelsel is slechts mogelijk wanneer er ter zake tradities bestaan, zoals bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk.

De Minister zegt dat de organisatie van een administratie tot de bevoegdheid van de Executieve behoort.

De aanneming van de ordonnantie houdt de oprichting in van een administratie of een dienst waarvan de opdrachten in drie activiteitssectoren kunnen worden opgedeeld (zie bijlage A) :

1. subsidies voor de werken;
2. administratief beheer;
3. valorisatie van het patrimonium;

Vóór de gewestvorming werden de monumenten en landschappen in Brussel door ongeveer 45 personen beheerd, afhankelijk van de Franse Gemeenschap (19 ambtenaren) en de Vlaamse Gemeenschap (14 ambtenaren) en van de Nationale Dienst voor Opgravingen.

Het is aangewezen de administraties voor het patrimonium en de ruimtelijke ordening te scheiden en ze hiërarchisch op gelijke voet te behandelen. Inderdaad, ook al ligt aan de basis van de regionalisering van de monumenten en landschappen het idee deze aangelegenheid met ruimtelijke ordening te verbinden, moet men zich er toch van bewust zijn dat conflicten mogelijk zijn. Dit was het principe van het Vlaamse en Waalse Gewest (zie bijlage B).

De auteur van het voorstel van ordonnantie nr. A-50/1 merkt op dat het aangewezen is in dit geval in de oprichting van een administratie voor het patrimonium te voorzien, omdat er op dit ogenblik niets bestaat en geen enkele overdracht van personeel van de Gemeenschappen naar Brussel mogelijk is.

Deze administratie zal deel uitmaken van het Ministerie van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, hetgeen de oprichting van een pararegionale instelling uitsluit. Een lid zegt dat de Executieve in dit geval niet denkt aan de oprichting van een pararegionale.

De omschrijving van de opdrachten is inderdaad erg precies, maar niet beperkend. Het laatste streepje is verantwoord omdat de gemeenten ter zake in gebreke blijven.

Plusieurs membres soulignent la compétence propre de l'Exécutif pour organiser son administration. Une création par voie d'ordonnance ne semble ni autorisée, ni d'ailleurs souhaitable.

Ils sont toutefois également partisans d'une administration du patrimoine autonome par rapport à l'administration de l'aménagement du territoire.

Le Président craint que l'énumération des missions ne soit limitative.

Au point 2, le dernier tiret transfère des communes vers l'administration régionale l'élaboration et la mise en œuvre des prescriptions urbanistiques des périmètres de protection du patrimoine urbain en vue d'y promouvoir la qualité de l'espace public. Certaines parties du territoire des communes risquent de ne plus être surveillées.

Un membre souligne les risques d'abus ou de conservatisme en cas de pouvoirs trop importants confiés à l'administration. La responsabilité ministérielle est vidée de son sens.

Un système bureaucratique n'est concevable que là où des traditions existent en ce sens, par exemple au Royaume-Uni.

Le Ministre précise que l'organisation de l'administration est de la compétence de l'Exécutif.

L'adoption de l'ordonnance implique la création d'une administration ou d'un service dont les tâches peuvent être rassemblées en 3 secteurs d'activités (voir annexe A) :

1. subventions aux travaux;
2. gestion administrative;
3. valorisation du patrimoine.

Avant la régionalisation, les Monuments et Sites à Bruxelles étaient gérés par 45 personnes environ, dépendant de la Communauté française (19 agents), de la Communauté flamande (14 agents) et du Service national des fouilles.

Il est souhaitable de distinguer les administrations du patrimoine et de l'aménagement du territoire et de les placer sur un plan d'égalité hiérarchique. En effet, même si l'idée à la base de la régionalisation des Monuments et Sites est la connexion de cette matière avec l'aménagement du territoire, il faut être conscient que ces compétences peuvent être conflictuelles. Ce principe a été retenu par les régions wallonne et flamande (voir annexe B).

L'auteur de la proposition d'ordonnance n° A-50/1 fait remarquer qu'il est indiqué de prévoir dans le cas présent la création d'une administration du patrimoine, car rien n'existe actuellement et aucun transfert du personnel des Communautés n'est possible à Bruxelles.

Cette administration devra se situer au sein du Ministère de la Région de Bruxelles-Capitale, ce qui exclut la création d'un organisme pararegional. Un membre observe que l'Exécutif n'envisage pas la création d'un pararegional en l'occurrence.

La définition des missions est certes fort précise, mais n'est pas limitative. Le dernier tiret est justifié par la carence des communes en cette matière.

5. Inventaris en register van het onroerend erfgoed (art. 4 tot 6 van het voorontwerp van ordonnantie)

De auteur van het voorstel van ordonnantie nr. A-34/1 zegt dat, in zijn voorstel, de inventaris een werkinstrument is voor de verantwoordelijken om de onroerende goederen te kennen die mogelijk beschermd moeten worden. De inventaris heeft geen juridische waarde, maar laat toe de bewaarlijsten sneller op te stellen.

De auteur van het voorstel van ordonnantie nr. A-50/1 stelt voor een vast in drie delen opgesplitst register van het onroerend erfgoed op te stellen ten einde een meer dynamische aanpak van de bescherming te bevorderen en zich niet gewoonweg met het aanleggen van een archief tevreden te stellen. In de twee eerste leden staan de beschermde of de op de bewaarlijst ingeschreven onroerende goederen; het derde bevat de onroerende goederen waarvan de inschrijving of de bescherming wenselijk zou zijn. De opstelling van deze laatste lijst wordt overgelaten aan de administratie die bij de Commissie voor het Patrimonium advies inwint.

Het publiek kan het register gratis inkijken en het is ook mogelijk gekopieerde uittreksels tegen kostprijs te verkrijgen.

- Artikel 4 van het voorontwerp van ordonnantie

De Minister onderstreept het onderscheid tussen de inventaris en het register :

- de inventaris is een uitvoerige studie van het erfgoed. Dit werk van lange adem is nu bezig;
- het register is een administratief stuk, met vermelding van het beschermd onroerend erfgoed dat het onderwerp is van een beschermingsprocedure en dat ingeschreven is op de bewaarlijst.

Op voorstel van een lid stelt de werkgroep voor de 1ste zin van § 1 van artikel 4 van het voorontwerp aan te vullen met de woorden «zoals bepaald in artikel 2».

De Minister gaat met dit voorstel akkoord.

§ 2 van artikel 4 bepaalt de juridische gevolgen van de inventaris : elke aanvraag van stedenbouwkundig attest of vergunning met betrekking tot een onroerend erfgoed dat in de inventaris voorkomt, is onderworpen aan het advies van de Commissie, aan de bijzondere openbaarverkeersmaatregelen en aan het advies van de overlegcommissie zoals besloten in de uitvoering van de wet houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening en de Stedenbouw.

Een lid gaat met deze tekst akkoord en zegt dat deze beter is dan zijn voorstel van ordonnantie. Op dit ogenblik wordt er bij de bouwvoorvragen met de adviezen van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen weinig rekening gehouden. Het zou echter aangewezen zijn aan de adviezen van de Commissie voldoende ruchtbaarheid te geven.

Wordt de inventaris die de Gemeenschappen voor Brussel opstellen, bekendgemaakt?

Een ander lid vraagt zich af of men in § 2 de woorden «dat in de inventaris voorkomt» niet zou moeten aanvullen tot «dat in de inventaris of in het register voorkomt». Dat zou het vast register voor het patrimonium dezelfde juridische waarde geven als de inventaris.

De Minister zegt dat :

- de inventaris kan worden opgesteld door de administratie of door een extern orgaan, op contractuele basis.

De inventaris voor het patrimonium van de Brusselse Vijfhoek, opgesteld door de Gemeenschappen, zal worden voortgezet en bekendgemaakt. Het Gewest sloot met de Franse en Vlaamse Gemeenschap in die zin een akkoord :

5. Inventaire et registre du patrimoine immobilier (art. 4 à 6 de l'avant-projet d'ordonnance)

L'auteur de la proposition d'ordonnance n° A-34/1 précise qu'au sens de sa proposition, l'inventaire est un outil à la disposition des responsables pour connaître les biens immobiliers susceptibles d'être protégés. L'inventaire n'a pas de valeur juridique, mais permettra d'accélérer l'établissement des listes de sauvegarde.

L'auteur de la proposition d'ordonnance n° A-50/1 propose un registre permanent du patrimoine divisé en trois parties pour favoriser une approche dynamique de la protection et ne pas se contenter d'un simple archivage. Les deux premières reprennent les éléments inscrits sur la liste de sauvegarde ou protégés; la troisième contient les biens immobiliers qu'il serait souhaitable d'inscrire ou de protéger. L'établissement de cette dernière liste est laissée à l'appréciation de l'administration qui prend l'avis de la commission du patrimoine.

Le registre est accessible gratuitement au public qui peut obtenir copie d'extraits au prix coûtant.

- Article 4 de l'avant-projet d'ordonnance

Le Ministre souligne la distinction entre l'inventaire et le registre :

- l'inventaire constitue une étude exhaustive du patrimoine. Ce travail de longue haleine est en cours;
- le registre est un document administratif recensant le patrimoine immobilier classé, faisant l'objet d'une procédure de classement et inscrit sur la liste de sauvegarde.

Sur proposition d'un membre, le groupe de travail propose de compléter la 1re phrase du § 1er de l'article 4 de l'avant-projet par les mots, «tel que défini à l'article 2».

Le Ministre marque son accord sur cette proposition.

Le § 2 de l'article 4 précise les effets juridiques de l'inventaire : toute demande de certificat ou de permis d'urbanisme se rapportant à un patrimoine immobilier figurant à l'inventaire est soumise à l'avis de la Commission, aux mesures particulières de publicité et à l'avis de la commission de concertation arrêtés en application de la loi organique de l'Aménagement du Territoire et de l'Urbanisme.

Un membre marque son accord sur ce texte qu'il juge plus favorable que sa proposition d'ordonnance. Actuellement, les avis de la Commission royale des Monuments et des Sites entrent peu en ligne de compte lors des demandes de permis de bâtir. Il conviendra toutefois d'assurer une publicité suffisante aux avis de la Commission.

L'inventaire réalisé par les Communautés pour Bruxelles sera-t-il publié?

Un autre membre se demande s'il ne faut pas ajouter au § 2 les mots «ou au registre» après les mots «figurant de l'inventaire». Cela conférerait au registre permanent du patrimoine la même valeur juridique que l'inventaire.

Le Ministre précise que :

- l'inventaire peut être réalisé par l'administration ou par un organisme extérieur dans un cadre contractuel.

L'inventaire du patrimoine du Pentagone bruxellois réalisé par les Communautés sera poursuivi et publié. Un accord de coopération entre la Région et les deux Communautés française et flamande est conclu en ce sens :

— de gebouwen ingeschreven op het register van het patrimonium zijn diegene die reeds een beschermingsmaatregel genieten waaraan juridische gevolgen gekoppeld zijn.

— **Artikelen 5 en 6 van het voorontwerp van ordonnantie**

Er wordt gesproken over het probleem inzake de bekendmaking en de mededeling aan het publiek van de inventaris en het register.

In het 2de lid van artikel 5, 5de regel, stelt de werkgroep voor, op voorstel van de Voorzitter, het woord «of» te vervangen door het woord «en»: het is nuttig dat de gemeenten het uittreksel ontvangen van de inventaris en het register dat hen betreft.

De Minister stemt hiermee in.

Wat artikel 6 betreft, wijst de Minister erop dat de inventaris niet wordt bekendgemaakt, terwijl hij gevolgen heeft op het stedenbouwkundig vlak. Hij stelt voor de woorden «van het register» te laten voorafgaan door «van de inventaris of».

Een lid en de Voorzitter merken op dat het publiek dat inzage wenst van de inventaris of het register, zich tot twee administratieve niveaus kan richten: de gewestelijke en gemeentelijke administratie. Deze laatste is echter alleen bevoegd voor het erfgoed dat op het grondgebied van de gemeente ligt. Deze verduidelijking zou in de tekst moeten staan.

Een lid maakt zich zorgen over de prijs voor de kopies die aan het publiek gevraagd wordt. Het publiek zou deze kopies tegen kostprijs moeten kunnen krijgen.

De huidige vorm van de inventaris stelt eveneens het probleem van de auteursrechten.

De Minister zegt dat de inventaris en het register officiële stukken zijn die aan de auteursrechten ontsnappen.

Men moet trouwens niet vooruitlopen op de toekomstige vorm van de inventaris.

6. Fonds voor het patrimonium
(art. 8 van het voorstel van ordonnantie A-50/1)

De auteur van het voorstel van ordonnantie nr. A-50/1 zegt dat het wenselijk is een fonds op te richten, gestijfd door het mecenaat (privé-sector) en een gewestelijke dotatie, dat zich met de beschermingsoperaties bezighoudt. De middelen van dit fonds zouden op de gewestelijke begroting worden ingeschreven.

Dit fonds, met heel duidelijk omschreven doelstellingen, is niet in strijd met de nieuwe wetgeving op de Rijkscomptabiliteit.

Een lid onderstreept dat talrijke monumenten in Brussel een nationale waarde hebben. Er moet dus in het fonds in een nationale dotatie worden voorzien.

De auteur van het voorstel van ordonnantie nr. A-50/1 zegt dat men een nationale dotatie, zelfs een EEG-dotatie, kan beogen om het erfgoed van nationale waarde in Brussel te beschermen. De fondsen voor deze dotaties zouden echter door de Centrale Staat of door de EEG moeten worden opgericht.

Een ander lid merkt op dat het wettelijk niet mogelijk is een openbaar fonds met privé-giften te stijven:

Het fonds moet gestijfd worden door een dotatie van de overheid die het opricht. De oprichting van een fonds zou beter beantwoorden aan de doelstellingen van de auteur van het voorstel.

— les immeubles inscrits dans le registre du patrimoine sont ceux qui bénéficient déjà d'une mesure de protection qui produit des effets juridiques.

— **Articles 5 et 6 de l'avant-projet d'ordonnance**

Le problème de la publicité et de la communication au public de l'inventaire et du registre est évoqué.

Au 2me alinéa de l'article 5, 2me ligne, sur proposition du Président, le groupe de travail propose de remplacer le mot «ou» par le mot «et»: il est utile que les communes reçoivent l'extrait de l'inventaire et du registre qui les concerne.

Le Ministre marque son accord.

A l'article 6, le Président souligne l'absence de publicité de l'inventaire, alors que celui-ci produit des effets en matière d'urbanisme. Il propose d'ajouter les mots «de l'inventaire ou» avant les mots «du registre».

Un membre et le Président font observer que le public souhaitant prendre connaissance de l'inventaire ou du registre peut s'adresser à deux niveaux administratifs: l'administration régionale et l'administration communale. Cette dernière n'est toutefois compétente que pour le patrimoine situé sur le territoire de la commune. Cette précision devrait figurer dans le texte.

Un membre s'inquiète du prix des copies réclamé au public. Les copies devraient être délivrées au public au prix coûtant.

La forme actuelle de l'inventaire pose également le problème des droits d'auteur.

Le Ministre précise que l'inventaire et le registre sont des documents officiels qui échappent aux droits d'auteur.

Il ne faut d'ailleurs pas préjuger de la forme future de l'inventaire.

6. Fonds du patrimoine
(art. 8 de la proposition d'ordonnance n° A-50/1)

L'auteur de la proposition d'ordonnance n° A-50/1 estime souhaitable de créer un fonds alimenté par le mécénat (secteur privé) et par une dotation régionale et destiné à des opérations de protection. Les moyens de ce fonds s'ajouteraient au budget régional.

Ce fonds affecté exclusivement à des buts précis n'est pas contraire à la nouvelle législation sur la comptabilité de l'Etat.

Un membre souligne que de nombreux monuments à Bruxelles ont une valeur nationale. Il faut donc prévoir une dotation nationale dans le fonds.

L'auteur de la proposition d'ordonnance n° A-50/1 précise qu'on peut envisager une dotation nationale, voire de la CEE, en vue de protéger le patrimoine de valeur nationale à Bruxelles. Cependant, les fonds destinés à recueillir ces dotations devraient alors être créés par l'Etat central ou par la CEE.

Un autre membre fait remarquer qu'il n'est pas possible légalement d'alimenter un fonds public par des dons privés.

Le fonds doit être alimenté par une dotation du pouvoir public qui le crée. La technique de la fondation répondrait mieux aux objectifs de l'auteur de la proposition.

De Minister zegt dat de Executieve de problematiek van de fondsen globaal zal aanpakken. Het is dus niet nodig in het voorontwerp van ordonnantie te voorzien in een welbepaald fonds.

De werkgroep heeft zijn werkzaamheden onderbroken op 1 maart 1991.

De Rapporteur,

Michiel VANDENBUSSCHE

De Voorzitter,

Jean DEMANNEZ

Le Ministre observe que l'Exécutif envisagera la problématique des fonds de manière globale. Il ne convient donc pas de prévoir un fonds précis dans l'avant-projet d'ordonnance.

Le groupe de travail a interrompu ses réunions le 1er mars 1991.

Le Rapporteur,

Michiel VANDENBUSSCHE

Le Président,

Jean DEMANNEZ

ANNEXE A

De opdrachten van de Dienst

De ervaring van de eerste werkingsmaanden van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve en de bestudering van de Vlaamse en Waalse gewestelijke administraties lieten inderdaad toe te bepalen hoeveel personeel deze Dienst nodig heeft. De opdrachten van deze Dienst kunnen in drie activiteitensectoren opgedeeld worden :

1. subsidies voor de werken;
2. administratief beheer;
3. valorisatie van het patrimonium.

Het specifieke van dergelijke Dienst ligt in de hoge scholingsgraad van zijn personeel : architecten, stedenbouwkundigen, kunsthistorici, archeologen, juristen, ...

De belangrijkste opdrachten, die namelijk zijn opgenomen in het voorontwerp van ordonnantie inzake het behoud van het onroerend erfgoed van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, kunnen worden samengevat als volgt :

subsidies voor werken

- onderzoek en controle van de dossiers betreffende subsidieaanvragen (plannen - bestekken - raming);
- wettelijk voorgeschreven contacten met de overheden die hun advies moeten uitbrengen;
- vaststelling van het aandeel van het Gewest, van de Provincie, van de Gemeente;
- follow-up en controle van de aanbesteding;
- controle van de werken;
- controle van de facturen;
- administratieve follow-up van het dossier (betekening, goedkeuring, budgettaire vastleggingen, betalingen...);
- enz...

administratief beheer

- het volledige beheer inzake de rangschikkingsprocedure, het instellen van een onderzoek of het inschrijven op de bewaarlijst : identificaties, administratieve opzoekingen, samenstellen van het dossier, betekeningen, onderzoek van de bezwaren, opstellen van de besluiten, ...;
- het volledige beheer van de goedkeuring der werken aan een beschermd monument of in een beschermd landschap : controle van de dossiers, verzamelen van de wettelijk voorgeschreven adviezen, technisch en stedenbouwkundig onderzoek, opstellen van de besluiten, ...;
- hulp aan de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen : voorbereiding van de dossiers, archivering, briefwisseling, ...;
- juridisch onderzoek, voorstellen van omzendbrieven of besluiten, ...;
- enz...

valorisatie van het patrimonium

- technische studie van de gebouwen en de landschappen;
- samenstellen van een cartografische, iconografische en fotografische documentatie;
- opstellen, bijhouden en uitgaven van een inventaris van het onroerend erfgoed van het Gewest;
- opvolging van de studies die de valorisatie van het erfgoed beogen;
- vaststelling van de overtredingen;
- initiatief voor behoudsmaatregelen;
- archeologische opzoekingen : machtiging en controle van de opgravingen;
- enz...

BIJLAGE A

Les missions du Service

L'expérience des premiers mois de fonctionnement de l'Exécutif de la Région de Bruxelles-Capitale et l'étude du fonctionnement des administrations régionales flamande et wallonne ont en effet permis d'établir les besoins en personnel de ce Service dont les tâches peuvent être rassemblées sous 3 secteurs d'activités :

1. subventions aux travaux;
2. gestion administrative;
3. valorisation du patrimoine.

La spécificité d'un tel Service tient en son haut niveau de qualification : architectes, urbanistes, historiens de l'Art archéologique, juristes...

Ses missions principales, reprises notamment dans l'avant-projet d'ordonnance relatif à la conservation du patrimoine immobilier de la Région de Bruxelles-Capitales peuvent être résumées comme suit :

subventions aux travaux

- examen et contrôle des dossiers de demande de subsides (plans - cahiers des charges - estimation);
- contacts légalement prescrits avec les instances chargées de communiquer leurs avis;
- détermination des taux d'intervention de la Région, de la Province, de la Commune;
- suivi et contrôle de l'adjudication;
- contrôle des travaux;
- contrôle des factures;
- suivi administratif du dossier (notification, approbation, engagements budgétaires, paiements...);
- etc...

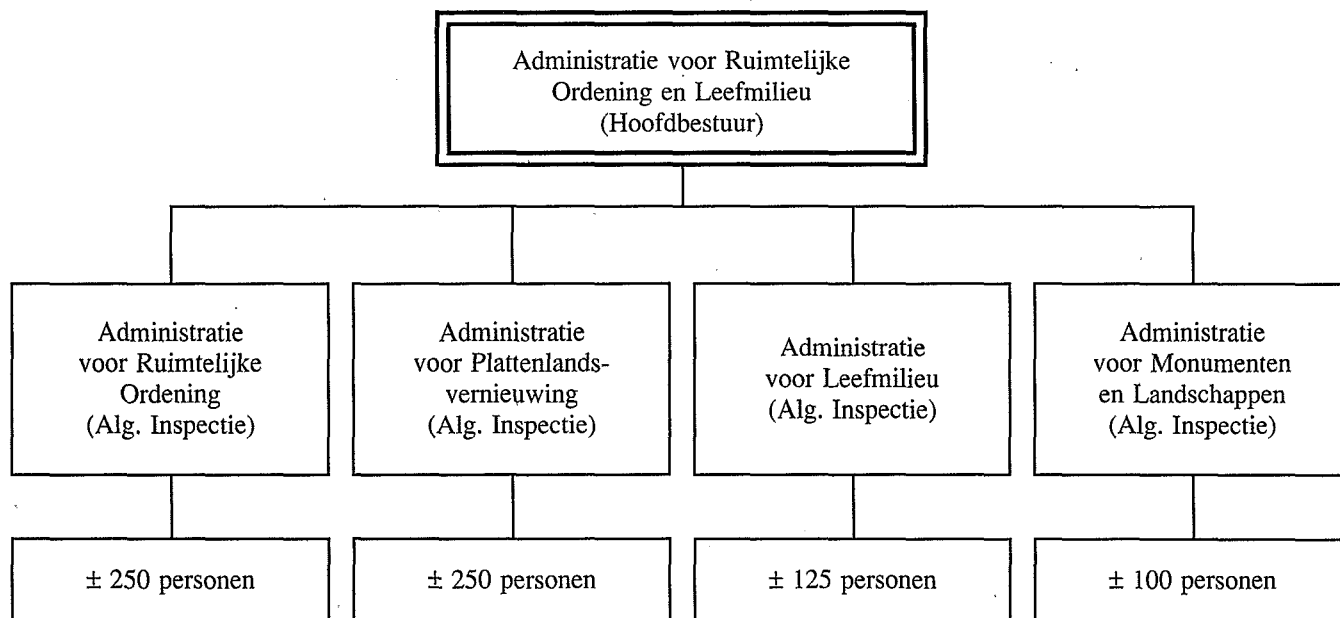
gestion administrative

- toute la gestion relative aux procédures de classement, d'ouverture d'enquête ou inscription sur la liste de sauvegarde : identifications, recherches administratives, élaboration du dossier, notifications, examen des réclamations, rédaction des arrêtés...
- toute la gestion des autorisations de travaux dans un site ou à un monument classé : contrôle des dossiers, recueil des avis légalement prescrits, examen technique et urbanistique, rédaction des arrêtés...
- assistance à la section autonome bruxelloise de la Commission Royale des Monuments et des Sites : préparation des dossiers, archivage, courrier;
- examens juridiques, propositions de circulaires ou d'arrêtés...
- etc...

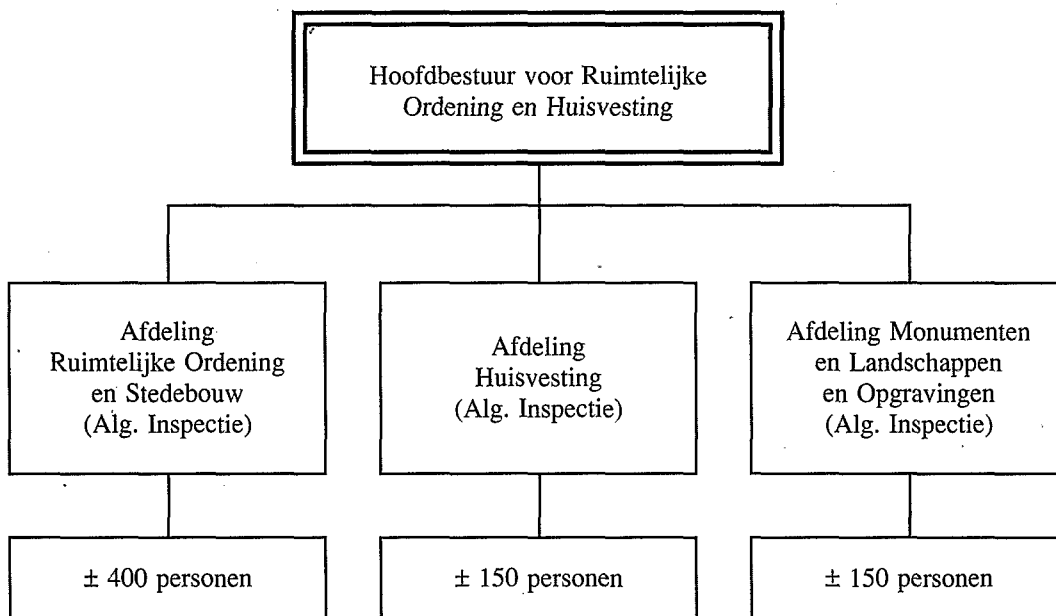
valorisation du patrimoine

- étude technique du bâtiment et de sites;
- rassemblement d'une documentation cartographique, iconographique et photographique;
- rédaction, tenue à jour et publication d'un inventaire du patrimoine immobilier de la Région;
- suivi des études visant à la valorisation du patrimoine;
- constat des infractions;
- initiative de mesures de conservation;
- recherches archéologiques : autorisation et contrôle de fouille;
- etc...

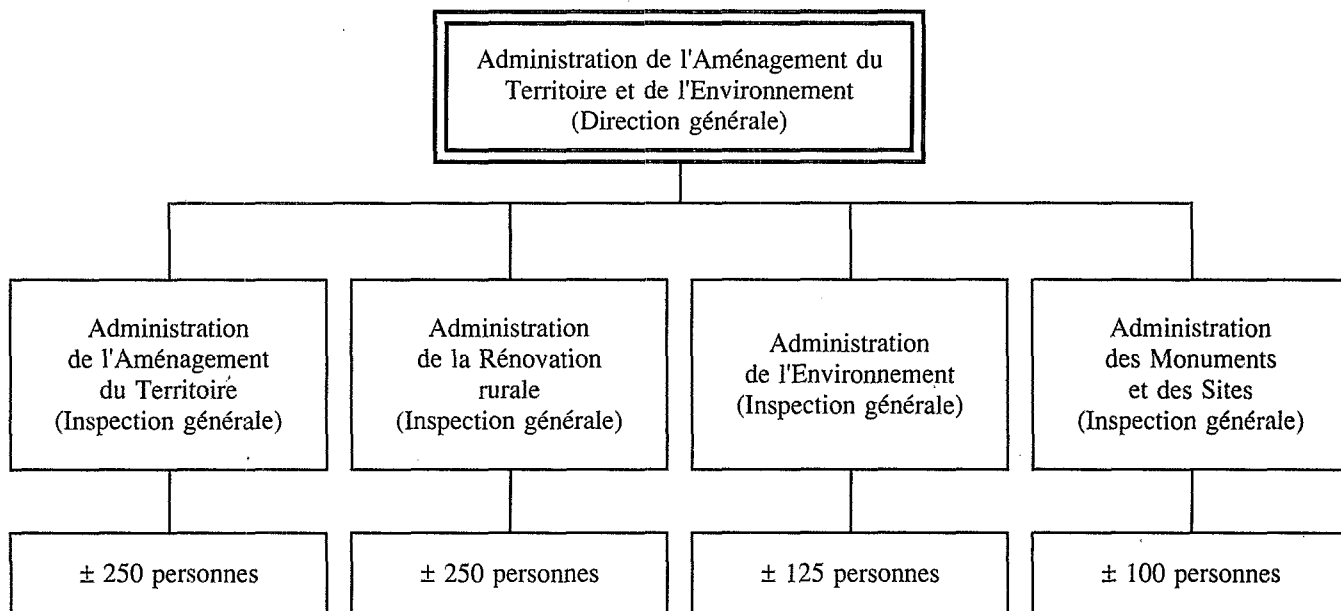
BIJLAGE B
DE TOESTAND IN HET VLAAMSE GEWEST
 (zoals bekendgemaakt in het BS van 11.09.90)

DE TOESTAND IN HET WAALSE GEWEST

ANNEXE B
LA SITUATION EN REGION FLAMANDE
 (telle que publiée au MB du 11.09.90)

LA SITUATION EN REGION WALLONNE

